

10.03.2015

Effekt- og resultatverktøy for Områdeløft

Områdeløft i Oslo

For information on obtaining additional copies, permission to reprint or translate this work, and all other correspondence, please contact:

DAMVAD

info@damvad.com
damvad.com

Copyright 2013

Contents

Sammendrag	6
1 Beskrivelse av effekt- og resultatverktøyet	8
1.1 Tydeliggjøring og forenkling av målhierarkiet	8
1.1.1 Hovedmålet – bærekraftig befolkningsutvikling og trivsel	8
1.1.2 Delmål 1: Flere boliginvesteringer	8
1.1.3 Delmål 2: Bedre privat og offentlig tjenesteyting	9
1.1.4 Delmål 3: Økt investeringer og bruk av fysiske møteplasser og uteområder	9
1.1.5 Delmål 4: Økt sosial deltagelse	10
1.2 Valg av indikatorer	10
1.2.1 Hovedmålet – mer fysisk og sosialt bærekraftig	11
1.2.2 Delmål 1: Flere boliginvesteringer	14
1.2.3 Delmål 2: Bedre privat og offentlig tjenesteyting	16
1.2.4 Delmål 3: Økt investeringer og bruk av fysiske møteplasser og uteområder	18
1.2.5 Delmål 4: Økt sosial deltagelse	19
1.3 Vurdering og drøfting av datakildene	21
1.3.1 Datakilder brukt i årets måling	21
1.3.2 Andre datakilder som kan tenkes brukt	22
2 Nullpunktsmåling	25
2.1 Forklaring til målingene	25
2.2 Oppsummering av nullpunktsmålingene	25
2.2.1 Stor grad av trivsel, men flere tydelig innslag av utrygghet i områdeløftområdene	25
2.2.2 Relativt lave boliginvesteringer	26
2.2.3 Lite tilbud av privat personrettet tjenesteyting	26
2.2.4 Lite investeringer i, men fornøydhet med møteplasser og uterom	27
2.2.5 Lite sosialt utenforskap.	27
2.3 Veitvet-Sletteløkka (Oslo)	28
2.3.1 Kort om området	28
2.3.2 Kort oppsummering av årets måling	28
2.3.3 Årets måling (nullpunktsmåling)	28
2.4 Linderud (Oslo)	44
2.4.1 Kort om området	44
2.4.2 Kort oppsummering av årets måling	44
2.4.3 Årets måling (nullpunktsmåling)	44
2.5 Romsås (Oslo)	60
2.5.1 Kort om området	60
2.5.2 Kort oppsummering av årets måling	60
2.5.3 Årets måling (nullpunktsmåling)	60
2.6 Ammerud (Oslo)	77
2.6.1 Kort om området	77
2.6.2 Kort oppsummering av årets måling	77

	2.6.3 Årets måling (nullpunktsmåling)	77
2.7	Stovner sentrum (Oslo)	94
	2.7.1 Kort om området	94
	2.7.2 Kort oppsummering av årets måling	94
	2.7.3 Årets måling (nullpunktsmåling)	95
2.8	Haugenstua (Oslo)	111
	2.8.1 Kort om området	111
	2.8.2 Kort oppsummering av årets måling	111
	2.8.3 Årets måling (nullpunktsmåling)	112
2.9	Furuset (Oslo)	129
	2.9.1 Kort om området	129
	2.9.2 Kort oppsummering av årets måling	129
	2.9.3 Årets måling (nullpunktsmåling)	130
2.10	Lindeberg (Oslo)	147
	2.10.1 Kort om området	147
	2.10.2 Kort oppsummering av årets måling	147
	2.10.3 Årets måling (nullpunktsmåling)	148
2.11	Tøyen (Oslo)	164
	2.11.1 Kort om området	164
	2.11.2 Kort oppsummering av årets måling	164
	2.11.3 Årets måling (nullpunktsmåling)	165

Sammendrag

DAMVAD har fått i oppdrag fra Husbanken å utvikle et resultat- og effektmålingsverktøy for Husbankens program for Områdeløft.

Oppdraget er tredelt:

- Framskaffe kunnskap om resultater og effekter på tvers av områder
- Utvikle et robust verktøy for videre måling av resultater og effekter
- Bidra til læring og kunnskapsutvikling i Husbanken og i Områdeløftene

Vi har i arbeidet lagt vekt på først å etablere en god forståelse av hvilke mål Områdeløft har og hvilke indikatorer som kan gi informasjon av hvordan programmet beveger seg mot målet. Utarbeidelsen av

denne målforståelsen har i seg selv gitt verdifull læringsutbytte.

Områdeløfts mål kan oppsummeres som i figuren nedenfor. I figuren er det også tatt inn hvilke indikatorer som kan gi informasjon om de ulike målformuleringene.

Det er viktig å understreke at Områdeløft ikke igangsetter prosjekter som direkte påvirker programmets overordnede mål. Prosjektene vil typisk være små og virke over lang tid. Områdeprosjektene har også til dels preg av å mobilisere andre samfunnsaktører som kan bidra med fysiske eller immaterielle investeringer som virker i same retning som områdeløft-

FIGUR 1.1
Målforståelse og indikatorvalg

Kilde: DAMVAD

prosjektene. Det er hvordan denne samlede innsatsen virker over tid som vil påvirke de ulike indikatorene som er valgt ut.

Indikatorgjennomgangen viser at demografien i områdeløftområdene ikke er mye forskjellig fra kommunene de er en del av. Størst forskjell er knyttet til at flere føler seg utrygge i områdeløftområdene enn utenfor. Utrygghetsfølelsen er likevel ikke større enn at de aller fleste oppgir stor grad av trivsel med eget bomiljø.

Rapporten presenterer et omfattende verktøy for å måle resultat og måloppnåelse langs mange parametre. Det er viktig å understreke at selv om det etableres et verktøy for å måle resultater og effekter, vil ikke verktøyet fortelle den fulle sannheten om områdesatsingene. En viktig grunn er at det ikke er identifiserbare data knyttet til alle mål Områdeløft har.

Indikatorene skal derfor leses som nettopp indikatorer på bevegelse mot et mål. Indikatorutviklingen må så tolkes i forhold til hvilke prosjekter som er gjennomført.

Enkelte indikatorer kan også leses som en form for varslingsystem. Dersom avviket fra sammenligningsgrunnlaget endres mye, kan det være grunnlag for å melde behov for særskilte tiltak.

Rapporten oppsummerer resultatene fra områdeløftområdene i Oslo.

1 Beskrivelse av effekt- og resultatverktøyet

I dette kapittelet presenteres vårt forslag til hva som skal inngå i effekt- og resultatverktøyet for Områdeløft. Vi vil i det følgende legge vekt på å beskrive forslag til tydeliggjøring av målbildet, valg av indikatorer og datainnhenting.

1.1 Tydeliggjøring og forenkling av målhierarkiet

1.1.1 Hovedmålet – bærekraftig befolkningsutvikling og trivsel

Hovedmålet med Områdeløft er å bidra til at et levekårsutsatt område (omfattet av programmet) blir mer fysisk og sosialt bærekraftige.

Hva som menes med levekårsutsatte områder er definert i kriteriene til å bli tatt opp i programmet. Hva som menes med mer fysisk og sosialt bærekraftig, er imidlertid ikke opplagt.

Etter vår vurdering rommer hovedmålet to særlige viktige aspekter:

1. Det er et ønske om at områder får en *befolkningsutvikling* som ikke adskiller seg for mye fra regionen for øvrig, enten det gjelder aldersmessig sammensetning eller normal utskifting av befolkningsmassen. For å være bærekraftig må befolkningsutviklingen ha en sammensetning og en utvikling som kan vedvare uten at området forringes som boligområde. Hva som er normalt er ikke gitt, men en må anta at kommunen eller bydelen området ligger i gjenspeiler hva som er mulig å oppnå. Hvorvidt området beveger seg bort fra eller nærmer seg det som kan antas å være normalt for området, sier mye om området blir mer eller mindre bærekraftig.
2. Det er et ønske om at befolkningen trives. Også befolkningens trivsel må tolkes som trivsel på linje med kommunen eller bydelen området ligger i. Dersom trivselen i området endres, bør

den endres mot et normalnivå som bidrar til å underbygge en vedvarende interesse for å bo i området.

Vi kommer nedenfor tilbake til indikatorer som samvarierer med ovenstående. Selv om indikatorer for befolkningsutvikling og trivsel gir informasjon om måloppnåelse, vil det være mange forhold utenfor Områdeløft som påvirker indikatorutviklingen.

For å få et utdypende bilde av både årsaksforhold og om hvilken utvikling vi faktisk kan observere, er det behov for indikatorer som mer eksplisitt er koblet til aktiviteter innenfor Områdeløft. Videre er det behov for å koble slike indikatorer til de forhold som beveger områdene i retning av å bli mer bærekraftige.

Vi har tatt utgangspunkt i den eksisterende målstrukturen for Områdeløft (jf. vedlegg), men foretatt visse justeringer for å forhindre overlapp i delmålene.

Vi har kommet fram til og oppsummert forhold som skal bidra til å nå hovedmålet i fire delmål.

1.1.2 Delmål 1: Flere boliginvesteringer

Når beboere uttrykker framtidstro, er det grunn til å anta at et område er tiltrekkende. En god indikator for om beboere faktisk har framtidstro innenfor rammen av et geografisk område er graden av boliginvesteringer. Personer og kommersielle investorer som investerer i egen bolig ønsker enten å bo videre i området eller har en formening om at det vil andre også, slik at boligen kan selges til en fordelaktig pris.

Det er dermed all grunn til å regne med at data som gir informasjon om utviklingen i boliginvesteringer og boligpriser også gir informasjon om beboere i et området har tro på områdets egenskaper som boligområdet. Jo høyere investeringen er i forhold til,

og jo mer de endrer seg i takt med, sammenlignbare områder, jo mer er det grunn til å regne med at området er inne i en positiv utvikling.

Vi har følgelig lagt til grunn at det å utløse, direkte eller indirekte, interesse for flere boliginvesteringer er et delmål for Områdeløft.

1.1.3 Delmål 2: Bedre privat og offentlig tjenesteyting

Også markedsrettede investeringer kan være viktige indikatorer på områdespesifikk framtidstro. Særlig viktig er personrettede tjenester. Personrettede tjenester er av ulike slag, men felles er at kundegrunnlaget må ha en viss størrelse for at markedsbaserte virksomheter skal finne det lønnsomt. Personrettede tjenester lokaliseres følgelig der folk må eller liker å oppholde seg.¹

De fleste områder har noen former for personrettede tjenester som lokal handel, bensinstasjoner, serveringsvirksomhet o.a. Omfang og utvikling er imidlertid nært knyttet til om virksomheter velger å videreutvikle eller etablere slik virksomhet i et område. Når veksten er på høyde med eller over hva som er et relevant sammenligningsgrunnlag uttrykker det investorenes tro på at området vil være et attraktivt sted å oppholde seg også i framtiden.

Investeringer i personrettede tjenester har også egenskaper som kan virke positivt selvforsterkende på et områdets omdømme. Jo bredere tjenestetilbud er, jo enklere og mer innholdsrikt blir det å leve i et område. Videre kan vekst i tjenestetilbud av en type tjeneste, gi grunnlag for vekst i flere andre tjenester ved at markedet for supplerende tjenester

vokser. Tilsvarende kan det tenkes omvendte negative spiraler – forvitring av et tjenestetilbud svekker kundegrunnlaget for andre tjenester.

Dersom Områdeløft, direkte eller indirekte, bidrar til at flere ser grunn til å investere i personrettede tjenester, er det grunn til å anta at Områdeløft bidrar til at området blir mer bærekraftig.

Ovenstående gjelder i prinsippet både for private og offentlige tjenester. En del av de offentlige tjenestene etableres imidlertid som tiltak rettet mot å løse problemer eller flyttes til et bestemt område av helt andre grunner. Det er derfor ikke opplagt at en positiv utvikling i offentlige tjenester er uttrykk for at et område er attraktivt for flere. I tolkning av en utvikling av offentlige tjenester er det derfor viktig både å se utviklingen i sammenheng med andre variabler og vurdere hvilke typer offentlige tjenester som vokser, eller går tilbake.

1.1.4 Delmål 3: Økt investeringer og bruk av fysiske møteplasser og uteområder

På samme måte som økt innslag av personrettede tjenester, vil økte investeringer i fysiske møteplasser isolert gi økt attraktivitet i et området. Forutsetningen er naturligvis at de blir brukt, noe som igjen betinger at de treffer et reelt behov i befolkningen. Således kan også slike investeringer føre til økt trivsel.

Når investeringen er markedsbaserte vil de, som andre investeringer, indikere en framtidstro i et område. Investeringen underbygger enten andre investeringer, eksempelvis uterom mellom handleområder, eller så inngår investeringen i et opplevelsesprodukt.

¹ For en drøftelse av serveringsnæringens lokalisering og kobling til kundegrunnlag, se DAMVAD m.fl. (2014)

De fleste investeringer i fysiske møteplasser er imidlertid gjerne offentlig finansiert eller pålagte. I så fall kan investeringen heller ses på som å skape et potensial for økt attraksjon, gjennom forskjønnelse eller tilrettelegging. I slike tilfeller er det kombinasjonen av investeringer, bruk og tilfredshet som sier noe om attraksjon.

Vår vurdering er at investeringer i og bruk av fysiske møteplasser og utemiljøer indikerer en satsingsvilje. Vi betegner dette som et delmål fordi utløsning av slike fysiske investeringer kan gi grunnlag for bærekraft og langsiktig trivsel.

1.1.5 Delmål 4: Økt sosial deltagelse

Mennesker er sosiale individer. De fleste definerer seg som en del av en større sosial sammenheng og ensomhet blir normalt sett på som et problem eller lidelse.²

Hvorvidt et området produserer eller avhjelper ensomhet er ikke opplagt. Det synes likevel klart at områder preget av lett tilgang til møteplasser, til sosiale kontaktpunkter og/eller kontakt med mennesker utenfor området, er et gode som gjør et område attraktivt.

Høy grad av samkvem og kontakt mellom mennesker i samme nabolag forenkler også utvikling av viktige frivillighetsinstitusjoner som enkeltmennesker ikke klare alene, som kulturarrangementer, idrettsforeninger, andre foreninger eller prosjektbaserte dugnader.

Vår vurdering er at dersom et området utvikler økt sosial deltagelse, alternativt mindre omfang av sosialt utenforskap, vil området blir mer attraktivt og dermed mer bærekraftig. Økt sosial deltagelse vurderes derfor som et relevant delmål for Områdeløft.

1.2 Valg av indikatorer

I arbeidet med å utvikle et verktøy for å måle resultater og effekter, er det nødvendig å tenke gjennom hvilke typer data som gir informasjon om måloppnåelse. Vi har lagt til grunn at det er behov for data både om bevegelse mot hovedmålet i seg selv og data som sier noe om i hvilken grad det er bevegelse mot de mer spesifikke delmålene. Som nevnt kan det være tilstrekkelig å identifisere positive bevegelse mot et delmål for å konkludere med at det også er en bevegelse mot hovedmålet.

Indikatorer som samvarierer med hovedmålet vurderes som effektindikatorer. Indikatorer som samvarierer med delmålene definerer vi som resultatindikatorer.

Hvorvidt indikatorer for oppnåelse av delmål og hovedmål beveger seg i takt, vil være viktig for å få mer kunnskap om sammenheng mellom delmål og hovedmål, og om mulig kausalitet mellom virkemiddelbruk og hovedmåloppnåelse.

---

² Se bl.a. Nilsson, B., U. Lindstrøm, D. Nåden; (2006) Is loneliness a psychological dysfunction? A literary study of the phenomenon of loneliness. [Scandinavian Journal of Caring Sciences](#). Vol. 20.

I leting etter gode datakilder, som kan indikere bevegelse mot de ulike målene, er det viktig å forstå hva data kan si og ikke si. Vi har lett etter indikatorer som samvarierer med målet, det vil si er relevante, som er objektive og hvor data lar seg identifisere.

Nedenfor går vi gjennom data vi vurderer oppfyller krav til relevans, objektivitet og målbarhet. I utvalget har vi også tatt hensyn til at indikatormengden ikke må bli for stor, både for å forenkle kontinuerlig vedlikehold av datainnhenting og unngå at tolkningsmulighetene forsvinner i en for stor datamengde.

Alle data er data for grunnkretser som inngår i områdene omfattet av Områdeløft, alternativt for de enkelte områdene samlet.

Hvilke indikatorer som er valgt for å få kunnskap om de enkelte hoved- og delmål er oppsummert i figur 1.1.

1.2.1 Hovedmålet – mer fysisk og sosialt bærekraftig

Områdeløfts hovedmål er at hvert område som omfattes skal bli *mer fysisk og sosialt bærekraftig*. Etter vår vurdering bør følgende indikatorer inngå i resultat- og effektmålingsverktøyet:

FIGUR 1.1
Bærekraftsmålet med indikatorer

Kilde: DAMVAD

Indikator 0.1 Befolkningsutvikling

Utvikling i hvert områdes samlede befolkning gir informasjon om stedets attraktivitet som bosted. Når befolkningsutviklingen i de enkelte områdene sammenlignes med befolkningsutviklingen i kommunen for øvrig (og Groruddalen for Oslo), vil indikatoren være en relevant indikator på områdenes attraktivitet. En endring i befolkningsutviklingen som samvarierer med innfasing av områdeløftsatsinger vil indikere at satsinger innenfor Områdeløft påvirker områdets attraktivitet.

Data kan hentes på grunnkrets nivå fra Statistisk sentralbyrå (SSB) og er både objektive og identifiserbare.

Utvikling i antall ikke-norske statsborgere for hvert område vil gi relevant utdypende informasjon om hvilke befolkningsgrupper som finner området attraktivt. Det er ikke opplagt at avvik fra kommunen for øvrig (og Groruddalen for Oslo), eller endring i avvik, gir informasjon om attraktivitet som sådan. Gradvis større avvik vil normalt oppleves som uheldig ut fra et normaliseringsperspektiv, men avvik kan også skyldes at enkelte områder har egenskaper som gjør området særlig attraktivt for enkeltgrupper, noe som kan være ønskelig for mange. Indikatorene er likevel relevant å følge for å styrke tolkningsmulighetene av utvikling i andre indikatorer.

Data kan hentes på grunnkrets nivå fra SSB og er både objektive og identifiserbare.

Indikator 0.2 Flytting

Omfang av og utvikling i innflytting til hvert område er et av hovedelementene bak befolkningsvekst. Flyttinger gir også en klar indikasjon på befolkningens respons på områders attraksjonsegenskaper.

Befolkningen som allerede bor i Norge har best grunnlag for å vurdere attraktiviteten til et område som boligområde. *Utvikling i brutto innenlands innflytting som andel av samlet befolkning og netto innenlands innflytting som andel av befolkningen* vil utdype de demografiske indikatorene nevnt foran og ytterligere forsterke tolkningsmulighetene. Indikatoren er slik en relevant utdypende effektindikator.

Utviklingen i flytting som andel av befolkningen bør sammenlignes med kommunen for øvrig (og Groruddalen for Oslo). En endring i flyttefrekvensen som samvarierer med innfasing av områdeløftsatsinger vil indikere at satsinger innenfor Områdeløft påvirker områdets attraktivitet.

Data kan hentes på grunnkrets nivå fra SSB og er både objektive og identifiserbare.

Indikator 0.3 Andel befolkning i skolealder

Utvikling i antall barn i skolepliktig alder, 6-15 år, vil utdype hvert områdes attraksjonsegenskaper. Barnefamilier er generelt mer følsomme for områdespesifikke egenskaper enn befolkningen generelt. Når utviklingen i barnebefolkningen i de enkelte områdene sammenlignes med tilsvarende utvikling i kommunen for øvrig (og Groruddalen for Oslo) vil indikatoren være en ytterligere relevant indikator på områdenes attraktivitet.

Flere av aktivitetene som iverksettes som en del Områdeløft er også tett koblet til utvikling i attraktivitet for barnefamilier, eksempelvis bedring av uteområder, fritidsaktiviteter, lekeplasser o.a.

En endring i utviklingen i barnebefolkningen, som samvarierer med innfasing av områdeløftsatsinger, vil indikere at satsinger innenfor Områdeløft påvirker områdets attraktivitet. Samtidig kan indikatoren også brukes til å fange opp positive og negative endringer i selve området, og slik få en *form for alarmfunksjon*. Vi vurderer derfor data for antall

barn som en meget relevant indikator for områders bærekraft.

Data kan hentes på grunnkrets nivå fra SSB og er både objektive og identifiserbare.

Indikator 0.4 Tilfredshet med bomiljø

Beboeres tilfredshet med bomiljøet vil være nært koblet til hovedmålet om et fysisk og bærekraftig område. Vi må kunne anta at det er en tett sammenheng mellom trivsel og tilfredshet med bomiljø og innbyggernes ønsker om å bidra til å utvikle eget bomiljø.

Hva som ligger i begrepet bomiljø er ikke opplagt, men kan sies å handle om noe som omfatter både egen bolig, samt fysiske og sosiale kvaliteter i bomiljøet. Vi vurderer derfor *tilfredshet med bomiljø* som en meget relevant indikator for områders bærekraft.

Mange av aktivitetene som iverksettes som en del områdeløftene er også tett koblet til utvikling av det generelle bomiljøet og er ment å øke stedets attraktivitet, eksempelvis bedring av uteområder, fritidsaktiviteter, gangveier o.a.

Det finnes ingen objektive data om tilfredshet med bomiljø som kan hentes ut på grunnkrets nivå. Spørsmål om tilfredshet med bomiljø er imidlertid dekket i Levekårsundersøkelse (SSB)³, men kan ikke brytes ned på grunnkrets nivå. Vi har derfor brukt spørsmål fra Levekårsundersøkelsen og foretatt en særskilt datainnhenting basert på telefonintervju med beboere i hvert enkelt området. Data blir dermed identifiserbare og objektive i den forstand at de ikke er påvirket av prosjektadministrasjon. De er

imidlertid beheftet med statistisk usikkerhet knyttet til at spørsmålene er stilt et utvalg av befolkningen.

Indikator 0.5 Problemer med kriminalitet

Kriminalitet, frykt og utroligheter i et område kan uten videre ses som negative attraktivitetsfaktorer ved et område. Områdespesifikk kriminalitet kan gi et området et dårlig rykte og resultere i at nye beboere ikke ønsker å flytte til området, samtidig som eksisterende beboere ønsker å flytte fra området. Dette kan på sikt gi en negativ spiral som kan være vanskelig å snu.

Det kan videre antas at det er en tett sammenheng mellom kriminalitet og følelse av trygghet, og et områdes bærekraft og attraktivitet. Selv om ikke Områdeløfts midler direkte skal gå til kriminalitetsforebyggende arbeid, vil enkelte tiltak som utbedrede og mer opplyste gangveier, økt sosial deltagelse o.a. kunne ha direkte betydning for kriminaliteten i området.

Vi vurderer derfor at det vil være relevant å følge utviklingen i *innbyggernes opplevde problemer med kriminalitet*. Ikke bare for å se om man ser en endring i positiv retning som følge av Områdeløft, men likefult som en «varselindikator» om eventuell negativ utvikling. Vi anser det som fordelaktig å se denne indikatoren i sammenheng med indikatoren for trygghet.

Det finnes få objektive og systematiske data om kriminalitet, som er enkelt tilgjengelige og kan brytes ned på grunnkrets. Det finnes noe data om anmeldte lovbrudd, men slike data må tolkes med varsomhet på grunn av ulike rapporteringsrutiner. Dessuten vil det i denne sammenheng være vel så interessant å følge utviklingen i hvordan beboerne

³ Levekårsundersøkelsen er en spørreundersøkelse til et representativt utvalg av befolkningen og gjennomføres årlig. Fra og med 2011 består

undersøkelsen av en fast kjerne av spørsmål og temabolker med varierende tema. Temaene gjentas med en syklus på tre år. SSB samordner undersøkelsen med Eurostat og tilsvarende undersøkelser i EU-land.

opplever kriminaliteten i området, som hva som faktisk skjer av lovbrudd.

Spørsmål om kriminalitet er imidlertid dekket i Levekårsundersøkelsen, men kan ikke brytes ned på grunnkrets nivå. Vi har derfor brukt spørsmål fra Levekårsundersøkelsen og foretatt en særskilt datainnhenting basert på telefonintervju med beboere i hvert enkelt område. Data blir dermed identifiserbare og objektive i den forstand at de ikke er påvirket av prosjektadministrasjon. De er imidlertid beheftet med statistisk usikkerhet knyttet til at spørsmålene er stilt et utvalg av befolkningen.

Indikator 0.6 Trygghet

Vurdering av trygghet henger tett sammen med vurdering av kriminalitet. På samme måte som kriminalitet kan *innbyggernes opplevde trygghet* gi et område et dårlig rykte og resultere i at nye beboere ikke ønsker å flytte til området, samtidig som eksisterende beboere ønsker å flytte fra området. Således kan vi anta at det er en tett sammenheng mellom kriminalitet og følelse av trygghet og et områdes bærekraft og attraktivitet. Selv om ikke Områdeløfts midler direkte skal gå til kriminalitetsforebyggende arbeid, vil enkelte tiltak som utbedrede og mer opplyste gangveier, økt sosial deltagelse o.a. kunne ha direkte betydning for følelsen av trygghet.

Vi anser det som fordelaktig å se denne indikatoren i sammenheng med indikatoren for kriminalitet.

Det finnes få objektive data på trygghet. Spørsmål om trygghet er imidlertid dekket i Levekårsundersøkelsen, men kan ikke brytes ned på grunnkrets nivå. Vi har derfor brukt spørsmål fra Levekårsundersøkelsen og foretatt en særskilt datainnhenting basert på telefonintervju med beboere i hvert enkelt område. Data blir dermed identifiserbare og objektive i den forstand at de ikke er påvirket av prosjektadministrasjon. De er imidlertid beheftet med statistisk

usikkerhet knyttet til at spørsmålene er stilt et utvalg av befolkningen.

1.2.2 Delmål 1: Flere boliginvesteringer

Grad av boliginvesteringer gir uttrykk for hvor attraktivt boligområdet kommer til å bli i årene framover.

Følgende indikatorer gir informasjon om interessen for boliginvesteringer i de enkelte områdene.

Indikator 1.1 Igangsatte boliger

Utvikling i igangsatte boliger (m² bruksareal) innenfor et område beskriver omfang av boliginvesteringer. Indikatorene omfatter alle typer boliger og er uavhengig av hvem som investerer. Enhver investor vil imidlertid vurdere investeringer opp mot eget ønske om å bo i området eller andres ønske om å bo i området. Indikatoren er slik en relevant indikator for framtidstro.

Når utviklingen i boliginvesteringene i de enkelte områdene sammenlignes med tilsvarende data for i kommunen for øvrig (og Groruddalen for Oslo) vil indikatoren være en relevant indikator på områdenes attraktivitet. En endring i boliginvesteringene som samvarierer med innfasing av områdeløftsatsinger vil det indikere at satsinger innenfor Områdeløft påvirker områdets attraktivitet.

Data kan hentes på grunnkrets nivå fra SSB og er både objektive og identifiserbare.

Indikator 1.2 Boligprisutvikling

For gitt boligareal vil relative endringer i boligpriser indikere om et område blir mer eller mindre attraktivt som boligområde. Når *utvikling i gjennomsnittlig kvadratmeterpris* sammenholdes med boligbygging, vil indikatorene til sammen gi utdypende informasjon om et områdes attraktivitet. Dersom boligprisene og boligbyggingen øker relativt mye er det en sterk indikator på at mange har tro på at området

vil forbli eller øke i attraktivitet. Slik sett er boligprisutvikling en relevant og utdypende indikator på attraksjon.

Som for utviklingen i boliginvesteringene bør utviklingen i boligprisene sammenlignes med tilsvarende data for kommunen for øvrig (og Groruddalen for Oslo). Endring i boligpriser bør vurderes sammen med endringer i boliginvesteringene. Når de begge samvarierer med innfasing av områdeløftsatsinger vil det indikere at satsinger innenfor Områdeløft påvirker områdets attraktivitet.

Data kan hentes på grunnkrets nivå fra SSB og er både objektive og identifiserbare.

For å styrke tolkningsmulighetene vil data for *antall boligomsetninger* innenfor de enkelte områdene gi mer informasjon. Boligprisendringer basert på et lite omsetningsvolum kan skyldes spesifikke forhold knyttet til enkeltboliger, mer enn områdespesifikke egenskaper. Det er derfor nødvendig å vurdere størrelsen på boligomsetningen før en kan gi en rimelig tolkning av utviklingen i boligprisene.

Data kan hentes på grunnkrets nivå fra SSB og er både objektive og identifiserbare.

Indikator 1.3 Beboeres oppussing

På samme måte som profesjonelle investorer investerer i boliger og områder basert på vurderinger om framtidig inntjening og attraktivitet, vil *private investere i egen bolig* for å øke kvaliteten på boligen. Motivet kan enten være behov for vedlikehold, behov for kvalitetsmessige oppgraderinger eller for å tjene penger i fremtiden.

Uavhengig av hva som driver slike investeringer, så kan en si at det handler om en positiv framtidstro knyttet til egen bolig og til området. Selv om ikke Områdeløfts midler vil brukes på enkeltbeboeres

bolig, må vi kunne anta at det er en tett sammenheng mellom vilje til private investeringer i egen bolig og beboernes vurderinger av boligens og områdets attraktivitet. Mange av områdeløftenes aktiviteter har til formål å heve områdets attraktivitet.

Også beboernes inntektsnivå og familiesituasjon påvirker evne og interesse for å investere i egen bolig. Like fullt vil endringer i privates investeringer i egen bolig være en relevant indikator både for hovedmålet og for delmålet om økte investeringer i boliger. Informasjonen om enkeltpersoners investeringer i egen bolig gir mest informasjon når utviklingen i et område avviker vesentlig fra andre områder.

Endring i private beboeres investeringer i bolig kan ses i sammenheng med igangsatte boliger. Likevel vil de to indikatorene supplere hverandre da igangsatte boliger handler om nye boliger, mens privatpersoners investeringer handler om eksisterende boliger.

Det finnes ikke objektive data om privatpersoners investeringer i eksisterende boliger. Spørsmål om slike investeringer er imidlertid dekket i Levekårsundersøkelsen, men kan ikke brytes ned på grunnkrets nivå. Vi har derfor brukt spørsmål fra Levekårsundersøkelsen og foretatt en særskilt datainnhenting basert på telefonintervju med beboere i hvert enkelt området. Data blir dermed identifiserbare og objektive den forstand at de ikke er påvirket av prosjektadministrasjon. De er imidlertid beheftet med statistisk usikkerhet knyttet til at spørsmålene er stilt et utvalg av befolkningen.

Indikator 1.4 Tilfredshet med bolig

Husbanken har et særlig mål om at alle (inklusive vanskeligstilte) skal bo i egnede boliger, selv om midler fra Områdeløft ikke brukes til utbedring og

kvalitetsøkning på enkeltbeboeres boliger.⁴ Imidlertid må vi kunne anta at det er en tett sammenheng mellom trivsel og tilfredshet med bolig og ønske om å bli og investere sosialt og økonomisk i egen bolig.

Vi vurderer derfor *tilfredshet med egen bolig* som en relevant indikator for områdes bærekraft.

Det finnes ingen objektive data om tilfredshet med egen bolig som kan hentes ut på grunnkrets nivå. Spørsmål om tilfredshet med bomiljø er dekket i Levekårsundersøkelsen, men kan ikke brytes ned på grunnkrets nivå. Vi har derfor brukt spørsmål fra Levekårsundersøkelsen og foretatt en særskilt datainnhenting basert på telefonintervju med beboere i hvert enkelt området. Data blir dermed identifiserbare og objektive den forstand at de ikke er påvirket av prosjektadministrasjon. De er imidlertid beheftet med statistisk usikkerhet knyttet til at spørsmålene er stilt et utvalg av befolkningen.

1.2.3 Delmål 2: Bedre privat og offentlig tjenesteyting

Omfang av personrettede tjenester gir uttrykk for næringsdrivende og offentlige tjenestetilbyderes tro på at kunder ønsker å ferdes og oppholde seg i et område.

Følgende indikatorer gir informasjon om næringsdrivendes tro på de aktuelle områdene:

Indikator 2.1 Sysselsatte i privat personrettet tjenesteyting

Virksomheter som selger tjenester som konsumeres på stedet og som er rettet mot enkeltpersoner, må lokalisere der kundene er. Områder som folk trives i, vil normalt også være områder hvor folk øns-

ker å handle i. Samtidig vil innslag av lokal personrettet tjenesteyting i seg selv gjøre et område mer attraktivt som område å bo og ferdes i.

Omfang av personrettet tjenesteyting vil derfor både være en relevant indikator på hvor attraktivt et område er og kan tenkes å forbli. Omfanget er korrelert med lokal tjenesteetterspørsel. Når sysselsettingen i slike tjenester øker er det grunn til å tro at områdets attraktivitet som investeringsmål øker.

Andelen sysselsatte innenfor personrettede tjenester av et områdes befolkning er et uttrykk for ovennevnte attraktivitet. For relatere et områdes attraksjon til noe bør andelen, og utviklingen i andelen, sammenlignes med tilsvarende data for kommunen for øvrig (samt Groruddalen for Oslo).

Hva som er personrettede næringer må defineres og avgrenses. Vi anbefaler at indikatoren konsentrerer seg om næringer som normalt består av mindre virksomheter, for slik å unngå at data preges av store enkeltvirksomheter. Næringer som typisk er av en slik karakter er detaljhandel (næringskode 47) og serveringsvirksomhet (næringskode 56). Vi anbefaler en indikator som kun omfatter sysselsetting innenfor et område, og som andel av befolkningen i området samt utviklingen i disse andelen.

Sysselsettingsendringer i nevnte næringer som samvarierer med innfasing av områdeløftsatsinger, vil indikere at satsinger innenfor Områdeløft gir ringvirkninger som forsterker områdets attraktivitet.

Næringene overnattingsvirksomhet (næringskode 55) og kulturell virksomhet, underholdning og fritidsvirksomhet (næringskodene 90, 91, 92 og 93) er også relevante for å vurdere et områdes attraksjon.

⁴ <http://www.husbanken.no/om-husbanken/mal-og-strategier/>

Disse næringene er derimot ofte preget av relativt store virksomheter og utviklingen vil derfor være sterkt preget av utviklingen i disse. Denne typen virksomheter vil også ofte ha en spesifikk lokaliseringshistorie.

Næringene 55 og 90-93 er også mer preget av en blanding av privat og offentlig eierskap enn næringene 47 og 56, noe som gjør at sysselsettingsutviklingen ikke uten videre kan tolkes som et uttrykk for investorers tiltro til områdets potensial som marked. Data for sysselsetting i slike næringer bør etter vår vurdering rapporteres i et effekt- og resultatverktøy, men benyttes primært som hjelp til å tolke utviklingen i sysselsettingsandelene i 47 og 56. Når sysselsettingsandelen utvikler seg i samme retning blir det lettere å vurdere om området blir mer eller mindre attraktivt. Når de utvikler seg i ulike retning, kreves nærmere vurderinger for å forstå effektene av områdeløftsatsingene.

Indikatoren kan og bør skille mellom privat og offentlig sysselsetting innenfor de ulike næringene. Indikatorene vil for analyseformål også bli supplert med data for utvikling i bedriftsstørrelse og antall bedrifter.

Data kan for alle næringene innhentes på grunnkrets nivå fra SSB og er både objektive og identifiserbare.

Indikator 2.2 Sysselsatte i offentlig personrettet tjenesteyting

Som for markedsrettede private personrettede tjenester nevnt over, vil tilstedeværelsen av offentlige ikke-markedsrettede personrettede tjenester i et område normalt styrke områdets attraktivitet. I kapittel 4.1 pekte vi på at offentlige tjenester også kan bli etablert eller utviklet for å bøte på problemer. Sammenhengen mellom utviklingen i offentlige personrettede tjenester og attraksjon er derfor langt mindre entydig. Likevel vil det være verdifullt å følge

utviklingen av et utvalg offentlige personrettede tjenester for å sikre et best mulig tolkningsgrunnlag for bevegelse mot delmål 2.

Vi foreslår at utviklingen i næringene undervisning (næringskode 85), helsetjenester (næringskode 86), pleie og omsorg i institusjon (næringskode 87), omsorg uten botilbud, barnehager mv. (næringskode 88) følges på samme måte som næringene nevnt over. Dette betyr at det etableres en indikator for sysselsettingsandel, og utviklingen i andelen, som sammenlignes med tilsvarende data for kommunen for øvrig (samt Groruddalen for Oslo). Indikatoren kan og bør skille mellom privat og offentlig sysselsetting innenfor de ulike næringene.

Vi understreker imidlertid at indikatoren skal benyttes for å lette tolkningen av utvikling i private personrettede tjenester. Utvikler indikatorene seg parallelt positivt, kan de virke gjensidig forsterkende. Utvikler de seg i motsatt retning vil tolkningen være usikker. En parallell negativt utvikling kan også tolkes som et uttrykk for svekket attraktivitet.

Data kan for alle næringene innhentes på grunnkrets nivå fra SSB og er både objektive og identifiserbare.

Indikator 2.3 Investeringer i næringsareal

Utvikling i sysselsettingsandeler gir informasjon om markedsutvikling. Data for investeringer er mer direkte samvarierende med investorers framtidstro.

Vi anbefaler derfor at det også innhentes data for *igangsatt bruksareal til varehandel, serveringsvirksomhet og markedsdrevne fritidsbygg (som helsestudioer, solstudioer o.a.)* i de enkelte områdene.

Dersom utviklingen i investeringer i nevnte næringsbygg sammenlignes med tilsvarende data for kommunen for øvrig (og Groruddalen for Oslo), vil indi-

katoren være et relevant mål på investorers vurderinger av områdenes markedspotensial. En endring i næringsinvesteringene som samvarierer med innfasing av områdeløftsatsinger vil indikere at satsinger innenfor Områdeløft påvirker områdets attraktivitet.

Data kan innhentes på grunnkrets nivå fra SSB og er både objektive og identifiserbare

1.2.4 Delmål 3: Økt investeringer og bruk av fysiske møteplasser og uteområder

Omfang og bruk av fysiske møteplasser og uteområder indikerer at beboerne ønsker å oppholde seg i et område.

Følgende indikatorer gir informasjon om investeringer og bruk av fysiske møteplasser i de aktuelle områdene.

Indikator 3.1. Bruksareal til møteplasser

Investeringer i fysiske møteplasser og uteområder skaper potensielt økt trivsel og attraksjon gjennom tilrettelegging, gitt at de blir benyttet.

For å forstå hvordan investeringer i møteplasser og uteområder som kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a. påvirker et område er det behov for data om både bruk og trivselsvirkninger. Data for *igangsatt bruksareal til kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler og lekeplasser* vil gi informasjon om utvikling i viktige kollektive goder.

Som en første indikasjon på at potensialet for trivsel øker, vil vi anbefale å følge utviklingen i nevnte investeringsdata. Relativ økning i investeringer vil indikere at det legges mer til rette for aktiviteter ute og sammen med andre mennesker. Data for samlet bruksareal sammenlignet med kommunen for øvrig (og Groruddalen for Oslo) indikerer potensialet for trivsel.

Dataene vil nødvendigvis omfatte mer enn hva Områdeløft bidrar med direkte, men kan antas å samvarierer med innsatser i Områdeløft, dersom Områdeløft har prioritert koordinering av slike offentlige investeringer. Når indikatoren kan kobles til rapporteringsdata fra enkeltprosjekter vil de gi informasjon om hvordan de enkelte Områdeløftprosjektet bidrar til å utløse offentlige investeringer i offentlige møteplasser.

Data kan innhentes på grunnkrets nivå fra SSB og er både objektive og identifiserbare.

Indikator 3.2 Tilfredshet med rekreasjon og fritidstilbud

Beboeres *tilfredshet med rekreasjons- og fritidstilbudet* vil underbygge om investeringer i utemiljøer og møteplasser kaster noe av seg i form av økt tilfredshet. Tilsvarende sammenheng kan vi forvente mellom tilfredshet med møteplasser, rekreasjon og fritidstilbud og sosial deltagelse.

Hva innbyggerne legger i begrepene møteplasser er ikke opplagt, og heller ikke noe som enkelt kan la seg måle. Imidlertid er mange av aktivitetene som iverksettes som en del av Områdeløftene tett koblet til både fysiske og sosiale møteplasser og fritids- og rekreasjonsmuligheter som for eksempel utbedring av uteområder, fritidsaktiviteter, kafeer o.a. Vi vurderer derfor tilfredshet med rekreasjonsmuligheter som en relevant indikator for områders bærekraft, særlig når den sees i sammenheng med investeringer i rekreasjon og fritidsområder samt bruken av rekreasjonsområder (se nedenfor).

Dersom det er mulig å påvise samvariasjon mellom økt tilfredshet og satsinger innenfor Områdeløft vil det være mulig å tolke det som et resultat av Områdeløftets innsats.

Det finnes ingen objektive data om tilfredshet med rekreasjonsområdet som kan innhentes på grunnkrets nivå. Spørsmål om tilfredshet med bomiljø er dekket i levekårsundersøkelsen (SSB), men kan ikke brytes ned på grunnkrets nivå. Vi har derfor brukt spørsmål fra levekårsundersøkelsen og foretatt en særskilt datainnhenting basert på telefonintervju med beboere i hvert enkelt området. Data blir dermed identifiserbare og objektive i den forstand at de ikke er påvirket av prosjektadministrasjon. De er imidlertid beheftet med statistisk usikkerhet knyttet til at spørsmålene er stilt til et utvalg av befolkningen.

Indikator 3.3 Bruk av fysiske møteplasser

Beboeres bruk av fysiske møteplasser (det vil si lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) vil underbygge om investeringer i utemiljøer og møteplasser kaster noe av seg i form av økt bruk. Vi må videre kunne anta at det er en tett sammenheng mellom tilfredshet med rekreasjons- og fritidstilbudet og faktisk bruk av møteplasser.

Hva innbyggerne legger i begrepet bruk er ikke opplagt, og heller ikke noe som enkelt kan la seg måle. Imidlertid er mange av aktivitetene som iverksettes som en del av Områdeløftene tett koblet til både fysiske og sosiale møteplasser og fritids- og rekreasjonsmuligheter som for eksempel utbedring av uteområder, fritidsaktiviteter, kafeer o.a. Vi vurderer at innbyggernes rapporterte bruk av områdets møteplasser er en relevant indikator for områdets bærekraft, særlig når den sees i sammenheng med investeringer i rekreasjons- og fritidsområder og tilfredshet med rekreasjons- og fritidstilbudet i området. Dersom det er mulig å påvise samvariasjon mellom økt bruk og satsinger innenfor Områdeløft vil det være mulig å tolke dette som et resultat av Områdeløfts innstas.

Det finnes ingen objektive data på bruk av møteplasser. En rekke spørsmål om bruk av og deltagelse på ulike rekreasjons- og fritidsaktiviteter er dekket i levekårsundersøkelsen (SSB). Svarene kan imidlertid ikke brytes ned på grunnkrets nivå og antall spørsmål er så høyt at det vanskelig kan la seg tolke. Vi har derfor utformet et eget spørsmål og foretatt en særskilt datainnhenting basert på telefonintervju med beboere i hvert enkelt område. Data blir dermed identifiserbare og objektive i den forstand at de ikke er påvirket av prosjektadministrasjon. De er imidlertid beheftet med statistisk usikkerhet knyttet til at spørsmålene er stilt til et utvalg av befolkningen.

1.2.5 Delmål 4: Økt sosial deltagelse

Områdeløfts potensielle bidrag til økt sosial deltagelse i omfattende områder er et viktig delmål. Men det er få identifiserbare data som samvarierer med dette delmålet.

Nedenfor følger våre forslag til indikatorer. Indikatorer er valgt på bakgrunn av at de enten samvarierer med omfang av utenforskap i et område eller med økt potensial for mellommenneskelig kontakt mellom beboere.

Indikator 4.1 Omfang av uføretrygd

Tilknytning til arbeid eller utdanning gir tilknytning til naturlige møteplasser som er viktige for de fleste mennesker. Når personer faller ut av arbeid og studier blir kontakt med andre mennesker normalt mer krevende. Det er også påvist at spesielt unge som faller ut av arbeid og/eller studier får utfordringer i å

delta i sosiale sammenhenger, både generelt og lokalt.⁵ Data for omfang av personer som mottar uføretrygd i et område kan gi informasjon om et viktig forhold som påvirker beboernes sosiale deltagelse.

Dersom *antall personer som mottar uføreytelser* i et område øker, er det grunn til å tro at forutsetningen for sosial deltagelse svekkes, og omvendt. Når antall uføre går mer opp (ned) i et område enn i kommunen for øvrig (og Groruddalen for Oslo) kan dette tolkes som at områdets utfordringer øker (reduseres).

Det er neppe grunnlag for å benytte indikatorene som en tolkning av hvilken betydning Områdeløfts-satsinger har, men indikatorene kan gi viktig informasjon om utviklingen i hvilke utfordringer området har.

Detaljerte uføredata for de enkelte områder er identifiserbare og objektive i SSB, men sensitivitetshensyn begrenser nedbryting på type ytelse og alder. Tolkningen av data må ta hensyn til dette.

Indikator 4.2 Andel barn i barnehage

Barneforeldre møtes der barn møtes. Når arenaer for barnefellesskap benyttes, vil også de sosiale kontaktflatene mellom voksne øke og det er grunn til å tro at potensialet for sosial deltagelse øker.

Andel barn i barnehage mellom 1 og 6 av områdets populasjon av barn i samme alder vil gi informasjon om mulighetene til sosial kontakt for barneforeldre. Er en stor andel barn i barnehagen er det grunn til å regne med mange kontaktmuligheter, som igjen forenkler videre sosial deltagelse.

Når andelen barnehagebarn er høyt, eller øker mer i et område enn i kommunen for øvrig (og Groruddalen for Oslo), kan dette tolkes som at området har gode eller får bedre forutsetninger for sosial kontakt og sosial deltagelse blant barneforeldre.

Data kan innhentes på grunnkrets nivå fra SSB og er både objektive og identifiserbare.

Indikator 4.3 Tilgang på praktisk hjelp

Sosial deltagelse kan ta mange former, både som organiserte eller uorganiserte aktiviteter, men også gjennom samvær med naboer, familie og venner. Mange opplever seg som en del av et nærmiljø uten at de faktisk deltar på organiserte eller uorganiserte aktiviteter. En indikator for sosial tilhørighet er muligheten til å trekke på nærmiljøet når man trenger hjelp.

Vi anser det som relevant å avdekke denne formen for tilhørighet. Dersom det oppleves som en barriere å spørre om hjelp, vil øvrig sosial deltagelse være problematisk.

Det finnes imidlertid ikke opplagte indikatorer eller gode objektive data på denne formen for utenforskap. Levekårsundersøkelsen har imidlertid et spørsmål om *hvorvidt en person kan be naboer, familie og venner om praktisk hjelp*. Vi har valgt å inkludere denne indikatoren, da den kan si noe om nettopp menneskers sosiale tilhørighet.

Fordi levekårsundersøkelsen ikke kan brytes ned på grunnkrets nivå, har vi foretatt en særskilt datainnhenting basert på telefonintervju med beboere i hvert enkelt område. Data blir dermed identifiserbare og objektive i den forstand at de ikke er påvir-

⁵ Se eksempelvis Rasmussen, I., V. A. Dyb, N. Heldal og S. Strøm (2010): Samfunnsøkonomiske konsekvenser av marginalisering av ungdom. Vista Analyse Rapport 2010/07

ket av prosjektadministrasjon. De er imidlertid be-
heftet med statistisk usikkerhet knyttet til at spørs-
målene er stilt til et utvalg av befolkningen.

1.3 Vurdering og drøfting av datakildene

1.3.1 Datakilder brukt i årets måling

Indikatorne diskutert over er i stor grad valgt på
bakgrunn av tilgjengelige datakilder som ikke krever
uforholdsmessige store investeringer ved årlige
oppdateringer. Utvalget er følgelig bestemt på bak-
grunn av at indikatorne skal benyttes som verktøy
for effekt- og resultatmålinger. Nedenfor redegjør vi
nærmere for datakildene.

SSB

Statistisk sentralbyrå (SSB) har hovedansvaret for
å dekke behovet for statistikk om det norske sam-
funnet. SSB innhenter data og lager statistikk om:

- folk og levekår
- ressurser og miljø
- økonomi og nasjonalregnskap
- kommunal, fylkeskommunal og statlig virksom-
het

SSB innhenter data på flere indikatorer relevante for
Områdeløft. Det er store fordeler ved å benytte data
fra SSB. Data innhentes på objektive og faglig fun-
derte metoder. Mye data innhentes regelmessig på
en måte som gjøre det mulig både å få oppdaterte
data og analysere utviklingen over tid. Ikke alle,
men mange, av datasettene kan brytes ned på
grunnkrets nivå.

Data på grunnkrets nivå er normalt ikke tilgjengelig
gratis og enkelt via statistikkbanken og må følgelig
bestilles og betales særskilt. Leveringstid for data
fra SSB er om lag 4-6 måneder.

Vi anbefaler kun å benytte data fra SSB som kan
brytes ned på grunnkrets nivå. Liste over hvilke
grunnkretser som inngår i hvert område finnes i ved-
legg.

I selve målingen (jf. kapittel 2) presenteres data for
det enkelte Områdeløft. Områdeløftet sammenlig-
nes med øvrige Områdeløft, med Groruddalen (gjel-
der kun Områdeløftene i Groruddalen), kommunen
området befinner seg i og Norge for øvrig.

Telefonundersøkelse

Det er behov for å supplere data fra SSB på utvalgte
områder. Særlig har vi sett behov for mer data på
indikatorer for trivsel og levekår. Vi har vurdert ek-
sisterende datakilder og funnet at ingen av allerede
eksisterende datakildene fullt ut vil kunne tilfreds-
stille kravene til et velfungerende verktøy på tvers
av alle Områdeløfts områder. Dette gjelder for ek-
sempel tilgangen på data på grunnkrets nivå.

Vi har følgelig gjort en særskilt datainnhenting for
dette prosjektet. Vi har formulert spørsmål med ut-
gangspunkt i SSBs levekårsundersøkelse (se om-
tale i neste avsnitt). SSB gjennomfører en omfat-
tende årlig levekårsundersøkelse som belyser
mange aspekter også relevante for Områdeløft.
Imidlertid er ikke antall respondenter i undersøkelsen
tilstrekkelig stort til å kunne bryte dette ned på
de aktuelle områdene.

Spørsmålene fra levekårsundersøkelsen benyttes
også i vår egen tilpassede datainnhenting. Spørsmål
som er sammenlignbare med levekårsundersø-
kelsen vurderes som viktig for å etablere et nasjo-
nalt sammenligningsgrunnlag av svar. Spørsmåls-
formuleringen er også grundig testet av fagpersoner
med henblikk på å avdekke utvikling i levekår. Ikke
all data fra levekårsundersøkelsen er tilgjengelig i
statistikkbanken eller i rapporter. Vi har derfor måtte
foreta en særskilt bestilling til SSB.

Svar fra befolkningen i Områdeløftene er gjennom-
ført som telefonundersøkelse. Telefonundersøkelsen
er gjennomført av Norstat, hvor de har innhen-
tet svar fra 200 personer i hvert området (med unn-

tak av Årstad hvor antall respondenter er 250). Respondentene er identifisert på bakgrunn av alder (over 18 år) og registrert bostedsadresse.

En utsendelse av spørsmål til om lag 200 beboere i hvert område sikrer representativitet med mellom 5 og 10 pst. feilmargin. Vi har etterstrebet en undersøkelsen med tilfredsstillende representativitet på områdenivå. Antall beboere innenfor undergrupper som kjønn, alder, bakgrunn og grunnkrets (innad i hvert område) er imidlertid for små til at undersøkelsen er representativ for alle undergruppene.

Vi har likevel inkludert bakgrunnsvariabler i undersøkelsen for å sikre et mangfold i respondentgruppen. Figuren under viser overordnede karakteristika for den samlede respondentgruppen.

FIGUR 1.2
Fordeling respondentgruppen (totalt 2728) på bakgrunnsvariabler.

Alder	Kjønn	Født i Norge			
		Mann	Kvinne	Ja	Nei
Under 30 år	22 %	48 %	52 %	80 %	20 %
30-39 år	17 %	52 %	48 %	20 %	80 %
40-49 år	17 %	Total	100 %	Total	100 %
50+ år	44 %				
Total	100 %				

Kilde: NORSTAT

Som Figur 1.2 viser ser vi en relativt jevn fordeling når det gjelder alder og kjønn (noe overvekt av 50+), mens det for fødested er noe underrepresentativitet for de født utenfor Norge.

Undersøkelsen for de 12 Områdeløftene som er en del av Områdeløft i 2014 ble gjennomført i september og oktober 2014. Undersøkelsen for de to Områdeløftene som blir med i programmet fra og med 2015 (Tøyen og Fjell) ble gjennomført i november og desember 2014.

1.3.2 Andre datakilder som kan tenkes brukt

Nedenfor kommenteres utvalgte datakilder som kan vurderes å bli benyttet mer i årene framover.

SSBs Levekårsundersøkelse

SSB gjennomfører omfattende årlig levekårsundersøkelse. Undersøkelsen er basert på et tilfeldig utvalg deltakere trukket fra folkeregisteret, og de som er trukket ut til å delta mottar informasjonsmaterieell i posten. Undersøkelsen tar sikte på å belyse hvordan levekårene i Norge utvikler seg.

Undersøkelsen sendes til om lag 14 000 mennesker (fra 16 år og oppover) hvert år. De samme personene kontaktes inntil fire eller åtte år på rad. Enkelte spørsmål stilles hvert år, mens andre stilles hvert tredje år.

Hovedtemaene i undersøkelsen er bolig, helse, arbeid og økonomi.

Undersøkelsen er del av et stort europeisk samarbeid (EU-SILC) som Statistisk sentralbyrå deltar i. Det gjør at vi kan bruke resultatene til å sammenlikne levekår i mange europeiske land.

Undersøkelsen ble endret i 2011. Det var flere årsaker til denne omleggingen, blant annet et ønske om en mer internasjonal samordning.

Vi har tatt utgangspunkt spørreundersøkelsene gjennomført etter 2011. Undersøkelsene innehar en rekke spørsmål omkring temaer som er nært knyttet til målsetningene i Områdeløft. Imidlertid er ikke undersøkelsen omfattende nok til å kunne dele inn på grunnkrets nivå, derav vår egen undersøkelse. En henvendelse til SSB om et samarbeid om særskilt datainnsamling for å dekke Områdeløfts behov for data kan vurderes.

Ungdata

Ungdata er et resultat av et faglig samarbeid mellom NOVA (Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring), sju regionale kompetansecentre innen rusfeltet (KoRus Vest Bergen, KoRus Vest Stavanger, KoRus Midt-Norge, KoRus Øst, KoRus Sør, KoRus Nord, KoRus Oslo) og Kommunesektorens organisasjon (KS).

Ungdata er et kvalitetssikret system for gjennomføring av lokale spørreskjema-undersøkelser blant elever på ungdomstrinnet og i videregående opplæring. Spørreskjemaet brukes for å kartlegge de lokale oppvekstssituasjonene og brukes som grunnlag for kommunalt plan- og utviklingsarbeid.

Spørreskjemaet består av en obligatorisk grunnmodul (med 150 spørsmål), som brukes i alle undersøkelser, og et sett med valgfrie, forhåndsdefinerte spørsmål, som kommuner kan velge fra. Den obligatoriske delen av spørreskjemaet inneholder spørsmål om ressurser rundt ungdommene, skole og framtid, fritid, helse og trivsel, tobakk og rus og spørsmål om lovbrudd, vold og annen risikoførelse.

Datamaterialet fra alle Ungdata-undersøkelser legges inn i en nasjonal database som oppbevares av NOVA – Ungdatabasen. Fra høsten 2014 samarbeider Ungdata med Rambøll om leveransen av den tekniske løsningen til undersøkelsen.

Vi har i den første målingen ikke benyttet data fra Ungdata. Ungdata inneholder mye informasjon om unges oppvekstsvilkår, og kan slik brukes som en supplerende benchmark på linje med levekårsundersøkelsen. Vår første vurdering tilsier imidlertid at det ville være for ressurskrevende å etablere en egen undersøkelse mot barn og unge i tillegg til telefonundersøkelsen vi har gjennomført. Vi anbefaler imidlertid at dette vurderes nærmere de kommende årene.

Publikumsundersøkelsen i Oslo

Oslo Kommune (ved Byrådsavdelingen for finans) gjennomfører med jevne mellomrom en publikumsundersøkelse. Målgruppen for undersøkelsen er personer over 18 år bosatt i Oslo. Formålet med undersøkelsen er å gi kommunens politikere og ansatte en oppdatert oversikt over hvordan innbyggerne opplever det å leve og bo i Oslo, og brukernes og publikums tilfredshet med/inntrykk av kommunens tjenester. I undersøkelsen har innbyggerne vurdert ulike forhold knyttet til Oslo som by og bydelen og området der de bor.

Den siste publikumsundersøkelsen ble gjennomført i 2014. Om lag 11 000 besvarte undersøkelsen i 2014 (svarprosent 40,2 prosent). De tidligere undersøkelsene ble foretatt i 1998, 2001, 2004, 2007 og 2010.

Publikumsundersøkelsen inkluderer en rekke spørsmål som er relevante for Områdeløft, mange av spørsmålene er imidlertid relativt like spørsmålene i Levekårsundersøkelsen. Undersøkelsen sendes ikke ut til respondenter utenfor Oslo og vil følgelig kun dekke 9 av 14 områder. På sikt kan det imidlertid vurderes å bruke publikumsundersøkelsen dersom også andre kommuner stiller likelydende spørsmål på relevante områder.

Rapporteringsskjema fra Områdeløft

Husbanken er gang med å endre rapporteringsrutinene for de enkelte Områdeløftene. Framtidig rapportering vil være elektronisk og felles for alle Områdeløftene. Rapporteringen vil fokusere på igangsatte aktiviteter og resultater fra disse. Enkelte variabler fra rapporteringen vil kunne tenkes brukt i et resultat- og effektmålingsverktøy.

Dette gjelder særlig Områdeløfts evne til å utløse midler fra eksterne. Rapporteringen kan også bru-

kes til å innhente data om kunnskapsdeling, for eksempel om kunnskapsdelingsaktiviteter og resultater av disse.

Det nye rapporteringssystemet er forventet å være klart i løpet av 2015. Data fra rapporteringsskjemaet inngår ikke i årets måling, men kan være relevant å inkludere ved neste års måling.

2 Nullpunktsmåling

Dette kapittelet gir en oppsummering av nullpunktsmålingene for 2014. Målinger er gjort både for de tolv områdene som er en del av Områdeløft ved utgangen av 2014, og for de to områdeløftene som kommer med i 2015.

De detaljerte målingene presenteres i to delrapporter, hvor alle områdeløftene i Oslo er samlet i den ene og områdeløftene i Trondheim, Bergen og Drammen i den andre. Områdene presenteres utfra når Områdeløftet ble en del av programmet. For hvert området gis en kortfattet beskrivelse av Områdeløftet, herunder kart, muligheter, utfordringer og satsingsområder etterfulgt av måling på hver enkelt indikator.

2.1 Forklaring til målingene

For indikatorer der data er tilgjengelig over tid, presenteres dataene slik at en kan se utviklingen over tid. For indikatorer der vi kun har data for ett år, presenteres disse kun for dette året. I de kommende målingen vil imidlertid data også for disse kunne vise en utvikling over tid (dvs. fra og med nullpunktsmålingen).

Nullpunktsmålingen avdekker forskjeller mellom de ulike områdeløftene, men skal først og fremst legge grunnlaget for å følge utviklingen over tid.

I gjennomgangen sammenligner vi utviklingen i hvert område med tilsvarende data for Norge, kommunen de tilhører, med Groruddalen for områdene i Oslo og med øvrige områdeløftområder. Når vi ser på utviklingen over en lengre periode sammenligner vi relativ vekst. Det vil si at vekstforskjellene relateres til veksten i sammenligningsgrunnlaget.⁶

⁶ Eks. $[(\text{vekst i A}) - (\text{vekst i B}) / (\text{vekst i B})]$

Beskrivelsen av de ulike områdene er i stor grad basert på omtalen av Områdeløftet på Husbanken sin nettside.

2.2 Oppsummering av nullpunktsmålingene

Indikatorene som inngår i nullpunktsmålingene viser generelt at avvikene mellom områdeløftområdene og kommunene de inngår i er størst knyttet til innbyggernes trygghetsfølelse.

Forskjellene i de demografiske variablene mellom gjennomsnittet for områdeløftområdene og landet for øvrig er ikke så store, men det er relativt store forskjeller mellom områdeløftområdene.

Nedenfor oppsummerer vi først hovedbilde knyttet til Områdeløfts hovedmål. Deretter de fire delmålene (slik de er definert i denne målingen).

2.2.1 Stor grad av trivsel, men flere tydelig innslag av utrygghet i områdeløftområdene

Generelt er det ikke meget store forskjeller mellom indikatorutviklingen i områdeløftområdene og tilsvarende utvikling i kommunene områdeløftområdene er en del av.

På enkelte områder er det imidlertid vesentlige forskjeller. Det er også enkelte områdeløftområder som skiller seg ut fra de øvrige områdene.

Den indikatoren hvor det er størst forskjell mellom områdeløftområdene og resten av Norge er *utsatt-het fra kriminalitet*. Tre ganger så mange i områdeløftområdene svarer at ha har problemer med kriminalitet, vold eller hærværk i boområdet som i andre tettstedsområder i Norge (22 pst. vs. 7 pst.). Tøyen

skiller seg spesielt ut med hele 52 pst. som svarer at de opplever slike problemer.

På spørsmål som kan knyttes til kriminalitetsproblemer, som *utrygghet etter at det har blitt mørkt*, er imidlertid forskjellene mindre. 15 pst. i områdeløftområdene svarer at de er utrygge eller svært utrygge. Dette er dobbelt så høy andel som i andre tettsteder i Norge (8 pst.), men altså mindre forskjell enn i opplevd kriminalitet. Mest utrygge følte innbyggerne i Stovner sentrum seg (24 pst.).

Forskjellene mellom områdeløftområdene og andre tettsteder i Norge blir enda mindre når vi spør om *trivsel i bomiljøet*. Her svarer i svarer 8,1 i norske tettsteder at de er fornøyd med bomiljøet sitt på en skala fra 0 til 10. I områdeløftområdene svarer de 7,4, en forskjell på beskjedne 9 pst. Minst fornøyd er beboerne i Stovner sentrum (6,8 pst.).

Demografiske variable spriker mye, men her er det ikke forskjellene mellom områdeløftområdene og resten av de relevante kommunene som er mest påfallende. Befolkningsveksten i områdeløftområdene er omtrent som på landsbasis, men med noen områdeløftområder med meget høy befolkningsvekst (Tøyen) og andre med lav vekst (Romsås, Fjell og Saupstad-Kolstad). Det er også vekstområdene som har færrest barn i skolealder, noe som trolig henger sammen med betydelig vekst i innflytting av enpersonshusholdninger.

Andelen ikke-norske statsborgere adskiller seg lite fra kommunene de er en del av, selv om andelen er en god del høyere enn på landsbasis.

2.2.2 Relativt lave boliginvesteringer

Det investeres generelt lite i ny boligmasse i områdeløftområdene. I gjennomsnitt utgjorde omfanget av igangsatte kvm bygg i områdeløftområdene 35 pst. av Norge samlet, sett over perioden 2004-2013.

Mest ble det bygd på Tøyen. På Romsås og Haugestua ble det igangsatt svært lite nye byggeprosjekter.

Tilfredsheten med egen bolig er imidlertid like høy som i resten av landet. Ingen områdeløftområder skiller seg mye ut.

Som i landet for øvrig er mange beboere aktive i å pusse opp egen bolig. Andelen er likevel lavere enn hva som gjelder for landet som helhet. Færrest svarer at de investerer i egen bolig på Linderud og Stovner sentrum.

Prisnivået på boligene i områdeløftområdene er i gjennomsnitt noe høyere enn i landet som helhet, og prisutviklingen er positiv. Høyest prisnivå er det på Tøyen, lavest på Fjell og Romsås.

2.2.3 Lite tilbud av privat personrettet tjenesteyting

Innslaget av personrettede tjenester som handel og servering varierer mye mellom områdeløftområdene. I gjennomsnitt er det mindre innslag av slike lokalsamfunnstjenester i områdeløftområdene enn i byene de er en del av. Andelen har imidlertid økt noe, mens den har sunket i landet som helhet.

På Linderud, Stovner sentrum og på Furuset er det imidlertid betydelig innslag av slike tjenester. På Linderud og Furuset har også andelen økt siste ti år. På Fjell er imidlertid innslaget av slike tjenester svært lite. Slike tjenester er også lite tilstede i Ytre Arne, hvor andelen også har sunket.

2.2.4 Lite investeringer i, men fornøydhhet med møteplasser og uterom

Det har siste ti år blitt investert klart mindre innen områdeløftområdene enn i landet for øvrig av kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a.

Innbyggerne er imidlertid gjennomgående like fornøyd med sine friluft- og rekreasjonsmuligheter som i resten av landet. Unntaket er Tøyen. Tøyenbeboerne bruker til gjengjælde mer enn andre lokale møteplasser.

2.2.5 Lite sosialt utenforskap.

Det er også små forskjeller i sosiale indikatorer som opplevd utenforskap og andel uføretrygde.

Andelen uføretrygdede av antall personer i arbeidsfør alder er riktignok vesentlig høyere i områdeløftområdene enn i de respektive kommunene (5,8 vs. 3,4 pst. i gjennomsnitt for kommunene). Men uføreandelene minker både i områdeløftområdene og i kommunene de er en del av. Unntaket er Stovner sentrum hvor uføreandelen både er relativ høy (7,8 pst) og økende.

2.3 Veitvet-Sletteløkka (Oslo)

2.3.1 Kort om området

Veitvet-Sletteløkka ligger øst i bydel Bjerke i Oslo (jf. figur 2.1). Området har nærhet til marka og godt kollektivnett med nærhet til byen og god kollektivforbindelse til Oslo sentrum. Bebyggelsen på Sletteløkka består av blokker, mens Veitvet har både blokk- og rekkehusbebyggelse.

Ved inngangen til 2014 bodde 6 442 mennesker innenfor Områdeløftet (SSB, 2014).

FIGUR 2.1
Veitvet-Sletteløkka

Kilder: DAMVAD og Statistisk sentralbyrå

Området er særlig preget av støy og trafikkbelastning, mangel på møteplasser og de som er, har behov for oppgradering. Området har også særlige utfordringer knyttet til store endringer i befolknings sammensetningen, med høy folketilvekst og store endringer i aldersgruppesammensetning og i andel med ulik kulturell bakgrunn.

Områdeløft har særlig fokus på synliggjøring og videreutvikling av områdets muligheter for kultur, rekreasjon og gode oppvekstvilkår.

Veitvet-Sletteløkka har vært med i Områdeløft siden 2007.

2.3.2 Kort oppsummering av årets måling

Veitvet-Sletteløkka har en positiv befolkningsutvikling, om enn noe lavere enn i Oslo. Området preges av en relativt ung befolkning og stigende barnetall. I perioder har området hatt nettoutflytting. Relativt mange er utenlandske statsborgere.

Trivselen er høy, men lavere enn i Norge for øvrig og lavere enn i de fleste områdeløftområdene. En av hovedårsakene synes å være en følelse av utrygghet etter at det har blitt mørkt. Flere enn i landet som helhet har hatt problemer med kriminalitet i bomiljøet, men andelen er lavere enn andre områdeløftområder.

Boligutbyggingen er relativt lav, men tilfredsheten med egen bolig avviker ikke mye fra hva som gjelder for Norge for øvrig.

Beboerne synes også relativt tilfreds med egne friluftsmuligheter, men data for tilbud av personrettet tjenesteyting tyder på at Veitvet-Sletteløkka har et svakt utviklet tilbud av slike lokalsamfunnstjenester.

Innbyggernes sosiale nettverk synes bare svakt lavere enn for landet som helhet og er på linje med områdeløftområdene samlet.

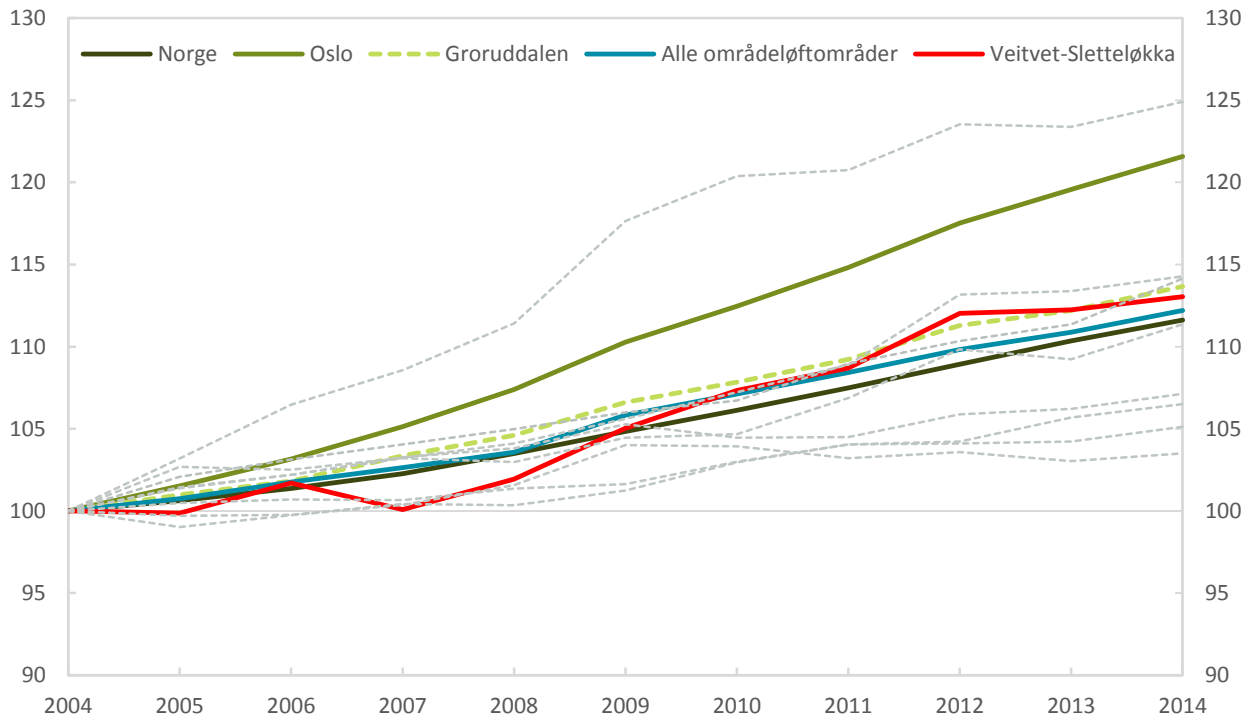
2.3.3 Årets måling (nullpunktsmåling)

Indikator 0.1 Befolkningsutvikling

Befolkningen i området har de siste ti årene vokst klart svakere enn Oslo, men utviklingen har vært om lag som i Groruddalen for øvrig (svakt under) og noe høyere enn i øvrige Områdeløftområder.

Gjennomsnittlige årlig vekst har vært 1,2 pst. i perioden 2004-2014, noe som er 37 pst. lavere enn i

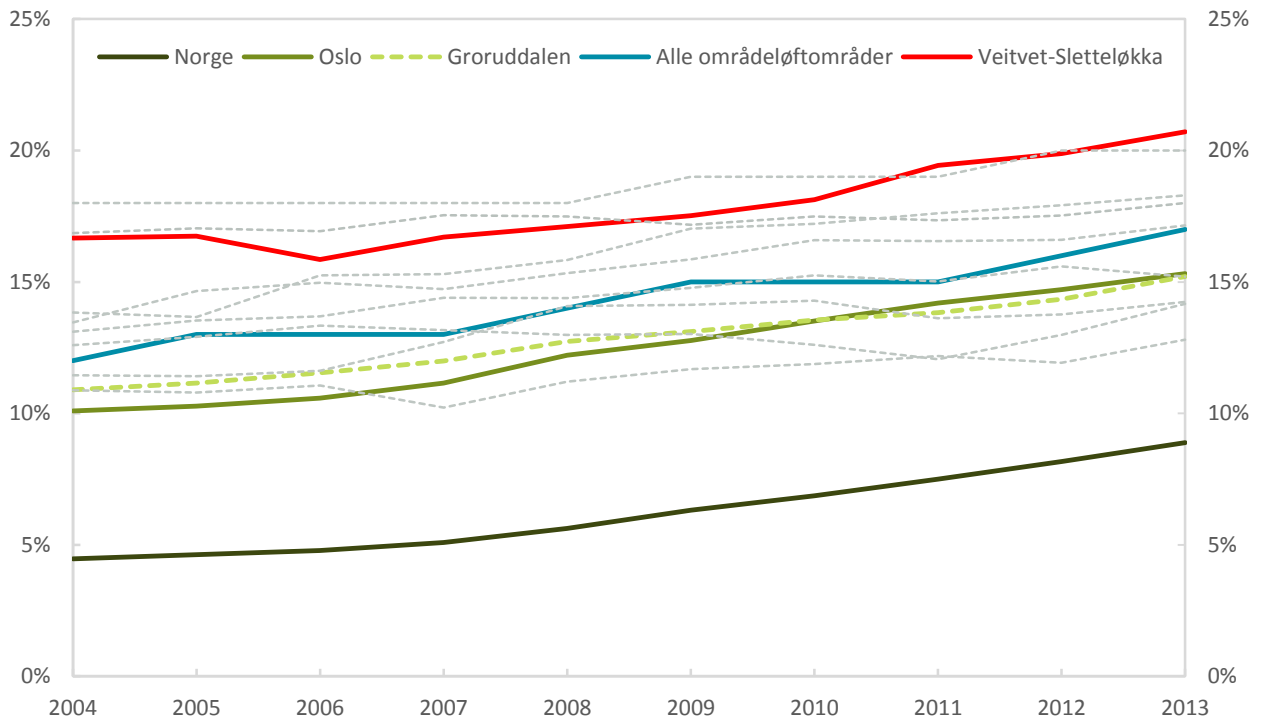
FIGUR 2.2
Befolkningsutvikling.¹⁾ Indeksert (2004=100). 2004-2014

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Grouddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.3
Andel ikke-norske statsborgere.¹⁾ Prosent. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Grouddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Oslo som helhet og 5 pst. lavere enn Groruddalen utenom Veitvet-Sletteløkka.

Når vi sammenligner årlig befolkningsutvikling i perioden 2004-2010 og tilsvarende i perioden 2010–2014 både i Veivet-Sletteløkka og Oslo som helhet får vi et signal om forskjellen mellom utviklingen i området og kommunen øker eller minker. Målt som endring i relativ forskjell, er den relative forskjellen 6 prosentenheter mindre i den siste perioden enn i den første.

Befolkningsutviklingen er illustrert i figur 2.2.

Antallet personer med ikke-norsk statsborgerskap i området har økt raskere enn befolkningen som helhet. Andelen ikke-norske statsborgere var 21 pst. i 2013, noe som er 5,5 prosentpoeng høyere enn i Oslo samlet, Groruddalen samlet, samt øvrige Områdeløftområder (jf. figur 2.3). Andelen vokser imidlertid om lag i samme takt som for kommunen samlet.

Indikator 0.2 Flytting

Omfang av innenlandsk flytting inn og ut av mindre områder som andel av områdets befolkning vil naturlig være større i små enn i store områder. Store innflyttingsoverskudd i et enkelt år vil vanligvis være knyttet til ferdigstillelse av boligprosjekter. Bruttoinnflytting til Veitvet-Sletteløkka har variert lite siste ti år og utgjorde i gjennomsnitt 18 pst. av befolkningen i perioden 2004-2012.⁷ Tilsvarende tall for alle Områdeløftområdene samlet var 17 pst.

Netto innenlandsk innflytting har i perioder vært negativ. Bare unntaksvis (2011) har nettoinnflyttingen som andel av befolkningen ligget over gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst år (1,2 pst.). I gjennomsnitt

er nettoinnflyttingen negativ i perioden 2004-2012, noe som innebærer at folketilveksten skyldes enten innvandring fra utlandet eller fødselsoverskudd. Nettoinnflyttingen er høyere i andre enn første del av perioden.

Indikator 0.3 Andel befolkning i skolealder

Ulike aldersgruppers andel av samlet befolkning endres vanligvis lite og sakte. Generelt i Norge har andelen barn i skolealder sunket, som følge av relativt lave fødselstall og innvandring. Andelen i Norge i 2013 var 12 pst., ti prosent lavere andel enn i 2004.

Tilsvarende andel i Veitvet-Sletteløkka var 14 pst. i 2013 (jf. figur 2.5). Andelen er 3 prosentpoeng høyere enn i 2004, noe som tilsvarende en andelsvekst på 24 pst. Andelsveksten er klart høyere enn i Oslo samlet (-4,5 pst.) og i Groruddalen samlet (3 pst.).

Indikator 0.4 Trivsel med bomiljø

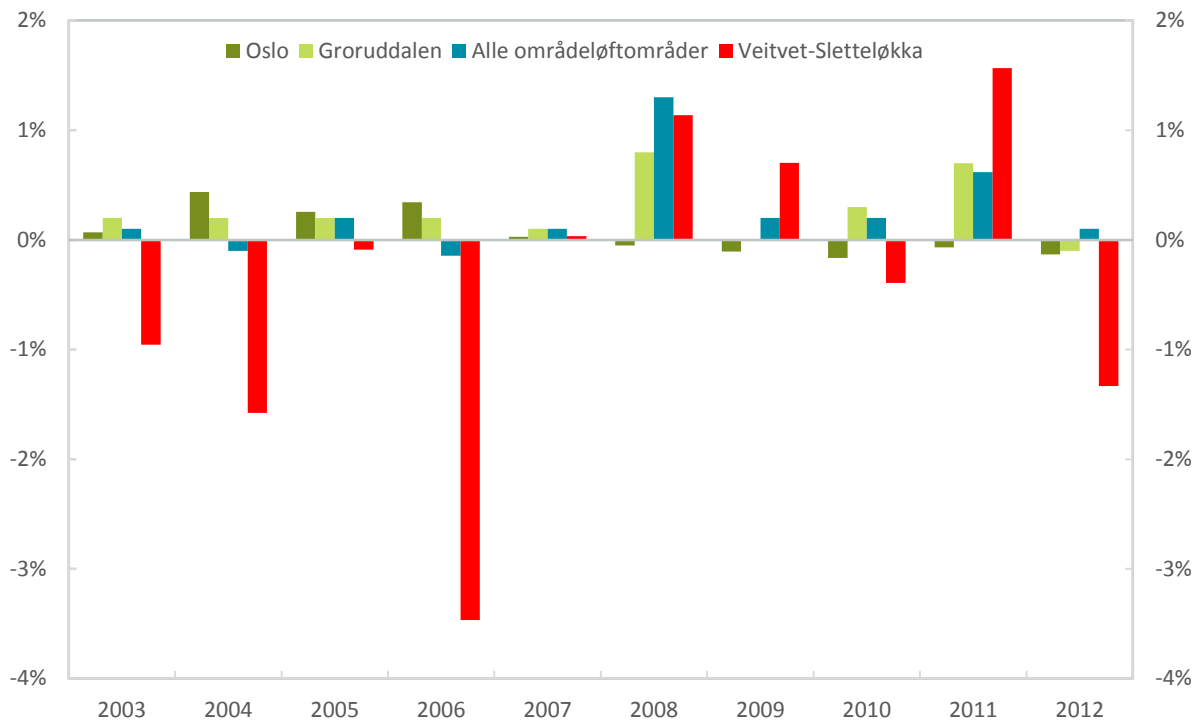
Nordmenn er gjennomgående fornøyd med sitt bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyde de er på en skala fra 1-10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,3, de som bor i større tettsteder svarer 8,1, mens de som bor i områdeløftområder svarer 7,4.

Beboerne i Veitvet-Sletteløkka svarer i gjennomsnitt 7,1, med andre ord om lag som i andre områdeløftområder (jf. figur 2.6).

⁷ Harmonisk gjennomsnitt. Det foreligger ikke senere data en 2012 på grunnkrets nivå.

FIGUR 2.4

Nettoinnflytting som andel av befolkningen.¹⁾ Prosent. 2003-2012

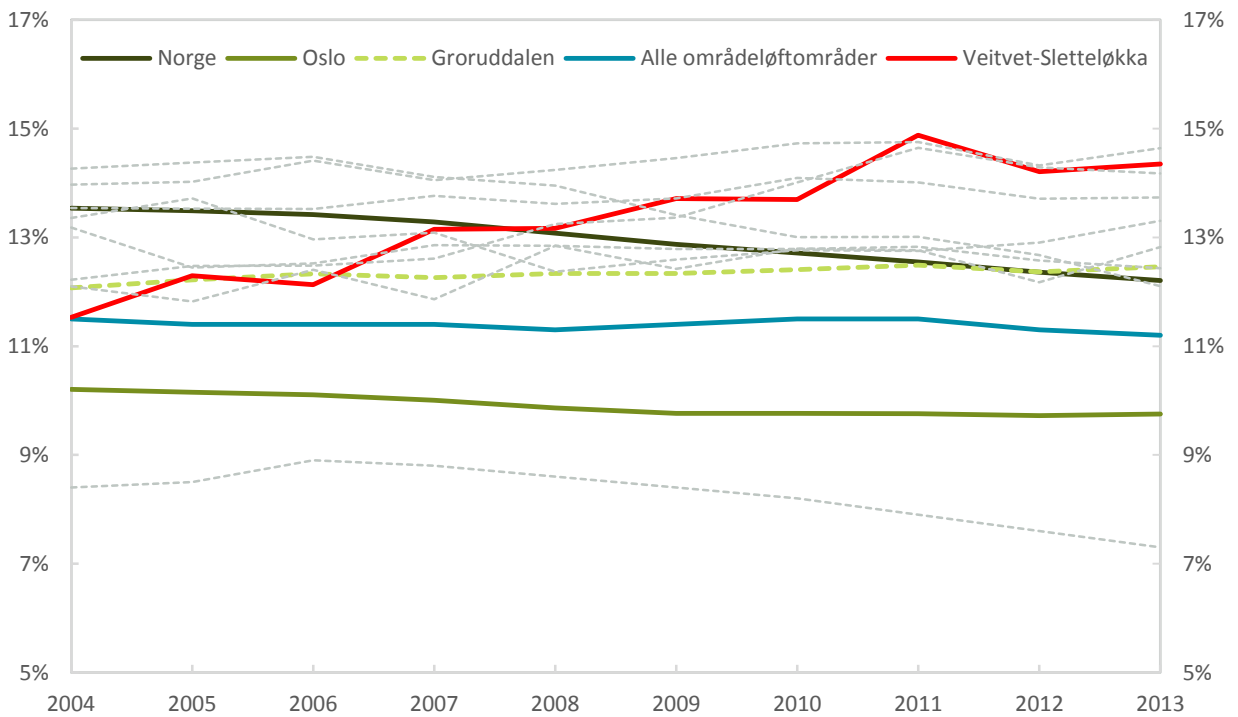

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet og alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.5

Barn 6-15 år som andel av befolkningen.¹⁾ 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

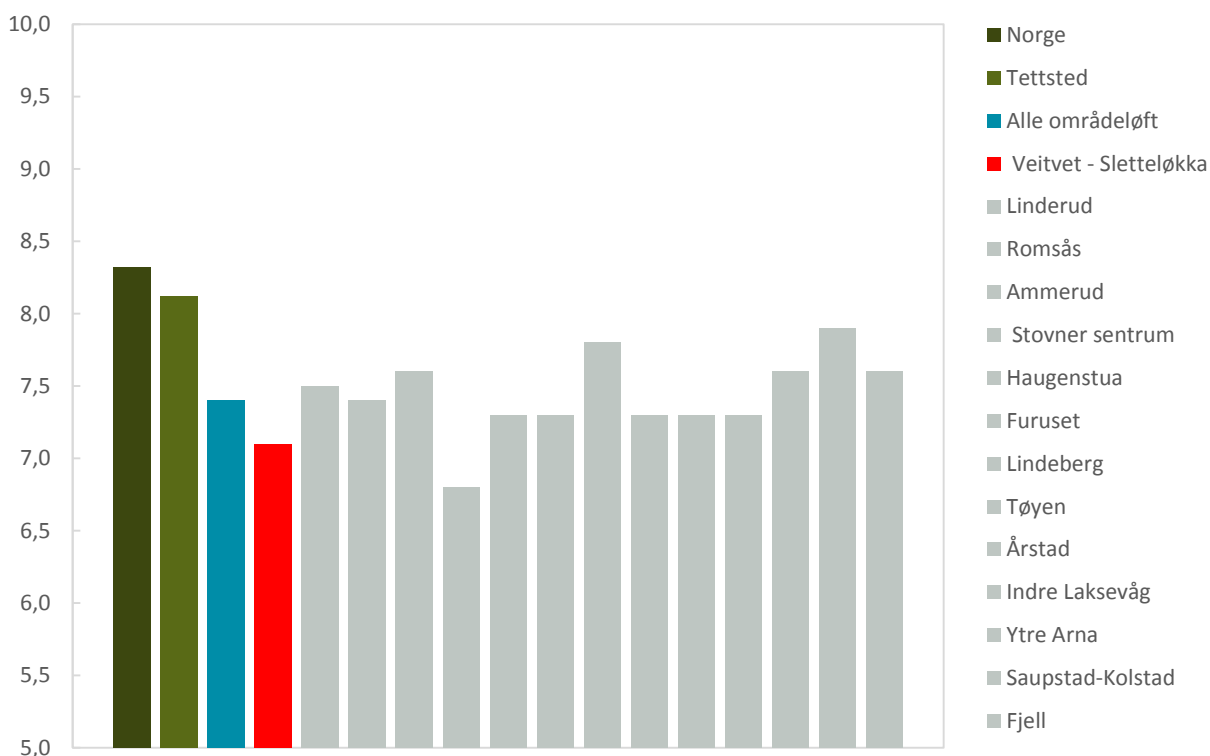
Indikator 0.5 Problemer med kriminalitet

Kriminalitet i form av tyveri, skadeverk eller vold har blitt gradvis redusert i de aller fleste OECD land siste ti år, også i Norge. Utviklingen gjenspeiler seg i svar i SSBs levekårsundersøkelse: «I 2012 oppgav nesten 17 prosent i alderen 16-24 år at de i løpet av det siste året ble offer for ett eller flere tilfeller av tyveri, skadeverk, vold eller trusler om vold. Denne andelen er likevel vesentlig lavere enn i alle de fem undersøkelsene i perioden 1991-2007 hvor dette er kartlagt.»⁸

Opplevde problemer med kriminalitet varierer imidlertid mellom aldersgrupper og boområde. Mest utsatt er unge. Likeledes er områdene omfattet av Områdeløft klart mer utsatte. På eksplisitte spørsmål i levekårsundersøkelsen om problemer med, kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet svarer 5 pst. i Norge som helhet at de har det. I store tettsteder svarer 7 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer hele 22 pst. i områdeløftområdene at de har dette.

FIGUR 2.6

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med bomiljøet ditt? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

⁸ For oppsummering av Levekårsundersøkelsen i 2013, se <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/vold/hvert-3-aar/2013-12-20>

På Veitvet-Sletteløkka svarer 14 pst. at de har problemer med kriminalitet i bomiljøet, noe som er under gjennomsnittet for områdeløftområder, men høyere enn tettsteder flest (jf. figur 2.7).

Indikator 0.6 Trygghet

På spørsmål om hvor trygg befolkningen føler seg i eget nabolag etter at det har blitt mørkt, er det få som føler seg utrygge. I Levekårsundersøkelsen svarer 7 pst. i Norge som helhet at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. I store tettsteder svarer 8 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer 16 pst. i områdeløftområdene at de føler seg utrygge eller veldig utrygge, noe som er signifikant høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig.

På Veitvet-Sletteløkka svarer 14 pst. at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. Svarandelen er høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig, men på om lag samme nivå områdeløftene samlet (jf. figur 2.7).

Indikator 1.1 Igangsatte boliger

Igangsetting av nye boliger har i Norge de siste ti årene variert mellom 0,6 og 0,8 kvadratmeter per innbygger per år, med et gjennomsnitt på 0,74 kvadratmeter per innbygger per år i perioden 2004-2013. I Oslo var gjennomsnittet i samme periode på 0,59 kvadratmeter per innbygger per år, med 0,58 i gjennomsnitt for perioden 2004-2009 og 0,6 i perioden 2010-2013.

Områdeløftområdene har både langt lavere nivå igangsettingen av nye boliger og større variasjon mellom årene. Gjennomsnittet for perioden 2004-2009 var 0,14 og 0,22 i perioden 2010-2013.

På Veitvet-Sletteløkka ble det igangsatt 0,01 kvadratmeter bolig i gjennomsnitt for perioden 2004-

2009 og 0,04 i perioden 2010-2013. Høyest igangsetting var det i 2010, med 0,07 kvadratmeter igangsatt (jf. figur 2.8).

Indikator 1.2 Prisutvikling boliger

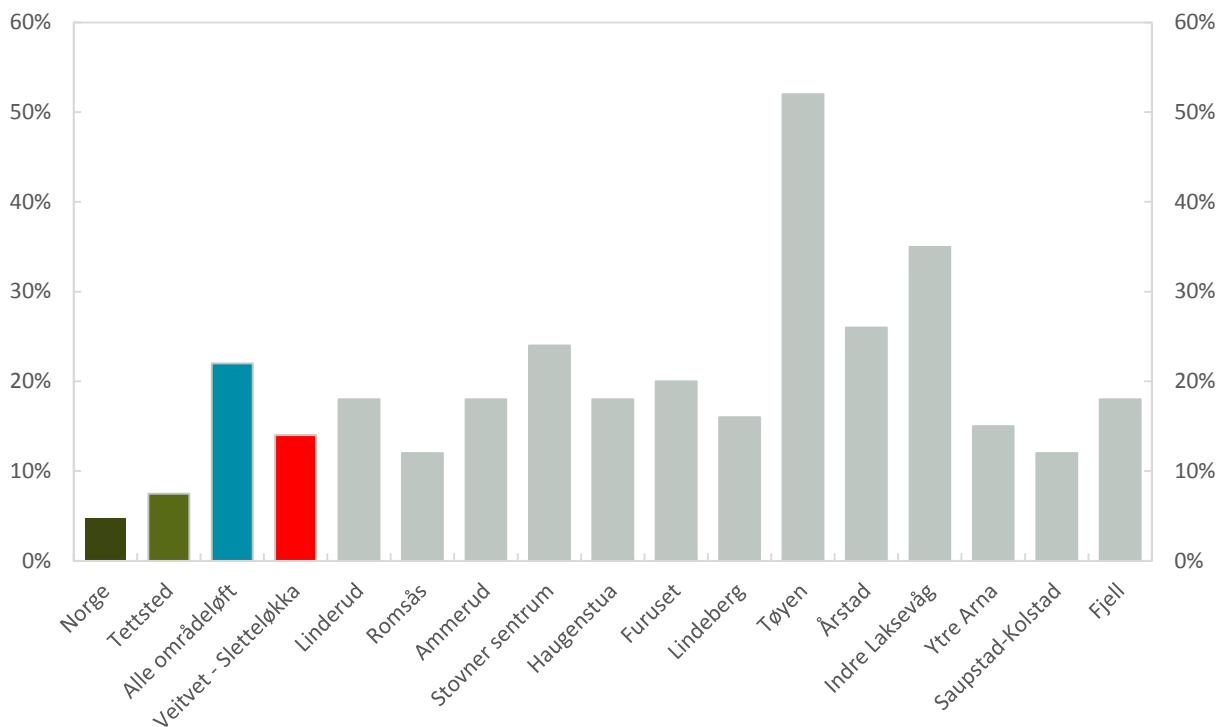
Boligprisene har i steget betydelig i Norge over mange år. I Perioden 2004 – 2013 steg gjennomsnittlig kvadratmeterpris på eneboliger, småhus og blokkleiligheter i Norge 6,6 pst på årlig basis. Tilsvarende tall for Oslo var 7,8 pst. Prisene sank både i Norge og i Oslo under finanskrisen 2008, men prisstigningen fortsatte deretter, om enn i en litt lavere takt enn før finanskrisen. I områdeløftområdene har prisutviklingen i stor grad fulgt utviklingen i Norge som helhet.

Prisnivået på Veitvet-Sletteløkka var lavere enn nivåene både i Oslo og Groruddalen, men prisøkningen har vært relativ høy (jf. figur 2.9). På Veitvet-Sletteløkka økte prisene 6,9 pst. årlig i perioden 2004-2013 og med 9,1 pst. årlig i perioden 2009-2013, noe som var nesten 2 prosentpoeng høyere enn årlig vekst i Oslo siste fire år. Prisøkning var tilsvarende høyere enn veksttaket i Groruddalen for øvrig (siste fire år).

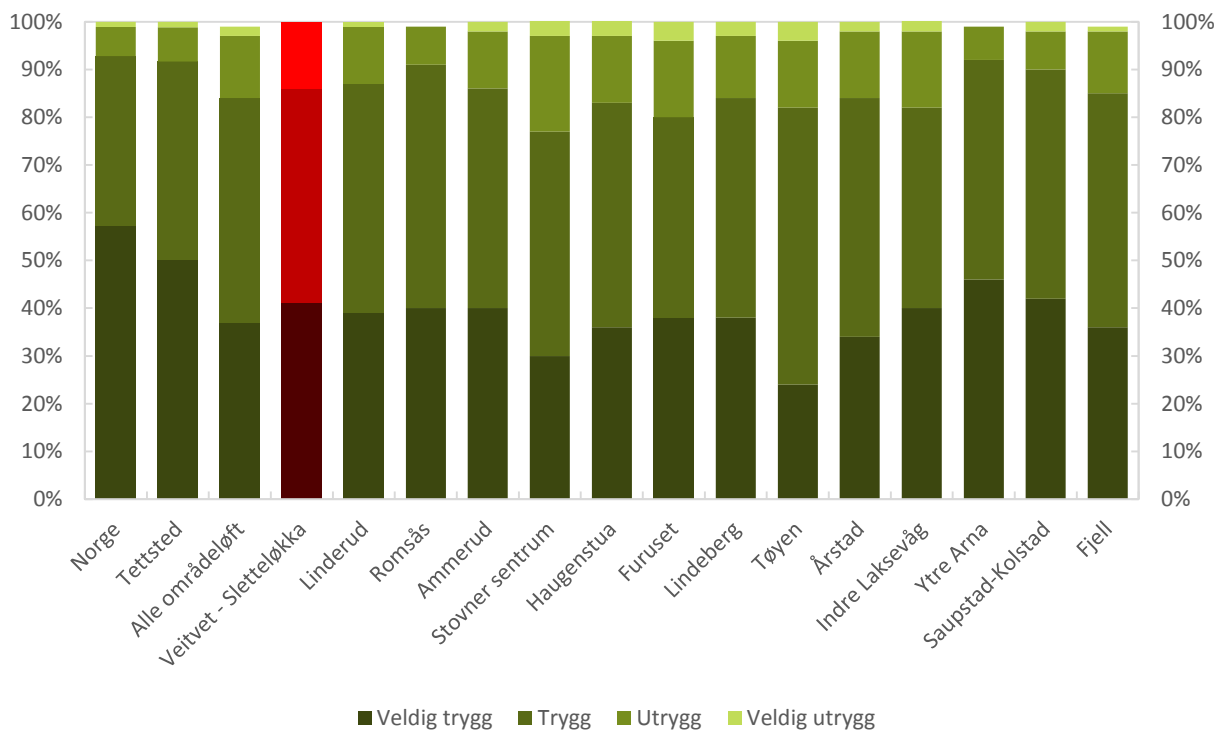
Data for boligomsetning underbygger at det både er interesse for å kjøpe bolig i Veitvet-Sletteløkka og at det er betydelig omsetning i området. Gjennom hele perioden 2004-2013 var det betydelig flere salg av boligheter som andel av befolkningen på Veitvet-Sletteløkka enn i Oslo som helhet (ca. 100 pst. høyere andel i 2013) og Groruddalen for øvrig (ca. 14 pst. høyere andel i 2013). Omsetningsandelen i Groruddalen var igjen høyere enn i Oslo som helhet.

FIGUR 2.7

Spørsmål: Har du/dere problemer med kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet (ja/nei)? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Hvor trygg føler du deg når du går alene i ditt nabolag etter at det har blitt mørkt?

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 1.3 Beboeres oppussing

Få land investerer like hyppig i egen bolig som i Norge. Levekårsundersøkelsen viser at hvert år investerer om lag førti prosent av Norges befolkning i egn bolig (42 pst.). Andelen er bare marginalt lavere i større tettsteder (40 pst.). Vår spørreundersøkelse tyder på at andelen er noe lavere i områdeløftområdene samlet (37 pst.), men ikke mye.

Blant beboerne i Veitvet-Sletteløkka svarer i gjennomsnitt 36 pst. at de har investert i egen bolig siste 12 måneder, med andre ord bare marginalt annerledes enn hva som gjelder for områdeløftområdene samlet og noe under større tettsteder (jf. figur 2.10).

Indikator 1.4 Tilfredshet med bolig

Tall fra Levekårsundersøkelsen viser at nordmenn på landsbasis er svært tilfredse med egen bolig. På en skala fra 1 -10, hvor 10 betyr svært fornøyd, er gjennomsnittet 8 på landsbasis. Noe lavere for tettstedene (7,9). Gjennomsnittet for områdeløftområdene svarer som på landsbasis (8).

Beboerne på Veitvet-Sletteløkka oppgir en tilfredshetsverdi på bolig på 7,6, som er lavest blant områdeløftområdene (jf. figur 2.10).

Indikator 2.1 Sysselsatte i personrettet tjenesteyting

Personrettede tjenester er typisk mest utbredt der folk samles og ferdes. Sysselsettingen i slike tjenester er høyest i de største byene, i tillegg til reiselivsdestinasjoner. Sysselsatte som andel av befolkningen endres lite fra år til år: I Norge som helhet utgjorde sysselsatte innenfor næringene detaljhandel og servering 5,3 pst. av befolkningen i 2013, ned fra 5,7 i 2008. I Oslo var tilsvarende andeler 6,3 og 7,0 pst.

Tilsvarende sysselsettingsandel innenfor personrettede tjenester i områdeløftområdene la gjennomgående lavere enn i landet som helhet og var 3,4 pst. i 2013, opp fra 3,2 pst. i 2008.

På Veitvet-Sletteløkka var andelen særlig lav og utgjorde 0,7 pst. i 2013. Andelen har likevel steget vesentlig (66 pst.) siste fem år og var bare 0,4 pst. i 2008. Tross stigende folketall tyder sysselsettingsandelen på at markedet for personrettede tjenester er svakt i Veitvet-Sletteløkka, men andelsveksten kan indikere en positiv endring (jf. figur 2.11).

Indikator 2.2 Næringsarealer i personrettet tjenesteyting

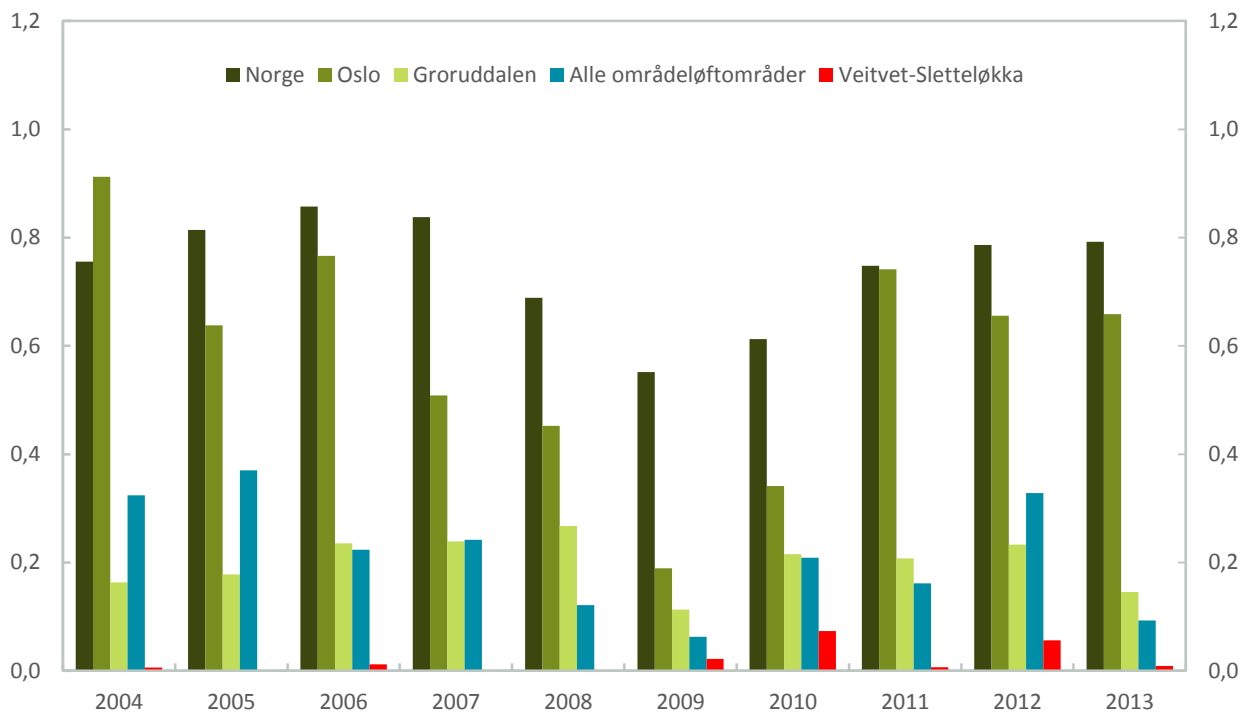
Data for igangsatt bruksareal til varehandel, serveringsvirksomhet og markedsdrevne fritidsbygg underbygger at Veitvet-Sletteløkka heller ikke er noe attraktivt investeringsområde for personrettede tjenester.

I perioden 2004 – 2013 ble det ikke investert i noen slike bygg i området. I Norge som helhet ble det investert i 1,1 kvm per innbygger i bygg til personrettet tjenester i perioden sett under ett, hvorav 96 pst. var handel. I Oslo og Groruddalen var tilsvarende investeringer i perioden 0,45 og 0,34 kvm per innbygger.

Veitvet-Sletteløkka har heller ingen investeringer i hoteller eller overnatting. I Oslo utgjorde slike investeringer 0,14 kvm per innbygger i perioden 2004-2013. I Norge var tilsvarende andel 0,27.

FIGUR 2.8

Igangsetting av nye boliger.¹⁾ Alle boligtyper. Kvadratmeter per innbygger. 2004-2013.

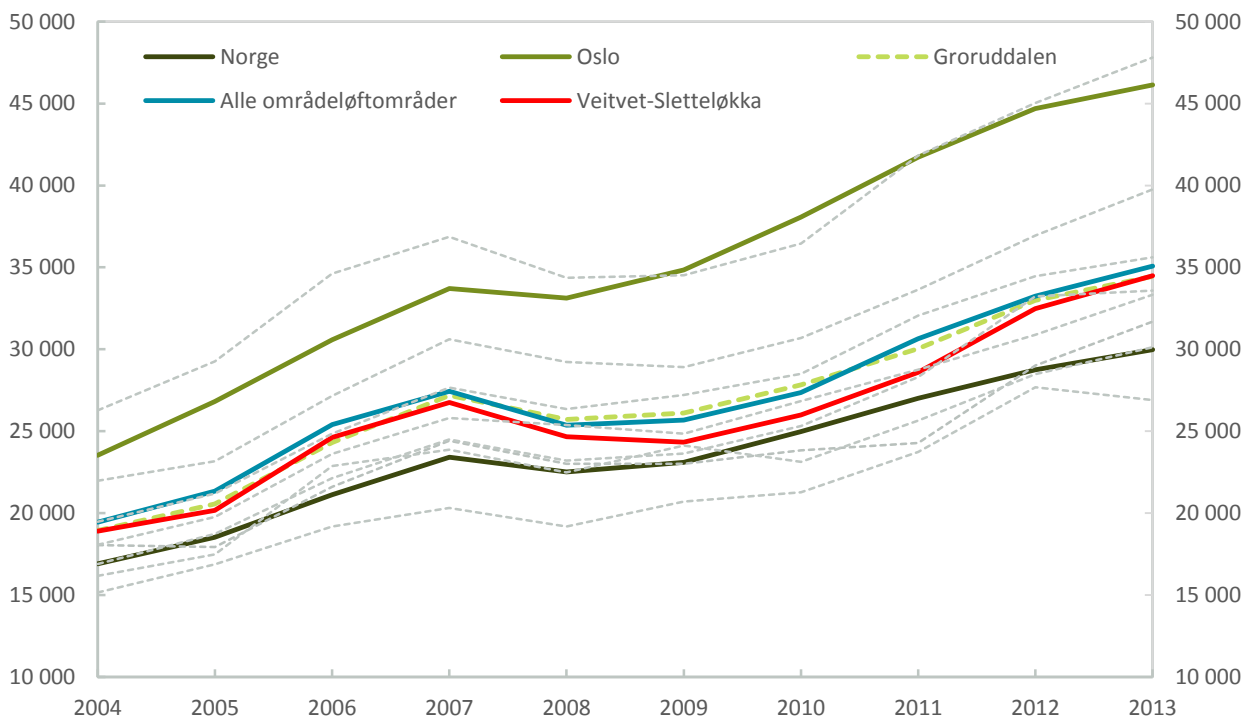

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.9

Gjennomsnittlig kvadratmeterpris.^{1), 2)} Kroner. Løpende priser. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Eneboliger, småhus og blokkleiligheter

Indikator 2.3 Sysselsatte i offentlig personrettet tjenesteyting

Offentlige personrettede tjenester utvikles generelt som en følge hvor mange barn som trenger undervisning eller tilsyn og hvor mange som har behov for helsetilbud nær seg. I Norge som helhet arbeidet 14 pst av befolkningen i næringene undervisning (nacekode 85), helsetjenester (nacekode 86), pleie og omsorg i institusjon (nacekode 87), omsorg uten botilbud, barnehager mv. (nacekode 88). Andelen var den samme i 2013 og 2008.

Områdeløftområdene har generelt en noe lavere andel sysselsatte i området som andel av befolkningen. Andelen var 10 pst. både i 2013 og 2008. I Oslo var andelen 15 pst, ned fra 16 pst i 2008. I Groruddalen var andelen 10 pst. begge år.

I Veitvet-Sletteløkka utgjorde sysselsatte offentlige personrettede tjenester 7 pst. av befolkningen i 2013 og i 2008. Over halvparten var innenfor undervisning, noe som må ses på bakgrunn av en relativ høy andel barn.

Indikator 3.1 Bruksareal fritid og rekreasjon

Investeringer i møteplasser og uteområder som kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a. bidrar normalt til å øke mulighetene for at ulike deler av befolkningen i et område møtes. Generelt investeres det lite i slike kollektive goder i områdeløftområdene.

For alle områdeløftområdene var investeringer i slike fasiliteter 0,05 kvm per innbygger summert over hele perioden 2004-2013. Tilsvarende investeringer utgjorde 0,46 kvm i Norge som helhet i samme periode, 0,31 kvm i Oslo og 0,08 i Groruddalen (jf. figur 2.12).

På Veitvet-Sletteløkka ble det ikke registrert noen slike investeringer i perioden.

Indikator 3.2 Bruk av møteplasser

For å få et enkelt mål på bruk av møteplasser som lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet, har vi spurt beboerne i områdeløft om bruk siste måned. Likelydende spørsmål finnes dessverre ikke i levekårsundersøkelsen. I områdeløftområdene samlet svarer 56 pst. at de har benyttet slik møteplasser. Det er lite variasjon mellom områdeløftområdene, jf. figuren nedenfor.

I Veitvet-Sletteløkka svarer 53 pst. at de har benyttet slike møteplasser, bare marginalt annerledes enn gjennomsnittet for områdeløftområdene.

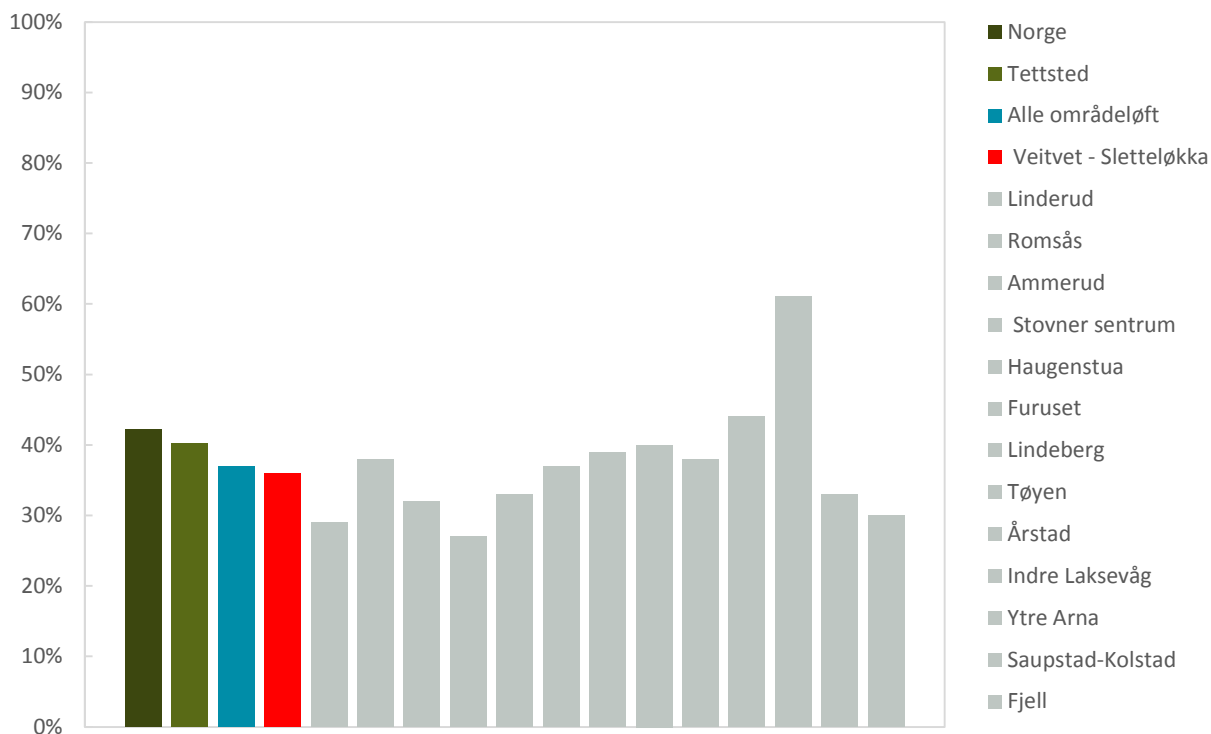
Indikator 3.3 Tilfredshet med rekreasjon og fritidsmuligheter

Nordmenn er gjennomgående opptatt av gode friluftsområder og er også i stor grad fornøyd med rekreasjonsmulighetene nær eget bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,5, de som bor i større tettsteder svarer 8,2, mens de som bor i områdeløftområder svarer 8,0.

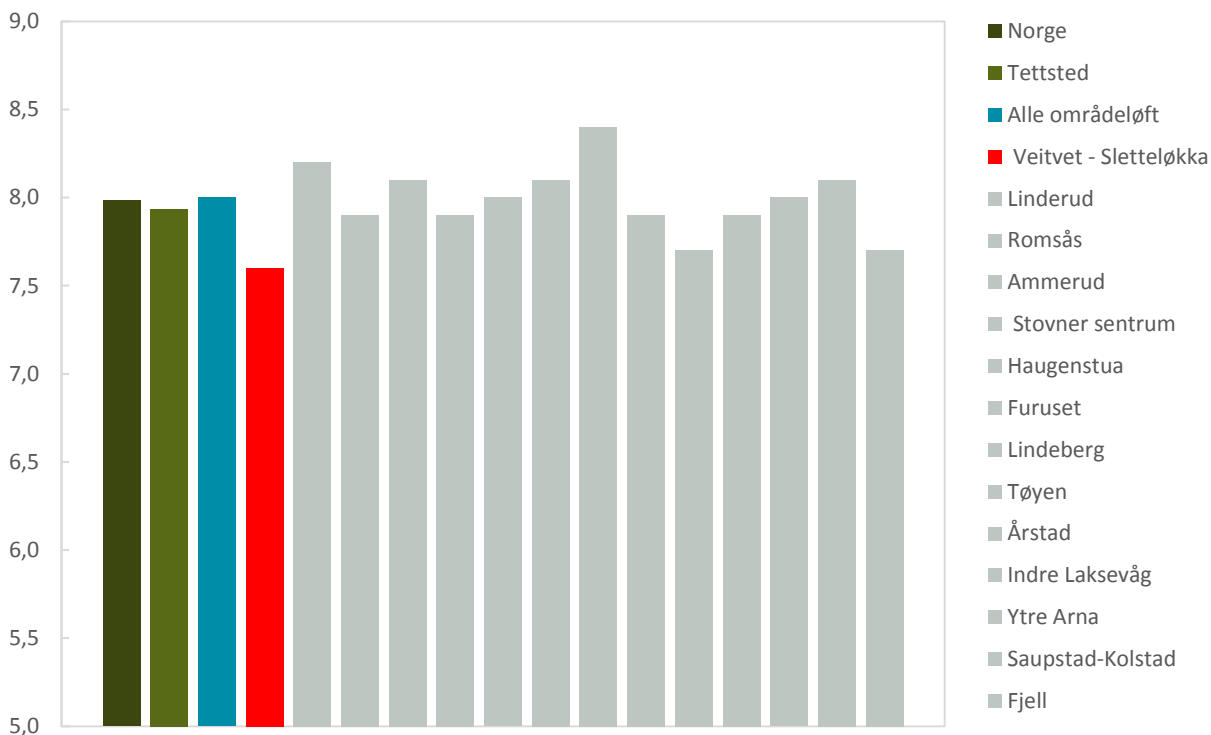
Områdeløftbeboere er altså gjennomsnitt nesten like fornøyd med sine rekreasjonsmuligheter som beboere flest. I Veitvet-Sletteløkka gir beboernes svar 8,1 på samme skala, med andre ord bare svakt lavere enn i store tettsteder for øvrig.

FIGUR 2.10

Spørsmål: Har du/dere i løpet av siste 12 månedene hatt utgifter til vedlikehold, reparasjoner eller oppussing av boligen? Ta ikke med utgifter til nybygg eller tilbygg. Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med boligen din? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 4.1 Omfang av uføretrygd

Andelen uføre som andel av befolkningen i normalt arbeidsfør alder (20-67 år) har de siste årene holdt seg relativt stabil og gått noe ned. Også i område- løftområdene ser vi at andelen uføre synker noe. Om lag i samme takt som de større byene. Andelen er imidlertid noe høyere enn i de store byene. Av befolkningen mellom 20 – 67 år utgjorde i 2012 andelen uføre 5,8 pst. i områdeløftområdene samlet, 4,4 pst. i Groruddalen og 3,8 pst. i Oslo som helhet.

Tilsvarende andel i Veitvet-Sletteløkka var 4,8 pst. Reduksjonen mellom 2004 og 2012 har også vært noe større enn Oslo, henholdsvis 33 pst. versus 20 pst. Reduksjonen i uføreandelen har vært vesentlig

større enn i Groruddalen, som opplevde fall i uføreandelen på 8 pst. i perioden (jf. figur 2.14).

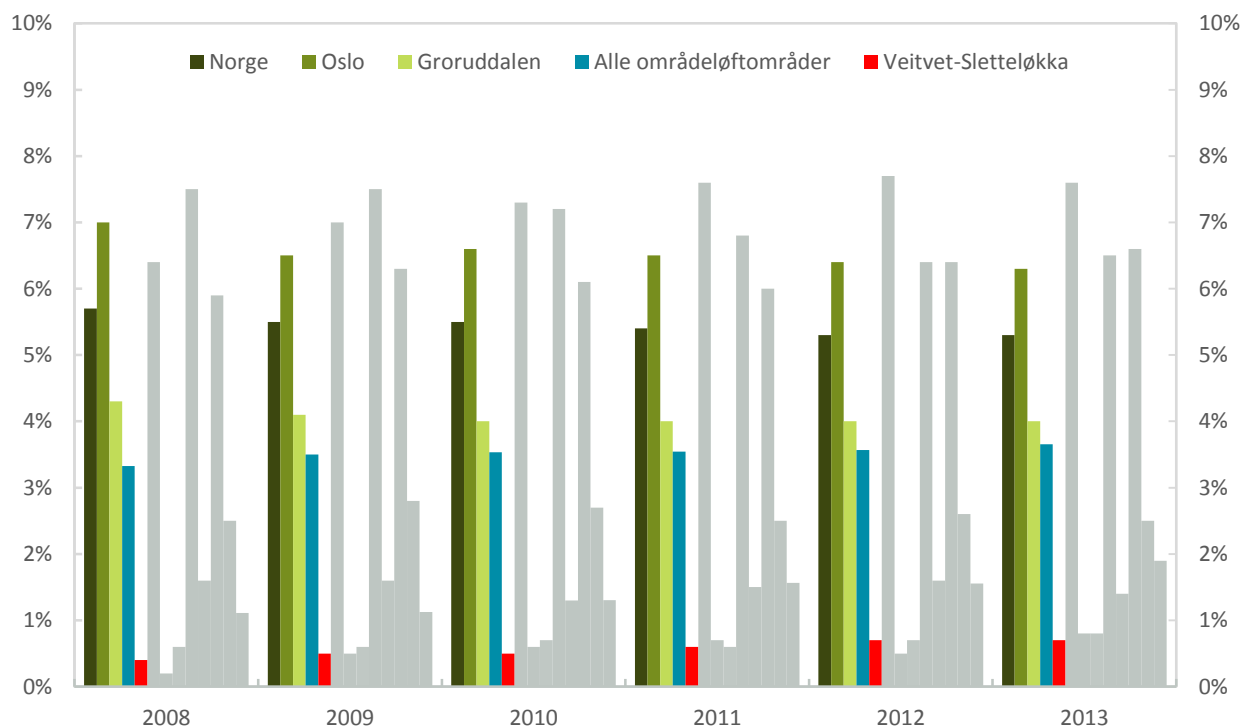
Indikator 4.2 Barn i barnehagen

Fordi barneforeldre møtes der barn møtes, har det vært et ønske om å utvikle en indikator som viser utviklingen i andel barnehagebarn av barn i barnehagealder i områdene.

Vi mangler data for nøyaktig antall barn i barnehagealder, men har antall barn i alderen 0-6 år. Som andel av barn i denne aldersgruppen har andelen barn i barnehagealder for områdeløftområdene samlet økt fra 42 til 51 pst. i perioden 2004-2013.

FIGUR 2.11

Sysselsatte innenfor detaljhandel og servering som andel av befolkningen.^{1), 2)} Prosent. 2008-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

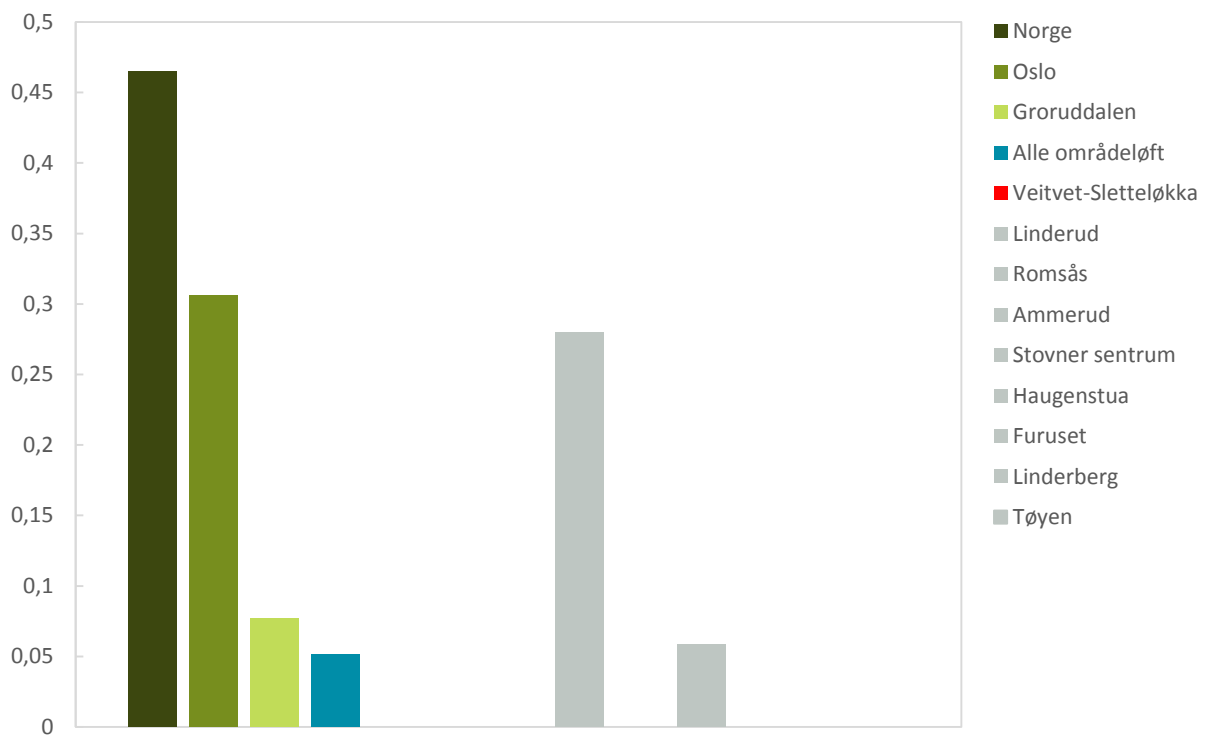
1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Næringene er definert som hhv. næring 47 og 56 i henhold til Standard for næringsinndeling (SN2007)

Samme andel for Veitvet-Sletteløkka for de respektive årene har økt fra 12 til 37 pst. Nivået er altså lavere, men veksttakten høyere enn gjennomsnittet for områdeløftområdene.

FIGUR 2.12

Igangsatt bruksareal til kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a.¹⁾ Kvadratmeter per innbygger. Total for perioden 2004-2013

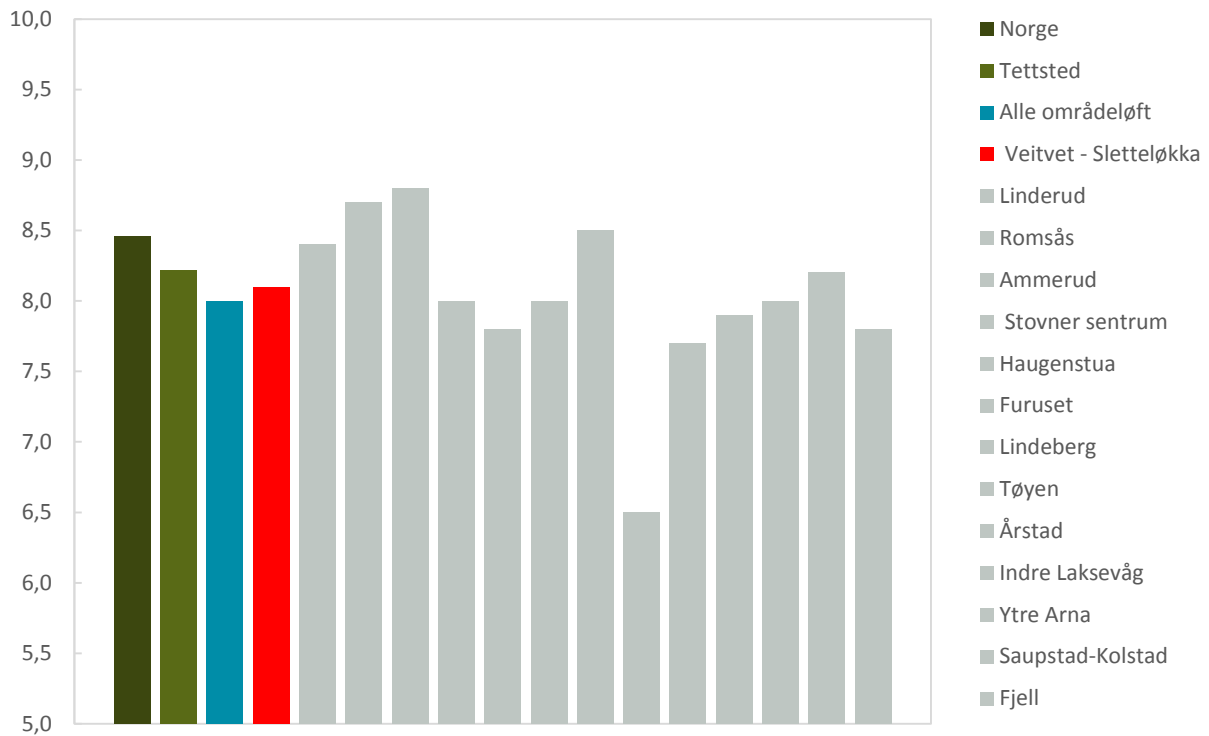
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Grouddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

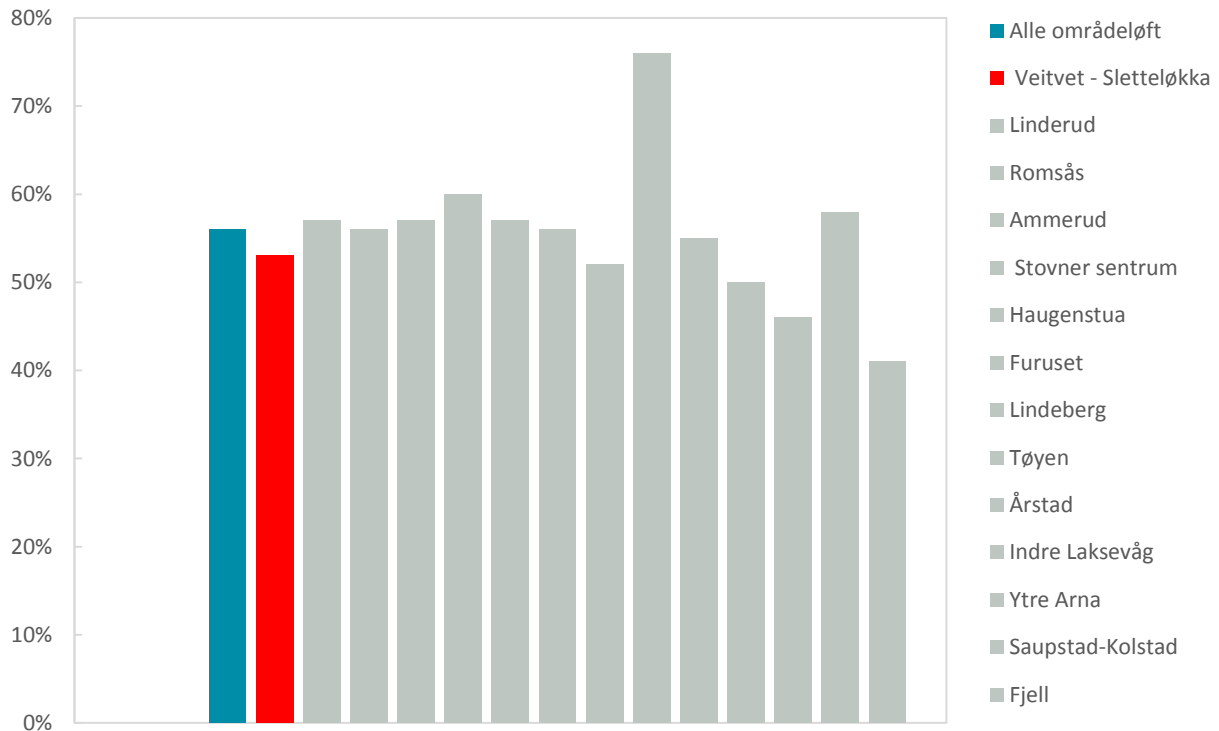

FIGUR 2.13

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med friluftsliv og rekreasjonsområdene i nærheten av der du bor? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Spørsmål: Har du i løpet av den siste måneden benyttet deg av møteplasser (dvs. lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet.¹⁾ Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

1) Spørsmålet er ikke inkludert i Levekårsundersøkelsen

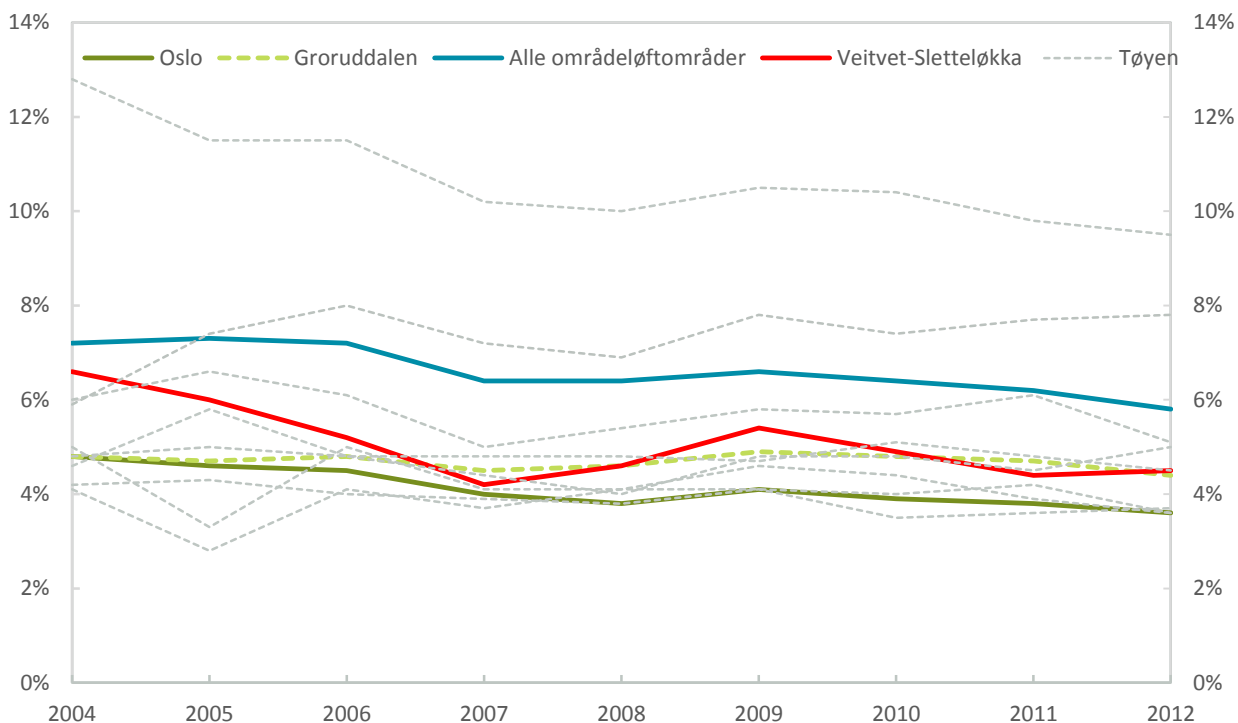
Indikator 4.3 Sosialt nettverk

En indikator for sosial tilhørighet er om det er mulig å trekke på nærmiljøet når man trenger hjelp. Levekårsundersøkelsen stiller spørsmål om hvorvidt en person kan be naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Hele 97 pst. av Norges befolkning svarer at de kan det, 96 pst. i større tettsteder.

Fra vår undersøkelse går det fram at områdeløftområdene svarer i litt mindre grad at de kan naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Her svarer 90 pst. at de kan det. I Veitvet-Sletteløkka svarer 91 pst. det samme.

FIGUR 2.14

Andel mottakere av uføreytelser¹⁾ som andel av befolkningen 16-67 år.²⁾ Prosent. 2004-2012

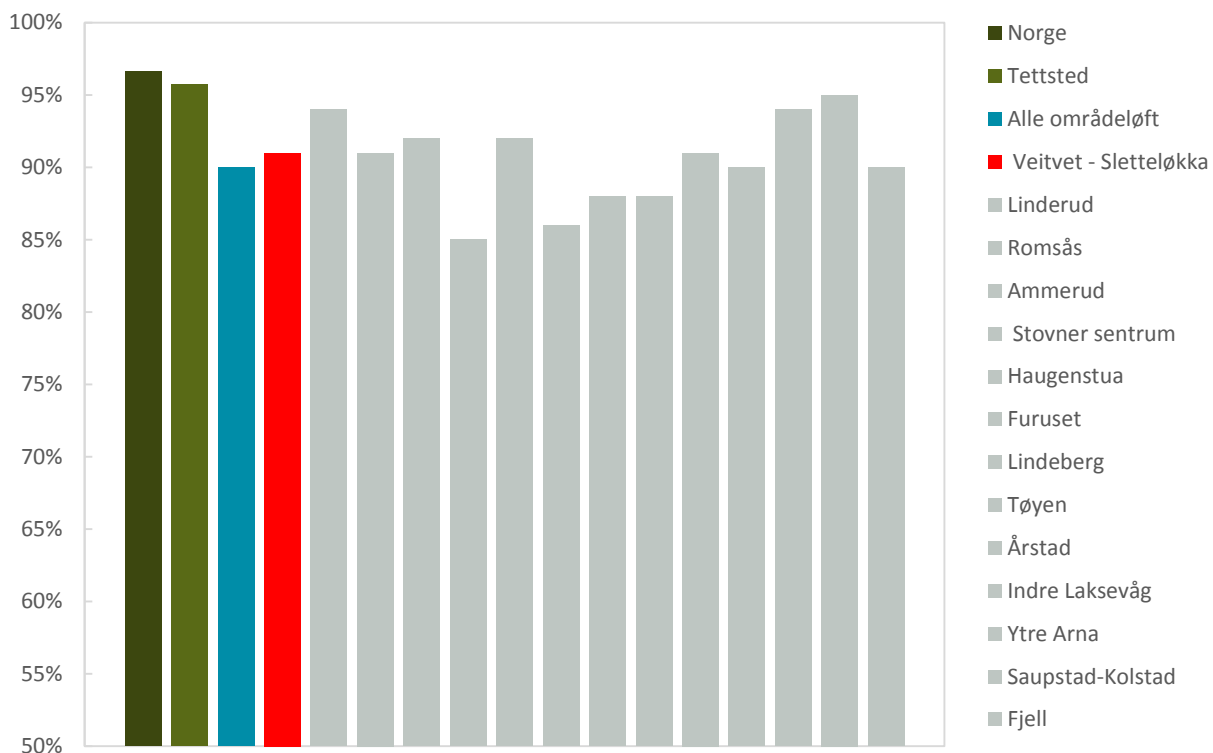
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Omfatter mottakere av uføreytelser. Det er ikke tatt hensyn til regelendringer

2) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.15

Spørsmål: Kan du be slektninger, venner eller naboer om praktisk hjelp dersom du skulle trenge det? Søy-
lene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

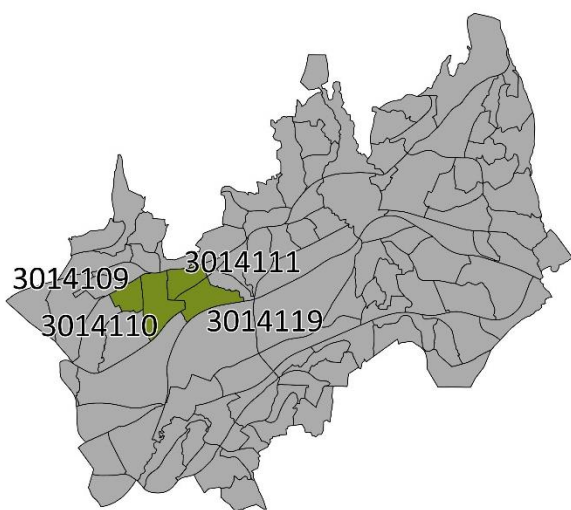
2.4 Linderud (Oslo)

2.4.1 Kort om området

Linderud er et strøk i bydel Bjerke i Groruddalen nordøst i Oslo jf. figur 2.16. Området grenser til Årvoll og Bjerke i vest, Økern og Alna i syd, Veitvet i øst og Lillomarka i nord. Området har nærhet til marka og god kollektivforbindelse til Oslo sentrum. Området er preget av forholdsvis lav bebyggelse med grønt mellom. Linderud senter er Linderuds samlingspunkt,

Ved inngangen til 2014 bodde 6110 mennesker innenfor Områdeløftet (SSB, 2014).

FIGUR 2.16
Linderud

Kilder: DAMVAD og Statistisk sentralbyrå

Området er preget av få lekeplasser og liten utnyttelse av grøntområdene og behov for opprustning av fellesområdene. Området er dessuten kjennetegnet av høy andel utleieboliger noe som trolig fører til mindre tilknytning til området. Områdeløft skal derfor satse på bomiljø, oppvekstsvilkår, stedsutvikling og fysiske grep.

Linderud har vært med i Områdeløft siden 2011.

2.4.2 Kort oppsummering av årets måling

Linderud har en positiv befolkningsutvikling, om enn noe lavere enn i Oslo. I perioder har imidlertid området hatt nettoutflytting. Relativt mange er utenlandske statsborgere.

Trivselen er høy, men noe lavere enn i Norge for øvrig. Relativt mange rapporterer at de har hatt problemer med kriminalitet i bomiljøet, men ikke flere enn i de fleste andre områdeløftområdene. Også følelsen av trygghet er på nivå med andre områdeløftområder, men lavere enn for Norge som helhet.

Boligutbyggingen er relativt lav, men tilfredsheten med egen bolig avviker ikke mye fra hva som gjelder for Norge for øvrig. Beboerne synes også relativt tilfreds med egne friluftsmuligheter.

Data for tilbud av personrettet tjenesteyting tyder på at Linderud et relativt godt utviklet marked for slike tjenester. Andelene sysselsatte i personrettede tjenester er høyere enn i landet som helhet og økende.

Innbyggernes sosiale nettverk synes bare svakt lavere enn for landet som helhet og er høyere enn områdeløftområdene samlet.

2.4.3 Årets måling (nullpunktsmåling)

Indikator 0.1 Befolkningsutvikling

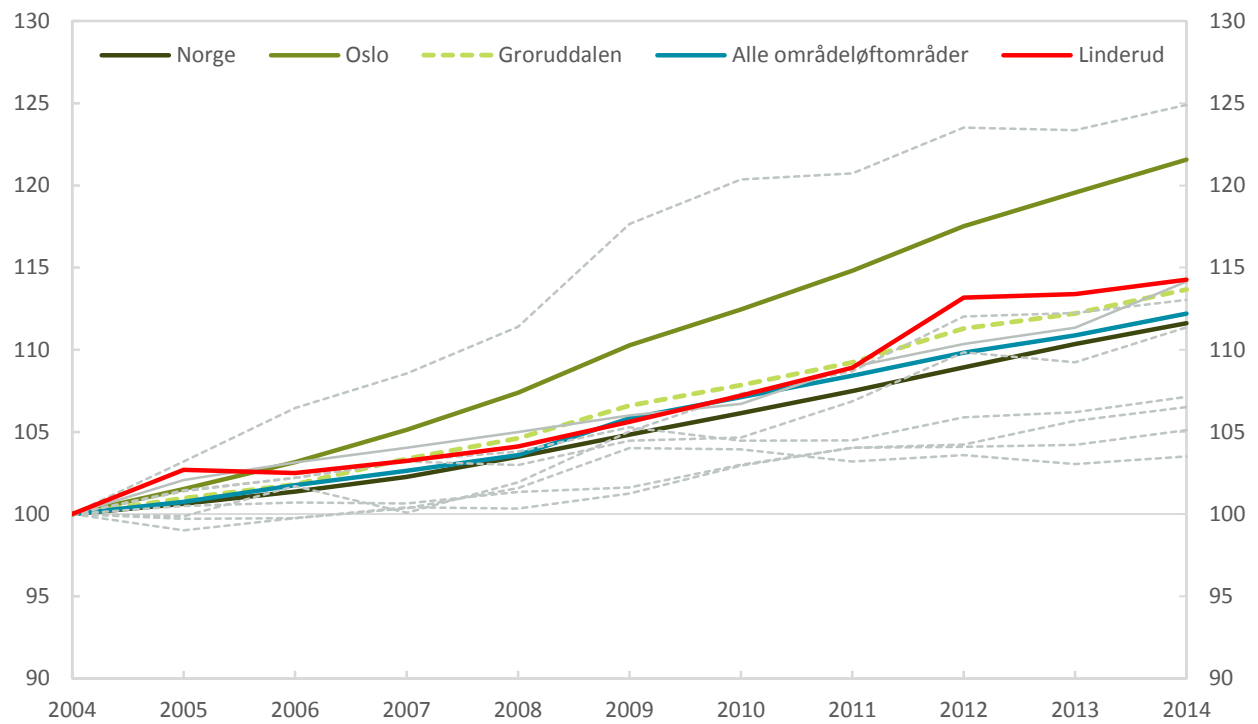
Befolkningen i området har siste ti år vokst klart svakere enn Oslo, men utviklingen har vært om lag som i Groruddalen for øvrig (svakt over) og høyere enn i øvrige Områdeløftområder.

Gjennomsnittlige årlig vekst har vært 1,3 pst. i perioden 2004 – 2014, noe som er 32 pst. lavere enn i Oslo som helhet og 4 pst. lavere Groruddalen utenom Linderud.

Befolkningsutviklingen er illustrert i figuren nedenfor.

FIGUR 2.17

Befolkningsutvikling.¹⁾ Indeksert (2004=100). 2004-2014

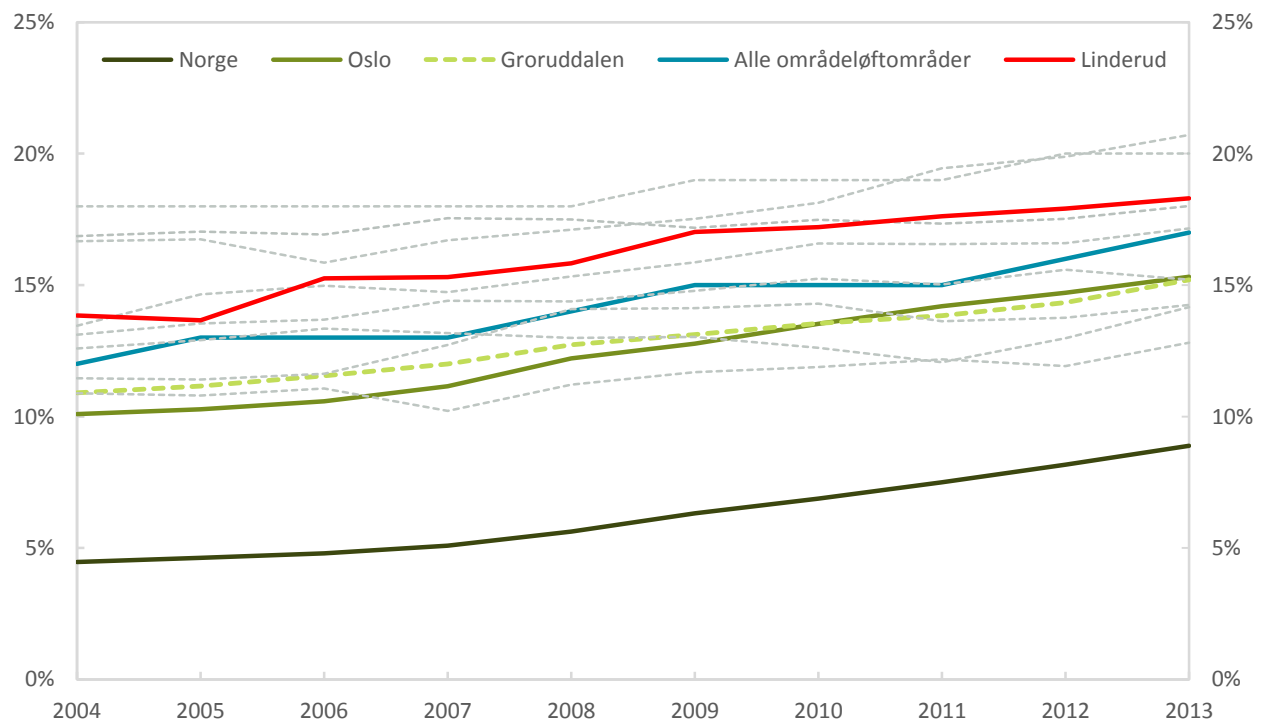

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.18

Andel ikke-norske statsborgere.¹⁾ Prosent. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Antallet personer med ikke-norsk statsborgerskap i området har økt raskere enn befolkningen som helhet. Andelen ikke-norske statsborgere var 18 pst. i 2013, noe som er tre prosentpoeng høyere enn i Oslo samlet og Groruddalen samlet, samt to prosentpoeng høyere enn for øvrige Områdeløftområder. Andelen vokser imidlertid noe saktere enn for kommunen samlet, utviklingen skiller seg altså ikke vesentlig fra utviklingen i kommunen for øvrig, jf. figur 2.18.

Indikator 0.2 Flytting

Omfang av innenlandsk flytting inn og ut av mindre områder som andel av områdets befolkning vil naturlig være større i små enn i store områder. Store innflyttingsoverskudd i et enkelt år vil vanligvis være knyttet til ferdigstillelse av boligprosjekter.

Bruttoinnflytting til Linderud har variert lite siste ti år og utgjorde i gjennomsnitt 17 pst. av befolkningen i perioden 2004-2012.⁹ Tilsvarende tall for alle Områdeløftområdene samlet var 17 pst.

Netto innenlandsk innflytting har i perioder vært negativ. Bare unntaksvis (2003 og 2011) har nettoinnflyttingen som andel av befolkningen ligget over gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst år (1,2 pst.), noe som innebærer at folketilveksten primært skyldes enten innvandring fra utlandet eller fødselsoverskudd. I gjennomsnitt er nettoinnflyttingen på samme nivå som Oslo i perioden 2004-2012, lavere enn tilsvarende gjennomsnitt for Groruddalen.

Indikator 0.3 Andel befolkning i skolealder

Ulike aldersgruppers andel av samlet befolkning endres vanligvis lite og sakte. Generelt i Norge har andelen barn i skolealder sunket, som følge av relativt lave fødselstall og innvandring. Andelen i

Norge i 2013 var 12 pst., ti pst. lavere andel enn i 2004.

Tilsvarende andel i Linderud var også 12 pst. i 2013. Andelen var marginalt (0,3 prosentpoeng) høyere enn i 2004, noe som tilsvarte en andelsvekst på tre pst. Andelsveksten var noe høyere enn i Oslo samlet (-4,5 pst.) og lik utviklingen i Groruddalen samlet (3 pst.). Samlet framstår andelen barn i befolkningen som normal, jf. figur 2.20.

Indikator 0.4 Trivsel med bomiljø

Nordmenn er gjennomgående fornøyd med sitt bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,3, de som bor i større tettsteder svarer 8,1, mens de som bor i områdeløftområder svarer 7,4.

Beboerne i Linderud svarer i gjennomsnitt 7,5, med andre ord som i andre områdeløftområder, jf. figur 2.21.

Indikator 0.5 Problemer med kriminalitet

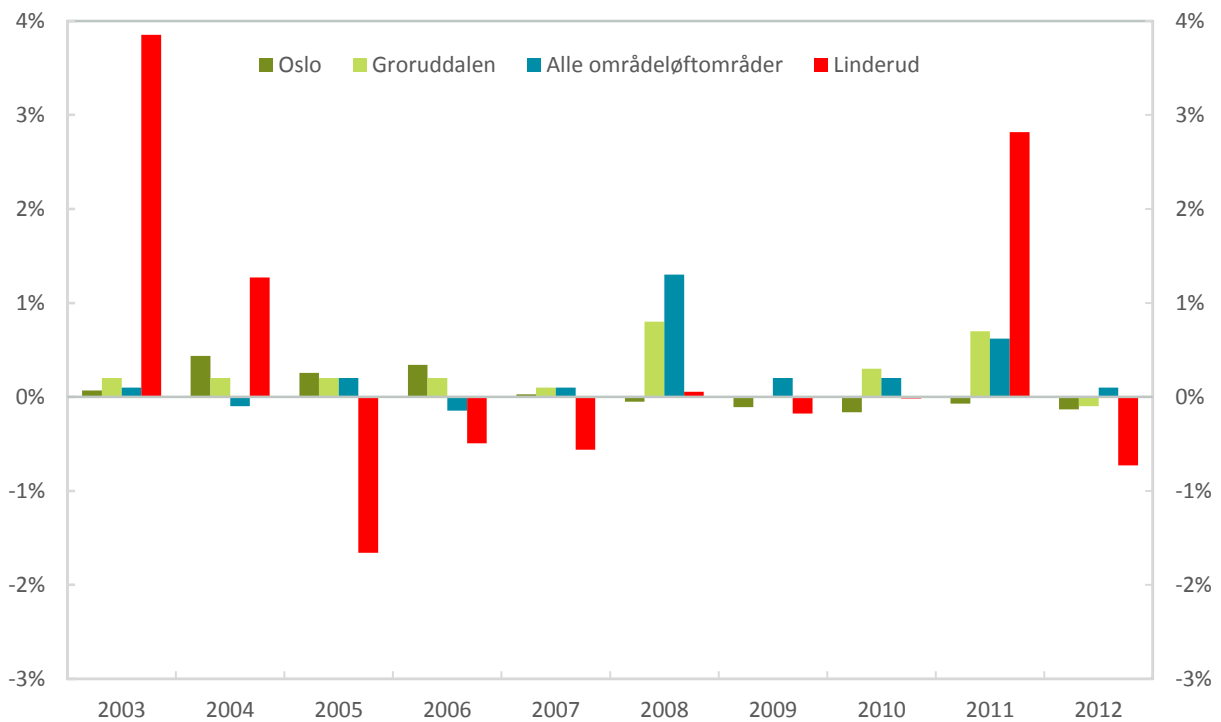
Kriminalitet i form av tyveri, skadeverk eller vold har blitt gradvis redusert i de aller fleste OECD land siste ti år, også i Norge. Utviklingen gjenspeiler seg i svar i SSBs levekårsundersøkelse: «I 2012 oppgav nesten 17 prosent i alderen 16-24 år at de i løpet av det siste året ble offer for ett eller flere tilfeller av tyveri, skadeverk, vold eller trusler om vold. Denne andelen er likevel vesentlig lavere enn i alle de fem undersøkelsene i perioden 1991-2007 hvor dette er kartlagt.»¹⁰

⁹ Harmonisk gjennomsnitt. Det foreligger ikke senere data en 2012 på grunnkrets nivå.

¹⁰ Oppsummering av levekårsundersøkelsen i 2013, se <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/vold/hvert-3-aar/2013-12-20>

FIGUR 2.19

Nettoinnflytting som andel av befolkningen.¹⁾ Prosent. 2003-2013.

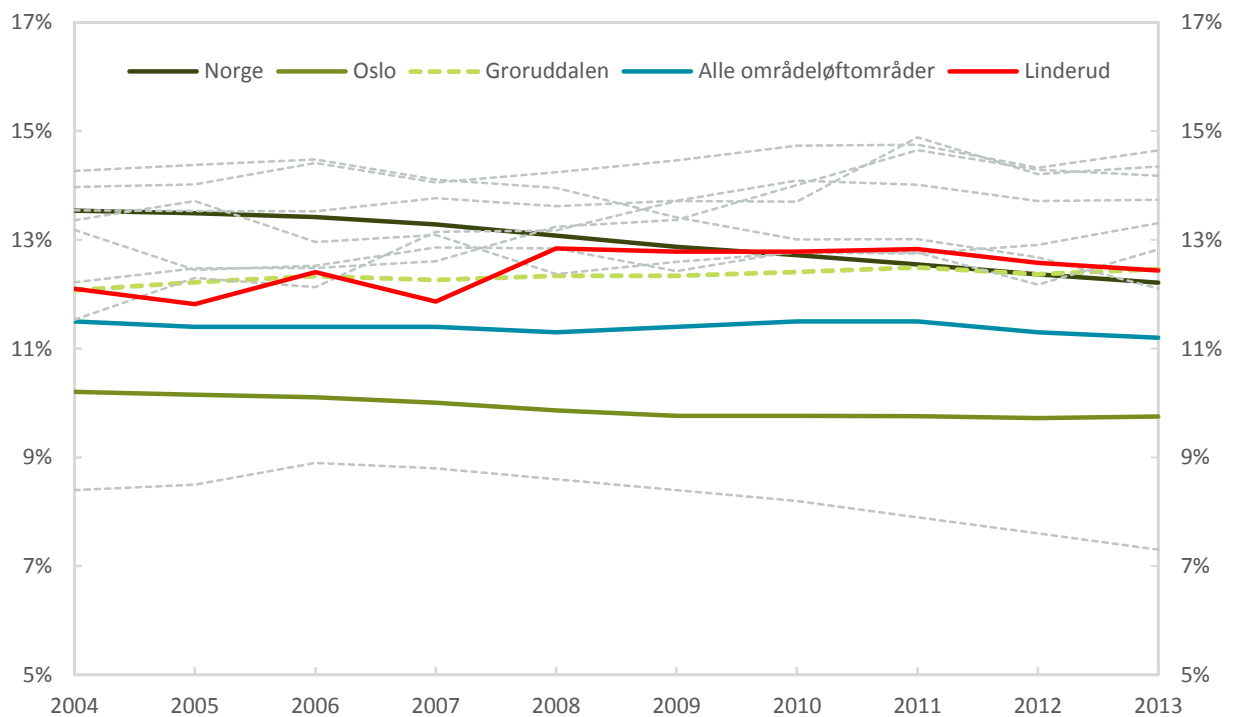

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet og alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.20

Barn 6-15 år som andel av befolkningen.¹⁾ 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Opplevde problemer med kriminalitet varierer imidlertid mellom aldersgrupper og boområde. Mest utsatt er unge. Likeledes er områdene omfattet av Områdeløft klart mer utsatte. På eksplisitte spørsmål i levekårsundersøkelsen om problemer med kriminalitet, vold eller hærværk i boområdet svarer 5 pst. i Norge som helhet at de har det. I store tettsteder svarer 7 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer hele 22 pst. i områdeløftområdene at de har dette.

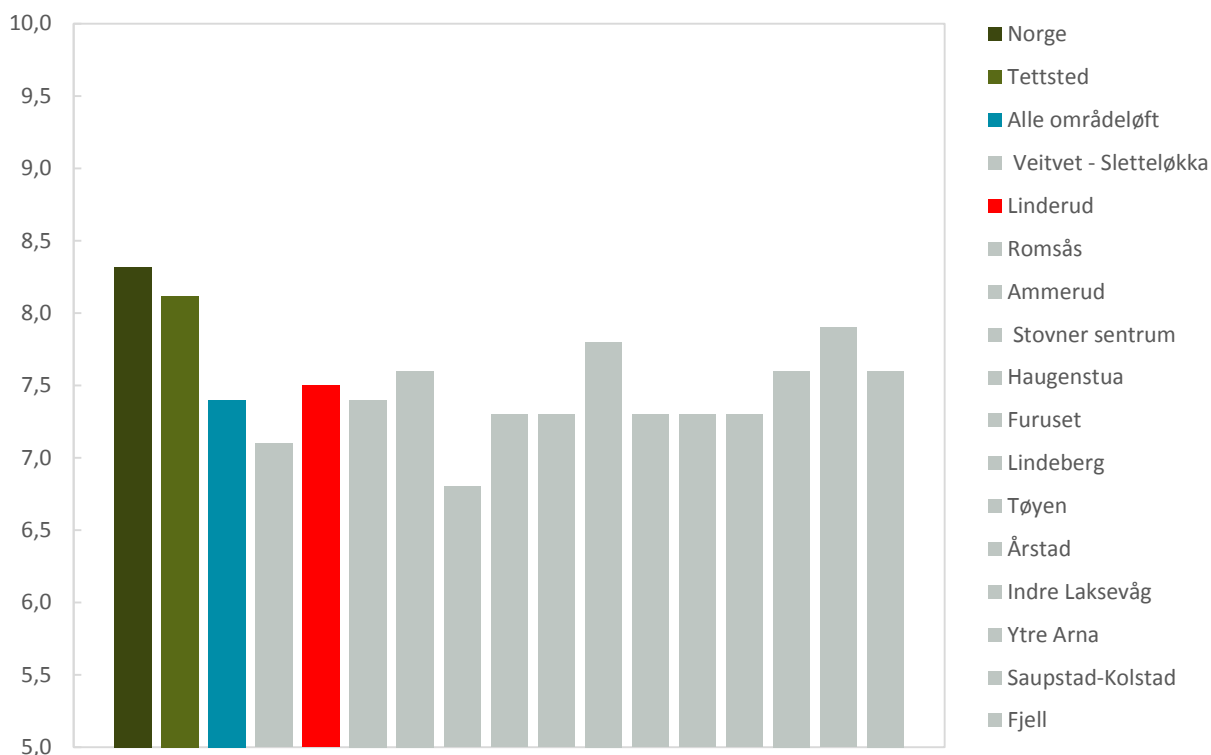
På Linderud svarer 18 pst. at de har problemer med kriminalitet i bomiljøet, klart høyere enn hva som gjelder for større tettsteder, men noe lavere enn for områdeløftene samlet, jf. figur 2.22.

Indikator 0.6 Trygghet

På spørsmål om hvor trygg befolkningen føler seg i eget nabolag etter at det har blitt mørkt, er det få som føler seg utrygge. I levekårsundersøkelsen svarer syv pst. i Norge som helhet at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. I store tettsteder svarer åtte pst. det samme. I vår undersøkelse med

FIGUR 2.21

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med bomiljøet ditt? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylen indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

samme spørsmål svarer 16 pst. i områdeløftområdene at de føler seg utrygge eller veldig utrygge, noe som er signifikant høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig.

På Linderud svarer 13 pst. at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. Svarandelen er høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig, men noe lavere enn for områdeløftene samlet, jf. figuren nedenfor.

Indikator 1.1 Igangsatte boliger

Igangsetting av nye boliger har i Norge de siste ti årene variert mellom 0,6 og 0,8 kvadratmeter per innbygger per år, med et gjennomsnitt på 0,74 kvadratmeter per innbygger per år i perioden 2004-2013. I Oslo var gjennomsnittet i samme periode på 0,59 kvadratmeter per innbygger per år, med 0,58 i gjennomsnitt for perioden 2004-2009 og 0,6 i perioden 2010-2013.

Områdeløftområdene har både langt lavere nivå igangsettingen av nye boliger og større variasjon mellom årene. Gjennomsnittet for perioden 2004-2009 var 0,14 og 0,22 i perioden 2010-2013.

På Linderud ble det igangsatt 0,01 kvadratmeter bolig i gjennomsnitt for perioden 2004-2009 og 0,03 i perioden 2010-2013. Høyest igangsetting var det i 2010, med 0,1 kvadratmeter igangsatt, jf. figur 2.23.

Indikator 1.2 Prisutvikling boliger

Boligprisene har i steget betydelig i Norge over mange år. I Perioden 2004 – 2013 steg gjennomsnittlig kvadratmeterpris på eneboliger, småhus og blokkleiligheter i Norge 6,6 pst på årlig basis. Tilsvarende tall for Oslo var 7,8 pst. Prisene sank både i Norge og i Oslo under finanskrisen 2008, men prisstigningen fortsatte deretter, om enn i en litt lavere takt enn før finanskrisen. I områdeløftområdene har prisutviklingen i stor grad fulgt utviklingen i Norge som helhet.

Prisnivået på Linderud lå mellom nivåene i Oslo og Groruddalen. Prisøkningen var imidlertid høyere enn. På Linderud økte prisene 6,8 pst. årlig i perioden 2004-2013 og med 8,3 pst. årlig i perioden 2009-2013, noe som var 1 prosentpoeng høyere enn årlig vekst i Oslo siste fire år. Prisøkning var tilsvarende høyere enn veksttaket i Groruddalen for øvrig (siste fire år), jf. figur 2.24.

Data for boligomsetning underbygger at det både er interesse for å kjøpe bolig på Linderud og at det er betydelig omsetning i området. Gjennom hele perioden 2004-2013 var det betydelig flere salg av boligenheter som andel av befolkningen på Linderud enn i Oslo som helhet (ca. 100 pst. høyere andel i 2013) og Groruddalen for øvrig (ca. 8 pst. høyere andel i 2013). Omsetningsandelen i Groruddalen var igjen høyere enn i Oslo som helhet.

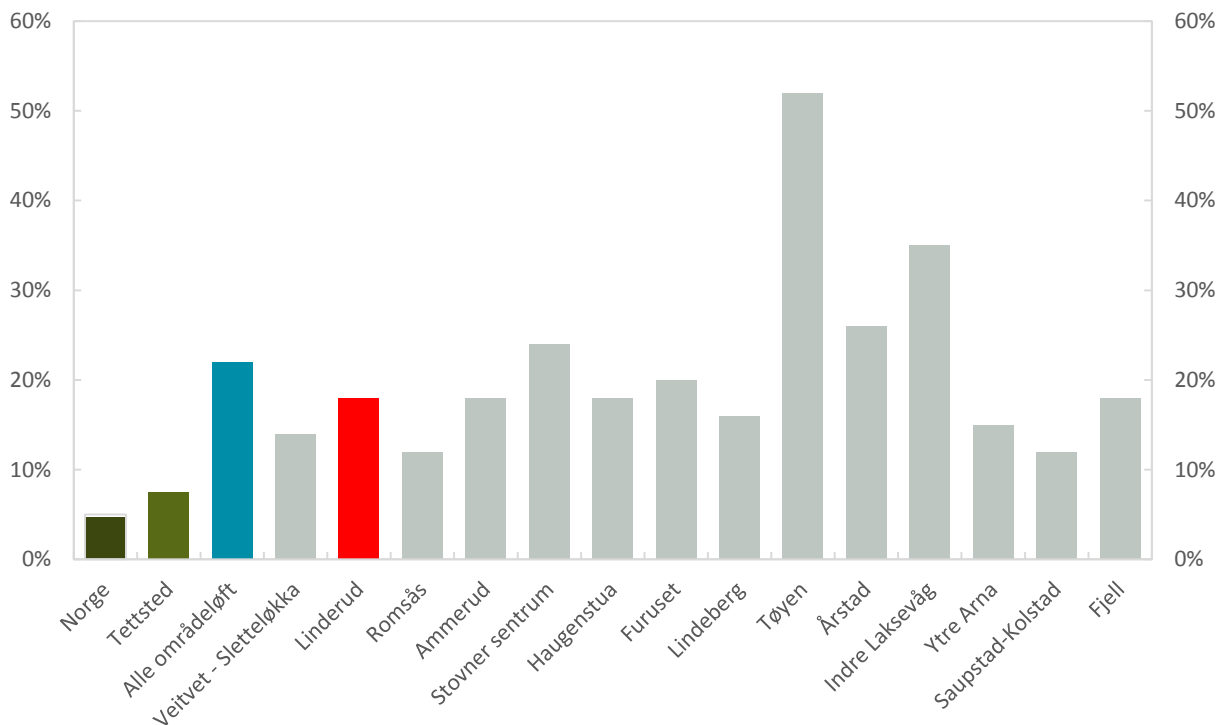
Indikator 1.3 Beboeres oppussing

Det er få steder hvor befolkningen investerer like hyppig i egen bolig som i Norge. Levekårsundersøkelsen viser at hvert år investerer om lag førti prosent av Norges befolkning i egen bolig (42 pst.). Andelen er bare marginalt lavere i større tettsteder (40 pst.). Vår spørreundersøkelse tyder på at andelen er noe lavere i områdeløftområdene samlet (37 pst.), men ikke mye.

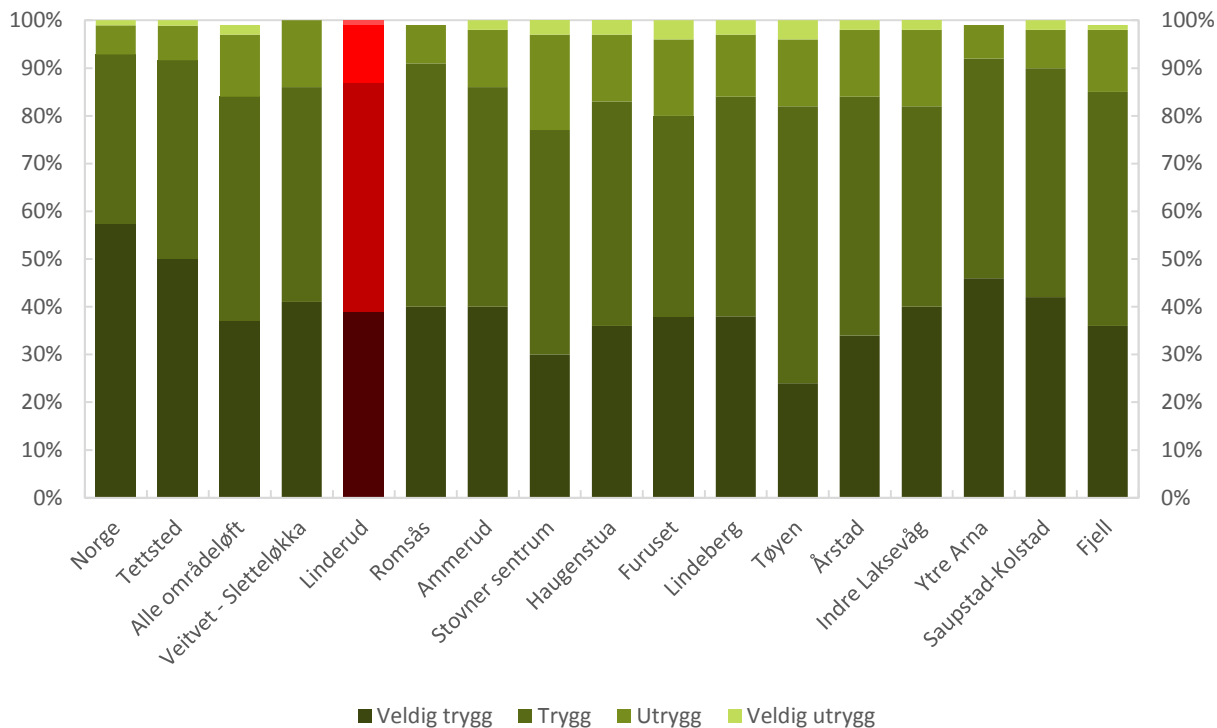
Blant beboerne fra Linderud svarer 29 pst. at de har hatt utgifter til vedlikehold og oppussing av egen bolig de siste 12 månedene. Det er en markant lavere andel som investerer i egen bolig sammenlignet med andelen fra områdeløftområde som helhet og Norge, hhv. 37 pst. og 42 pst.

FIGUR 2.22

Spørsmål: Har du/dere problemer med kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet (ja/nei)? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Hvor trygg føler du deg når du går alene i ditt nabolag etter at det har blitt mørkt?

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 1.4 Tilfredshet med bolig

Tall fra Levekårsundersøkelsen viser at nordmenn på landsbasis er svært tilfredse med egen bolig. På en skala fra 1 -10, hvor 10 betyr svært fornøyd, er gjennomsnittet 8 på landsbasis. Noe lavere for tettsted (7,9). Gjennomsnittet for områdeløftområdene svarer som på landsbasis (8).

Beboerne fra Linderud er i toppen blant områdeløftområdene med en gjennomsnittlig tilfredshetsverdi på 8,2.

Indikator 2.1 Sysselsatte i personrettet tjenesteyting

Personrettede tjenester er typisk mest utbredt der folk samles og ferdes. Sysselsettingen i slike tjenester er høyest i de største byene, i tillegg til reiselivsdestinasjoner. Sysselsatte som andel av befolkningen endres lite fra år til år: I Norge som helhet utgjorde sysselsatte innenfor næringene detaljhandel og servering 5,3 pst. av befolkningen i 2013, ned fra 5,7 i 2008. I Oslo var tilsvarende andeler 6,3 og 7,0 pst.

Tilsvarende sysselsettingsandel innenfor personrettede tjenester i områdeløftområdene la gjennomgående lavere enn i landet som helhet og var 3,4 pst. i 2013, opp fra 3,2 pst. i 2008.

På Linderud var imidlertid andelen meget høy og utgjorde 7,6 pst. i 2013. Andelen har også økt (17 pst.) siste fem år og var 6,4 pst. i 2008. Sett i sammenheng med stigende folketall tyder sysselsettingsandelen på at området representerer et relativt godt utviklet marked for personrettede tjenester i området, og andelsveksten forsterker bildet, jf. figur 2.26.

Indikator 2.2 Næringsarealer i personrettet tjenesteyting

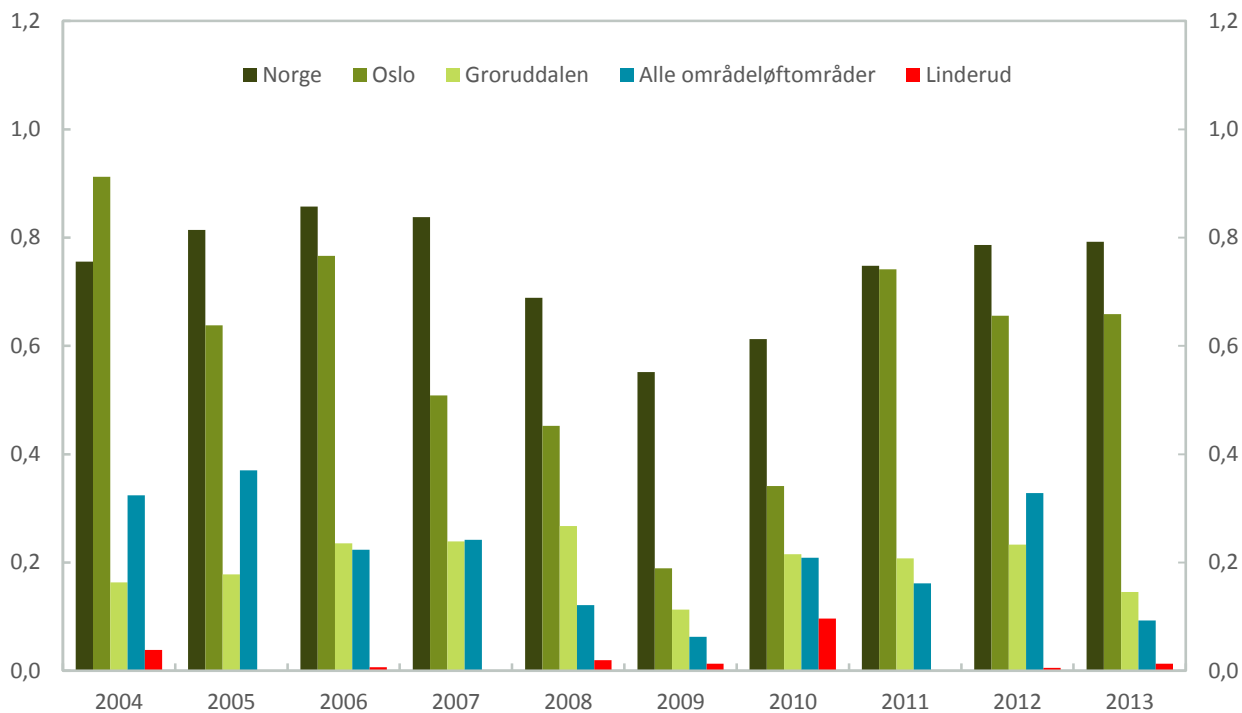
Data for igangsatt bruksareal til varehandel, serveringsvirksomhet og markedsdrevne fritidsbygg underbygger at Linderud også til en viss grad er et investeringsområde for personrettede tjenester.

I perioden 2004 – 2013 ble det investert 0,13 kvm per innbyggere slike bygg på Linderud, alt i slutten av perioden. I Norge som helhet ble det investert i 1,1 kvm per innbygger i bygg til personrettet tjenester i perioden sett under ett, hvorav 96 pst. var handel. I Oslo og Groruddalen var tilsvarende investeringer i perioden 0,45 og 0,34 kvm per innbygger.

Linderud har imidlertid også opplevd hotellinvesteringer (2011), tilsvarende 0,35 kvm per innbygger i perioden 2004-2013, I Oslo utgjorde slike investeringer 0,14 kvm per innbygger i samme periode. I Norge var tilsvarende andel 0,27. Hotellinvesteringen underbygger at det er investortiltro til Linderud som område

FIGUR 2.23

Igangsetting av nye boliger.¹⁾ Alle boligtyper. Kvadratmeter per innbygger. 2004-2013.

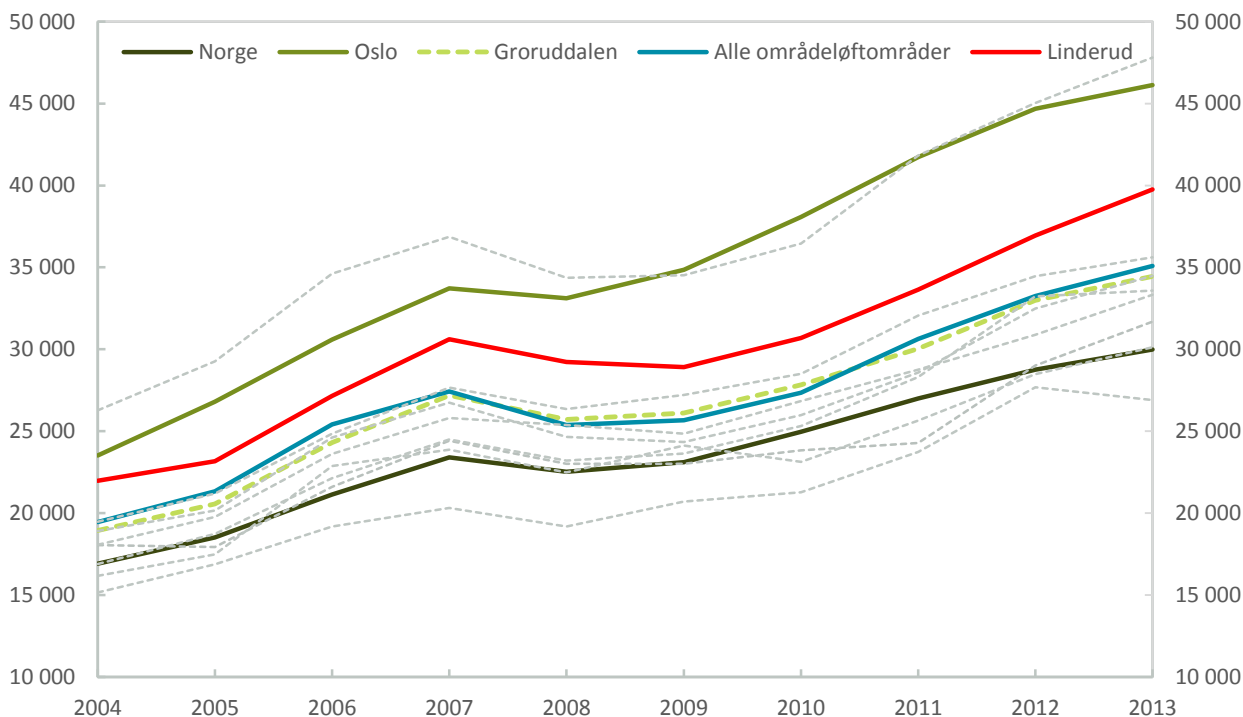

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Grouddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.24

Gjennomsnittlig kvadratmeterpris.^{1), 2)} Kroner. Løpende priser. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Grouddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Eneboliger, småhus og blokkleiligheter

Indikator 2.3 Sysselsatte i offentlig personrettet tjenesteyting

Offentlige personrettede tjenester utvikles generelt som en følge hvor mange barn som trenger undervisning eller tilsyn og hvor mange som har behov for helsetilbud nær seg. I Norge som helhet arbeidet 14 pst. av befolkningen i næringene undervisning (nacekode 85), helsetjenester (nacekode 86), pleie og omsorg i institusjon (nacekode 87), omsorg uten botilbud, barnehager mv. (nacekode 88). Andelen var den samme i 2013 og 2008.

Områdeløftområdene har generelt en noe lavere andel sysselsatte i området som andel av befolkningen. Andelen var 10 pst. både i 2013 og 2008. I Oslo var andelen 15 pst., ned fra 16 pst. i 2008. I Groruddalen var andelen 10 pst. begge år.

I Linderud utgjorde sysselsatte offentlige personrettede tjenester 7 pst. av befolkningen i 2013, opp fra 6 pst. i 2008. Om lag halvparten var innenfor undervisning, noe som må sees på bakgrunn av en relativ høy andel barn.

Indikator 3.1 Bruksareal fritid og rekreasjon

Investeringer i møteplasser og uteområder som kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a. bidrar normalt til å øke mulighetene for at ulike deler av befolkningen i et område møtes. Generelt investeres det lite i slike kollektive goder i områdeløftområdene.

For alle områdeløftområdene var investeringer i slike fasiliteter 0,05 kvm per innbygger summert over hele perioden 2004-2013. Tilsvarende investeringer utgjorde 0,46 kvm. i Norge som helhet i samme periode, 0,31 kvm. i Oslo og 0,08 i Groruddalen, jf. figur 2.27.

På Linderud ble det ikke registrert noen slike investeringer i perioden.

Indikator 3.2 Bruk av møteplasser

For å få et enkelt mål på bruk av møteplasser som lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet, har vi spurt beboerne i områdeløft om bruk siste måned. Likelydende spørsmål finnes dessverre ikke i levekårsundersøkelsen. I områdeløftområdene samlet svarer 56 pst. at de har benytte slike møteplasser.

Det er lite variasjon mellom områdeløftområdene, jf. figur 2.28. På Linderud svarer 57 pst. at de har benyttet slike møteplasser, altså som gjennomsnittet for områdeløftområdene.

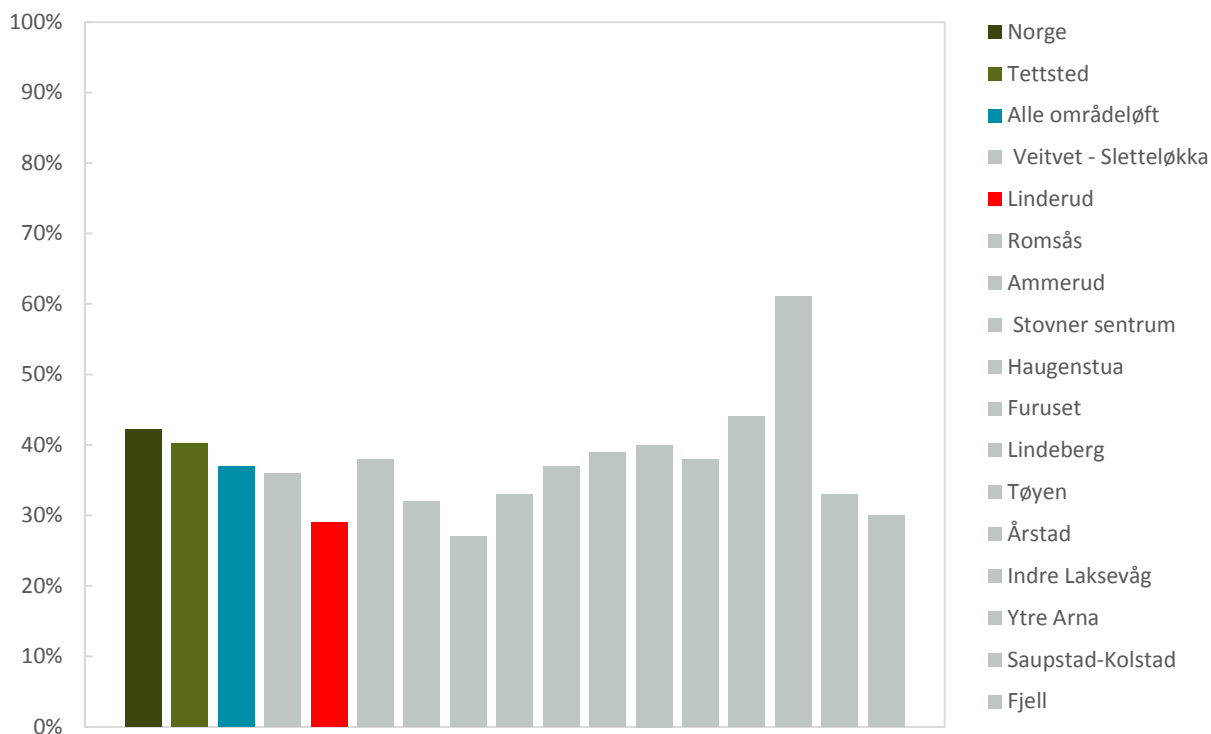
Indikator 3.3 Tilfredshet med rekreasjon og fritidsmuligheter

Nordmenn er gjennomgående opptatt av gode fri-luftsområder og er også i stor grad fornøyd med rekreasjonsmulighetene nær eget bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,5, de som bor i større tettsteder svarer 8,2, mens de som bor i områdeløftområder svarer 8,0. Områdeløftbeboere er altså gjennomsnitt nesten like fornøyd med sine rekreasjonsmuligheter som beboere flest.

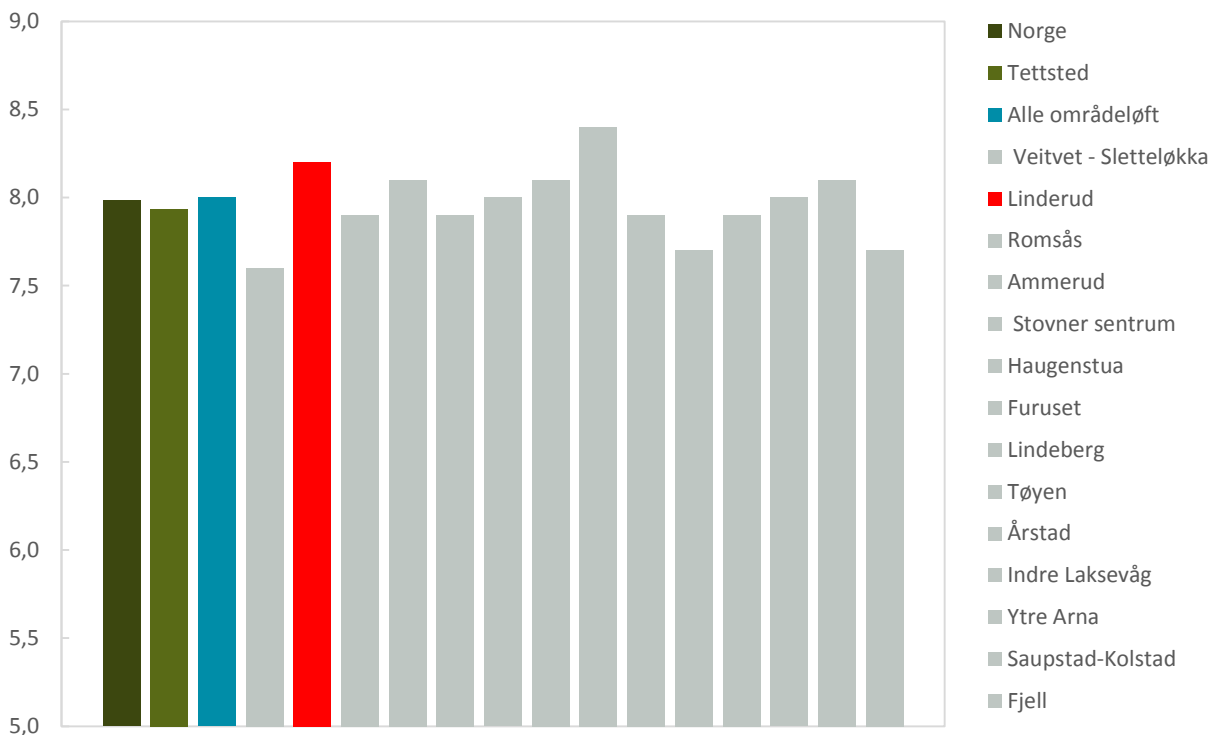
På Linderud gir beboernes svar 8,4 på samme skala, om lag som beboere på landsbasis og noe høyere enn i store tettsteder for øvrig.

FIGUR 2.25

Spørsmål: Har du/dere i løpet av siste 12 månedene hatt utgifter til vedlikehold, reparasjoner eller oppussing av boligen? Ta ikke med utgifter til nybygg eller tilbygg. Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med boligen din? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 4.1 Omfang av uføretrygd

Uføre som andel av befolkningen i normalt arbeidsfør alder (20-67 år) har de siste årene holdt seg relativt stabil og gått noe ned. Også i områdeløftområdene ser vi at andelen uføre synker noe. Om lag i samme takt som de større byene. Andelen er imidlertid noe høyere enn i de store byene. Av befolkningen mellom 20 – 67 år utgjorde i 2012 andelen uføre 5,8 pst. i områdeløftområdene samlet, 4,4 pst. i Groruddalen og 3,8 pst. i Oslo som helhet.

Tilsvarende andel på Linderud var 5,9 pst. Nivået har også steget noe de siste årene og forskjellen til Oslo og Groruddalen for øvrig har økt, jf. figur 2.29.

Divergensen i utviklingen kan indikere en tiltakende utfordring knyttet til utenforskap.

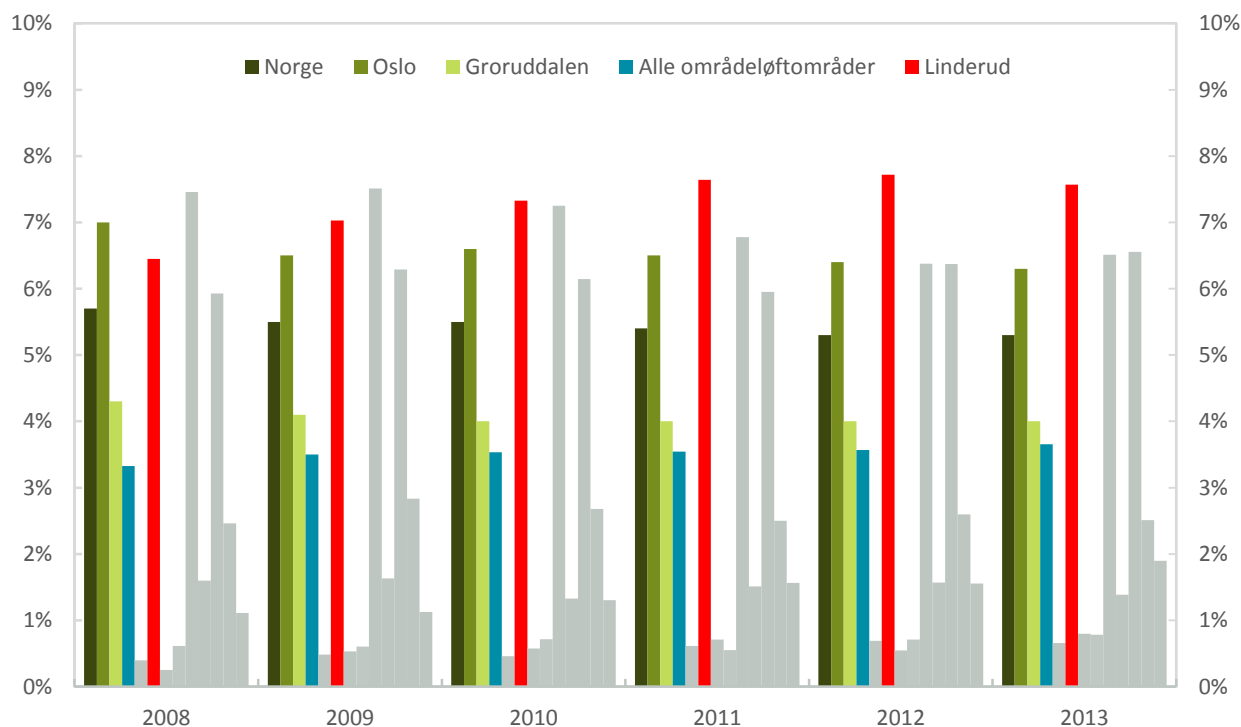
Indikator 4.2 Barn i barnehagen

Fordi barneforeldre møtes der barn møtes, har det vært et ønske om å utvikle en indikator som viser utviklingen i andel barnehagebarn av barn i barnehagealder i områdene.

Vi mangler data for nøyaktig antall barn i barnehagealder, men har antall barn i alderen 0-6 år. Som andel av barn i denne aldersgruppen har andelen barn i barnehagealder for områdeløftområdene samlet økt fra 42 til 51 pst. i perioden 2004-2013.

FIGUR 2.26

Sysselsatte innenfor detaljhandel og servering som andel av befolkningen.^{1), 2)} Prosent. 2008-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

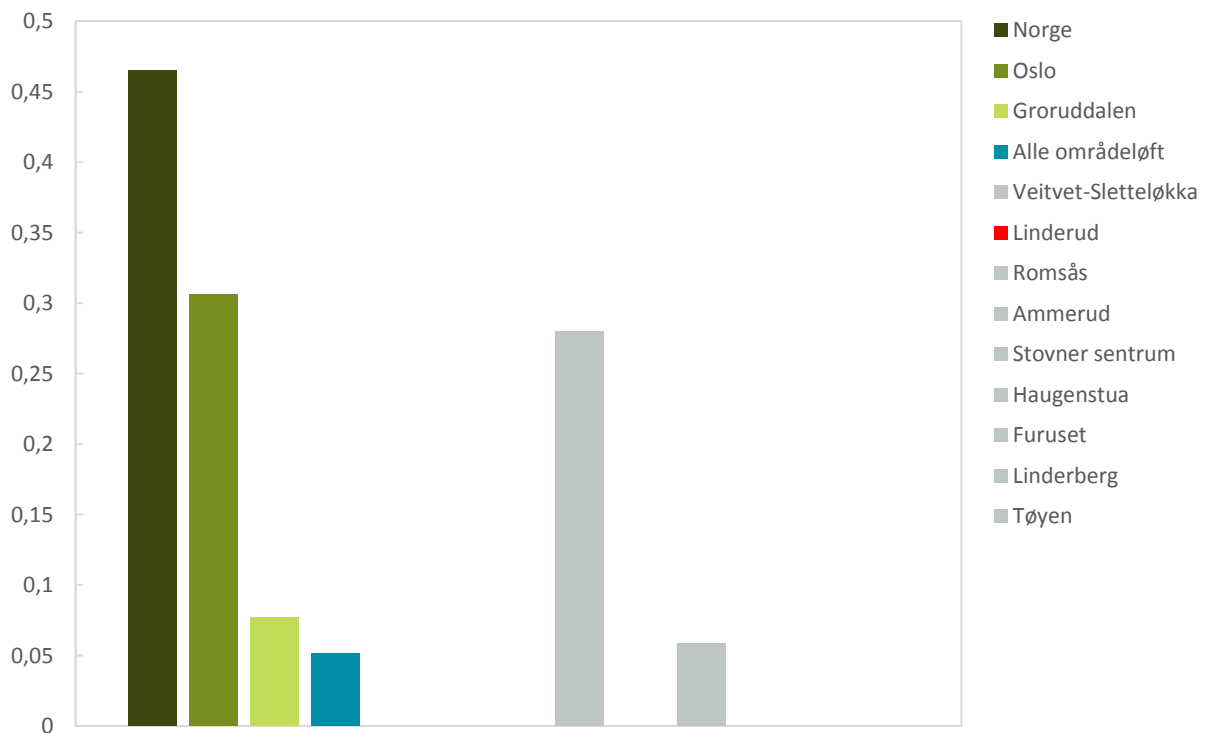
1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Næringene er definert som hhv. næring 47 og 56 i henhold til Standard for næringsinndeling (SN2007)

Samme andel for Linderud for de respektive årene har økt fra 36 til 53 pst., med andre or om lag som gjennomsnittet for områdeløftområdene.

FIGUR 2.27

Igangsett bruksareal til kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a.¹⁾ Kvadratmeter per innbygger. Total for perioden 2004-2013

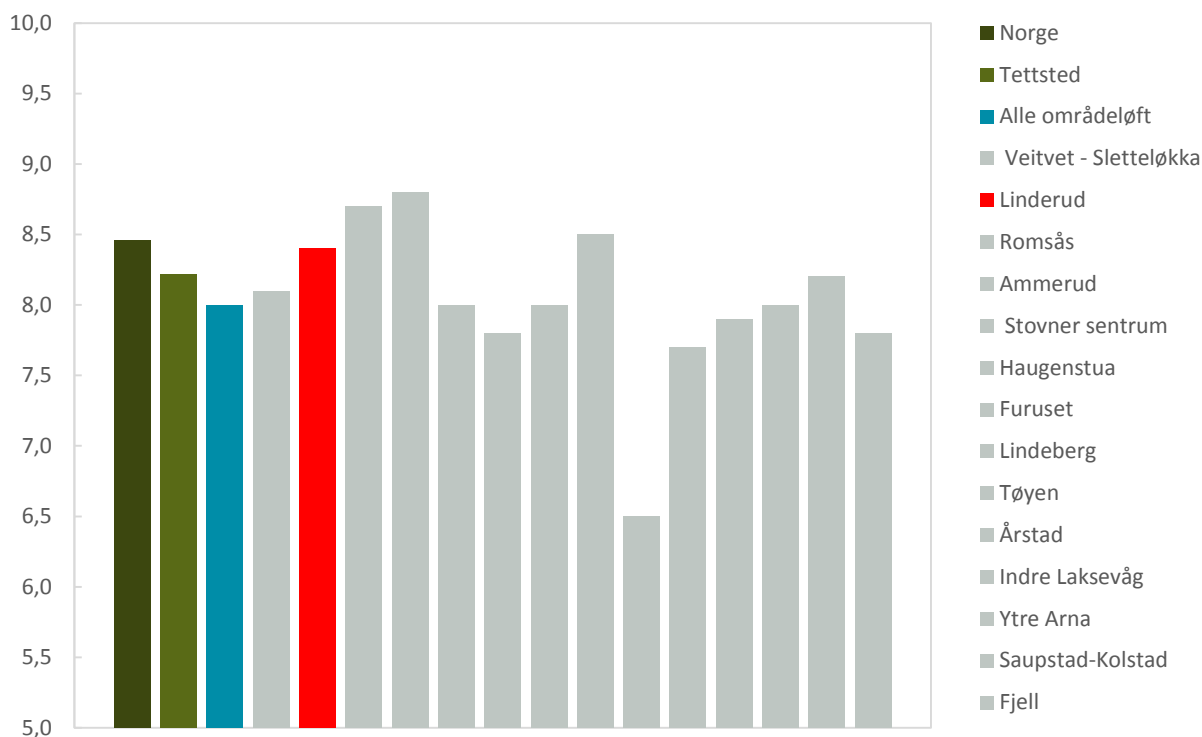
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

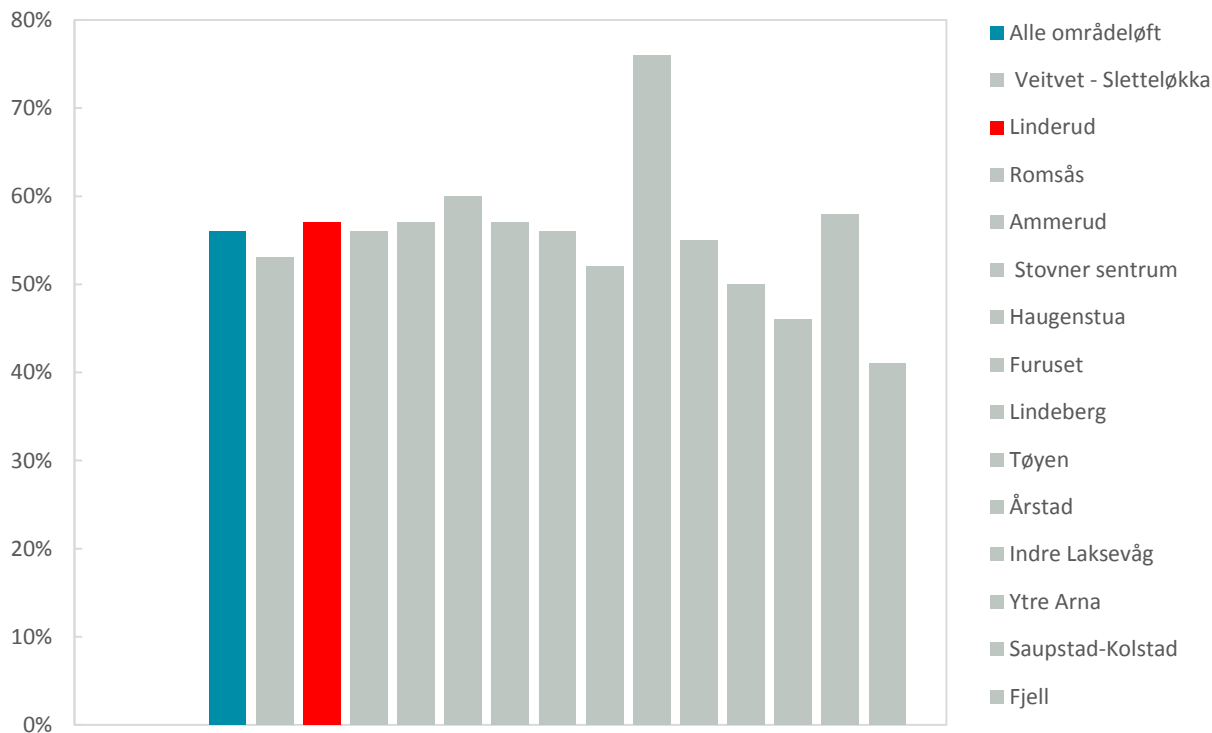

FIGUR 2.28

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med friluftsliv og rekreasjonsområdene i nærheten av der du bor? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Spørsmål: Har du i løpet av den siste måneden benyttet deg av møteplasser (dvs. lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet.¹⁾ Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

1) Spørsmålet er ikke inkludert i Levekårsundersøkelsen

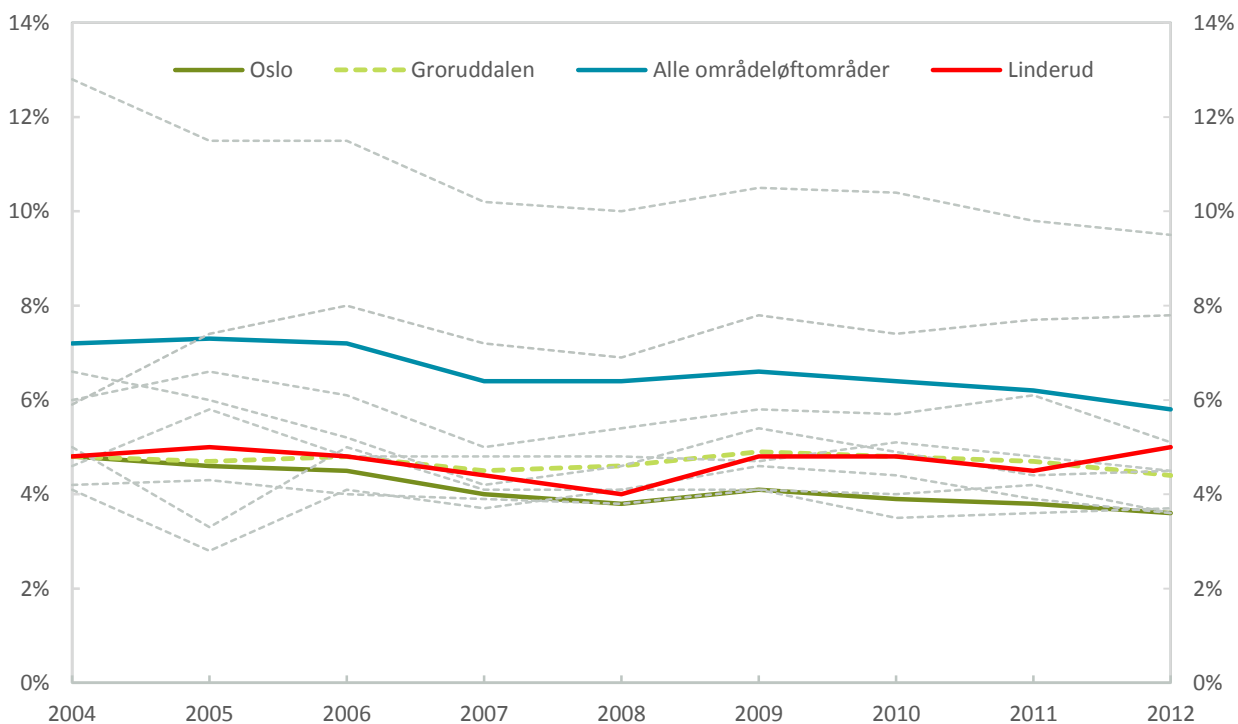
Indikator 4.3 Sosialt nettverk

En indikator for sosial tilhørighet er om det er mulig å trekke på nærmiljøet når man trenger hjelp. Levekårsundersøkelsen stiller spørsmål om hvorvidt en person kan be naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Hele 97 pst. av Norges befolkning svarer ja på dette spørsmålet, 96 pst. i større tettsteder.

Fra vår undersøkelse går det fram at områdeløftområdene svarer i litt mindre grad at de kan be naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Her svarer 90 pst. at de kan det. I Linderud svarer 94 pst. ja på det samme spørsmålet, jf. figur 2.30.

FIGUR 2.29

Andel mottakere av uføreytelser¹⁾ som andel av befolkningen 16-67 år.²⁾ Prosent. 2004-2012

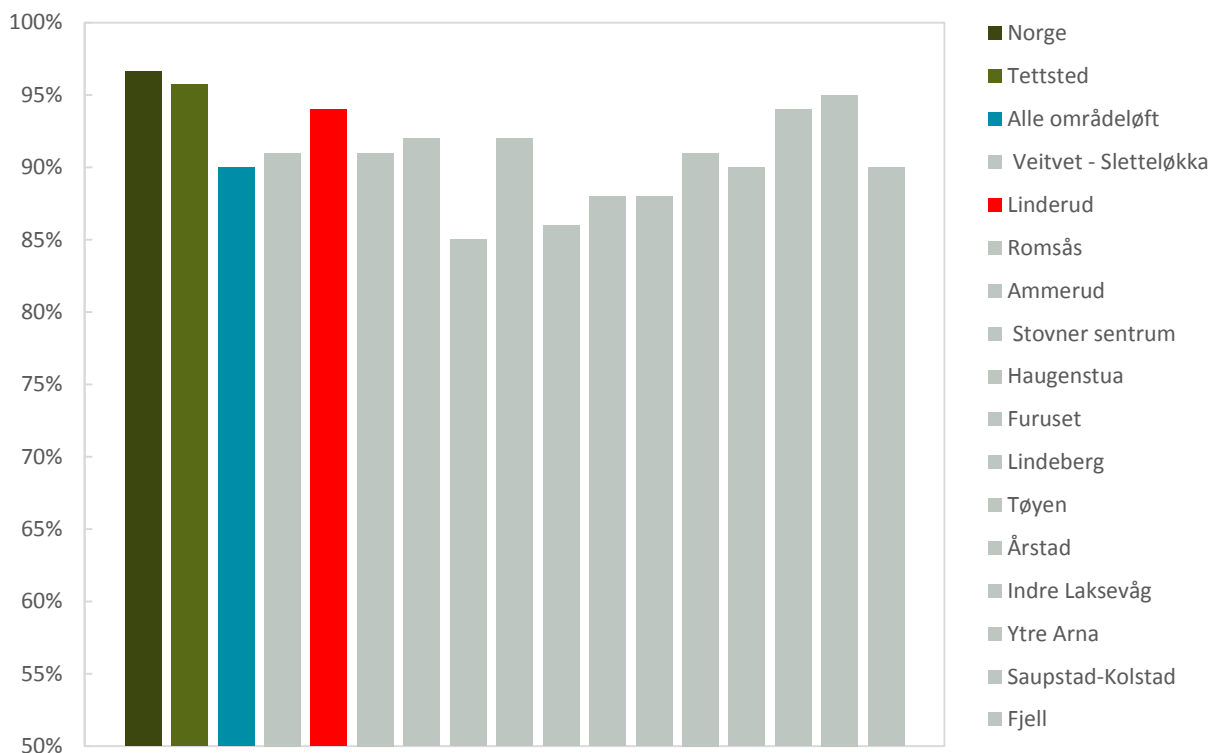
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Omfatter mottakere av uføreytelser. Det er ikke tatt hensyn til regelendringer

2) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.30

Spørsmål: Kan du be slektninger, venner eller naboer om praktisk hjelp dersom du skulle trenge det? Søy-
lene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

2.5 Romsås (Oslo)

2.5.1 Kort om området

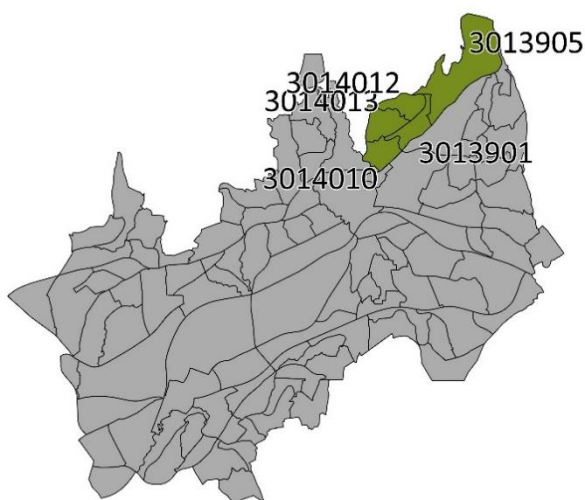
Romsås er en drabantby nordøst i bydel Grorud jf. figur 2.31. Romsås har utsyn over hele Groruddalen, Oslo sentrum og Oslofjorden. Romsås er et naturlig avgrenset område med marka, turveier og vann i umiddelbar nærhet og har god dekning til sentrum med kollektivtransport. Området har mange barn og unge, bilfrie utearealer og folk trives generelt godt.

Ved inngangen til 2014 bodde 6937 mennesker innenfor Områdeløftet (SSB, 2014).

Området sliter imidlertid med negativt omdømme og scorer dårlig på levekårsstatistikker. Hovedinnsatsen i Områdeløft er derfor rettet mot gode møtsteder og sentra/næringsfunksjoner, bo- og oppvekstmiljø, utvikle lokale ledere og styrke stedsidentitet og omdømme.

Romsås har vært med i Områdeløft siden 2007.

FIGUR 2.31
Romsås

Kilder: DAMVAD og Statistisk sentralbyrå

2.5.2 Kort oppsummering av årets måling

Befolkningen i Romsås har vokst klart svakere enn både Oslo som helhet, Groruddalen samlet og øvrige Områdeløftområder siste ti år. Området har de siste årene hatt en relativ stor nettoutflytting og mer negativ enn for Groruddalen for øvrig. Andelen barn i skolealder var for ti år siden høy i Romsås, men er nå på linje med landet som helhet.

Trivselen er høy, men noe lavere enn i Norge for øvrig. Relativt mange rapporterer at de har hatt problemer med kriminalitet i bomiljøet, men ikke flere enn i de fleste andre områdeløftområdene. Få føler seg utrygge etter at det har blitt mørkt. Andelen er lavere enn i andre områdeløftområder, selv om andelen er noe høyere enn i landet som helhet.

Boligutbyggingen er relativt lav, men tilfredsheten med egen bolig avviker ikke mye fra hva som gjelder for Norge for øvrig.

Beboerne synes også relativt tilfreds med egne friluftsmuligheter, men data for tilbud av personrettet tjenesteyting tyder på at Romsås har et svakt utviklet tilbud av slike lokalsamfunnstjenester.

Innbyggernes sosiale nettverk synes bare svakt lavere enn for landet som helhet og er på linje med områdeløftområdene samlet.

2.5.3 Årets måling (nullpunktsmåling)

Indikator 0.1 Befolkningsutvikling

Befolkningen i området har vokst klart svakere enn både Oslo som helhet, Groruddalen samlet og øvrige Områdeløftområder de siste ti årene.

Gjennomsnittlige årlig vekst har vært 0,3 pst. i perioden 2004 – 2014, noe som er 82 pst. lavere enn i Oslo som helhet og 74 pst. lavere enn Groruddalen utenom Romsås.

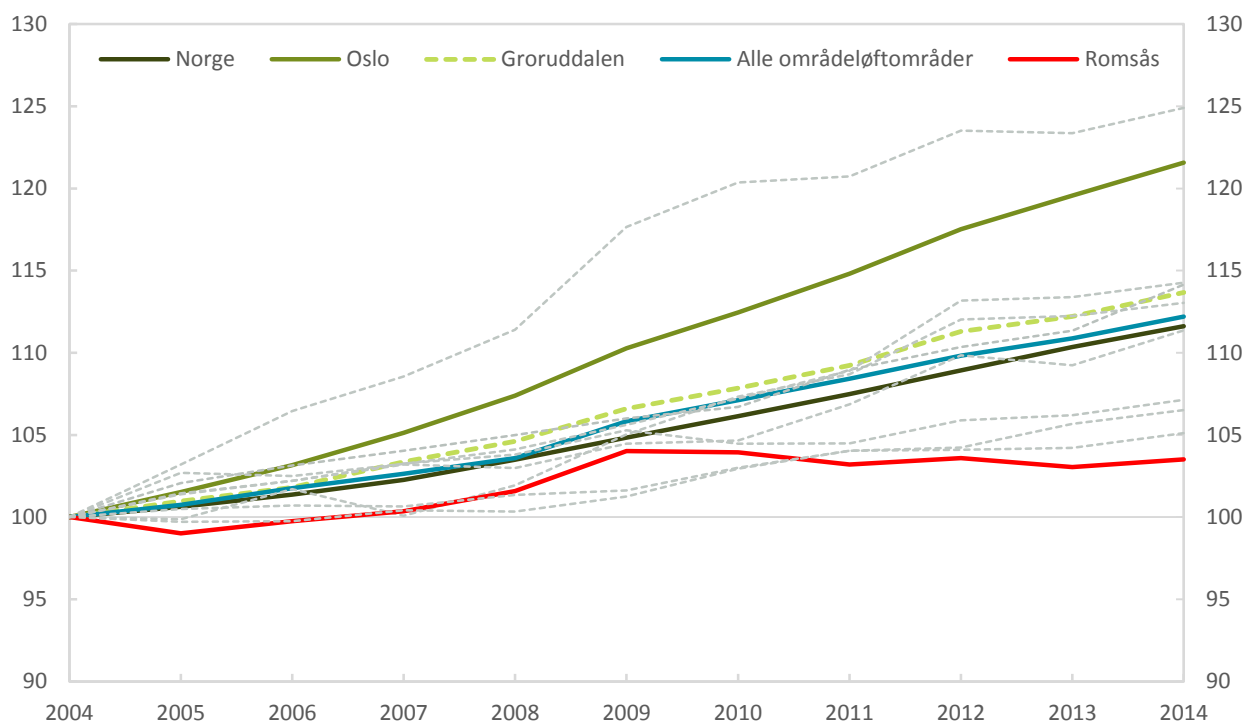
Når vi sammenligner årlig befolkningsutvikling i perioden 2004–2010 og tilsvarende i perioden 2010–2014 både i Romsås og Oslo som helhet får vi et signal om forskjellen mellom utviklingen i området og kommunen øker eller minker. Målt som endring i relativ forskjell, er den relative forskjellen 38 prosentenheter større i den siste perioden enn i den første.

Befolkningsutviklingen er illustrert i figur 2.32.

Antallet personer med ikke-norsk statsborgerskap i området har noe økt raskere enn befolkningen som helhet. Andelen ikke-norske statsborgere var 14 pst. i 2013, noe lavere enn i Oslo samlet, Groruddalen samlet, og øvrige Områdeløftområder. Andelen vokser saktere enn for kommunen samlet, jf. figur 2.33.

FIGUR 2.32

Befolkningsutvikling.¹⁾ Indeksert (2004=100). 2004-2014

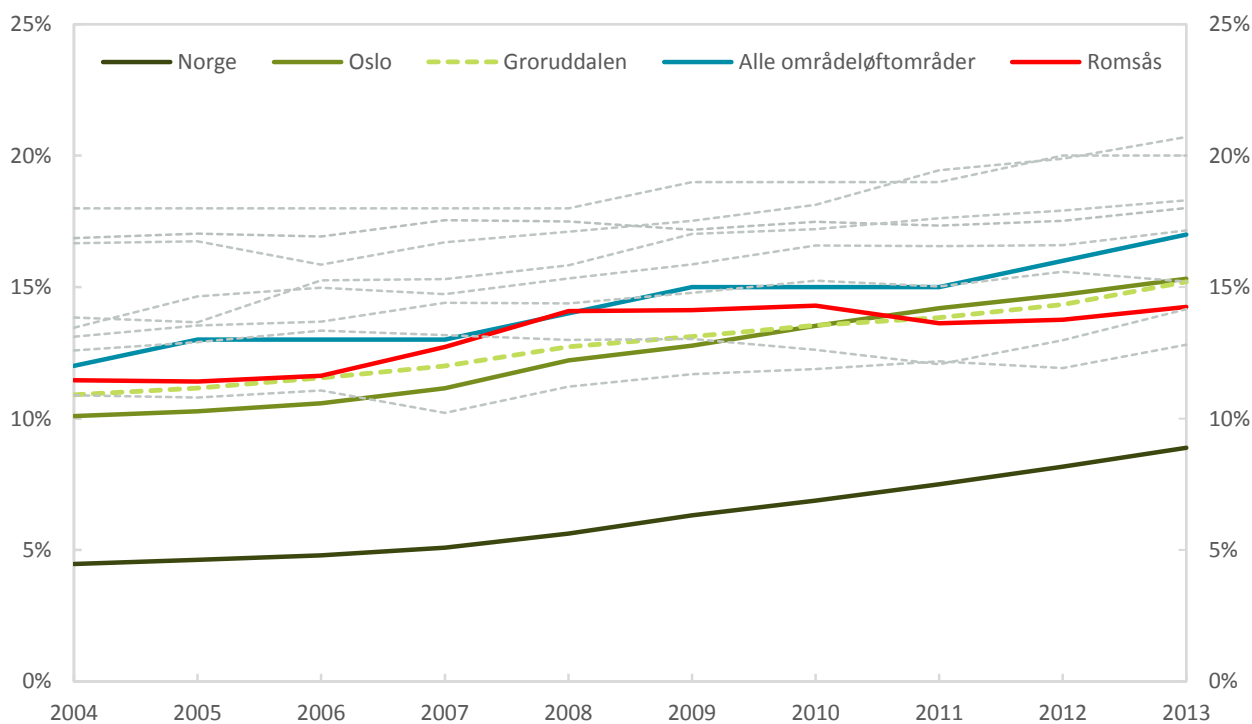

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.33

Andel ikke-norske statsborgere.¹⁾ Prosent. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Indikator 0.2 Flytting

Omfang av innenlandsk flytting inn og ut av mindre områder som andel av områdetets befolkning vil naturlig være større i små enn i store områder. Store innflyttingsoverskudd i et enkelt år vil vanligvis være knyttet til ferdigstilling av boligprosjekter.

Bruttoinnflytting til Romsås har variert lite siste ti år og utgjorde i gjennomsnitt 13 pst. av befolkningen i perioden 2004-2012.¹¹ Tilsvarende tall for alle Områdeløftområdene samlet var 17 pst.

Netto innenlandsk innflytting har i perioder vært negativ. Bare unntaksvis (2006 og 2007) har nettoinnflyttingen som andel av befolkningen ligget over gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst år (0,3 pst.). I gjennomsnitt er nettoinnflyttingen negativ i perioden 2004-2012, noe som innebærer at folketilveksten skyldes enten innvandring fra utlandet eller fødselsoverskudd. Utviklingen er mer negativ enn tilsvarende gjennomsnitt for Oslo og Groruddalen.

Indikator 0.3 Andel befolkning i skolealder

Ulike aldersgruppers andel av samlet befolkning endres vanligvis lite og sakte. Generelt i Norge har andelen barn i skolealder sunket, som følge av relativt lave fødselstall og innvandring. Andelen i Norge i 2013 var 12 pst., ti prosent lavere andel enn i 2004.

Tilsvarende andel i Romsås var også 12 pst. i 2013. Andelen var over 2 prosentpoeng lavere enn i 2004, noe som tilsvarer en reduksjon på 15 pst. Andelsveksten var vesentlig svakere enn i både Oslo samlet (-4,5 pst.) og Groruddalen samlet (3 pst.). Samlet framstår utviklingen som at området har svekket attraksjonskraft blant barnefamilier, jf. figur 2.35/figur 2.20.

¹¹ Harmonisk gjennomsnitt. Det foreligger ikke senere data en 2012 på grunnkrets nivå.

Indikator 0.4 Trivsel med bomiljø

Nordmenn er gjennomgående fornøyd med sitt bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,3, de som bor i større tettsteder svarer 8,1, mens de som bor i områdeløftområder svarer 7,4.

Beboerne i Romsås svarer i gjennomsnitt 7,4, med andre som i andre områdeløftområder, jf. figur 2.36.

Indikator 0.5 Problemer med kriminalitet

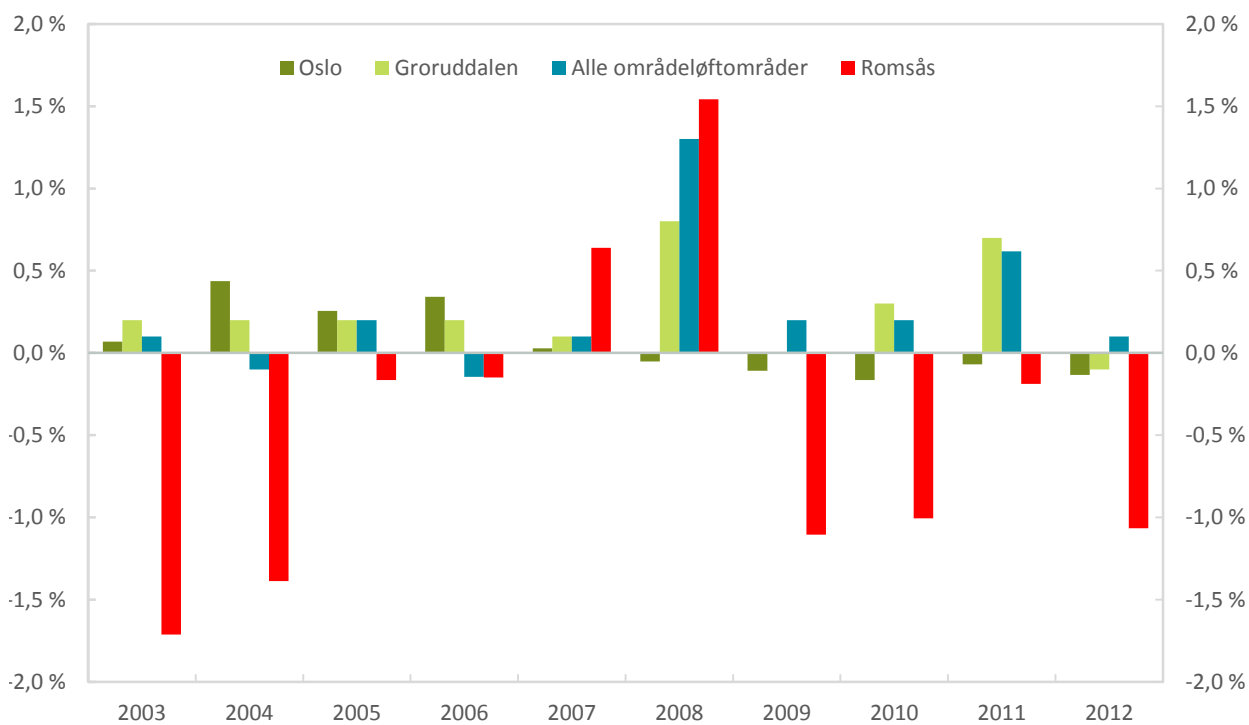
Kriminalitet i form av tyveri, skadeverk eller vold har blitt gradvis redusert i de aller fleste OECD land siste ti år, også i Norge. Utviklingen gjenspeiler seg i svar i SSBs levekårsundersøkelse: «I 2012 oppgav nesten 17 pst. i alderen 16-24 år at de i løpet av det siste året ble offer for ett eller flere tilfeller av tyveri, skadeverk, vold eller trusler om vold. Denne andelen er likevel vesentlig lavere enn i alle de fem undersøkelsene i perioden 1991-2007 hvor dette er kartlagt.»¹²

Opplevde problemer med kriminalitet varierer imidlertid mellom aldersgrupper og boområde. Mest utsatt er unge. Likeledes er områdene omfattet av Områdeløft klart mer utsatte. På eksplisitte spørsmål i levekårsundersøkelsen om problemer med kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet svarer 5 pst. i Norge som helhet at de har det. I store tettsteder svarer 7 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer hele 22 pst. i områdeløftområdene at de har dette.

¹² Oppsummering av levekårsundersøkelsen i 2013, se <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/vold/hvert-3-aar/2013-12-20>

FIGUR 2.34

Nettoinnflytting som andel av befolkningen.¹⁾ Prosent. 2003-2013.

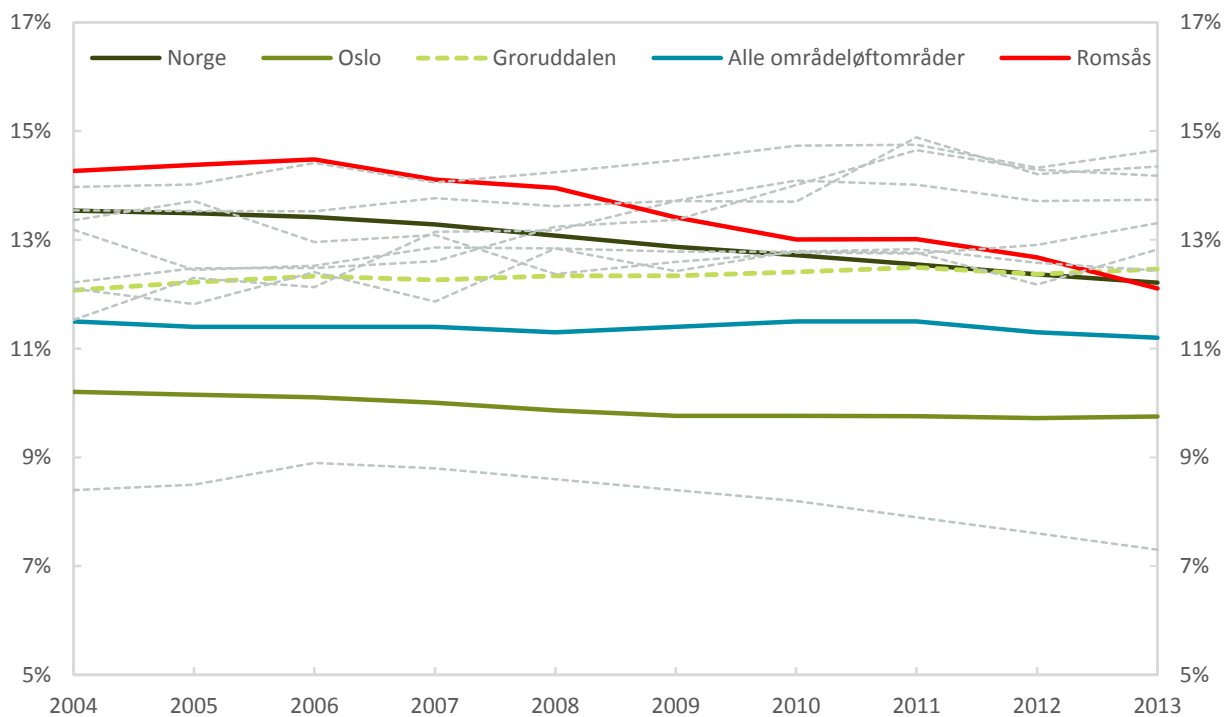

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet og alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.35

Barn 6-15 år som andel av befolkningen.¹⁾ 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

På Romsås svarer 12 pst. at de har problemer med kriminalitet i bomiljøet. Andelen er signifikant høyere enn, men likevel vesentlig lavere enn for områdeløftene samlet, jf. figur 2.37.

Indikator 0.6 Trygghet

På spørsmål om hvor trygg befolkningen føler seg i eget nabolag etter at det har blitt mørkt, er det få som føler seg utrygge. I levekårsundersøkelsen svarer 7 pst. i Norge som helhet at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. I store tettsteder svarer 8 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer 16 pst. i områdeløftområdene at de

føler seg utrygge eller veldig utrygge, noe som er signifikant høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig.

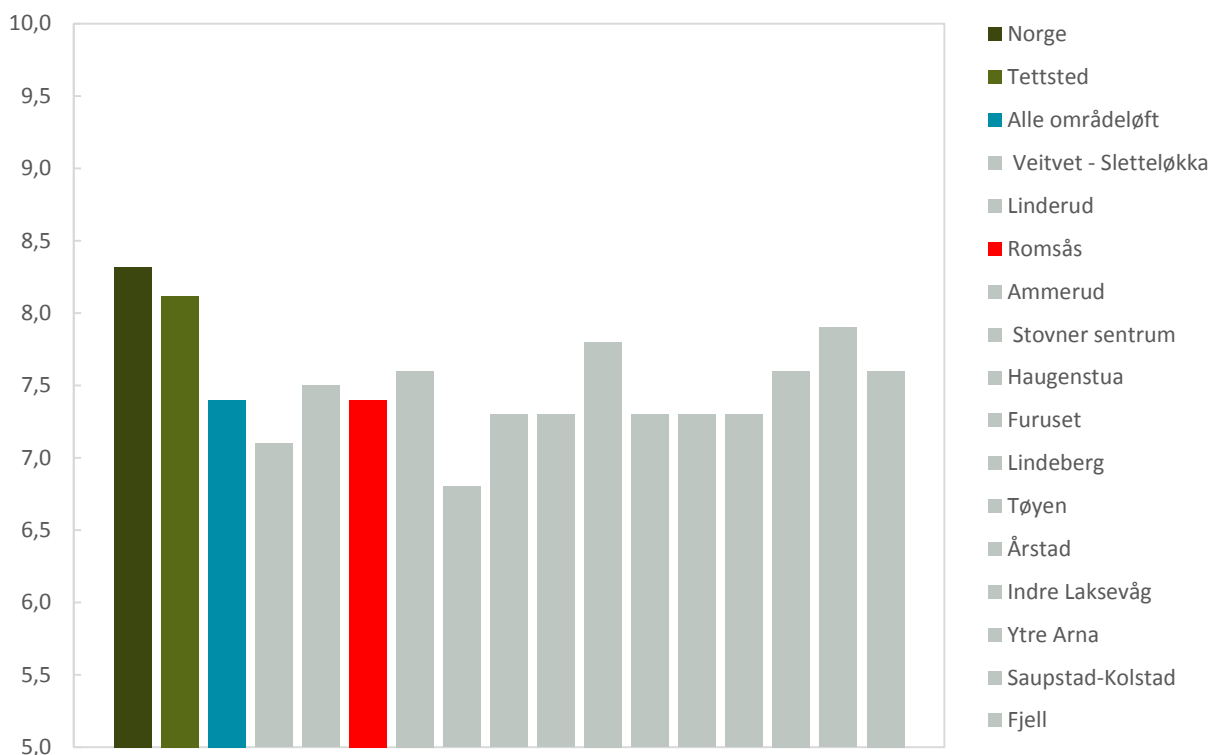
På Romsås svarer 10 pst. at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. Svarandelen er noe høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig, men klart lavere enn for områdeløftene samlet, jf. figur 2.37.

Indikator 1.1 Igangsatte boliger

Igangsetting av nye boliger har i Norge de siste ti årene variert mellom 0,6 og 0,8 kvadratmeter per

FIGUR 2.36

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med bomiljøet ditt? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

innbygger per år, med et gjennomsnitt på 0,74 kvadratmeter per innbygger per år i perioden 2004-2013. I Oslo var gjennomsnittet i samme periode på 0,59 kvadratmeter per innbygger per år, med 0,58 i gjennomsnitt for perioden 2004-2009 og 0,6 i perioden 2010-2013.

Områdeløftområdene har både langt lavere nivå igangsettingen av nye boliger og større variasjon mellom årene. Gjennomsnittet for perioden 2004-2009 var 0,14 og 0,22 i perioden 2010-2013.

På Romsås har det i perioden blitt igangsatt boliger kun i 2006. Det ble da igangsatt 0,06 kvadratmeter bolig per innbygger, noe som 0,01 kvadratmeter per innbygger per år i perioden 2004-2013, jf. figur 2.38.

Indikator 1.2 Prisutvikling boliger

Boligprisene har i steget betydelig i Norge over mange år. I Perioden 2004 – 2013 steg gjennomsnittlig kvadratmeterpris på eneboliger, småhus og blokkleiligheter i Norge 6,6 pst på årlig basis. Tilsvarende tall for Oslo var 7,8 pst. Prisene sank både i Norge og i Oslo under finanskrisetåret 2008, men prisstigningen fortsatte deretter, om enn i en litt lavere takt enn før finanskrisen. I områdeløftområdene har prisutviklingen i stor grad fulgt utviklingen i Norge som helhet.

Prisene på Romsås ligger vesentlig lavere enn i Oslo og Groruddalen for øvrig, men veksttakten de siste årene har vært høyere. I hele perioden 2004-2013 økte prisene på Romsås 9,3 pst. årlig. I perioden 2009-2013 økte prisene med 12,9 pst. årlig, noe som var hele 5,5 prosentpoeng høyere enn årlig vekst i Oslo siste fire år. Prisøkning var tilsvarende høyere enn veksttakten i Groruddalen for øvrig (siste fire år), jf. figur 2.39.

Data for boligomsetning underbygger at det både er interesse for å kjøpe bolig på Romsås og at det er

betydelig omsetning i området. Gjennom hele perioden 2004-2013 var det betydelig flere salg av boligenheter som andel av befolkningen på Romsås enn i Oslo som helhet (ca. 70 pst. høyere andel i 2013), men noe lavere enn i Groruddalen for øvrig (ca. 4 pst. lavere andel i 2013).

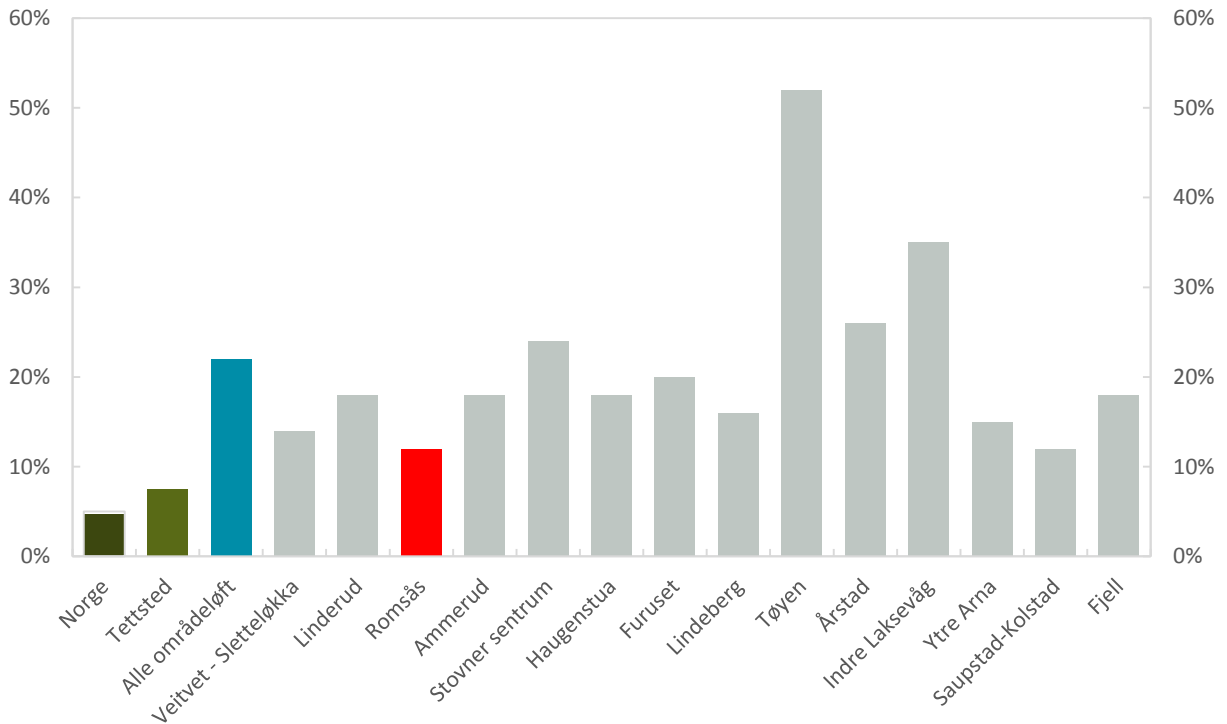
Indikator 1.3 Beboeres oppussing

Norge er i verdenstoppen blant land som investerer hyppig i egen bolig. Levekårsundersøkelsen viser at om lag førti prosent av Norges befolkning investerer i egen bolig (42 pst.) hvert år. Andelen er marginalt lavere i større tettsteder (40 pst.). Vår spørreundersøkelse tyder på at andelen er noe lavere i områdeløftområdene samlet (37 pst.), men ikke mye.

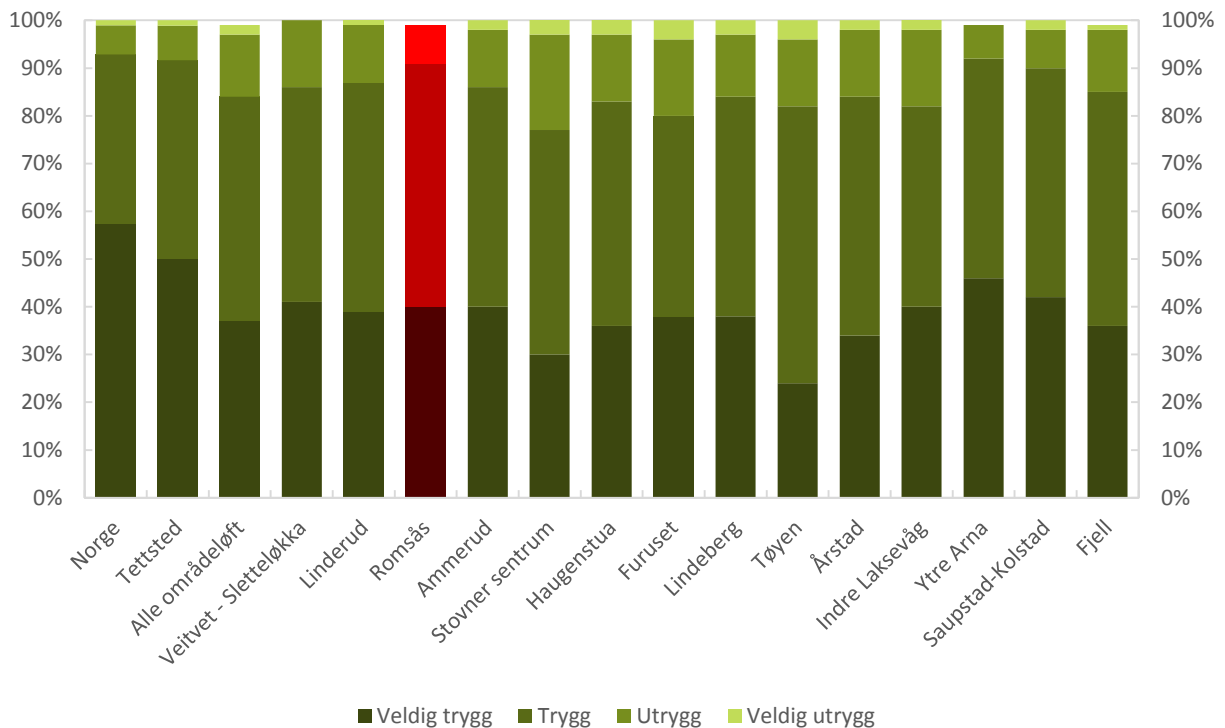
I undersøkelsen framkommer det at 38 pst. av beboerne på Romsås de siste 12 månedene har investert i egen bolig, dvs. som gjennomsnittet av områdeløftområdene.

FIGUR 2.37

Spørsmål: Har du/dere problemer med kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet (ja/nei)? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Hvor trygg føler du deg når du går alene i ditt nabolag etter at det har blitt mørkt?

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 1.4 Tilfredshet med bolig

Tall fra Levekårsundersøkelsen viser at nordmenn på landsbasis er svært tilfredse med egen bolig. På en skala fra 1 -10, hvor 10 betyr svært fornøyd, er gjennomsnittet 8,0 på landsbasis. I områdeløftområdene oppgir innbyggerne i gjennomsnitt samme tilfredshetsnivå. Tettsteder har generelt marginalt lavere nivå (7,9).

Beboerne fra Romsås oppgir en tilfredshetsverdi på 7,9, jf. figur 2.40

Indikator 2.1 Sysselsatte i personrettet tjenesteyting

Personrettede tjenester er typisk mest utbredt der folk samles og ferdes. Sysselsettingen i slike tjenester er høyest i de største byene, i tillegg til reiselivsdestinasjoner. Sysselsatte som andel av befolkningen endres lite fra år til år: I Norge som helhet utgjorde sysselsatte innenfor næringene detaljhandel og servering 5,3 pst. av befolkningen i 2013, ned fra 5,7 i 2008. I Oslo var tilsvarende andeler 6,3 og 7,0 pst.

Tilsvarende sysselsettingsandel innenfor personrettede tjenester i områdeløftområdene la gjennomgående lavere enn i landet som helhet og var 3,4 pst. i 2013, opp fra 3,2 pst. i 2008.

På Romsås var andelen meget lav og utgjorde 0,8 pst. i 2013. Andelen har likevel steget vesentlig (200 pst.) siste fem år og var bare 0,2 pst. i 2008. Sett i sammenheng med relativ lav folketilvekst, tyder sysselsettingsandelen på at markedet for personrettede tjenester er lite utviklet i området, men andelsveksten kan indikere en positiv endring, jf. figur 2.41.

Indikator 2.2 Næringsarealer i personrettet tjenesteyting

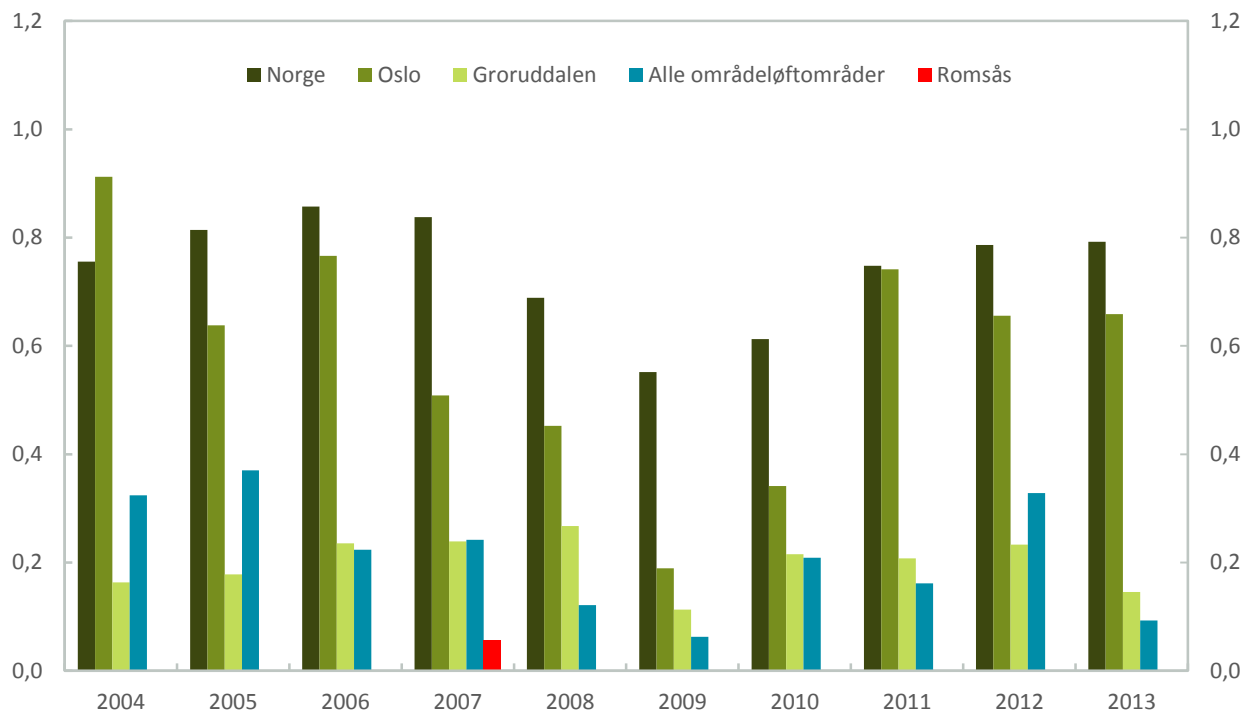
Data for igangsatt bruksareal til varehandel, serveringsvirksomhet og markedsdrevne fritidsbygg underbygger at Romsås ikke er et attraktivt investeringsområde for personrettede tjenester.

I perioden 2004 – 2013 ble det ikke investert i noen slike bygg i området. I Norge som helhet ble det investert i 1,1 kvm. per innbygger i bygg til personrettede tjenester i perioden sett under ett, hvorav 96 pst. var handel. I Oslo og Groruddalen var tilsvarende investeringer i perioden 0,45 og 0,34 kvm. per innbygger.

Romsås har heller ingen investeringer i hoteller eller overnatting. I Oslo utgjorde slike investeringer 0,14 kvm. per innbygger i perioden 2004-2013. I Norge var tilsvarende andel 0,27.

FIGUR 2.38

Igangsetting av nye boliger.¹⁾ Alle boligtyper. Kvadratmeter per innbygger. 2004-2013.

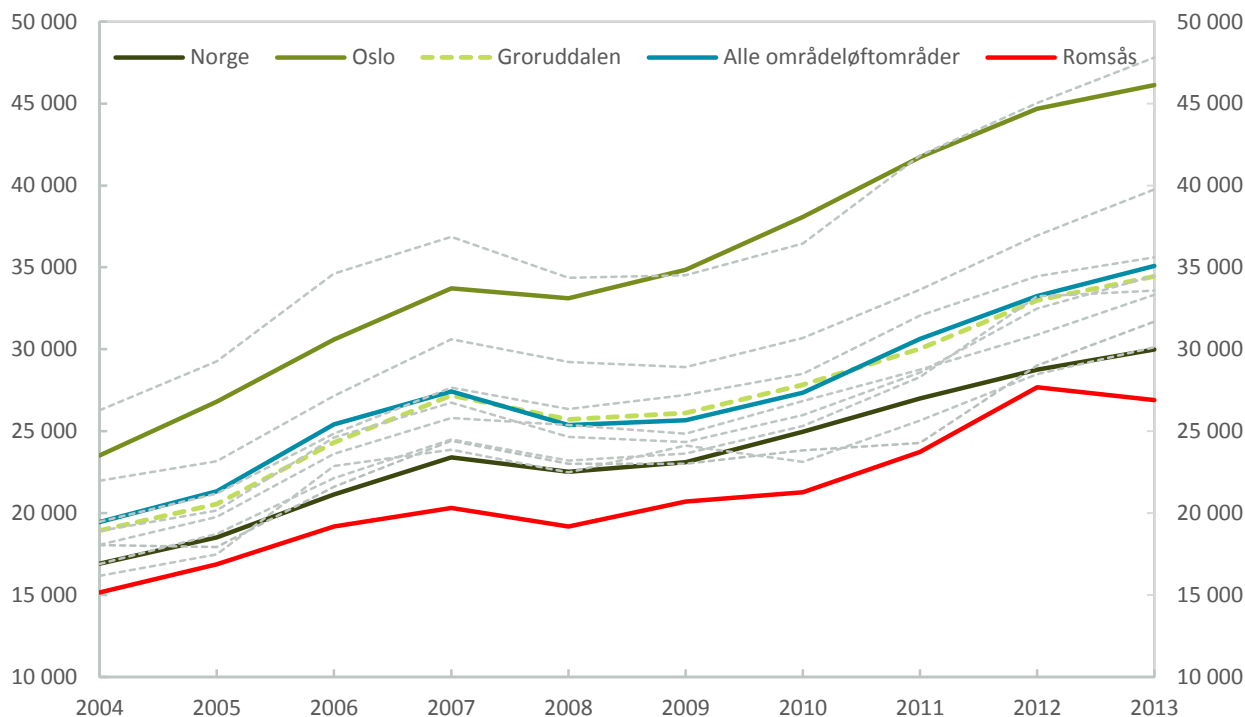

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.39

Gjennomsnittlig kvadratmeterpris.^{1), 2)} Kroner. Løpende priser. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Eneboliger, småhus og blokkleiligheter

Indikator 2.3 Sysselsatte i offentlig personrettet tjenesteyting

Offentlige personrettede tjenester utvikles generelt som en følge hvor mange barn som trenger undervisning eller tilsyn og hvor mange som har behov for helsetilbud nær seg. I Norge som helhet arbeidet 14 pst av befolkningen i næringene undervisning (nacekode 85), helsetjenester (nacekode 86), pleie og omsorg i institusjon (nacekode 87), omsorg uten botilbud, barnehager mv. (nacekode 88). Andelen var den samme i 2013 og 2008.

Områdeløftområdene har generelt en noe lavere andel sysselsatte i området som andel av befolkningen. Andelen var 10 pst. både i 2013 og 2008. I Oslo var andelen 15 pst., ned fra 16 pst. i 2008. I Groruddalen var andelen 10 pst. begge år.

På Romsås utgjorde sysselsatte innen offentlige personrettede tjenester 6 pst. av befolkningen i 2013 og i 2008. Om lag førti prosent var innenfor pleie- og omsorgstjenester.

Indikator 3.1 Bruksareal fritid og rekreasjon

Investeringer i møteplasser og uteområder som kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a. bidrar normalt til å øke mulighetene for at ulike deler av befolkningen i et område møtes. Generelt investeres det lite i slike kollektive goder i områdeløftområdene.

For alle områdeløftområdene var investeringer i slike fasiliteter 0,05 kvm per innbygger summert over hele perioden 2004-2013. Tilsvarende investeringer utgjorde 0,46 kvm i Norge som helhet i samme periode, 0,31 kvm i Oslo og 0,08 i Groruddalen, jf. figur 2.42.

På Romsås ble det ikke registrert noen slike investeringer i perioden.

Indikator 3.2 Bruk av møteplasser

For å få et enkelt mål på bruk av møteplasser som lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet, har vi spurt beboerne i området løft om bruk siste måned. Likelydende spørsmål finnes dessverre ikke i levekårsundersøkelsen. I områdeløftområdene samlet svarer 56 pst. at de har benytte slik møteplasser.

Det er lite variasjon mellom områdeløftområdene, jf. figur 2.43 nedenfor. I Romsås svarer 56 pst. at de har benyttet slike møteplasser, altså som gjennomsnittet for områdeløftområdene.

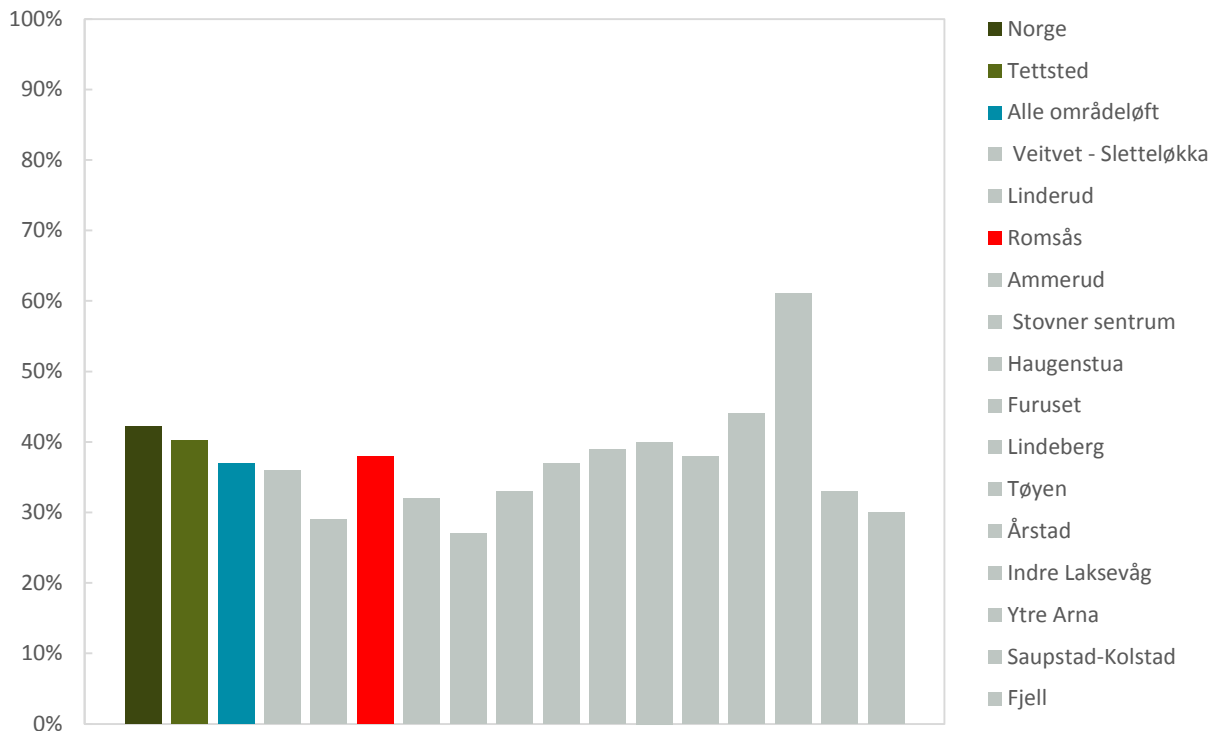
Indikator 3.3 Tilfredshet med rekreasjon og fritidsmuligheter

Nordmenn er gjennomgående opptatt av gode fri-luftsområder og er også i stor grad fornøyd med rekreasjonsmulighetene nær eget bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,5, de som bor i større tettsteder svarer 8,2, mens de som bor i områdeløftområder svarer 8,0. Områdeløftbeboere er altså gjennomsnitt nesten like fornøyd med sine rekreasjonsmuligheter som beboere flest.

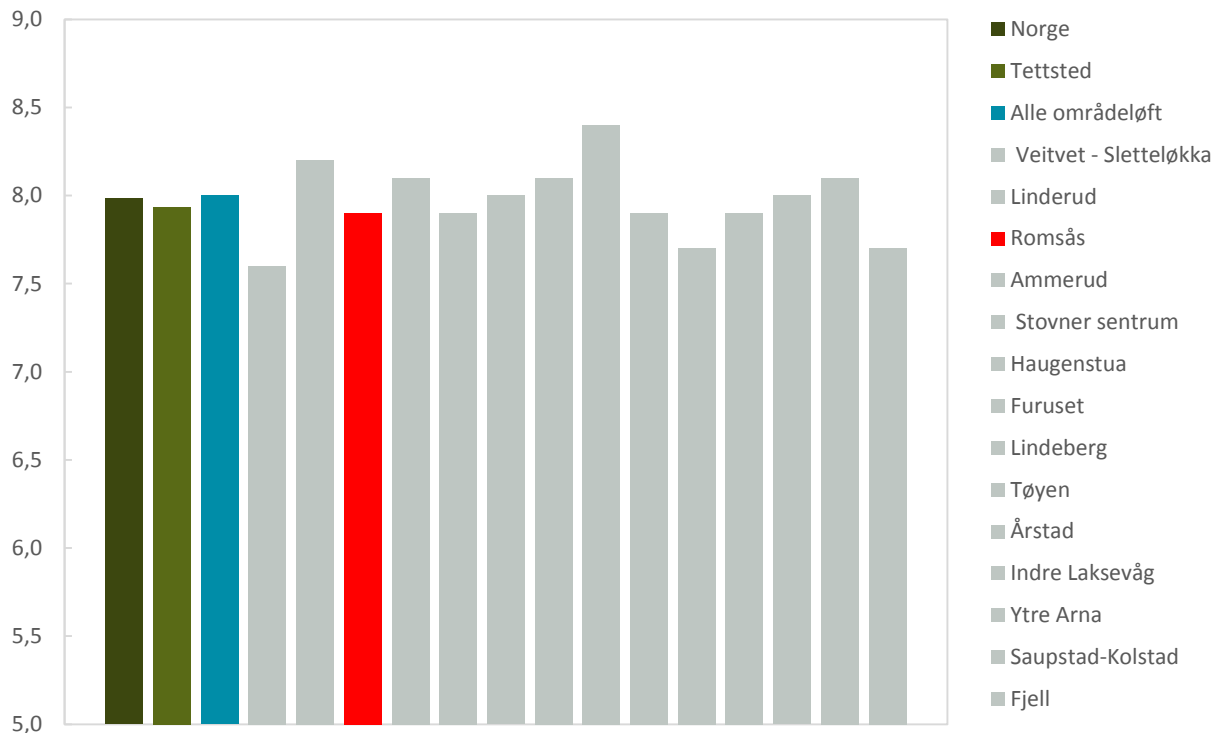
I Romsås gir beboernes svar 8,7 på samme skala, med andre noe høyere enn på landsbasis og i store tettsteder for øvrig.

FIGUR 2.40

Spørsmål: Har du/dere i løpet av siste 12 månedene hatt utgifter til vedlikehold, reparasjoner eller oppussing av boligen? Ta ikke med utgifter til nybygg eller tilbygg. Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med boligen din? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 4.1 Omfang av uføretrygd

Andelen uføre som andel av befolkningen i normalt arbeidsfør alder (20-67 år) har de siste årene holdt seg relativt stabil og gått noe ned. Også i område- løftområdene ser vi at andelen uføre synker noe. Om lag i samme takt som de større byene. Andelen er imidlertid noe høyere enn i de store byene. Av befolkningen mellom 20 – 67 år utgjorde i 2012 andelen uføre 5,8 pst. i område- løftområdene samlet, 4,4 pst. i Groruddalen og 3,8 pst. i Oslo som helhet.

Tilsvarende andel på Romsås var 5,1 pst. Mellom 2004 og 2012 sank uføreandelen med 13 pst., som

er noe raskere reduksjon enn i Groruddalen for øvrig, men saktere enn i Oslo som helhet, jf. figur 2.44.

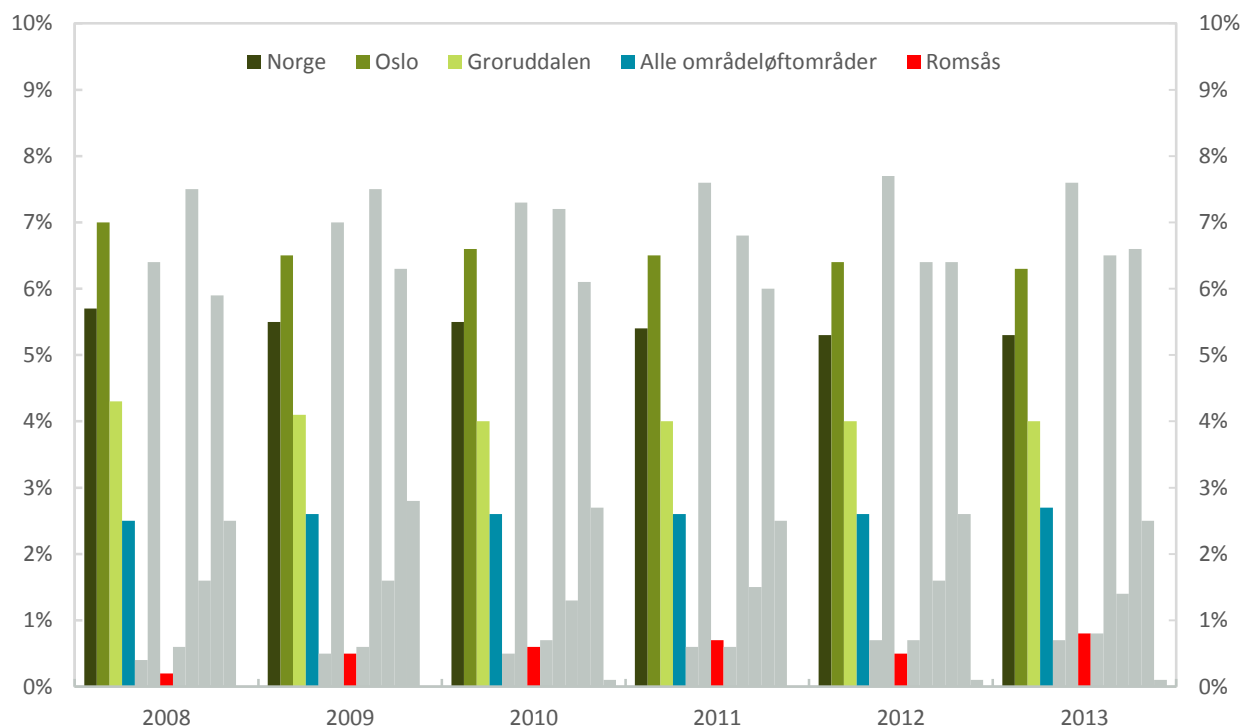
Indikator 4.2 Barn i barnehagen

Fordi barneforeldre møtes der barn møtes, har det vært et ønske om å utvikle en indikator som viser utviklingen i andel barnehagebarn av barn i barnehagealder i områdene.

Vi mangler data for nøyaktig antall barn i barnehagealder, men har antall barn i alderen 0-6 år. Som andel av barn i denne aldersgruppen har andelen barn i barnehagealder for område- løftområdene samlet økt fra 42 til 51 pst. i perioden 2004-2013.

FIGUR 2.41

Sysselsatte innenfor detaljhandel og servering som andel av befolkningen.^{1), 2)} Prosent. 2008-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

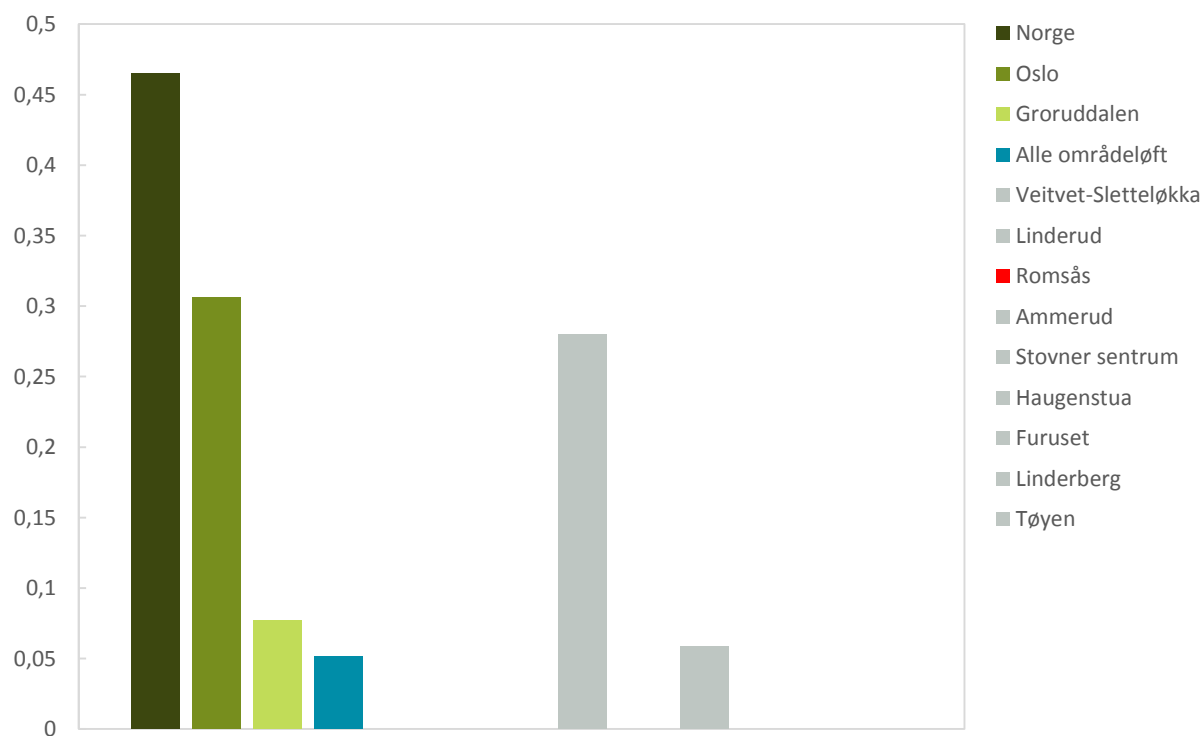
2) Næringene er definert som hhv. næring 47 og 56 i henhold til Standard for næringsinndeling (SN2007)

Samme andel for Romsås for de respektive årene har økt fra 52 til 56 pst., med andre om lag som gjennomsnittet for områdeløftområdene.

FIGUR 2.42

Igangsett bruksareal til kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a.¹⁾ Kvadratmeter per innbygger. Total for perioden 2004-2013

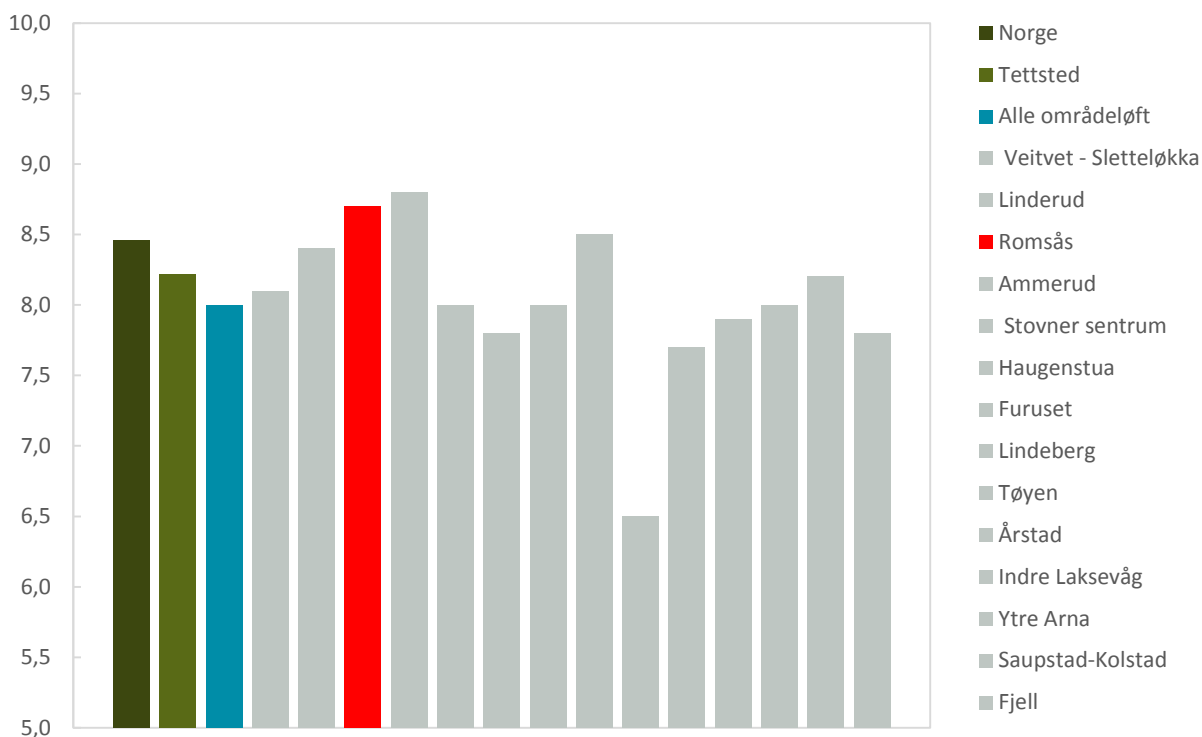

Kilde: Statistisk sentralbyrå

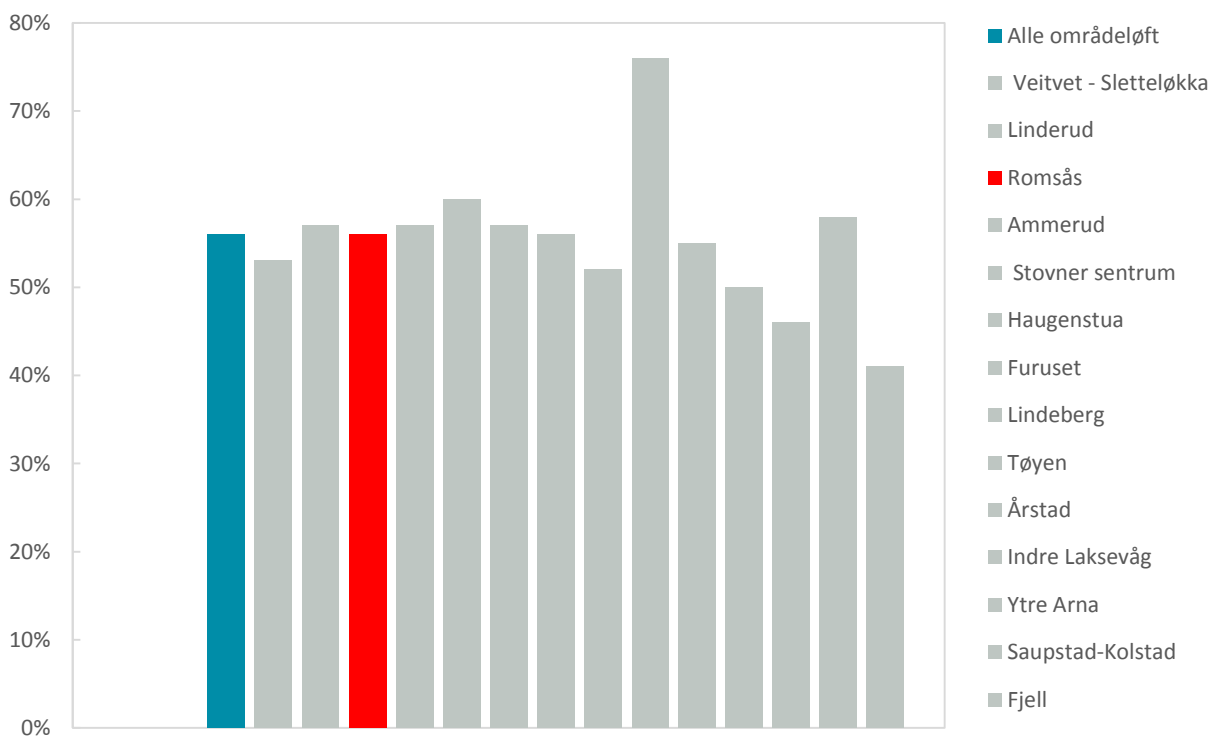
1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.43

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med friluftsliv og rekreasjonsområdene i nærheten av der du bor? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Spørsmål: Har du i løpet av den siste måneden benyttet deg av møteplasser (dvs. lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet.¹⁾ Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

1) Spørsmålet er ikke inkludert i Levekårsundersøkelsen

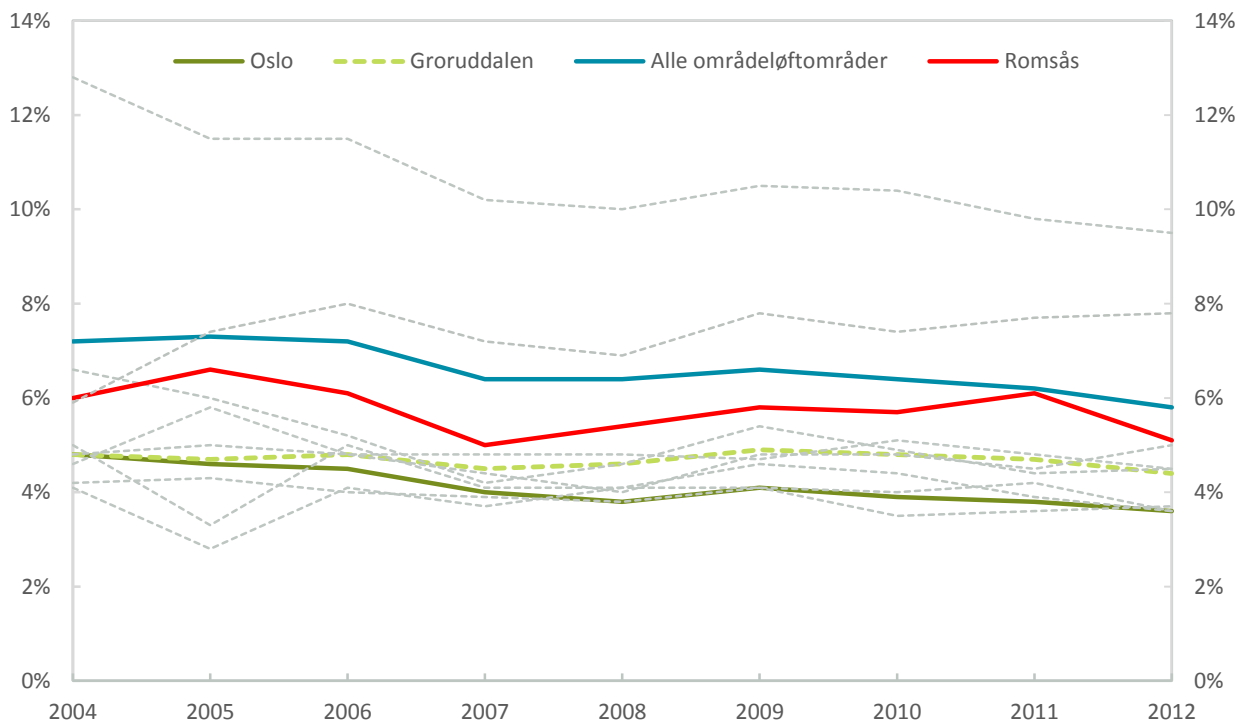
Indikator 4.3 Sosialt nettverk

En indikator for sosial tilhørighet er om det er mulig å trekke på nærmiljøet når man trenger hjelp. Levekårsundersøkelsen stiller spørsmål om hvorvidt en person kan be naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Hele 97 pst. av Norges befolkning svarer at de kan de, 96 pst. i større tettsteder.

Fra vår undersøkelse går det fram at områdeløftområdene svarer i litt mindre grad at de kan be naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Her svarer 90 pst. at de kan det. På Romsås svarer 91 pst. det samme, jf. figur 2.45

FIGUR 2.44

Andel mottakere av uføreytelser¹⁾ som andel av befolkningen mellom 16-67 år.²⁾ Prosent. 2004-2012

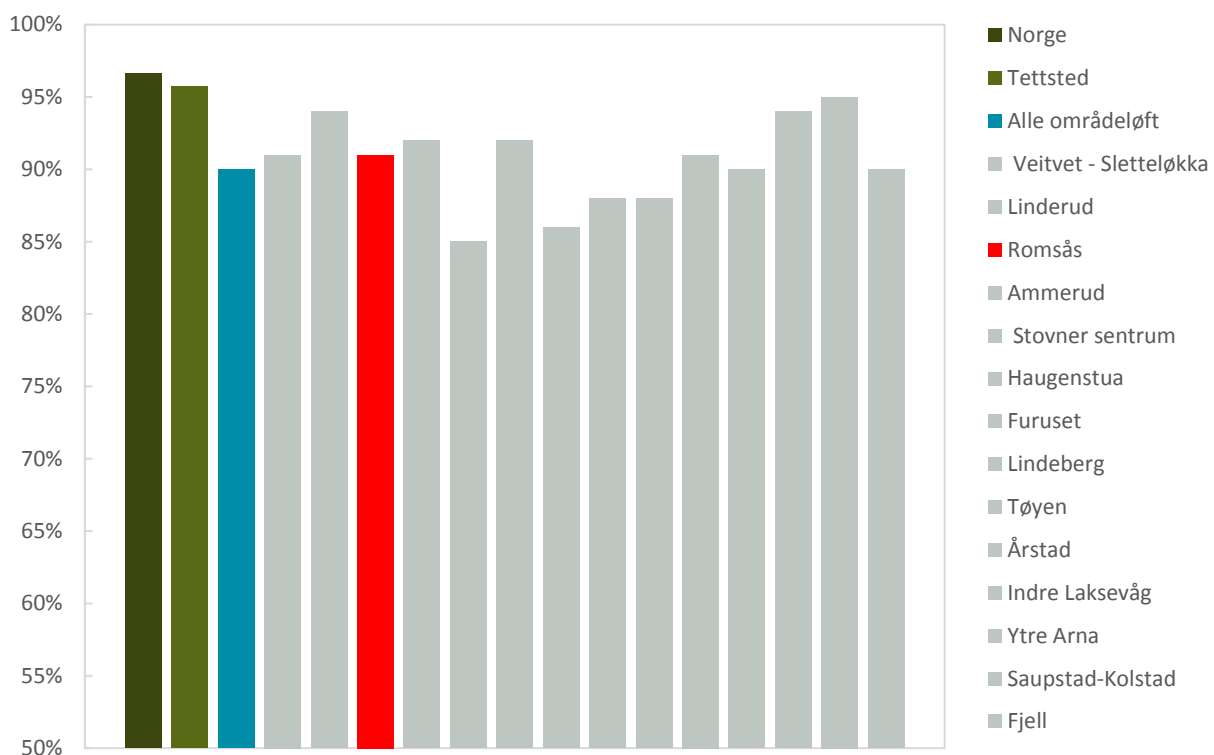
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Omfatter mottakere av uføreytelser. Det er ikke tatt hensyn til regelendringer

2) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Grouddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.45

Spørsmål: Kan du be slektninger, venner eller naboer om praktisk hjelp dersom du skulle trenge det? Søy-
lene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

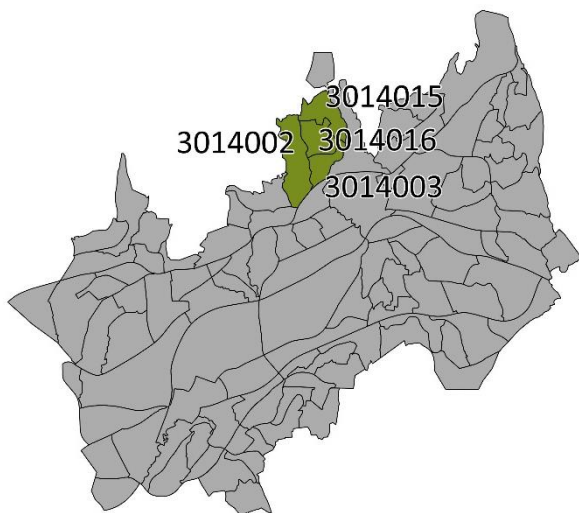
2.6 Ammerud (Oslo)

2.6.1 Kort om området

Ammerud er en del av bydel Grorud (jf. **Feil! Fant ikke referanse kilden.**). Ammerud har god offentlig kommunikasjon og kort vei til marka. Det er et sammensatt område med store interne variasjoner, både med hensyn til bebyggelse og bomiljøer og når det gjelder befolkningen. Mange verdsetter det sosiale miljøet, som de betegner som usnobbete og romslig.

Ved inngangen til 2014 bodde 7568 mennesker innenfor Områdeløftet (SSB, 2014).

FIGUR 2.46
Ammerud

Kilder: DAMVAD og Statistisk sentralbyrå

Områdeløft arbeider særlig for å styrke lokal stedsidentitet, gode lokalsentra og næringsområder og attraktive boområder med godt fungerende uteområder.

Ammerud har vært med i Områdeløft siden 2011.

2.6.2 Kort oppsummering av årets måling

Befolkningen i Ammerud har vokst klart svakere enn både Oslo som helhet, Groruddalen samlet og øvrige Områdeløftområder siste ti år. Netto innenlandsk innflytting har i hovedsak vært positiv de siste år og har i flere år vært høyere enn områdets årlig befolkningsvekst. Andelen barn i skolealder vært stabil og på linje med landet som helhet.

Trivselen er høy, men noe lavere enn i Norge for øvrig. Relativt mange rapporterer at de har hatt problemer med kriminalitet i bomiljøet, men ikke flere enn i de fleste andre områdeløftområdene. Flere enn i andre tett befolkede områder føler seg utrygge etter at det har blitt mørkt, men andelen er lavere enn for områdeløftene samlet.

Boligutbyggingen på Ammerud har variert mye de siste år. Boligbyggingen var høyere enn i Groruddalen for øvrig i begynnelsen av siste ti-års periode og på linje med resten av dalen på slutten. Tilfredsheten med egen bolig avviker ikke mye fra hva som gjelder for Norge for øvrig. Beboerne synes også meget tilfreds med egne friluftsmuligheter.

Data for tilbud av personrettet tjenesteyting tyder på at Ammerud har et lite utviklet tilbud av slike lokalsamfunnstjenester.

Innbyggernes sosiale nettverk synes bare svakt lavere enn for landet som helhet og er på linje med områdeløftområdene samlet.

2.6.3 Årets måling (nullpunktsmåling)

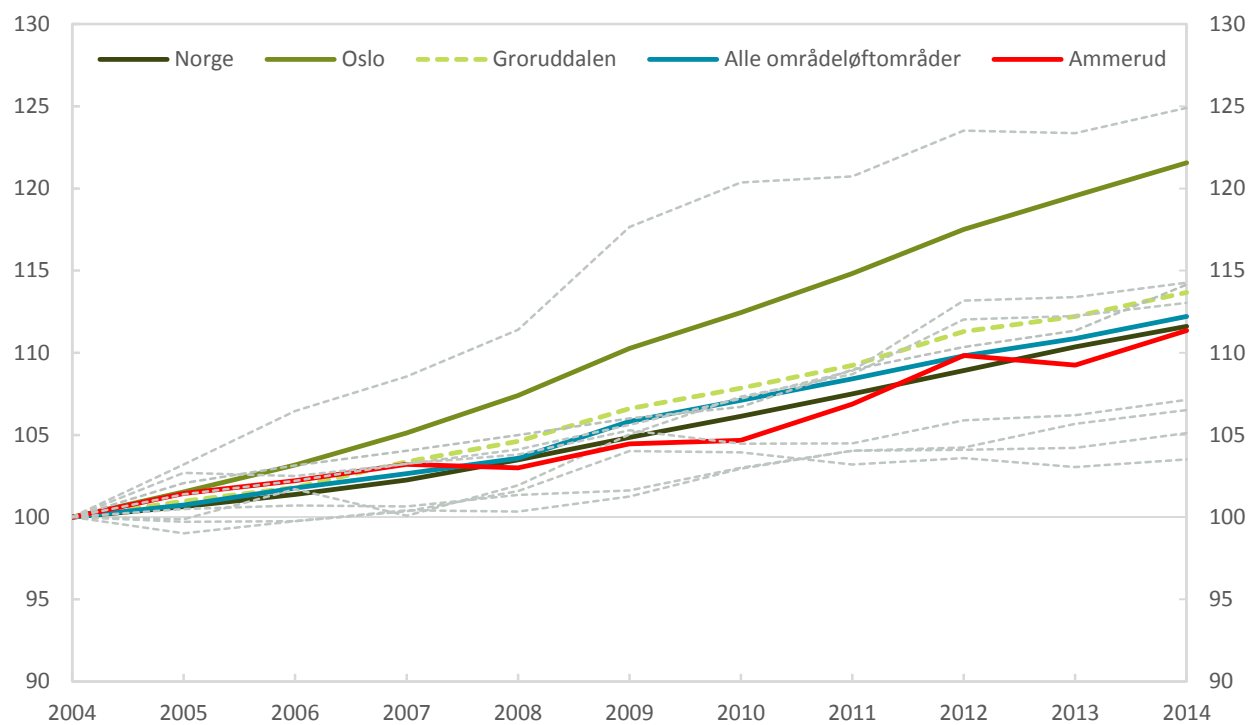
Indikator 0.1 Befolkningsutvikling

Befolkningen i området har siste ti år vokst klart svakere enn Oslo som helhet. Befolkningsveksten har også vært noe svakere enn Groruddalen samlet og øvrige Områdeløftområder.

Gjennomsnittlige årlig vekst har vært 1,1 pst. i perioden 2004 – 2014, noe som er 45 pst. lavere enn i Oslo som helhet og 17 pst. lavere enn Groruddalen utenom Ammerud. Befolkningsutviklingen er illustrert i figur 2.47.

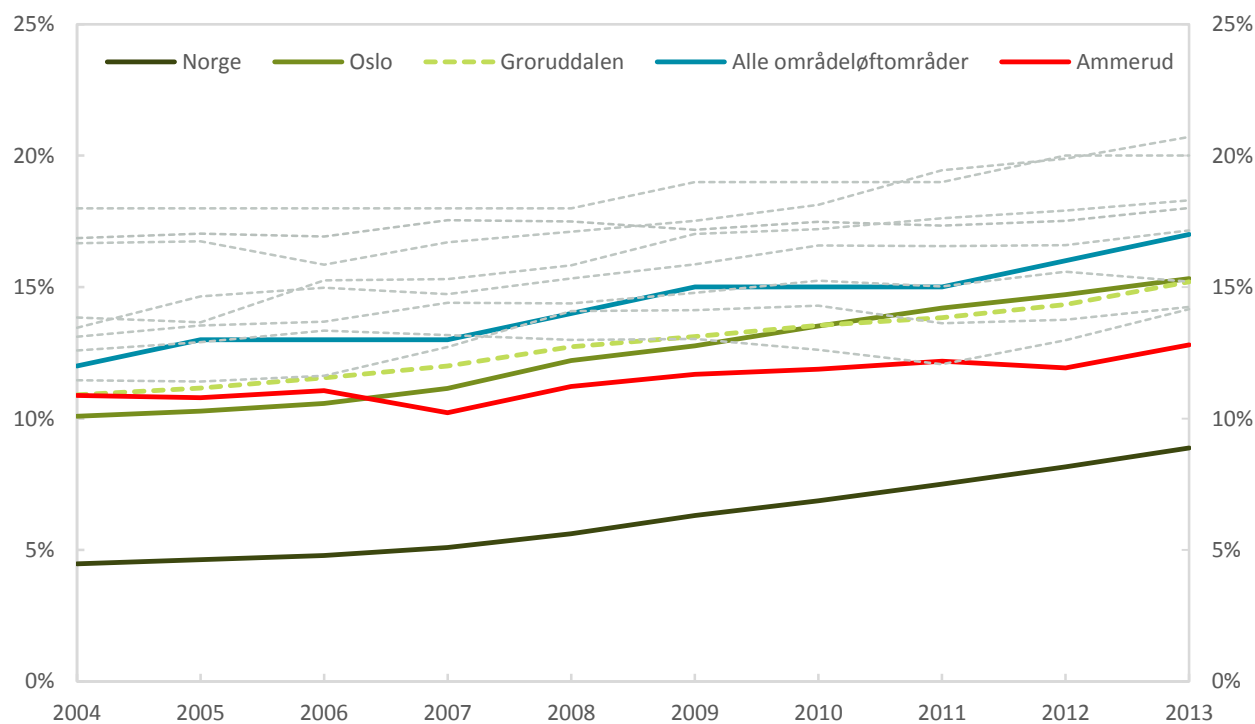
Antallet personer med ikke-norsk statsborgerskap i området har økt noe raskere enn befolkningen som helhet. Andelen ikke-norske statsborgere var 13 pst. i 2013, noe som er 3 prosentpoeng lavere enn i Oslo samlet og øvrige Områdeløftområder, og 2 prosentpoeng lavere enn Groruddalen samlet. Andelen vokser saktere enn for kommunen samlet, jf. figur 2.48.

FIGUR 2.47
 Befolkningsutvikling.¹⁾ Indeksert (2004=100). 2004-2014

Kilde: Statistisk sentralbyrå
 1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Grouddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.48
 Andel ikke-norske statsborgere.¹⁾ Prosent. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå
 1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Grouddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Indikator 0.2 Flytting

Omfang av innenlandsk flytting inn og ut av mindre områder som andel av områdets befolkning vil naturlig være større i små enn i store områder. Store innflyttingsoverskudd i et enkelt år vil vanligvis være knyttet til ferdigstilling av boligprosjekter.

Bruttoinnflytting til Ammerud har variert lite siste ti år og utgjorde i gjennomsnitt 14 pst. av befolkningen i perioden 2004-2012.¹³ Tilsvarende tall for alle Områdeløftområdene samlet var 17 pst.

Netto innenlandsk innflytting har i hovedsak vært positiv og har i flere år vært høyere enn gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst (1,1 pst.). I gjennomsnitt er nettoinnflyttingen én pst. i perioden 2004-2012. Utviklingen er klart mer positiv enn tilsvarende gjennomsnitt for Oslo og Groruddalen.

Indikator 0.3 Andel befolkning i skolealder

Ulike aldersgruppers andel av samlet befolkning endres vanligvis lite og sakte. Generelt i Norge har andelen barn i skolealder sunket, som følge av relativt lave fødselstall og innvandring. Andelen i Norge i 2013 var 12 pst., ti prosent lavere andel enn i 2004.

Tilsvarende andel i Ammerud var 13 pst. i 2013, marginalt lavere enn i 2004 (3 pst. lavere andel). Andelsendringen noe mindre negativ enn i Oslo samlet (-4,5 pst.), men mer negativ enn i Groruddalen samlet, hvor andelen har økt (3 pst.), jf. figur 2.50.

Indikator 0.4 Trivsel med bomiljø

Nordmenn er gjennomgående fornøyd med sitt bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,3, de som bor i

større tettsteder svarer 8,1, mens de som bor i områdeløftområder svarer 7,4.

Beboerne i Ammerud svarer i gjennomsnitt 7,6, med andre bare marginalt lavere enn hva som gjelder for andre tett bebygde områder, jf. figur 2.51.

Indikator 0.5 Problemer med kriminalitet

Kriminalitet i form av tyveri, skadeverk eller vold har blitt gradvis redusert i de aller fleste OECD land siste ti år, også i Norge. Utviklingen gjenspeiler seg i svar i SSBs levekårsundersøkelse: «I 2012 oppgav nesten 17 prosent i alderen 16-24 år at de i løpet av det siste året ble offer for ett eller flere tilfeller av tyveri, skadeverk, vold eller trusler om vold. Denne andelen er likevel vesentlig lavere enn i alle de fem undersøkelsene i perioden 1991-2007 hvor dette er kartlagt.»¹⁴

Opplevde problemer med kriminalitet varierer imidlertid mellom aldersgrupper og boområde. Mest utsatt er unge. Likeledes er områdene omfattet av Områdeløft klart mer utsatte. På eksplisitte spørsmål i levekårsundersøkelsen om problemer med kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet svarer 5 pst. i Norge som helhet at de har det. I store tettsteder svarer 7 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer hele 22 pst. i områdeløftområdene at de har dette.

På Ammerud svarer 18 pst. at de har problemer med kriminalitet i bomiljøet, klart høyere enn hva som gjelder for større tettsteder, og noe under gjennomsnittet for områdeløftområder, jf. figur 2.52.

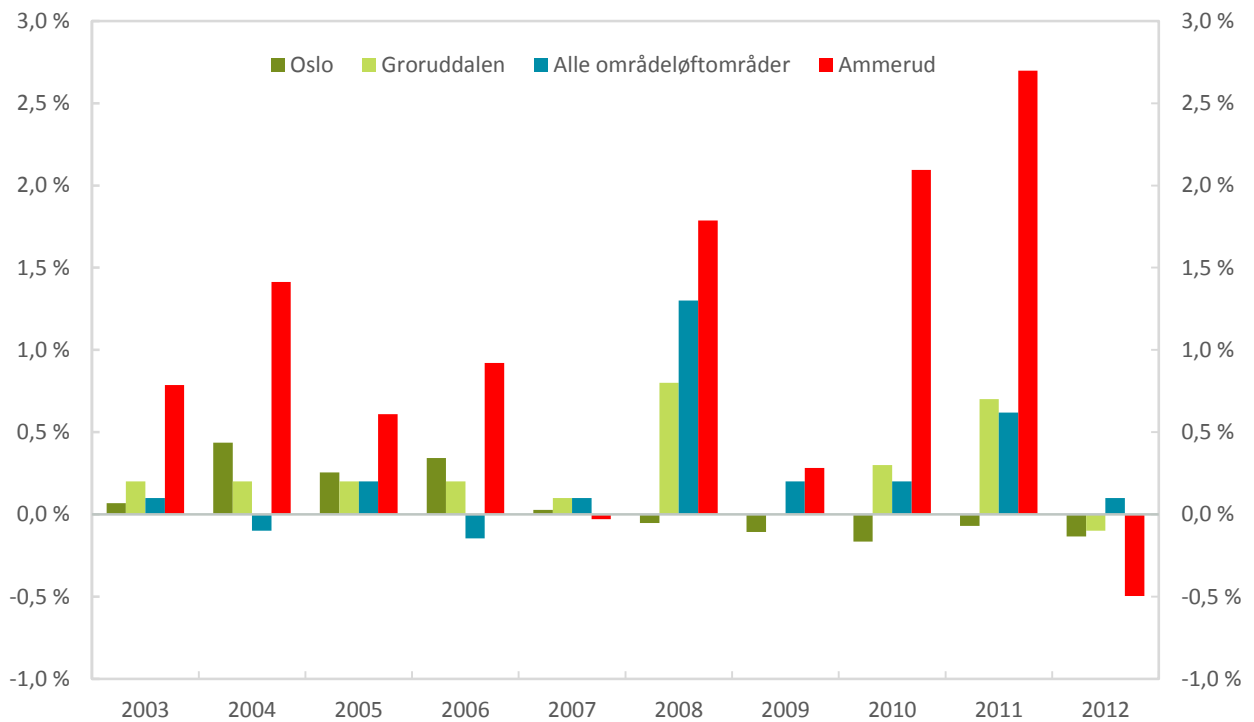
¹³ Harmonisk gjennomsnitt. Det foreligger ikke senere data en 2012 på grunnkrets nivå.

¹⁴ Oppsummering av levekårsundersøkelsen i 2013, se <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/vold/hvert-3-aar/2013-12-20>

FIGUR 2.49

Nettoinnflytting som andel av befolkningen.¹⁾ Prosent. 2003-2013.

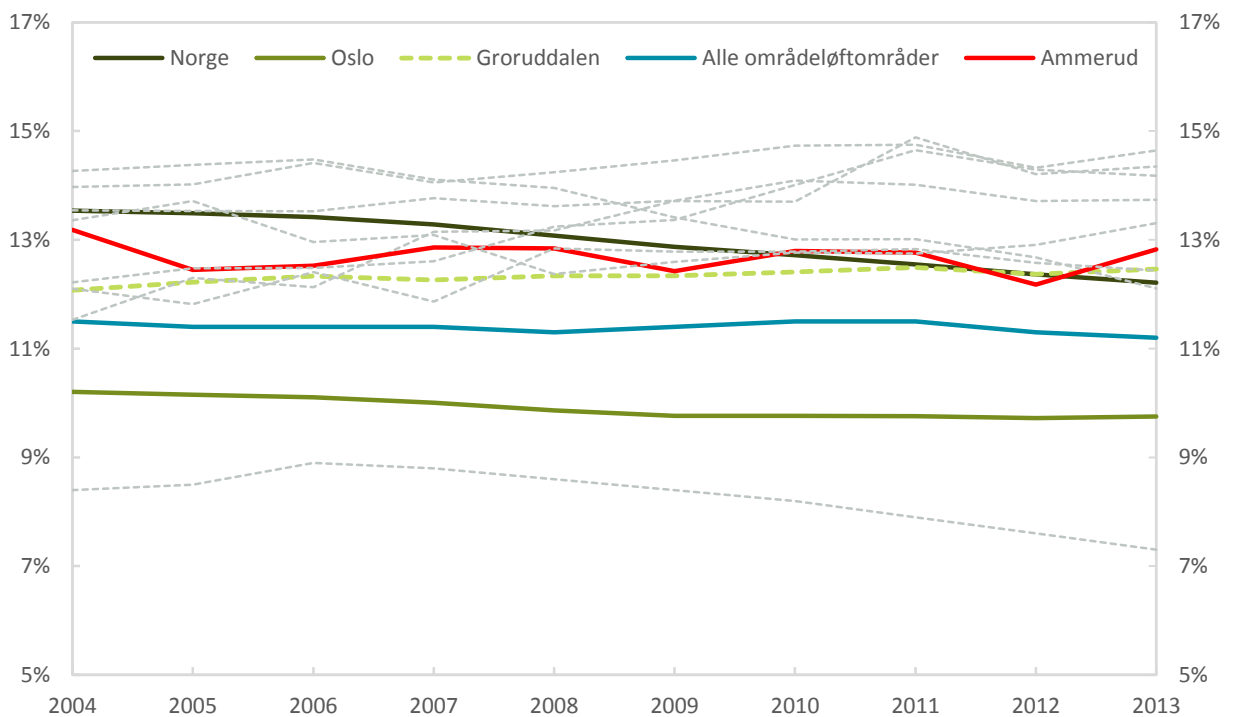

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet og alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.50

Barn 6-15 år som andel av befolkningen.¹⁾ 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Indikator 0.6 Trygghet

På spørsmål om hvor trygg befolkningen føler seg i eget nabolag etter at det har blitt mørkt, er det få som føler seg utrygge. I levekårsundersøkelsen svarer 7 pst. i Norge som helhet at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. I store tettsteder svarer 8 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer 16 pst. i områdeløftområdene at de føler seg utrygge eller veldig utrygge, noe som er signifikant høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig.

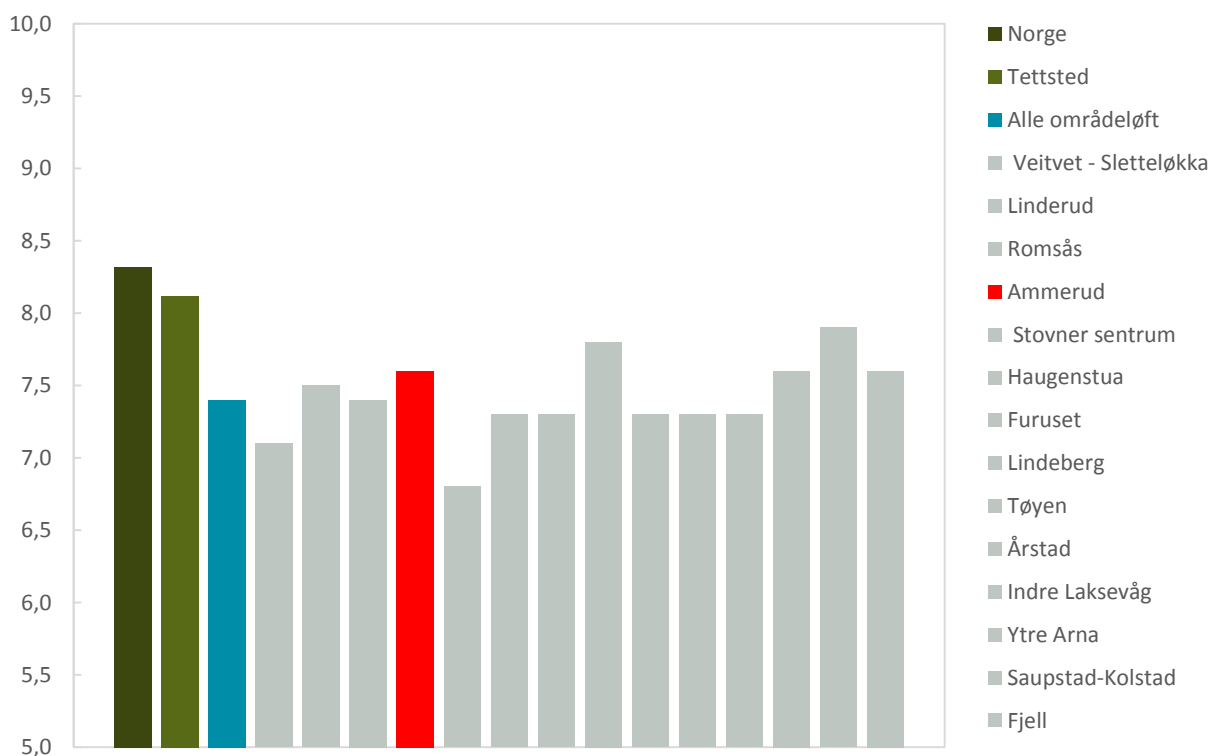
På Ammerud svarer 14 pst. at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. Svarandelen er høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig, men lavere enn for områdeløftene samlet, jf. figur 2.52.

Indikator 1.1 Igangsatte boliger

Igangsetting av nye boliger har i Norge de siste ti årene variert mellom 0,6 og 0,8 kvadratmeter per innbygger per år, med et gjennomsnitt på 0,74 kvadratmeter per innbygger per år i perioden 2004-2013. I Oslo var gjennomsnittet i samme periode på 0,59

FIGUR 2.51

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med bomiljøet ditt? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylen indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

kvadratmeter per innbygger per år, med 0,58 i gjennomsnitt for perioden 2004-2009 og 0,6 i perioden 2010-2013.

Områdeløftområdene har både langt lavere nivå på igangsettingen av nye boliger og større variasjon mellom årene. Gjennomsnittet for perioden 2004-2009 var 0,14 og 0,22 i perioden 2010-2013.

På Ammerud ble det igangsatt 0,31 kvadratmeter bolig i gjennomsnitt for perioden 2004-2009 og 0,18 i perioden 2010-2013. Høyest igangsetting var det i 2010, med 1,1 kvadratmeter igangsatt, jf. figur 2.53. Boligbyggingen på Ammerud er høyere enn Groruddalen for øvrig i begynnelsen av perioden og på linje med resten av dalen på slutten.

Indikator 1.2 Prisutvikling boliger

Boligprisene har i steget betydelig i Norge over mange år. I Perioden 2004 – 2013 steg gjennomsnittlig kvadratmeterpris på eneboliger, småhus og blokkleiligheter i Norge 6,6 pst. på årlig basis. Tilsvarende tall for Oslo var 7,8 pst. Prisene sank både i Norge og i Oslo under finanskrisen 2008, men prisstigningen fortsatte deretter, om enn i en litt lavere takt enn før finanskrisen. I områdeløftområdene har prisutviklingen i stor grad fulgt utviklingen i Norge som helhet.

Prisene på Ammerud ligger noe over nivået i Groruddalen for øvrig, men klart lavere enn i Oslo samlet. Den årlige veksttakten de siste årene var noe lavere enn Oslo og Groruddalen høyere. I hele perioden 2004-2013 økte prisene på Ammerud 6,9 pst. årlig. I perioden 2009-2013 økte prisene også 6,9 pst. årlig, noe som var beskjedne 0,4 prosentpoeng lavere enn årlig vekst i Oslo siste fire år. Prisøkning var tilsvarende lavere enn veksttakten i Groruddalen for øvrig (siste fire år), jf. figur 2.54.

Data for boligomsetning underbygger at det både er interesse for å kjøpe bolig på Ammerud og at det er

betydelig omsetning i området. Gjennom hele perioden 2004-2013 var det betydelig flere salg av boligenheter som andel av befolkningen på Ammerud enn i Oslo som helhet (ca. 80 pst. høyere andel i 2013) og Groruddalen for øvrig (ca. 1 pst. høyere andel i 2013). Omsetningsandelen i Groruddalen var igjen høyere enn i Oslo som helhet.

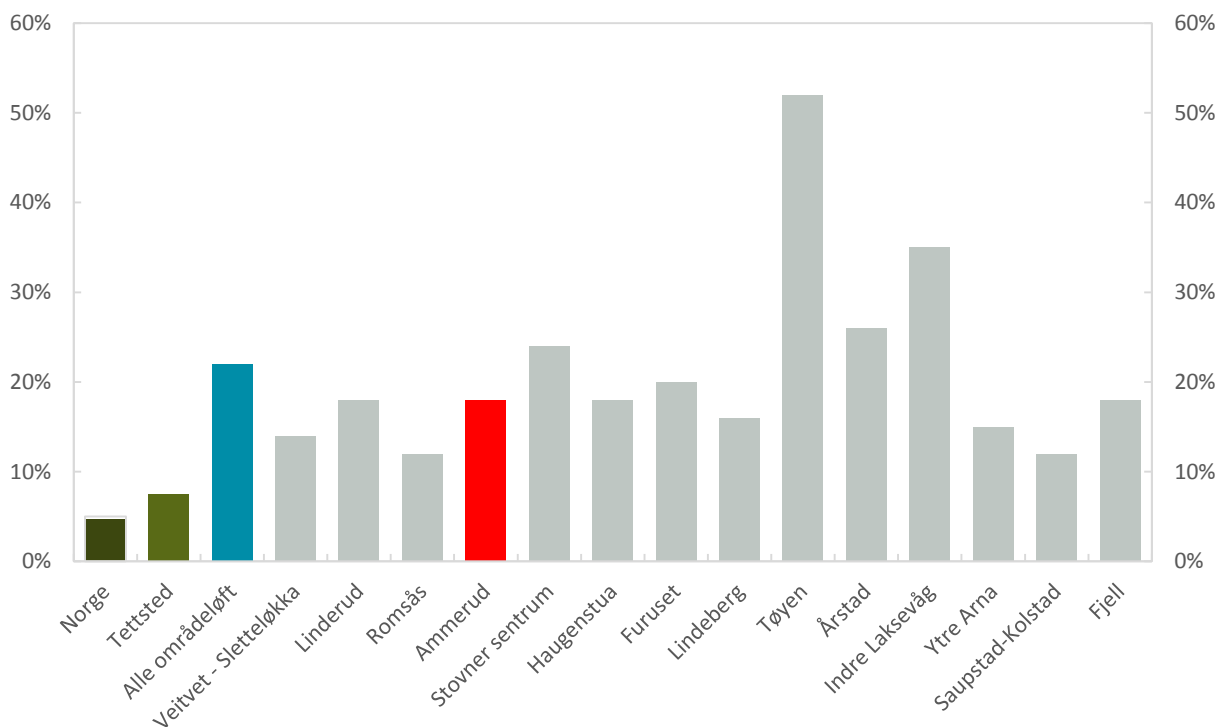
Indikator 1.3 Beboeres oppussing

Norge er i verdenstoppen blant de land som investerer hyppig i egen bolig. Fra Levekårsundersøkelsen ser vi at hvert år investerer om lag førti prosent av Norges befolkning i egen bolig (42 pst.). Andelen er bare marginalt lavere i større tettsteder (40 pst.). Vår spørreundersøkelse tyder på at andelen er noe lavere i områdeløftområdene samlet (37 pst.), men ikke mye.

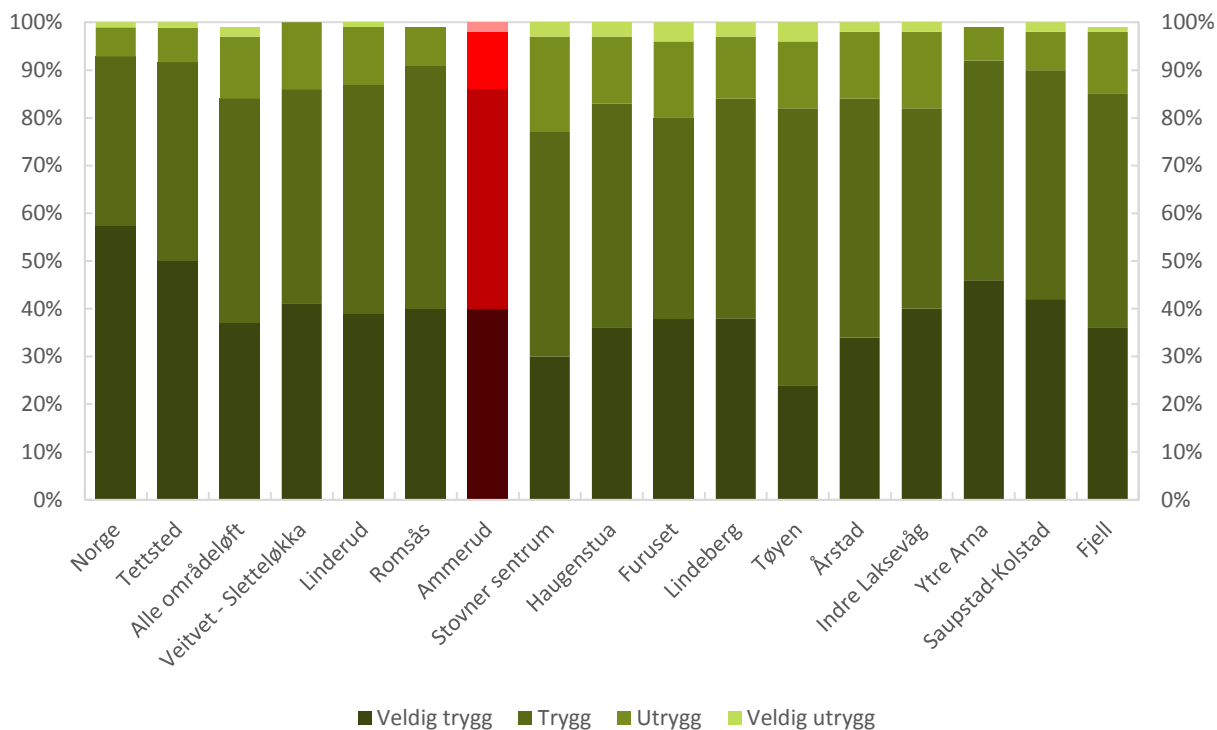
Om lag 32 pst. av Ammeruds beboere har i undersøkelsen svart at de har investert i egen bolig de siste 12 månedene. Det er en markant lavere andel enn den tilsvarende andelen for Norge totalt (42 pst.). Ammerud er blant de områdene med lavest andel som investerer i bolig i undersøkelsen.

FIGUR 2.52

Spørsmål: Har du/dere problemer med kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet (ja/nei)? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Hvor trygg føler du deg når du går alene i ditt nabolag etter at det har blitt mørkt?

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 1.4 Tilfredshet med bolig

Levekårsundersøkelsen viser at nordmenn på landsbasis er svært tilfredse med egen bolig. Det er en rekke nærliggende årsaker til det, blant annet generelt høy boligstandard. På en skala fra 1 -10, hvor 10 betyr svært fornøyd, er gjennomsnittet 8,0 på landsbasis. I områdeløftområdene oppgir innbyggerne i gjennomsnitt samme tilfredshetsnivå. Tettsteder har generelt marginalt lavere nivå (7,9).

Beboerne fra Ammerud oppgir en tilfredshetsverdi på 8,1, jf. figur 2.55.

Indikator 2.1 Sysselsatte i personrettet tjenesteyting

Personrettede tjenester er typisk mest utbredt der folk samles og ferdes. Sysselsettingen i slike tjenester er høyest i de største byene, i tillegg til reiselivsdestinasjoner. Sysselsatte som andel av befolkningen endres lite fra år til år: I Norge som helhet utgjorde sysselsatte innenfor næringene detaljhandel og servering 5,3 pst. av befolkningen i 2013, ned fra 5,7 i 2008. I Oslo var tilsvarende andeler 6,3 og 7,0 pst.

Tilsvarende sysselsettingsandel innenfor personrettede tjenester i områdeløftområdene la gjennomgående lavere enn i landet som helhet og var 3,4 pst. i 2013, opp fra 3,2 pst. i 2008.

På Ammerud var andelen lav og utgjorde 0,8 pst. i 2013. Andelen har likevel steget noe (27 pst.) siste fem år og var bare 0,6 pst. i 2008. Tross stigende folketall tyder sysselsettingsandelen på at markedet for personrettede tjenester er lite utviklet i området, men andelsveksten kan indikere en svak positiv endring, jf. figur 2.56.

Indikator 2.2 Næringsarealer i personrettet tjenesteyting

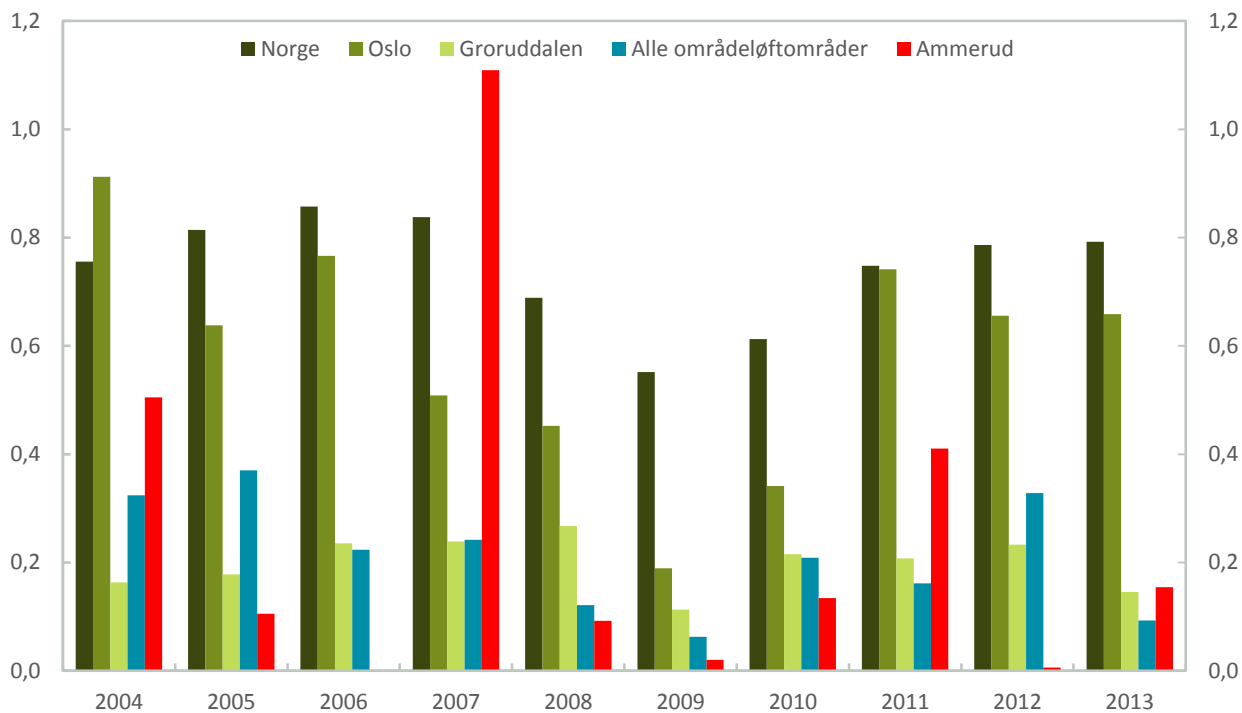
Data for igangsatt bruksareal til varehandel, serveringsvirksomhet og markedsdrevne fritidsbygg underbygger at Ammerud ikke er noe attraktivt investeringsområde for personrettede tjenester.

I perioden 2004 – 2013 ble det ikke investert i noen slike bygg i området. I Norge som helhet ble det investert i 1,1 kvm. per innbygger i bygg til personrettede tjenester i perioden sett under ett, hvorav 96 pst. var handel. I Oslo og Groruddalen var tilsvarende investeringer i perioden 0,45 og 0,34 kvm. per innbygger.

Ammerud har heller ingen investeringer i hoteller eller overnatting. I Oslo utgjorde slike investeringer 0,14 kvm. per innbygger i perioden 2004-2013. I Norge var tilsvarende andel 0,27.

FIGUR 2.53

Igangsetting av nye boliger.¹⁾ Alle boligtyper. Kvadratmeter per innbygger. 2004-2013.

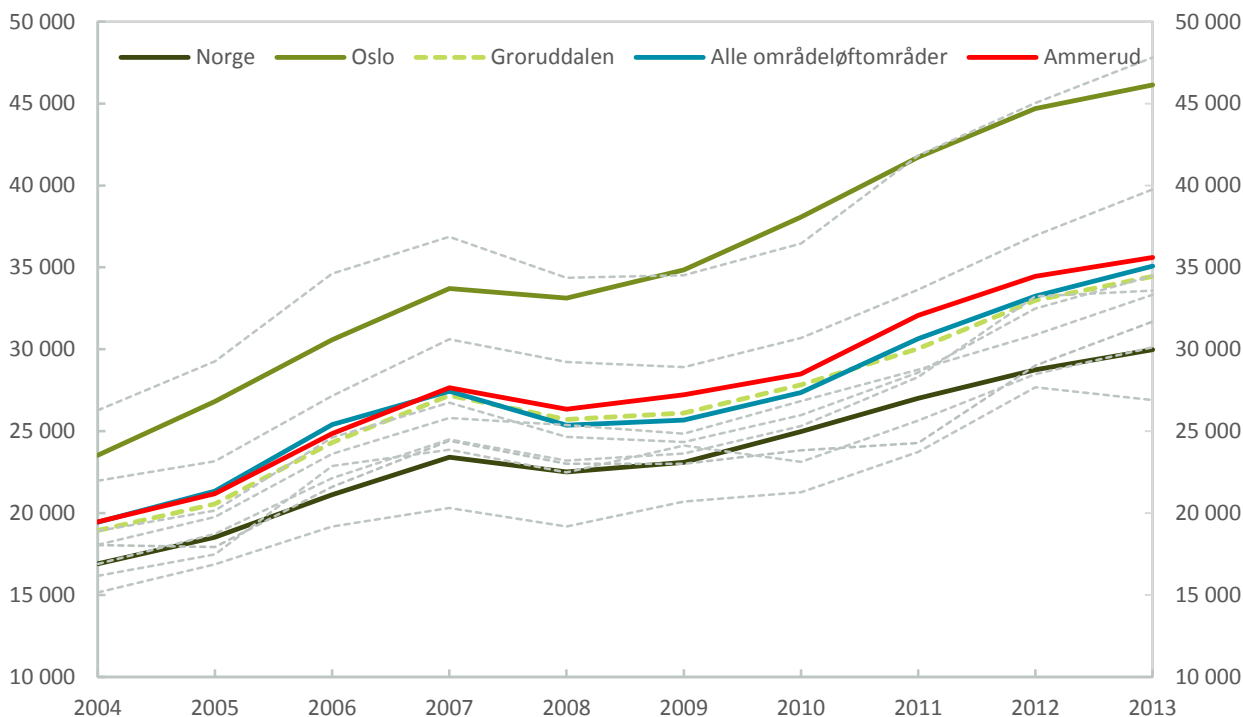

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.54

Gjennomsnittlig kvadratmeterpris.^{1), 2)} Kroner. Løpende priser. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Eneboliger, småhus og blokkleiligheter

Indikator 2.3 Sysselsatte i offentlig personrettet tjenesteyting

Offentlige personrettede tjenester utvikles generelt som en følge hvor mange barn som trenger undervisning eller tilsyn og hvor mange som har behov for helsetilbud nær seg. I Norge som helhet arbeidet 14 pst av befolkningen i næringene undervisning (nacekode 85), helsetjenester (nacekode 86), pleie og omsorg i institusjon (nacekode 87), omsorg uten botilbud, barnehager mv. (nacekode 88). Andelen var den samme i 2013 og 2008.

Områdeløftområdene har generelt en noe lavere andel sysselsatte i området som andel av befolkningen. Andelen var 10 pst. både i 2013 og 2008. I Oslo var andelen 15 pst., ned fra 16 pst. i 2008. I Groruddalen var andelen 10 pst. begge år.

På Ammerud utgjorde sysselsatte i offentlige personrettede tjenester 12 pst. av befolkningen i 2013 opp fra 11 pst. 2008. Om lag halvparten var innenfor pleie- og omsorgstjenester.

Indikator 3.1 Bruksareal fritid og rekreasjon

Investeringer i møteplasser og uteområder som kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a. bidrar normalt til å øke mulighetene for at ulike deler av befolkningen i et område møtes. Generelt investeres det lite i slike kollektive goder i områdeløftområdene.

For alle områdeløftområdene var investeringer i slike fasiliteter 0,05 kvm. per innbygger summert over hele perioden 2004-2013. Tilsvarende investeringer utgjorde 0,46 kvm. i Norge som helhet i samme periode, 0,31 kvm. i Oslo og 0,08 i Groruddalen, jf. figur 2.57.

På Ammerud ble investert i en idrettshall i 2007. Det medførte at investeringene i ulike kulturbygg ble 0,28 kvm. per innbygger for hele perioden 2004-2013. Investeringen gjør at samlet investeringsnivå

var klart høyere enn både gjennomsnittet for alle områdeløftområdene og Groruddalen for øvrig, men litt lavere enn for Oslo samlet.

Indikator 3.2 Bruk av møteplasser

For å få et enkelt mål på bruk av møteplasser som lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet, har vi spurt beboerne i området løft om bruk siste måned. Likelydende spørsmål finnes dessverre ikke i levekårsundersøkelsen. I områdeløftaområdene samlet svarer 56 pst. at de har benytte slik møteplasser.

Det er lite variasjon mellom områdeløftområdene, jf. figur 2.58 nedenfor. På Ammerud svarer 57 pst. at de har benyttet slike møteplasser, altså som gjennomsnittet for områdeløftområdene.

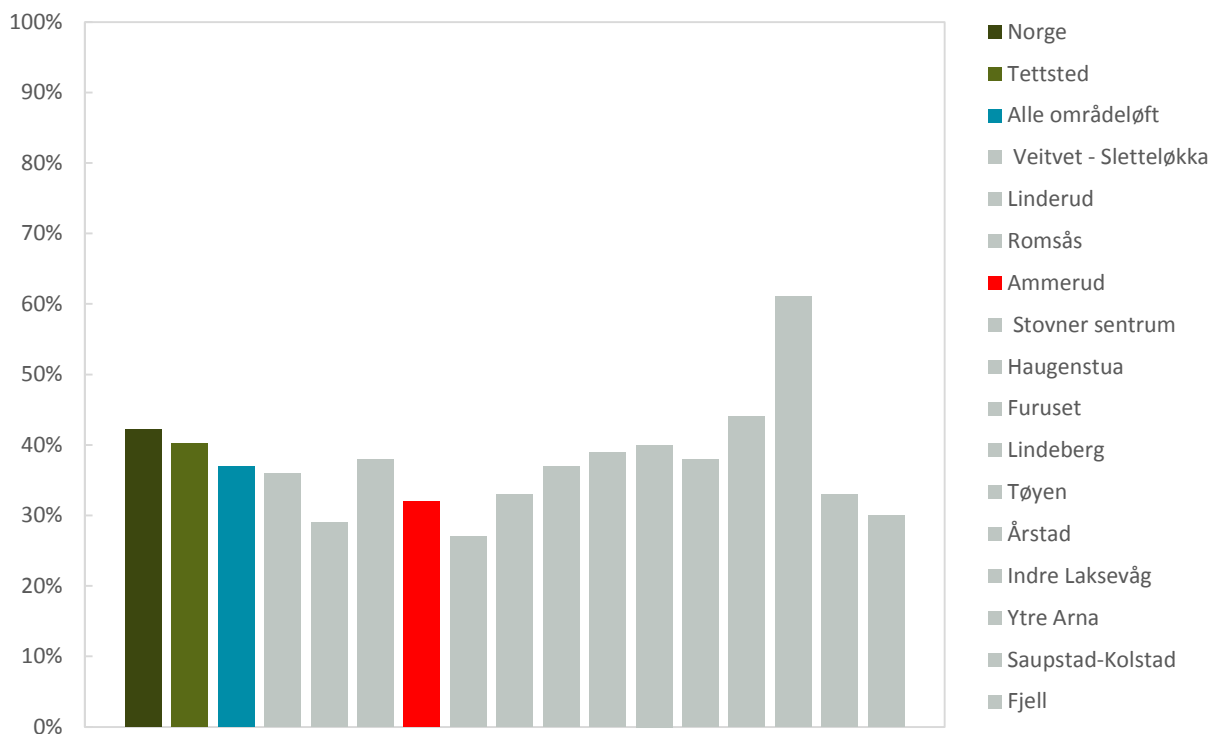
Indikator 3.3 Tilfredshet med rekreasjon og fritidsmuligheter

Nordmenn er gjennomgående opptatt av gode friluftsområder og er også i stor grad fornøyd med rekreasjonsmulighetene nær eget bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyde de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,5, de som bor i større tettsteder svarer 8,2, mens de som bor i områdeløftområder svarer 8,0. Områdeløftbeboere er altså gjennomsnitt nesten like fornøyde med sine rekreasjonsmuligheter som beboere flest.

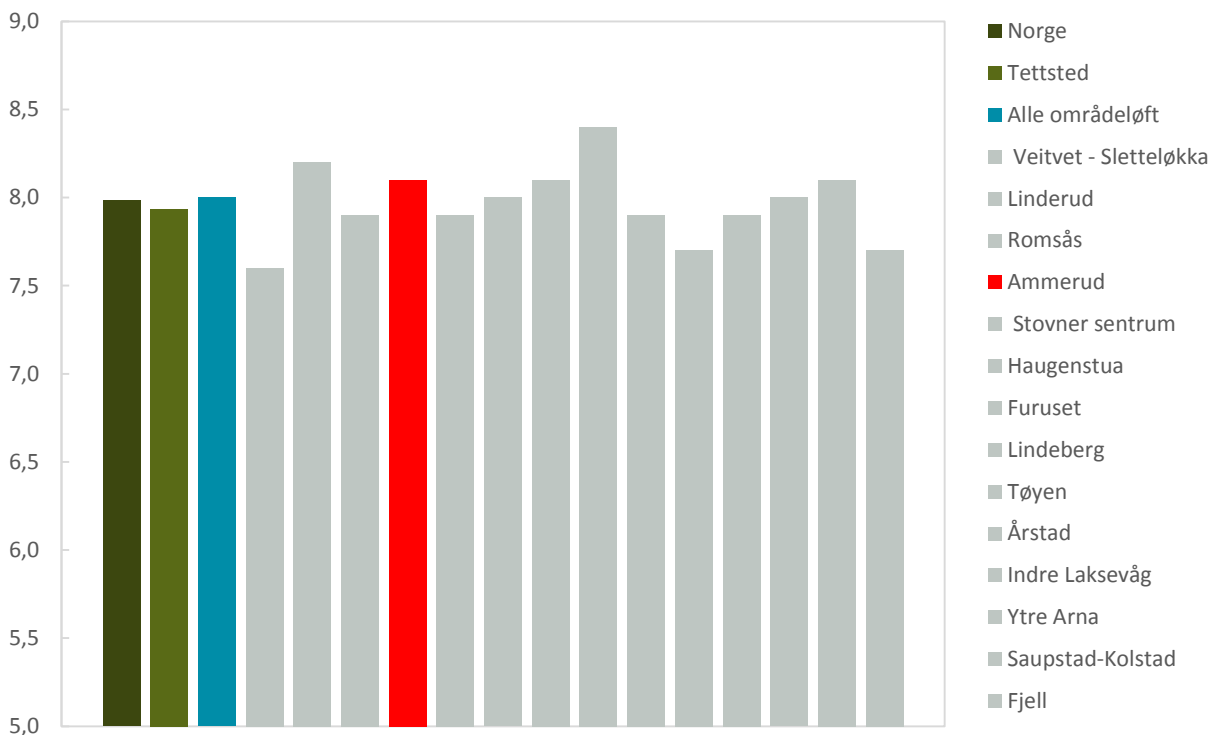
På Ammerud gir beboernes svar 8,8 på samme skala, med andre ord noe høyere enn på landsbasis og i store tettsteder for øvrig.

FIGUR 2.55

Spørsmål: Har du/dere i løpet av siste 12 månedene hatt utgifter til vedlikehold, reparasjoner eller oppussing av boligen? Ta ikke med utgifter til nybygg eller tilbygg. Søylen indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med boligen din? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylen indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 4.1 Omfang av uføretrygd

Andelen uføre som andel av befolkningen i normalt arbeidsfør alder (20-67 år) har de siste årene holdt seg relativt stabil og gått noe ned. Også i områdeløftområdene ser vi at andelen uføre synker noe. Om lag i samme takt som de større byene. Andelen er imidlertid noe høyere enn i de store byene. Av befolkningen mellom 20 – 67 år utgjorde i 2012 andelen uføre 5,8 pst. i områdeløftområdene samlet, 4,4 pst. i Groruddalen og 3,8 pst. i Oslo som helhet.

Tilsvarende andel på Ammerud var 4,4 pst. Mellom 2004 og 2012 sank uføreandelen med 5 pst, som er noe mindre reduksjon enn i Groruddalen for øvrig, og Oslo som helhet, jf. figur 2.59.

Indikator 4.2 Barn i barnehagen

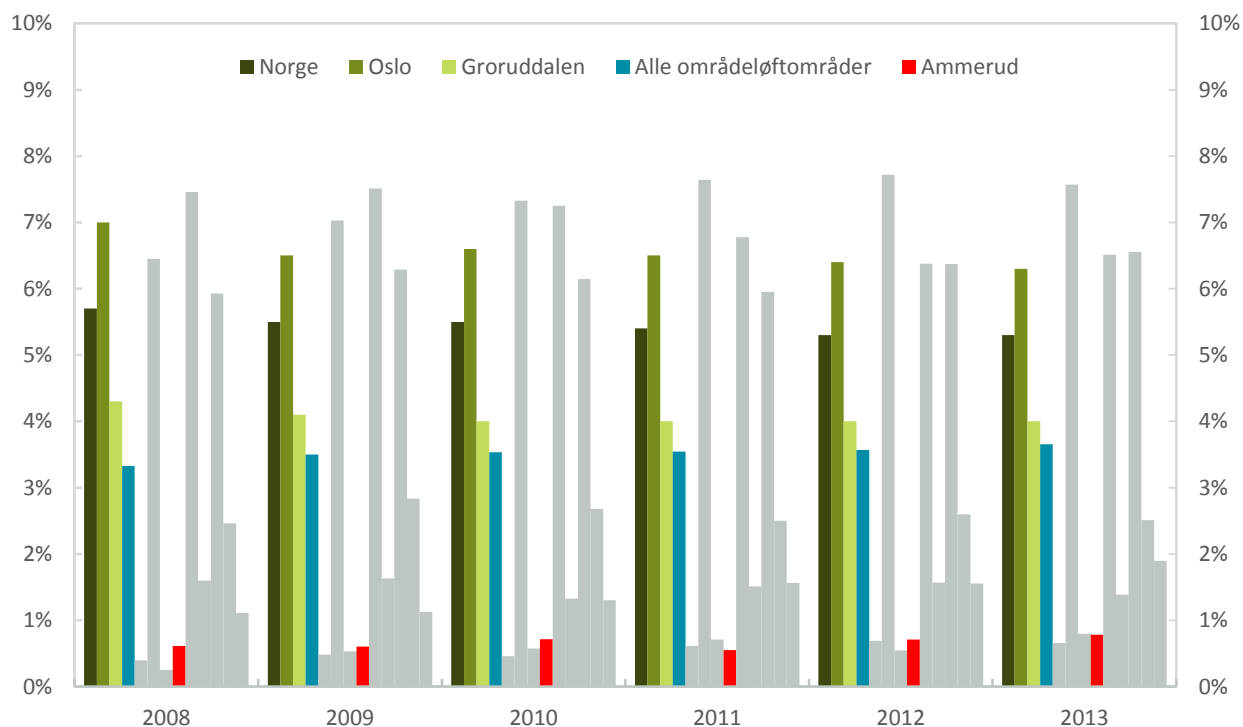
Fordi barneforeldre møtes der barn møtes, har det vært et ønske om å utvikle en indikator som viser utviklingen i andel barnehagebarn av barn i barnehagealder i områdene.

Vi mangler data for nøyaktig antall barn i barnehagealder, men har antall barn i alderen 0-6 år. Som andel av barn i denne aldersgruppen har andelen barn i barnehagealder for områdeløftområdene samlet økt fra 42 til 51 pst. i perioden 2004-2013.

Samme andel for Ammerud for de respektive årene har økt fra 54 til 81 pst., med andre ord en høyere andel enn gjennomsnittet for områdeløftområdene.

FIGUR 2.56

Sysselsatte innenfor detaljhandel og servering som andel av befolkningen.^{1), 2)} Prosent. 2008-2013

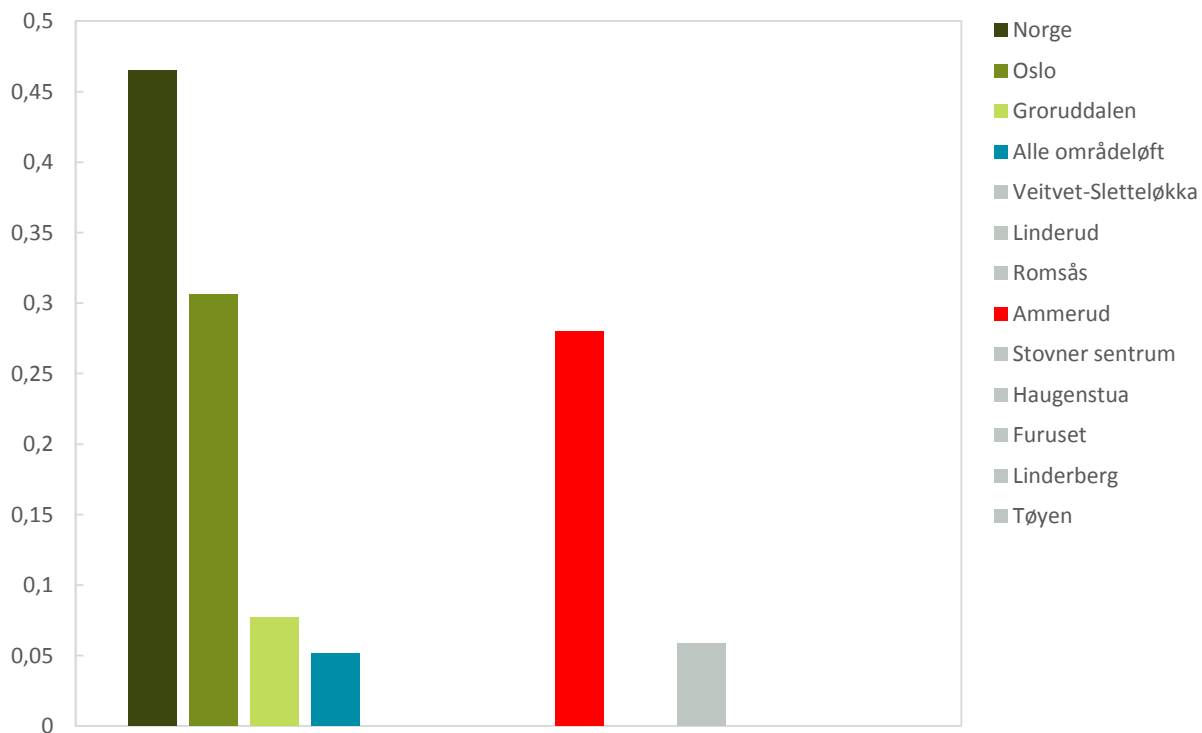
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Næringene er definert som hhv. næring 47 og 56 i henhold til Standard for næringsinndeling (SN2007)

FIGUR 2.57

Igangsett bruksareal til kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a.¹⁾ Kvadratmeter per innbygger. Total for perioden 2004-2013

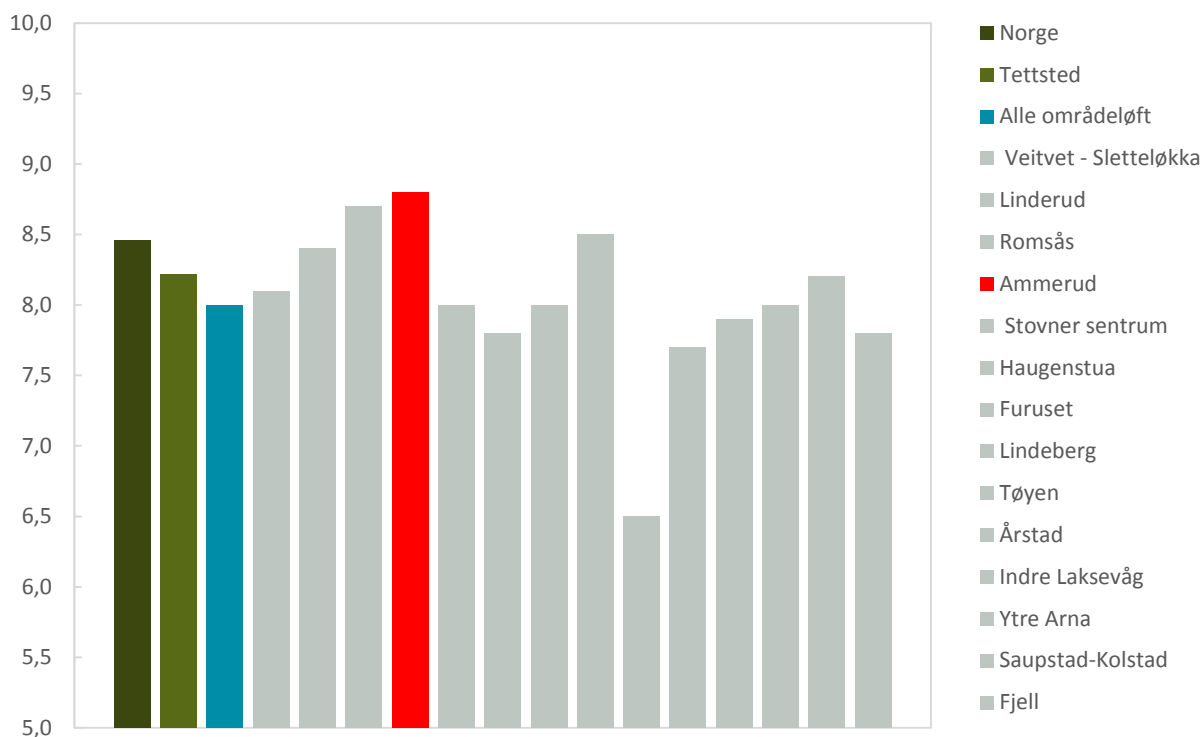

Kilde: Statistisk sentralbyrå

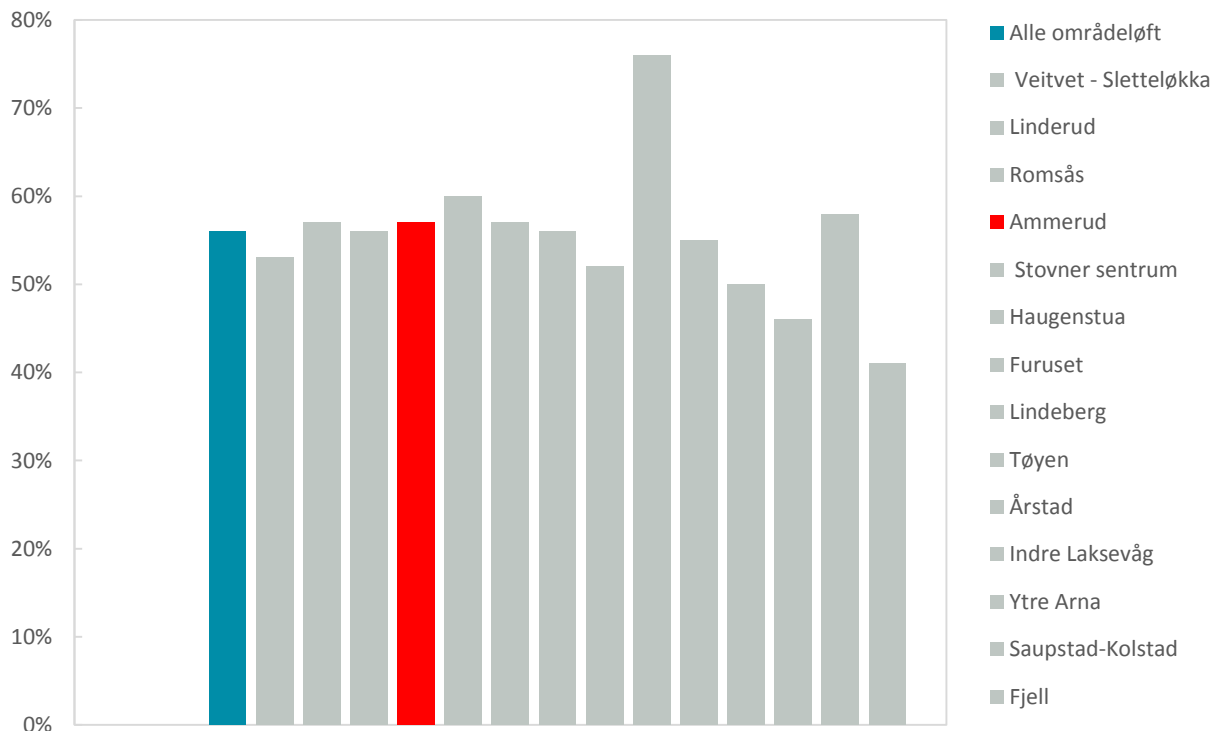
1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.58

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med friluftsliv og rekreasjonsområdene i nærheten av der du bor? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Spørsmål: Har du i løpet av den siste måneden benyttet deg av møteplasser (dvs. lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet.¹⁾ Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

1) Spørsmålet er ikke inkludert i Levekårsundersøkelsen

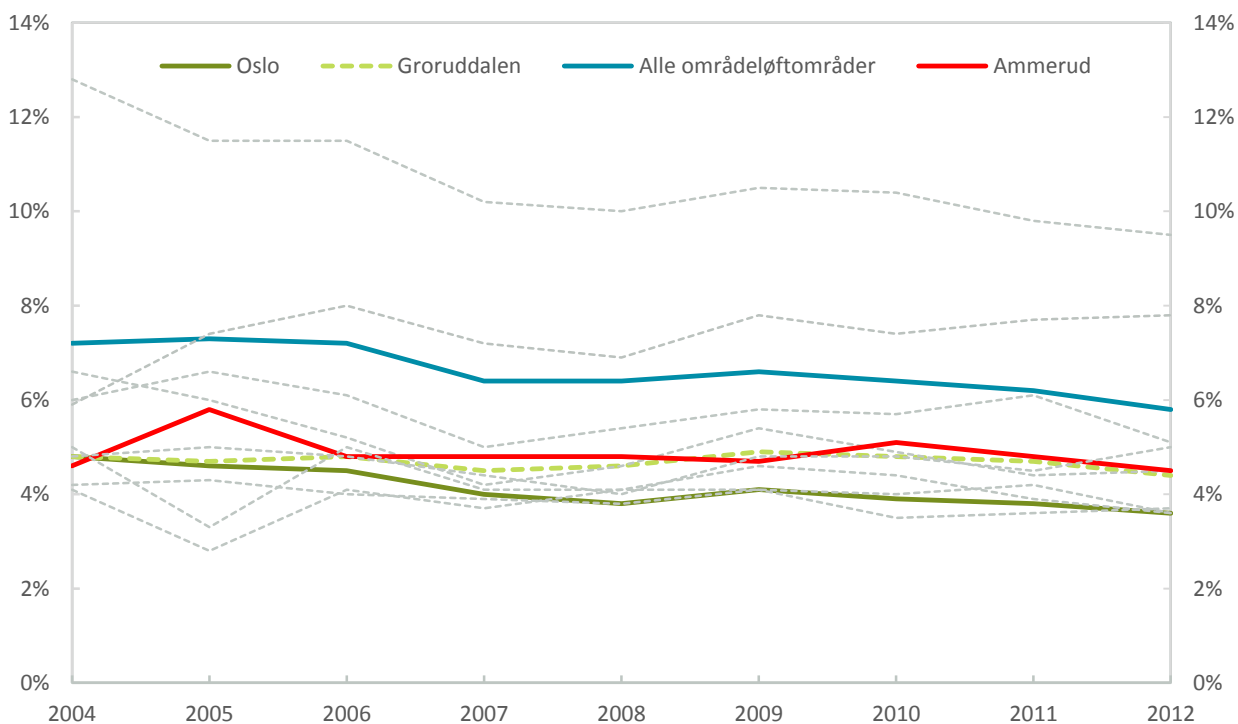
Indikator 4.3 Sosialt nettverk

En indikator for sosial tilhørighet er om det er mulig å trekke på nærmiljøet når man trenger hjelp. Levekårsundersøkelsen stiller spørsmål om hvorvidt en person kan be naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Hele 97 pst. av Norges befolkning svarer at de kan det, 96 pst. i større tettsteder.

Fra vår undersøkelse går det fram at områdeløftområdene svarer i litt mindre grad at de kan naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Her svarer 90 pst. at de kan det. På Ammerud svarer 92 pst. det samme, jf. figur 2.60.

FIGUR 2.59

Andel mottakere av uføreytelser¹⁾ som andel av befolkningen 16-67 år.²⁾ Prosent. 2004-2012

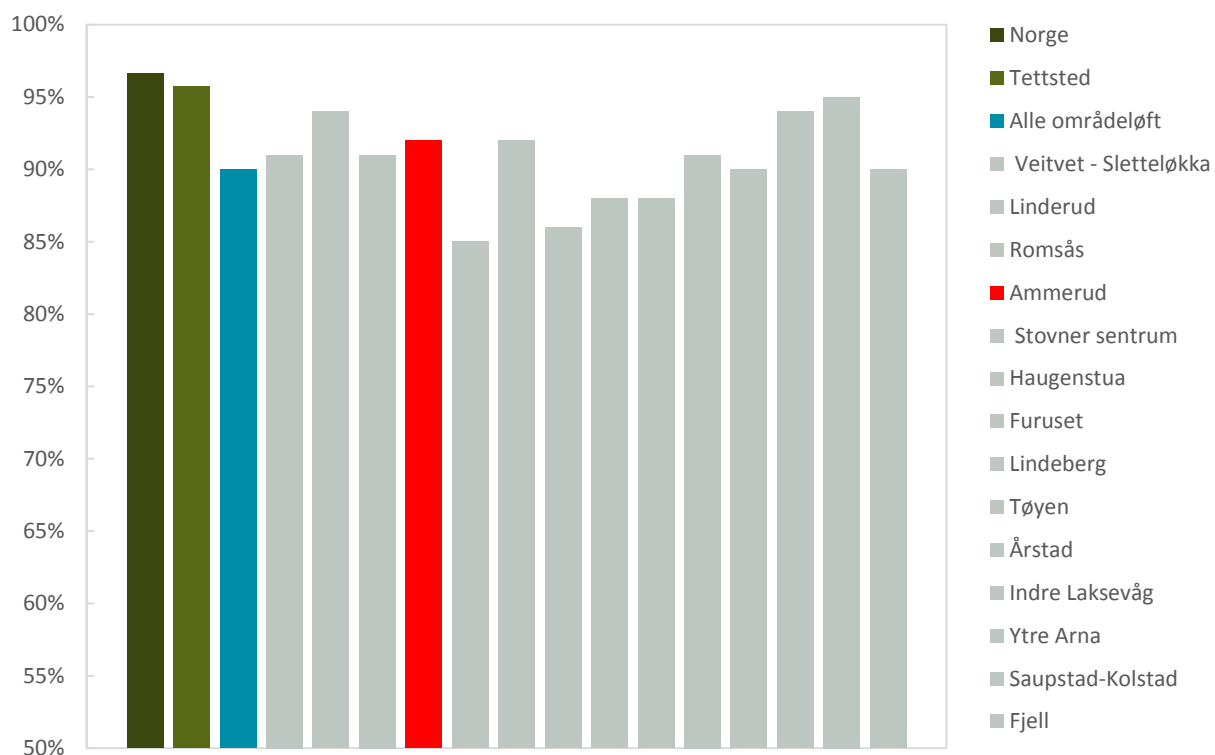
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Omfatter mottakere av uføreytelser. Det er ikke tatt hensyn til regelendringer

2) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.60

Spørsmål: Kan du be slektninger, venner eller naboer om praktisk hjelp dersom du skulle trenge det? Søy-
lene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

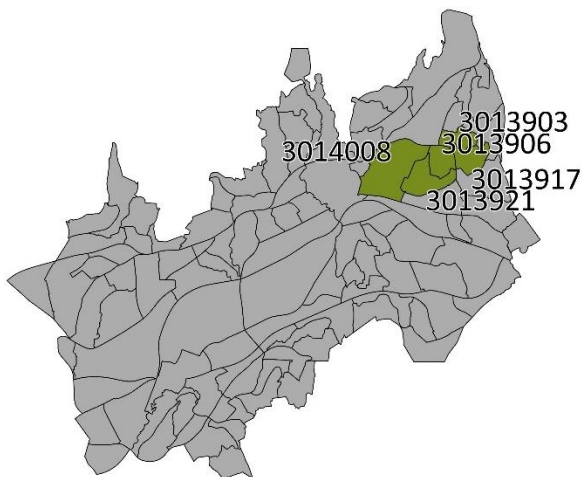
2.7 Stovner sentrum (Oslo)

2.7.1 Kort om området

Stovner sentrumsområde ligger i bydel Stovner nord i Oslo jf. figur 2.61. Mange innbyggere trives i området, som de mener har mange positive kvaliteter. Spesielt framheves Stovner Senter, boligområdene, nærheten til natur, gode kommunikasjoner og at området er barnevennlig og trygt. Området har meget god tilgang til tjenester, varehandel og offentlig kommunikasjon.

Ved inngangen til 2014 bodde 8471 mennesker innenfor Områdeløftet (SSB, 2014).

FIGUR 2.61
Stovner sentrum

Kilder: DAMVAD og Statistisk sentralbyrå

Området er preget av at over 60 pst. av beboerne har ikke-norsk bakgrunn (inkludert med norsk statsborgerskap). Mange av beboerne har svak økonomi og vanskelige levekår.

I flere av sameiene er det høy utleieandel. Frivillighet og dugnadsinnsats for fellesskapet er ofte vanskelig å få til. I tillegg påpeker innbyggerne behov for tryggere gangveier og hyggeligere utemiljø i enkelte sentrale deler av innsatsområdet.

Sentralt i områdesatsingen står derfor satsing på levekår, deltakelse og godt omdømme («Stolte Stovner») samt bedre kommunale tjenester.

Stovner sentrum har vært med i Områdeløft siden 2011.

2.7.2 Kort oppsummering av årets måling

Befolkningen på Stovner sentrum har siste ti år vokst om lag som i Groruddalen for øvrig. Veksten har vært høyere enn øvrige områdeløftområder. Antallet personer med ikke-norsk statsborgerskap i området er relativt høy, men vokser i takt med befolkningen for øvrig. Bruttoinnflytting til Stovner sentrum har variert lite siste ti år, men netto innenlandsk innflytting har i perioder vært negativ. Andelen barn i skolealder vært stabil og høyere enn landet som helhet.

Trivselen med eget bomiljø er lavere enn i Norge for øvrig, og lavest av alle områdeløftområdene. Relativt mange rapporterer at de har hatt problemer med kriminalitet i bomiljøet, og flere enn i andre områdeløft områder føler seg utrygge etter at det har blitt mørkt.

Det har vært lite boligutbyggingen på Stovner sentrum inntil 2012, hvor det ble igangsatt et relativt stort boligprosjekt, men som ikke har blitt fulgt opp året etter. Det er også relativt få som rapporterer at de har gjennomført egne oppussingsprosjekter. Romsåsbeboerne rapporterer imidlertid like mye tilfredsheten med egen bolig som i Norge for øvrig. Beboerne synes også tilfreds med egne friluftsmuligheter, om enn noe lavere enn i Norge som helhet.

Data for tilbud av personrettet tjenesteyting tyder på at Stovner sentrum et relativt godt utviklet marked for slike lokalsamfunnstjenester. Sysselsatte i personrettede tjenester (som andel av innbyggere) er høyere enn i landet som helhet, selv om andelen har sunket noe de siste årene og økende.

Innbyggernes sosiale nettverk framstår som klart lavere enn for landet som helhet og lavest blant områdeløftområdene. Området har også en relativ høy andel uføretrygdede.

2.7.3 Årets måling (nullpunktsmåling)

Indikator 0.1 Befolkningsutvikling

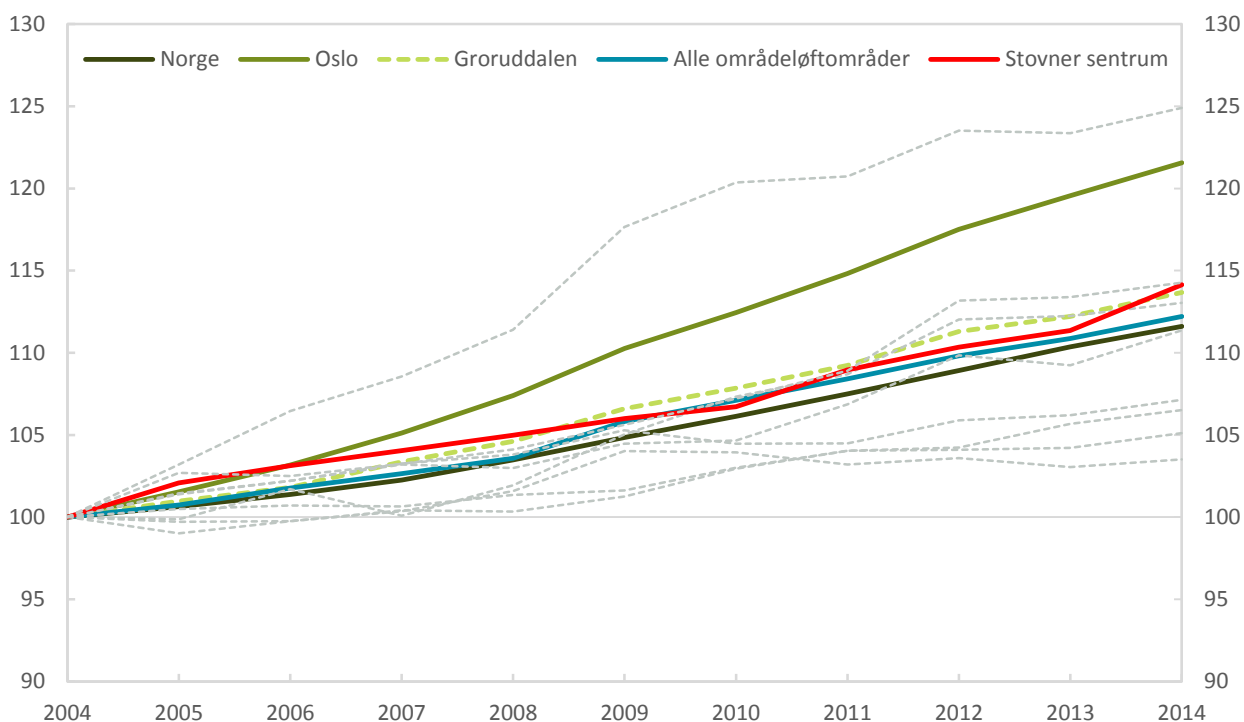
Befolkningen i området har siste ti år vokst svakere enn Oslo som helhet, men om lag som i Groruddalen i Groruddalen for øvrig. Veksten har vært høyere enn øvrige områdeløftområder samlet.

Gjennomsnittlige årlig vekst har vært 1,3 pst. i perioden 2004 – 2014. Sammenlignet med Groruddalen utenom Stovner sentrum var veksten 4 pst høyere. Befolkningsutviklingen er illustrert i figur 2.62.

Antallet personer med ikke-norsk statsborgerskap i området er relativt høy, men vokser i takt med befolkningen for øvrig. Andelen ikke-norske statsborgere var 18 pst. i 2013, noe som er 3 prosentpoeng høyere enn i Oslo og i Groruddalen samlet. Andelen er 2 prosentpoeng høyere enn i øvrige Områdeløftområder. Andelen vokser klart saktere enn for kommunen samlet, noe som indikerer en gradvis normalisering av befolkningssammensetningen, jf. figur 2.63.

FIGUR 2.62

Befolkningsutvikling.¹⁾ Indeksert (2004=100). 2004-2014

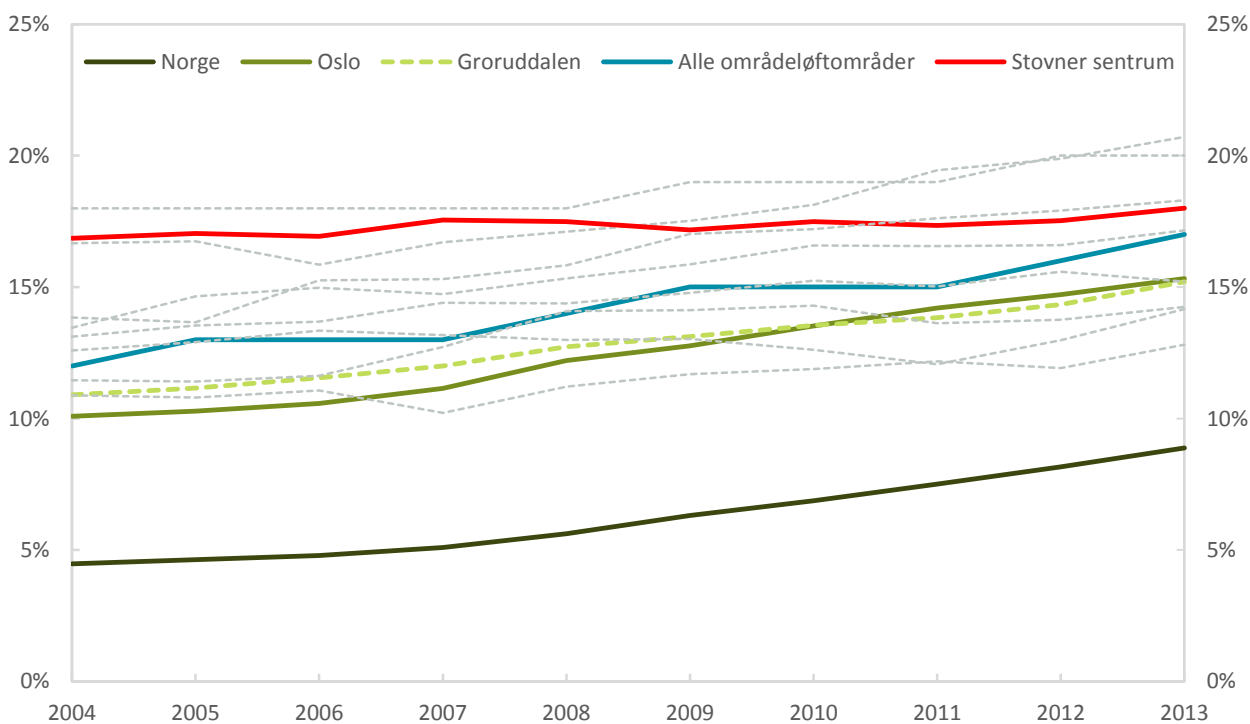

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.63

Andel ikke-norske statsborgere.¹⁾ Prosent. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Indikator 0.2 Flytting

Omfang av innenlandsk flytting inn og ut av mindre områder som andel av områdets befolkning vil naturlig være større i små enn i store områder. Store innflyttingsoverskudd i et enkelt år vil vanligvis være knyttet til ferdigstilling av boligprosjekter.

Bruttoinnflytting til Stovner sentrum har variert lite siste ti år og utgjorde i gjennomsnitt 16 pst. av befolkningen i perioden 2004-2012.¹⁵ Tilsvarende tall for alle Områdeløftområdene samlet var 17 pst.

Netto innenlandsk innflytting har i perioder vært negativ, jf. figur 2.64. Som andel av befolkningen har nettoinnflyttingen vært lavere enn gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst år (1,3 pst.), noe som innebærer at folketilveksten skyldes enten innvandring fra utlandet eller fødselsoverskudd. Nettoinnflyttingen er i gjennomsnitt på samme nivå som Oslo i perioden 2004-2012, men lavere enn tilsvarende gjennomsnitt for Groruddalen.

Indikator 0.3 Andel befolkning i skolealder

Ulike aldersgruppers andel av samlet befolkning endres vanligvis lite og sakte. Generelt i Norge har andelen barn i skolealder sunket, som følge av relativt lave fødselstall og innvandring. Andelen i Norge i 2013 var 12 pst., ti prosent lavere andel enn i 2004.

Tilsvarende andel i Stovner sentrum var 14 pst. i 2013, marginalt høyere enn i 2004 (1,4 pst. høyere andel). Andelsendringen er mer positiv enn i Oslo samlet (-4,5 pst.), men lavere enn i Groruddalen samlet (3 pst.). Barneandelen har sunket noe de siste årene, jf. figur 2.65.

¹⁵ Harmonisk gjennomsnitt. Det foreligger ikke senere data en 2012 på grunnkrets nivå.

Indikator 0.4 Trivsel med bomiljø

Nordmenn er gjennomgående fornøyd med sitt bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,3, de som bor i større tettsteder svarer 8,1, mens de som bor i områdeløftområder svarer 7,4.

Beboerne i Stovner svarer i gjennomsnitt 6,8. Indeksverdien er 18 pst. lavere enn hva som gjelder for Norge som helhet. Forskjellene er større enn hva som kan forklares av statistisk usikkerhet (90 pst konfidensintervall) og indikerer at beboerne trives mindre enn i resten av landet, jf. figur 2.66.

Indikator 0.5 Problemer med kriminalitet

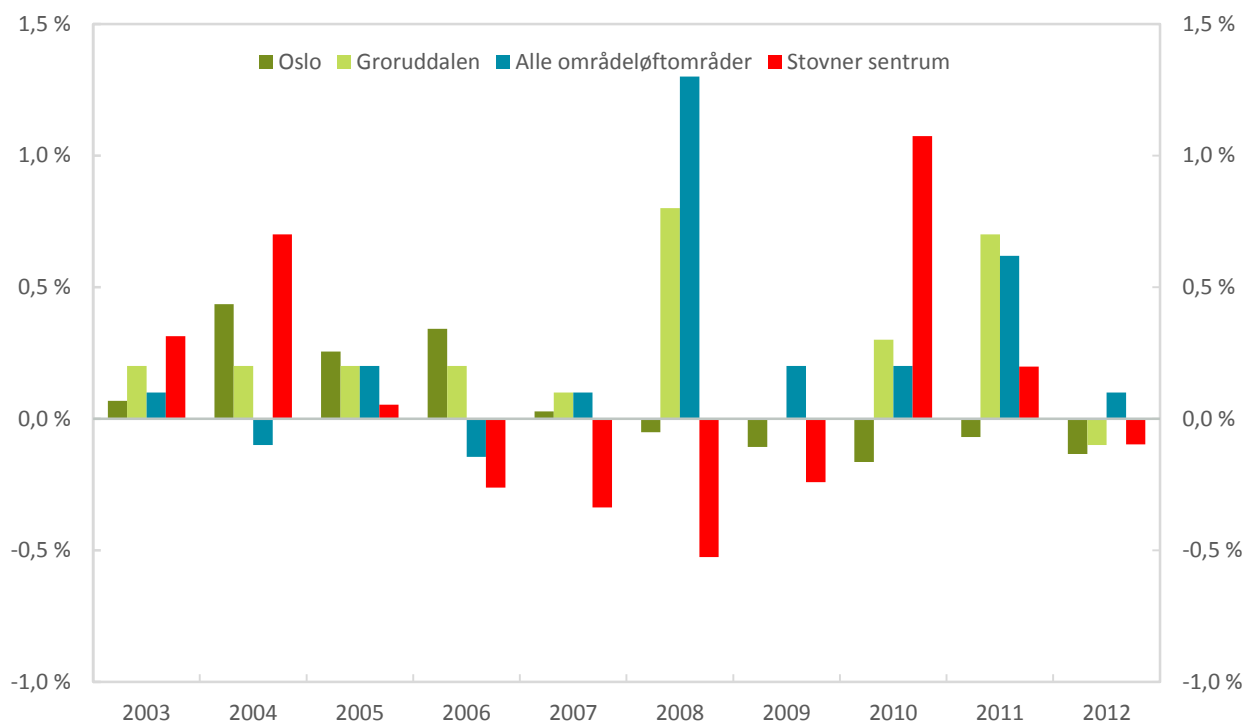
Kriminalitet i form av tyveri, skadeverk eller vold har blitt gradvis redusert i de aller fleste OECD land siste ti år, også i Norge. Utviklingen gjenspeiler seg i svar i SSBs levekårsundersøkelse: «I 2012 oppgav nesten 17 prosent i alderen 16-24 år at de i løpet av det siste året ble offer for ett eller flere tilfeller av tyveri, skadeverk, vold eller trusler om vold. Denne andelen er likevel vesentlig lavere enn i alle de fem undersøkelsene i perioden 1991-2007 hvor dette er kartlagt.»¹⁶

Opplevde problemer med kriminalitet varierer imidlertid mellom aldersgrupper og boområde. Mest utsatt er unge. Likeledes er områdene omfattet av Områdeløft klart mer utsatte. På eksplisitte spørsmål i levekårsundersøkelsen om problemer med, kriminalitet, vold eller hæverk i boområdet svarer 5 pst. i Norge som helhet at de har det. I store tettsteder svarer 7 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer hele 22 pst. i områdeløftområdene at de har dette.

¹⁶ Oppsummering av levekårsundersøkelsen i 2013, se <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/vold/hvert-3-aar/2013-12-20>

FIGUR 2.64

Nettoinnflytting som andel av befolkningen.¹⁾ Prosent. 2003-2013.

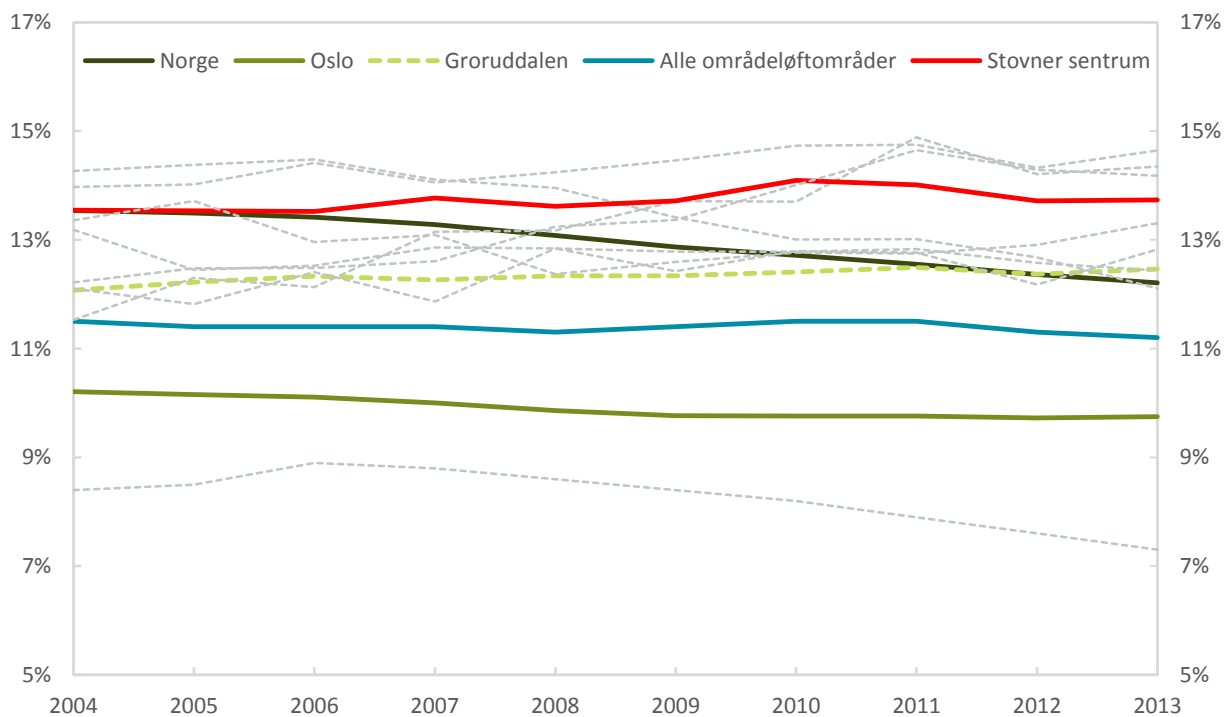

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Grouddalen samlet og alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.65

Barn 6-15 år som andel av befolkningen.¹⁾ 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Grouddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

I Stovner sentrum svarer hele 24 pst. at de har problemer med kriminalitet i bomiljøet, høyere enn hva som gjelder for større tettsteder, men om lag som gjennomsnittet for områdeløftområder, jf. figur 2.67.

Indikator 0.6 Trygghet

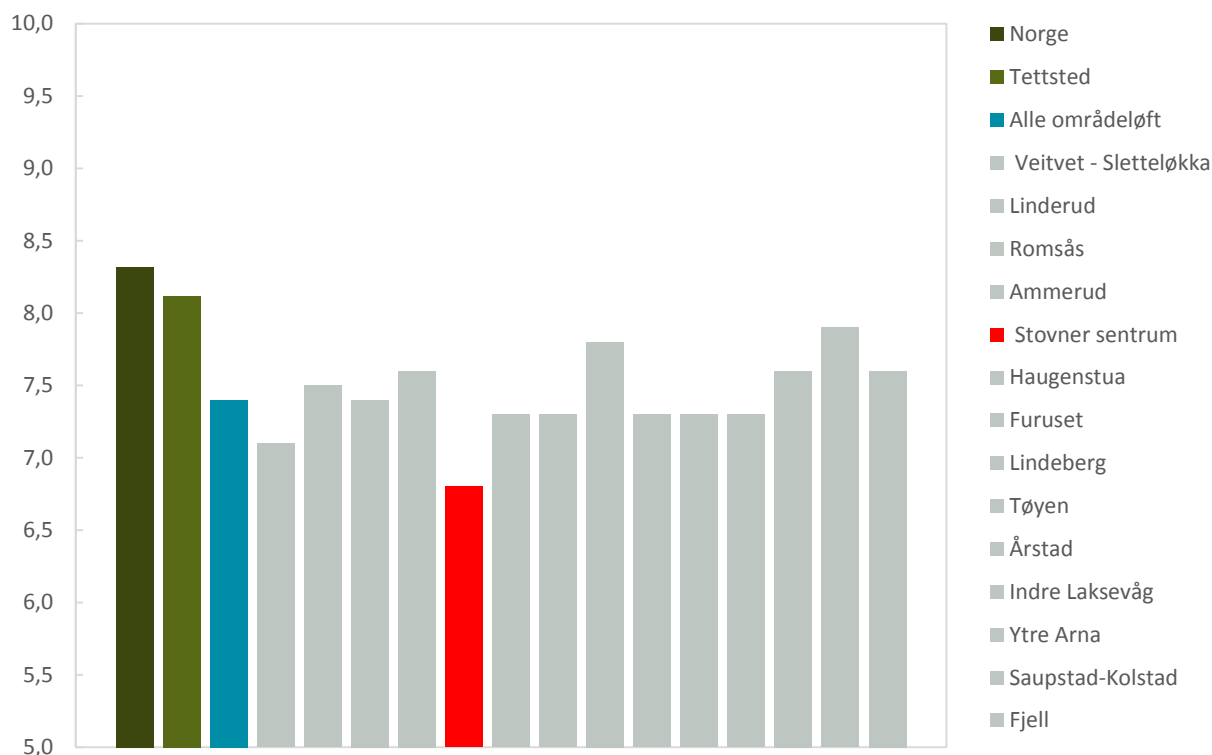
På spørsmål om hvor trygg befolkningen føler seg i eget nabolag etter at det har blitt mørkt, er det få som føler seg utrygge. I levekårsundersøkelsen svarer 7 pst. i Norge som helhet at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. I store tettsteder svarer 8 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer 16 pst. i områdeløftområdene at de

føler seg utrygge eller veldig utrygge, noe som er signifikant høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig.

I Stovner sentrum svarer 24 pst. at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. Svarandelen er vesentlig høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig og klart høyere enn for områdeløftene samlet, jf. figur 2.67.

FIGUR 2.66

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med bomiljøet ditt? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 1.1 Igangsatte boliger

Igangsetting av nye boliger har i Norge de siste ti årene variert mellom 0,6 og 0,8 kvadratmeter per innbygger per år, med et gjennomsnitt på 0,74 kvadratmeter per innbygger per år i perioden 2004-2013. I Oslo var gjennomsnittet i samme periode på 0,59 kvadratmeter per innbygger per år, med 0,58 i gjennomsnitt for perioden 2004-2009 og 0,6 i perioden 2010-2013.

Områdeløftområdene har både langt lavere nivå igangsettingen av nye boliger og større variasjon mellom årene. Gjennomsnittet for perioden 2004-2009 var 0,14 og 0,22 i perioden 2010-2013.

I Stovner sentrum ble det kun igangsatt nye boliger i 2012 i perioden med 1,29 kvadratmeter bolig per innbygger det året, noe som tilsvarer 0,13 kvadratmeter i gjennomsnitt per innbygger per år i perioden 2004-2013, jf. figur 2.68.

Indikator 1.2 Prisutvikling boliger

Boligprisene har i steget betydelig i Norge over mange år. I Perioden 2004 – 2013 steg gjennomsnittlig kvadratmeterpris på eneboliger, småhus og blokkleiligheter i Norge 6,6 pst på årlig basis. Tilsvarende tall for Oslo var 7,8 pst. Prisene sank både i Norge og i Oslo under finanskrisen 2008, men prisstigningen fortsatte deretter, om enn i en litt lavere takt enn før finanskrisen. I områdeløftområdene har prisutviklingen i stor grad fulgt utviklingen i Norge som helhet.

Prisene i Stovner sentrum ligger under nivået både i Oslo og Groruddalen for øvrig. Den årlige veksttakten de siste årene har imidlertid vært relativt høy. I hele perioden 2004-2013 økte prisene i Stovner sentrum 9,1 pst. årlig. I perioden 2009-2013 økte prisene 8,3 pst. årlig, noe som var ett prosentpoeng høyere enn årlig vekst i Oslo siste fire år. Prisøkningen var tilsvarende høyere enn veksttakten i Groruddalen for øvrig (siste fire år), jf. figur 2.69.

Data for boligomsetning underbygger at det både er interesse for å kjøpe bolig i Stovner sentrum og at det er betydelig omsetning i området. Gjennom hele perioden 2004-2013 var det flere salg av boligenheter som andel av befolkningen i Stovner sentrum enn i Oslo som helhet (ca. 24 pst. høyere andel i 2013), men lavere enn i Groruddalen for øvrig (omtrent 31 pst. lavere andel i 2013). Omsetningsandelen i Groruddalen var igjen høyere enn i Oslo som helhet.

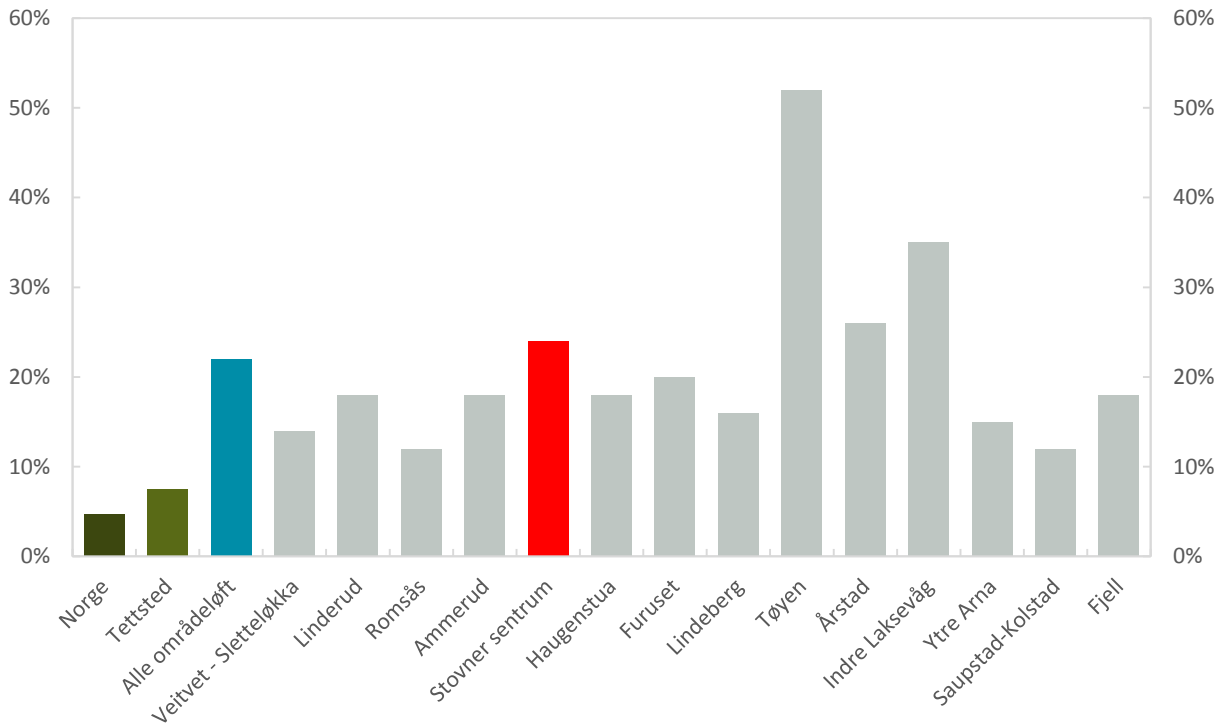
Indikator 1.3 Beboeres oppussing

Norge er i verdenstoppen blant de land som investerer hyppig i egen bolig. Fra Levekårsundersøkelsen ser vi at hvert år investerer om lag førti prosent av Norges befolkning i egen bolig (42 pst.). Andelen er bare marginalt lavere i større tettsteder (40 pst.). Vår spørreundersøkelse tyder på at andelen er noe lavere i områdeløftområdene samlet (37 pst.), men ikke mye.

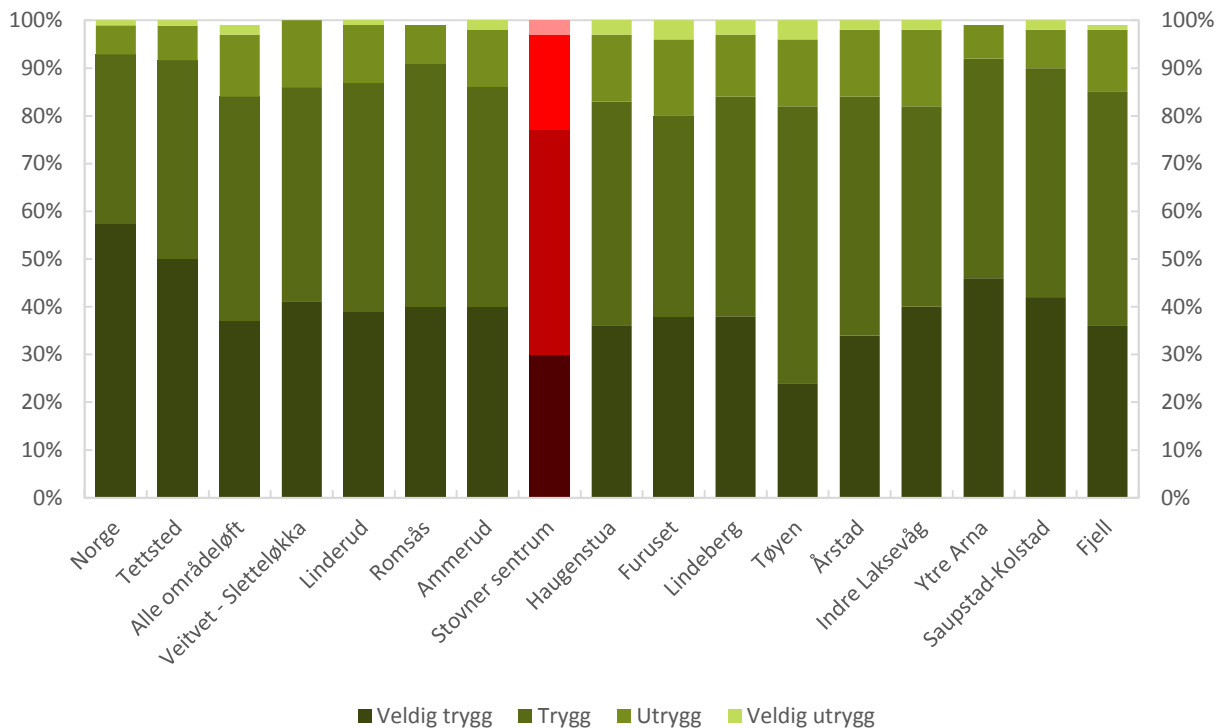
Om lag 27 pst. av Stovners beboere oppgir å ha investert i egen bolig de siste 12 månedene. Andelen er den laveste blant områdeløftområdene, og vesentlig lavere enn snittet for Norges befolkning 41 pst.

FIGUR 2.67

Spørsmål: Har du/dere problemer med kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet (ja/nei)? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Hvor trygg føler du deg når du går alene i ditt nabolag etter at det har blitt mørkt?

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 1.4 Tilfredshet med bolig

Levekårsundersøkelsen viser at nordmenn på landsbasis er svært tilfredse med egen bolig. Det er en rekke nærliggende årsaker til det, blant annet generell høy boligstandard. På en skala fra 1 -10, hvor 10 betyr svært fornøyd, er gjennomsnittet 8,0 på landsbasis. I områdeløftområdene oppgir innbyggerne i gjennomsnitt samme tilfredshetsnivå. Tettsteder har generelt marginalt lavere nivå (7,9).

Beboerne fra Stovner oppgir en tilfredshetsverdi på 7,9.

Indikator 2.1 Sysselsatte i personrettet tjenesteyting

Personrettede tjenester er typisk mest utbredt der folk samles og ferdes. Sysselsettingen i slike tjenester er høyest i de største byene, i tillegg til reiselivsdestinasjoner. Sysselsatte som andel av befolkningen endres lite fra år til år: I Norge som helhet utgjorde sysselsatte innenfor næringene detaljhandel og servering 5,3 pst. av befolkningen i 2013, ned fra 5,7 i 2008. I Oslo var tilsvarende andeler 6,3 og 7,0 pst.

Tilsvarende sysselsettingsandel innenfor personrettede tjenester i områdeløftområdene la gjennomgående lavere enn i landet som helhet og var 3,4 pst. i 2013, opp fra 3,2 pst. i 2008.

I Stovner sentrum var andelen relativt høy og utgjorde 6,5 pst. i 2013. Andelen har likevel falt de siste fem årene (-13 pst.) og var 7,5 pst. i 2008. Andelsreduksjonen er større enn for både Oslo og Groruddalen for øvrig. Sett i sammenheng med stigende folketall tyder sysselsettingsandelen på at det er godt markedsgrunnlag for personrettet tjenesteyting i området, men andelsreduksjonen indikerer at dette svekkes, jf. figur 2.71.

Indikator 2.2 Næringsarealer i personrettet tjenesteyting

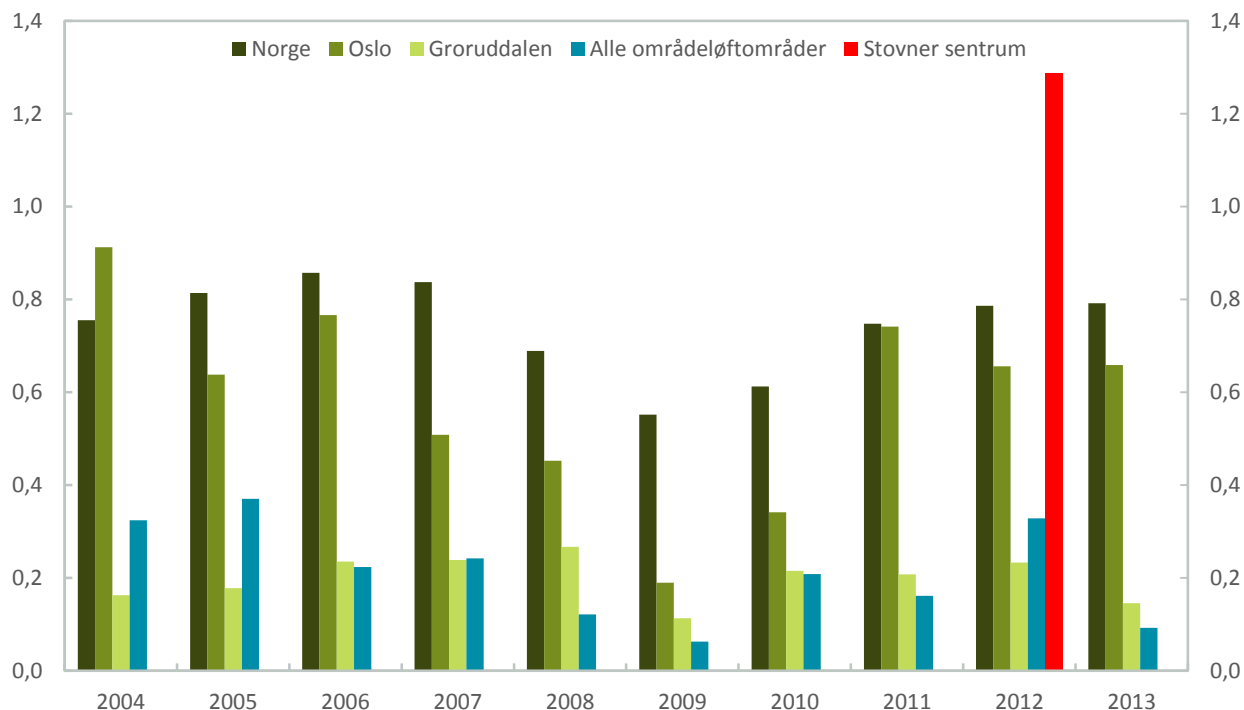
Data for igangsatt bruksareal til varehandel, serveringsvirksomhet og markedsdrevne fritidsbygg indikerer at interessen for å investere i personrettede tjenester i Stovner sentrum har falt.

I perioden 2004 – 2013 ble det investert 0,09 kvm. per innbyggere slike bygg i Stovner sentrum, men hele investeringen var ett enkelt år (2006). I Norge som helhet ble det investert i 1,1 kvm. per innbygger i bygg til personrettet tjenester i perioden sett under ett, hvorav 96 pst. var handel. I Oslo og Groruddalen var tilsvarende investeringer i perioden 0,45 og 0,34 kvm. per innbygger.

Det har heller ikke vært noen investeringer i hoteller eller overnatting i Stovner sentrum i perioden 2004-2013, I Oslo utgjorde slike investeringer 0,14 kvm. per innbygger i samme periode. I Norge var tilsvarende andel 0,27.

FIGUR 2.68

Igangsetting av nye boliger.¹⁾ Alle boligtyper. Kvadratmeter per innbygger. 2004-2013.

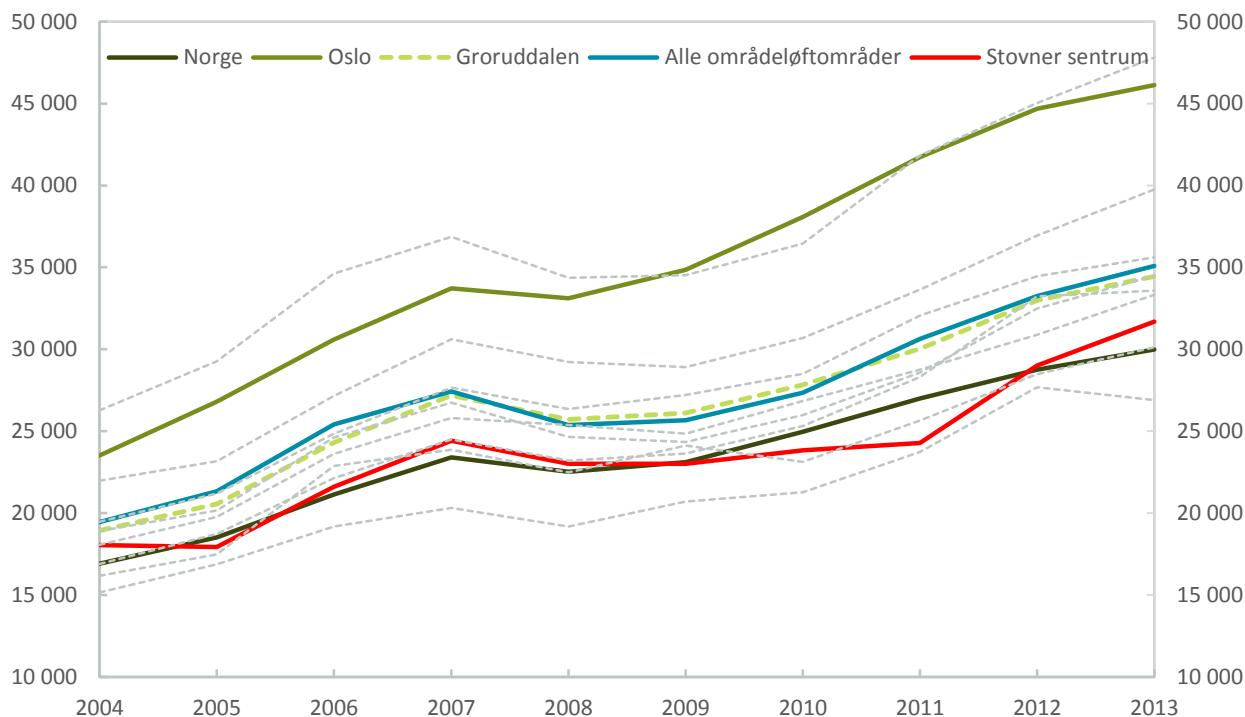

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.69

Gjennomsnittlig kvadratmeterpris.^{1), 2)} Kroner. Løpende priser. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Eneboliger, småhus og blokkleiligheter

Indikator 2.3 Sysselsatte i offentlig personrettet tjenesteyting

Offentlige personrettede tjenester utvikles generelt som en følge hvor mange barn som trenger undervisning eller tilsyn og hvor mange som har behov for helsetilbud nær seg. I Norge som helhet arbeidet 14 pst av befolkningen i næringene undervisning (nacekode 85), helsetjenester (nacekode 86), pleie og omsorg i institusjon (nacekode 87), omsorg uten botilbud, barnehager mv. (nacekode 88). Andelen var den samme i 2013 og 2008.

Områdeløftområdene har generelt en noe lavere andel sysselsatte i området som andel av befolkningen. Andelen var 10 pst. både i 2013 og 2008. I Oslo var andelen 15 pst, ned fra 16 pst i 2008. I Groruddalen var andelen 10 pst. begge år.

I Stovner sentrum utgjorde sysselsatte i offentlige personrettede tjenester 10 pst. av befolkningen i 2013, opp fra 8 pst. 2008. Om lag halvparten var innenfor omsorgstjenester, inkludert barnehager.

Indikator 3.1 Bruksareal fritid og rekreasjon

Investeringer i møteplasser og uteområder som kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a. bidrar normalt til å øke mulighetene for at ulike deler av befolkningen i et område møtes. Generelt investeres det lite i slike kollektive goder i områdeløftområdene.

For alle områdeløftområdene var investeringer i slike fasiliteter 0,05 kvm. per innbygger summert over hele perioden 2004-2013. Tilsvarende investeringer utgjorde 0,46 kvm. i Norge som helhet i samme periode, 0,31 kvm. i Oslo og 0,08 i Groruddalen, jf. figur 2.72.

I Stovner sentrum var det ingen slike investeringer i perioden.

Indikator 3.2 Bruk av møteplasser

For å få et enkelt mål på bruk av møteplasser som lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet, har vi spurt beboerne i området løft om bruk siste måned. Likelydende spørsmål finnes dessverre ikke i levekårsundersøkelsen. I områdeløftområdene samlet svarer 56 pst. at de har benytte slik møteplasser.

Det er lite variasjon mellom områdeløftområdene, jf. figur 2.73. I Stovner sentrum svarer 60 pst. at de har benyttet slike møteplasser, noe som er over gjennomsnittet for områdeløftområdene.

Indikator 3.3 Tilfredshet med rekreasjon og fritidsmuligheter

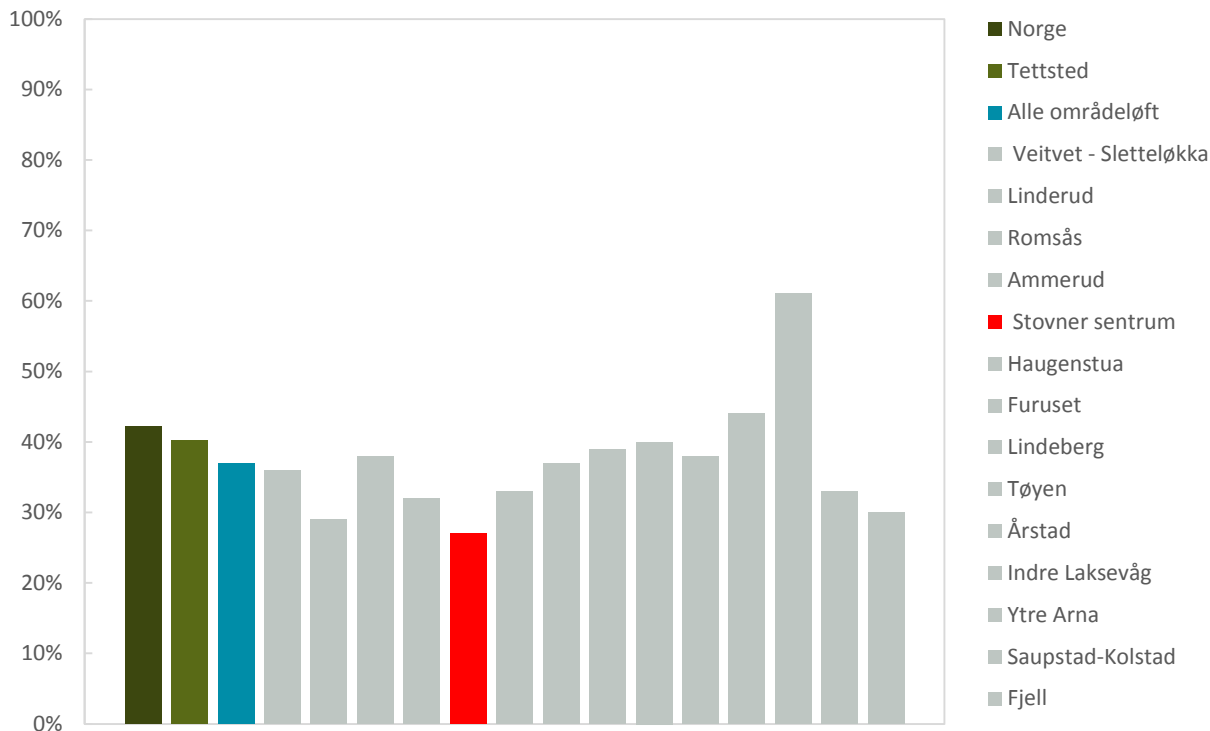
Nordmenn er gjennomgående opptatt av gode fri-luftsområder og er også i stor grad fornøyd med rekreasjonsmulighetene nær eget bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,5, de som bor i større tettsteder svarer 8,2, mens de som bor i områdeløftområder svarer 8,0. Områdeløftbeboere er altså gjennomsnitt nesten like fornøyd med sine rekreasjonsmuligheter som beboere flest.

I Stovner sentrum gir beboernes svar 8,0 på samme skala, noe som er noe lavere enn på landsbasis og i store tettsteder for øvrig.

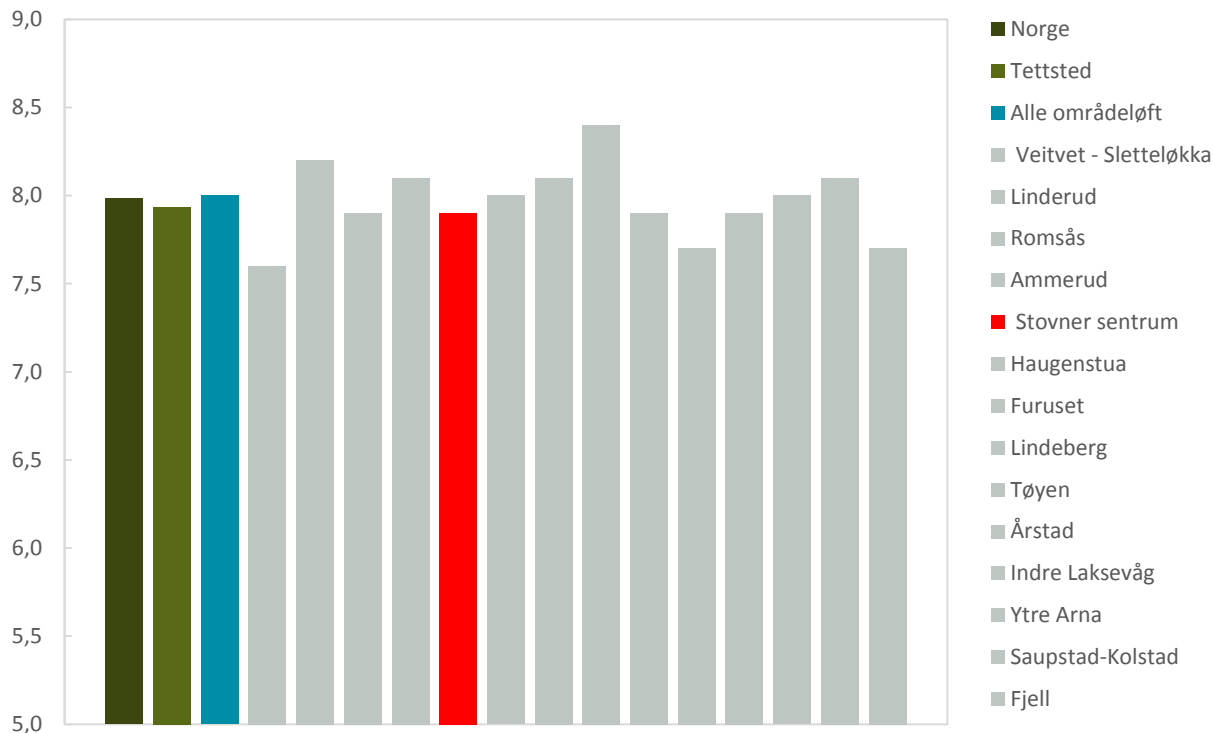

FIGUR 2.70

Spørsmål: Har du/dere i løpet av siste 12 månedene hatt utgifter til vedlikehold, reparasjoner eller oppussing av boligen? Ta ikke med utgifter til nybygg eller tilbygg. Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med boligen din? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 4.1 Omfang av uføretrygd

Andelen uføre som andel av befolkningen i normalt arbeidsfør alder (20-67 år) har de siste årene holdt seg relativt stabil og gått noe ned. Også i områdeløftområdene ser vi at andelen uføre synker noe. Om lag i samme takt som de større byene. Andelen er imidlertid noe høyere enn i de store byene. Av befolkningen mellom 20 – 67 år utgjorde i 2012 andelen uføre 5,8 pst. i områdeløftområdene samlet, 4,4 pst. i Groruddalen og 3,8 pst. i Oslo som helhet.

Tilsvarende andel i Stovner sentrum var 8,0 pst. Uføreandelen har holdt seg relativt høy gjennom flere år, og viser ingen tegn til å synke, jf. figur 2.74.

Utviklingen i uføreandelen kan indikere at utenfor-skap kan være en vedvarende utfordring i Stovner sentrum.

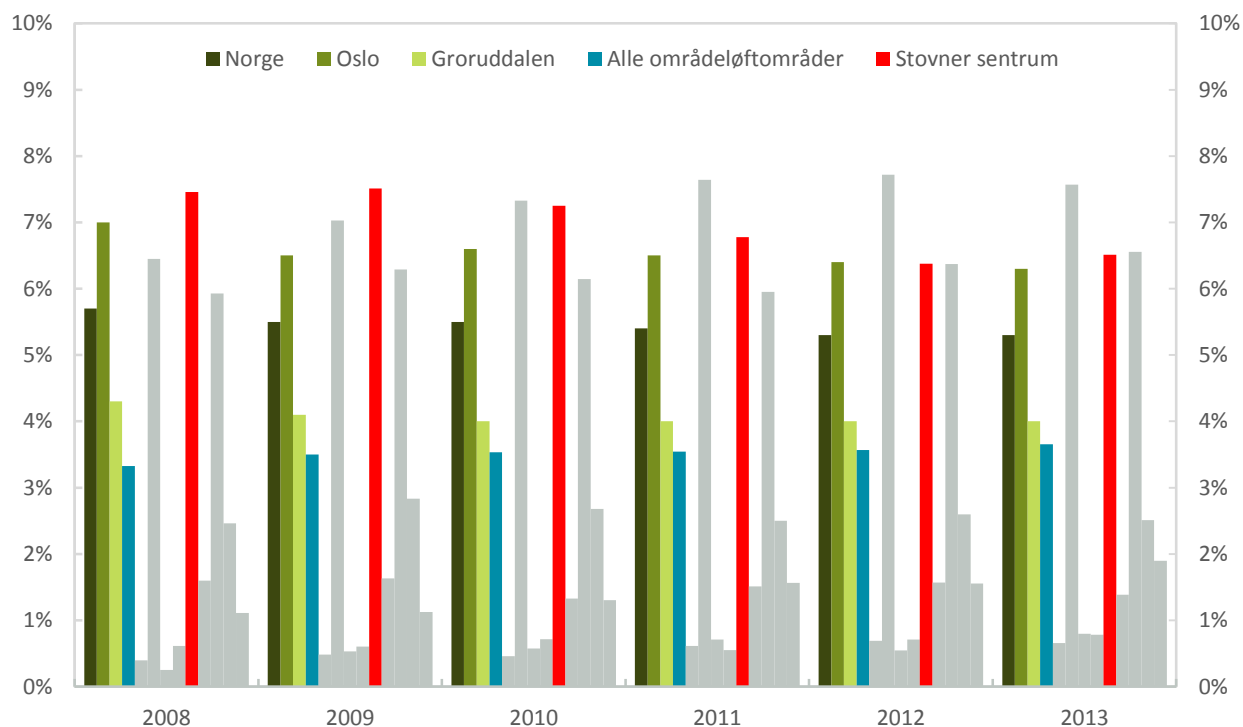
Indikator 4.2 Barn i barnehagen

Fordi barneforeldre møtes der barn møtes, har det vært et ønske om å utvikle en indikator som viser utviklingen i andel barnehagebarn av barn i barnehagealder i områdene.

Vi mangler data for nøyaktig antall barn i barnehagealder, men har antall barn i alderen 0-6 år. Som andel av barn i denne aldersgruppen har andelen barn i barnehagealder for områdeløftområdene samlet økt fra 42 til 51 pst. i perioden 2004-2013.

FIGUR 2.71

Sysselsatte innenfor detaljhandel og servering som andel av befolkningen.^{1), 2)} Prosent. 2008-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

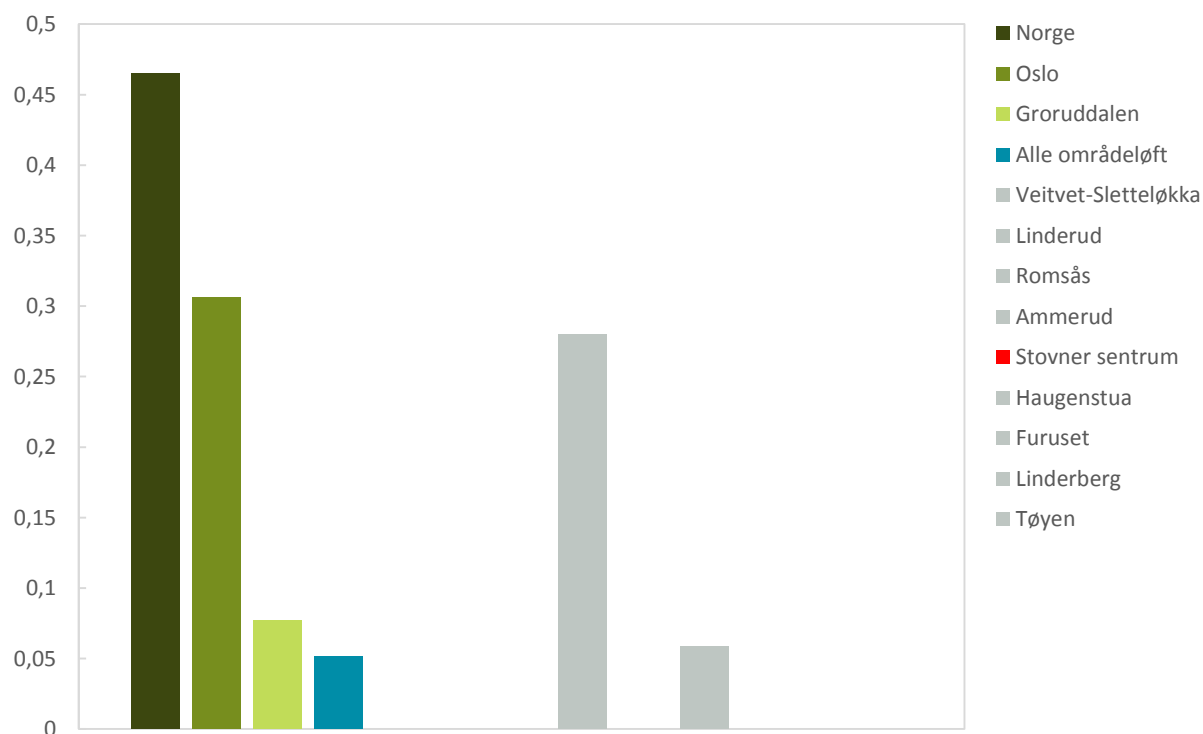
1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Næringene er definert som hhv. næring 47 og 56 i henhold til Standard for næringsinndeling (SN2007)

Samme andel for Stovner sentrum for de respektive årene har økt fra 41 til 50 pst., med andre ord om lag som gjennomsnittet for områdeløftområdene.

FIGUR 2.72

Igang satt bruksareal til kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a.¹⁾ Kvadratmeter per innbygger. Total for perioden 2004-2013

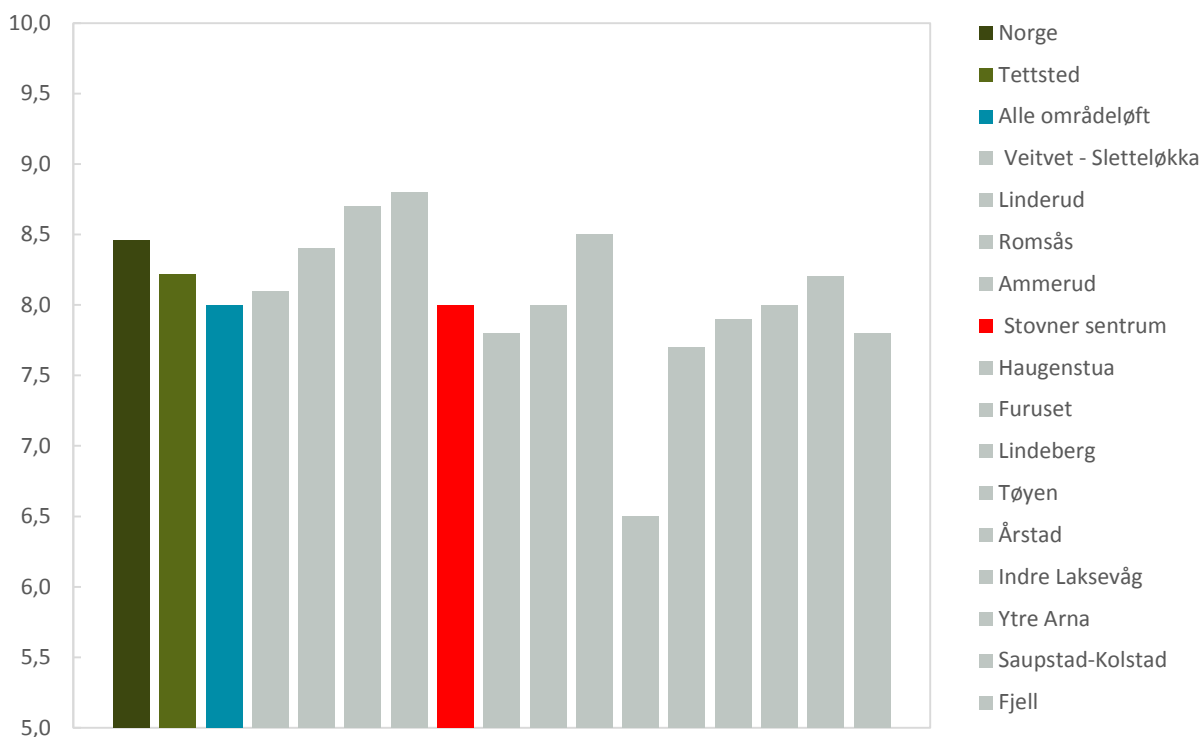

Kilde: Statistisk sentralbyrå

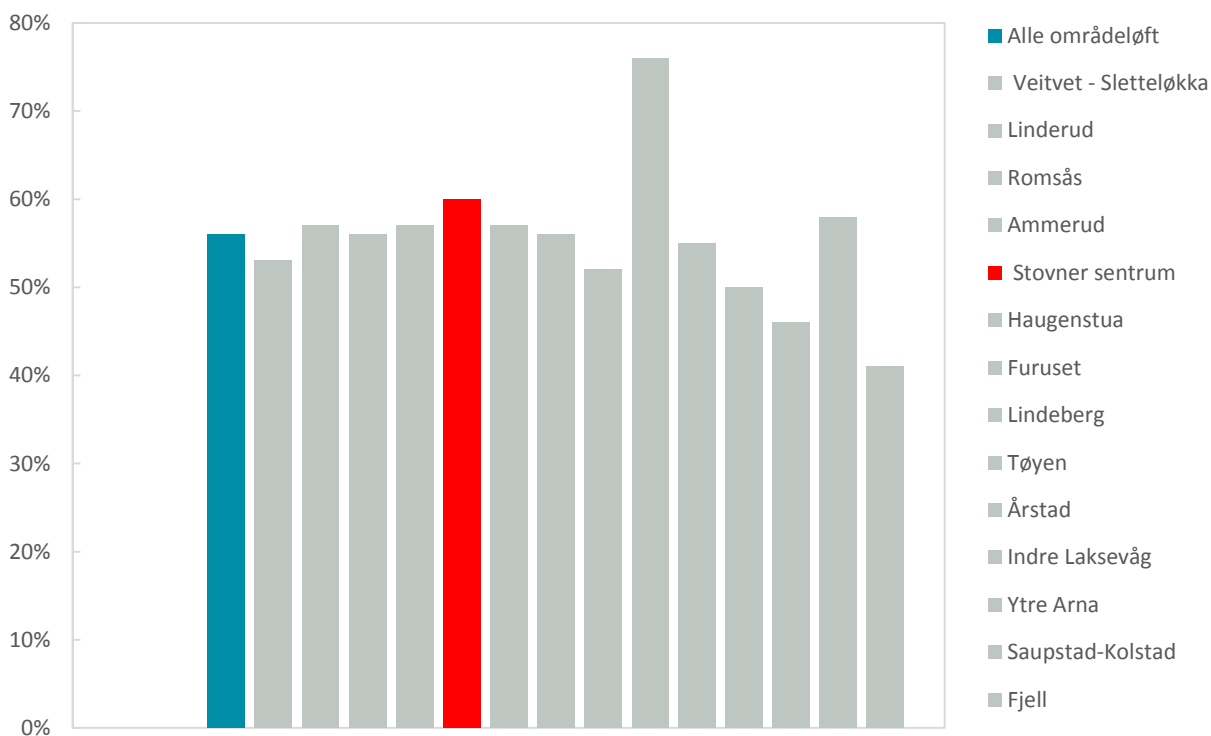
1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Gro Ruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.73

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med friluftsliv og rekreasjonsområdene i nærheten av der du bor? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Spørsmål: Har du i løpet av den siste måneden benyttet deg av møteplasser (dvs. lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet.¹⁾ Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

1) Spørsmålet er ikke inkludert i Levekårsundersøkelsen

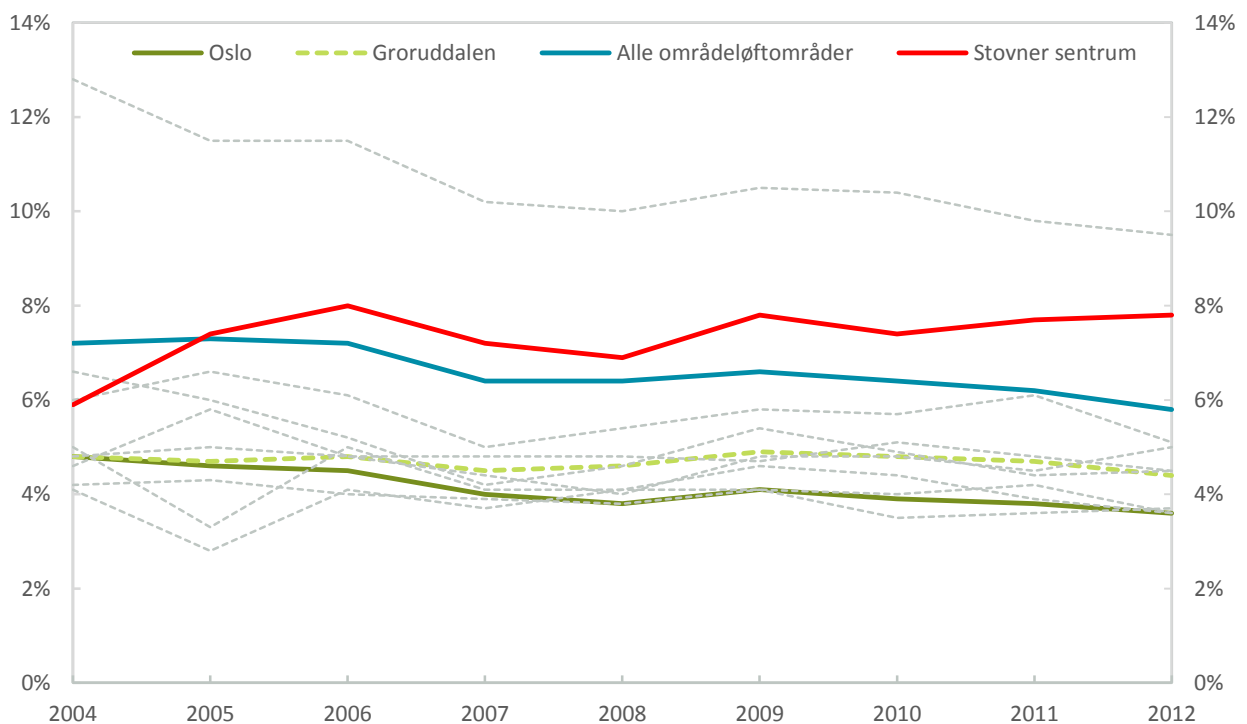
Indikator 4.3 Sosialt nettverk

En indikator for sosial tilhørighet er om det er mulig å trekke på nærmiljøet når man trenger hjelp. Levekårsundersøkelsen stiller spørsmål om hvorvidt en person kan be naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Hele 97 pst. av Norges befolkning svarer at de kan de, 96 pst. i større tettsteder.

Fra vår undersøkelse går det fram at områdeløftområdene svarer i litt mindre grad at de kan naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Her svarer 90 pst. at de kan det. I Stovner sentrum svarer 85 pst. det samme, noe som er en relativt lav andel, jf. figur 2.75.

FIGUR 2.74

Andel mottakere av uføreytelser¹⁾ som andel av befolkningen 16-67 år.²⁾ Prosent. 2004-2012

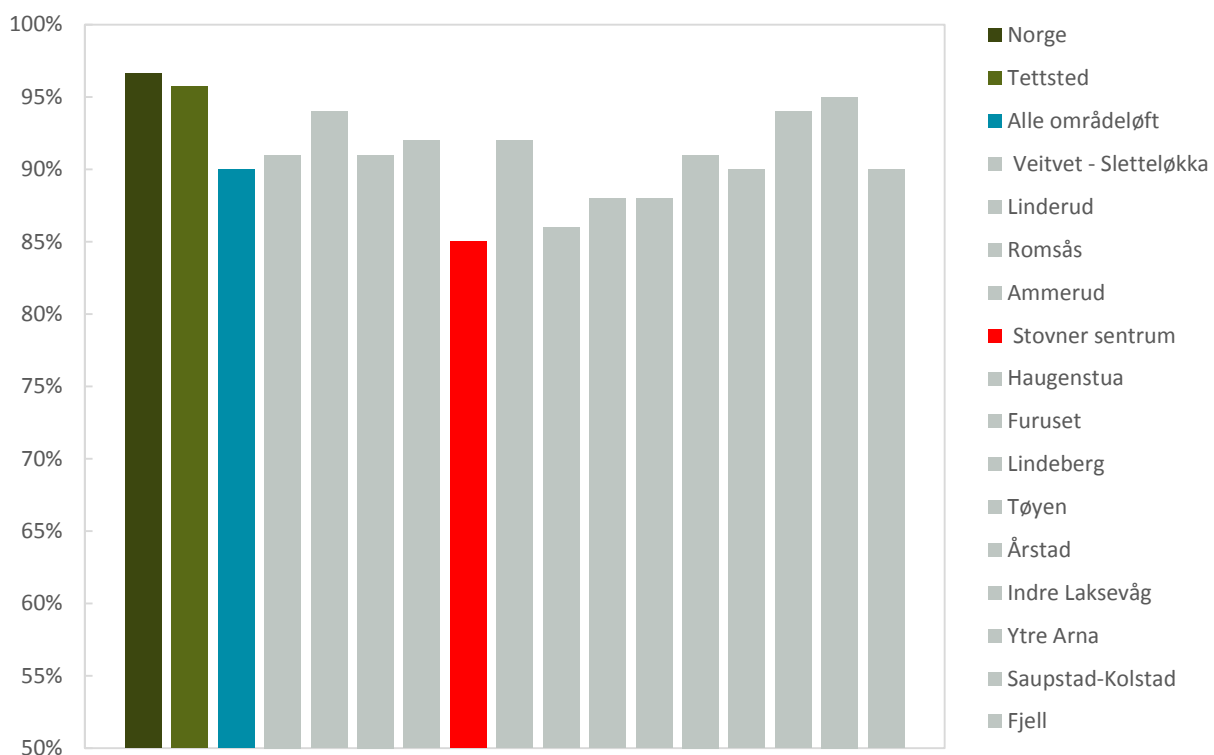
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Omfatter mottakere av uføreytelser. Det er ikke tatt hensyn til regelendringer

2) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.75

Spørsmål: Kan du be slektninger, venner eller naboer om praktisk hjelp dersom du skulle trenge det? Søy-
lene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

2.8 Haugenstua (Oslo)

2.8.1 Kort om området

Haugenstua er en del av bydel Stovner nordøst i Oslo, jf. figur 2.76. Området preges av store åpne – og i hovedsak bilfrie – grønne uterom i tilknytning til blokkbebyggelsen. Lekeplasser, fotballbaner og gang- og turveier er en viktig del av Haugenstuas karakter. Undersøkelser viser at befolkningen trives i stor grad, særlig barnefamiliene.

Ved inngangen til 2014 bodde 3934 mennesker innenfor Områdeløftet (SSB, 2014).

FIGUR 2.76
Haugenstua

Kilder: DAMVAD og Statistisk sentralbyrå

Haugenstua er sterkt preget av nærhet til tunge samferdselsårer. Jernbanen ligger som en barriere mot boligområdene i sør, og Østre Aker vei har svært høy trafikkmengde. Dette skaper utfordringer for kommunikasjon internt i området, og bidrar til støy og forurensning. Haugenstua har behov for møteplasser som i større grad innbyr til kontakt og samvær på tvers av ulike grupper, og bedre tilbud til barn og unge.

Områdeløft satser på å utvikle steder; der folk møtes (eksempelvis Haugenstua Senter), har mer belysning og triveligere kommunikasjon innad i området) og bedre omdømme og aktivt lederskap.

Haugenstua har vært med i Områdeløft siden 2007.

2.8.2 Kort oppsummering av årets måling

Befolkningen på Haugenstua har de siste ti årene utviklet seg svakere enn i Oslo som helhet. Spesielt de siste fem årene har veksten vært relativt lav. Befolkningsveksten er også klart lavere enn i Grorudalen for øvrig og i øvrige områdeløftområder.

Antallet personer med ikke-norsk statsborgerskap i området er relativt høy, men vokser i takt med befolkningen for øvrig. Netto innenlandsk innflytting har vært negativ de fleste av de siste ti år. Andelen barn i skolealder vært stabil høy de siste ti årene og andelen har økt gradvis.

Trivselen med eget bomiljø er lavere enn i Norge for øvrig, men om lag som gjennomsnittet for områdeløftområdene. Relativt mange rapporterer at de har hatt problemer med kriminalitet i bomiljøet, og noen flere enn i andre områdeløftområder føler seg utrygge etter at det har blitt mørkt.

Det har vært lite boligutbyggingen på Haugenstua de siste årene. Tilfredsheten med egen bolig er imidlertid som i Norge for øvrig. Beboerne synes også tilfreds med egne friluftsmuligheter, men noe lavere enn både i andre områdeløftområder og i Norge som helhet.

Data for tilbud av personrettet tjenesteyting tyder på at Haugenstua har et visst tilbud av slike lokalsamfunnstjenester, men nivået er relativt lavt og sysselsettingen har falt de siste årene. Sett i sammenheng med svakt stigende folketall, tyder utviklingen på et sviktende marked for personrettet tjenesteyting i området.

Innbyggernes sosiale nettverk framstår som godt og noe høyere enn områdeløftområdene samlet.

2.8.3 Årets måling (nullpunktsmåling)

Indikator 0.1 Befolkningsutvikling

Befolkningen i området har de siste ti årene vokst svakere enn Oslo samlet. Spesielt de siste fem årene har veksten vært relativ lav. Befolkningsveksten er også klart lavere enn i Groruddalen for øvrig og i øvrige områdeløftområder.

Gjennomsnittlige årlig vekst har vært 0,7 pst. i perioden 2004 – 2014, noe som er 65 pst. lavere enn i Oslo som helhet og 47 pst. lavere enn i Groruddalen utenom Haugenstua.

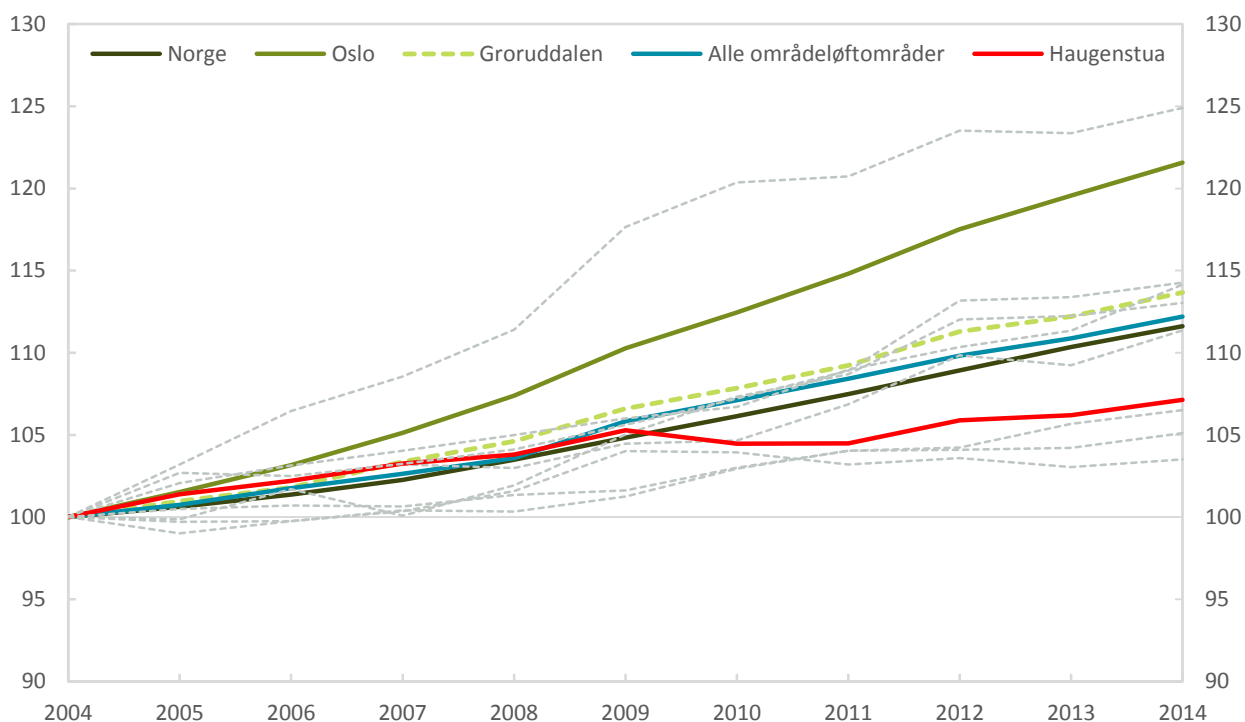
Når vi sammenligner årlig befolkningsutvikling i perioden 2004–2010 og tilsvarende i perioden 2010–2014 både i Haugenstua og Oslo som helhet får vi et signal om forskjellen mellom utviklingen i området og kommunen øker eller minker. Målt som endring i relativ forskjell, er den relative forskjellen 5 prosentpoeng større i den siste perioden enn i den første.

Befolkningsutviklingen illustreres i figur 2.77.

Antallet personer med ikke-norsk statsborgerskap i området var 15 pst. i 2013, om lag på samme nivå som i Oslo, Groruddalen og i øvrige Områdeløftområder. Andelen vokser klart saktere enn for kommunen samlet, jf. figur 2.78.

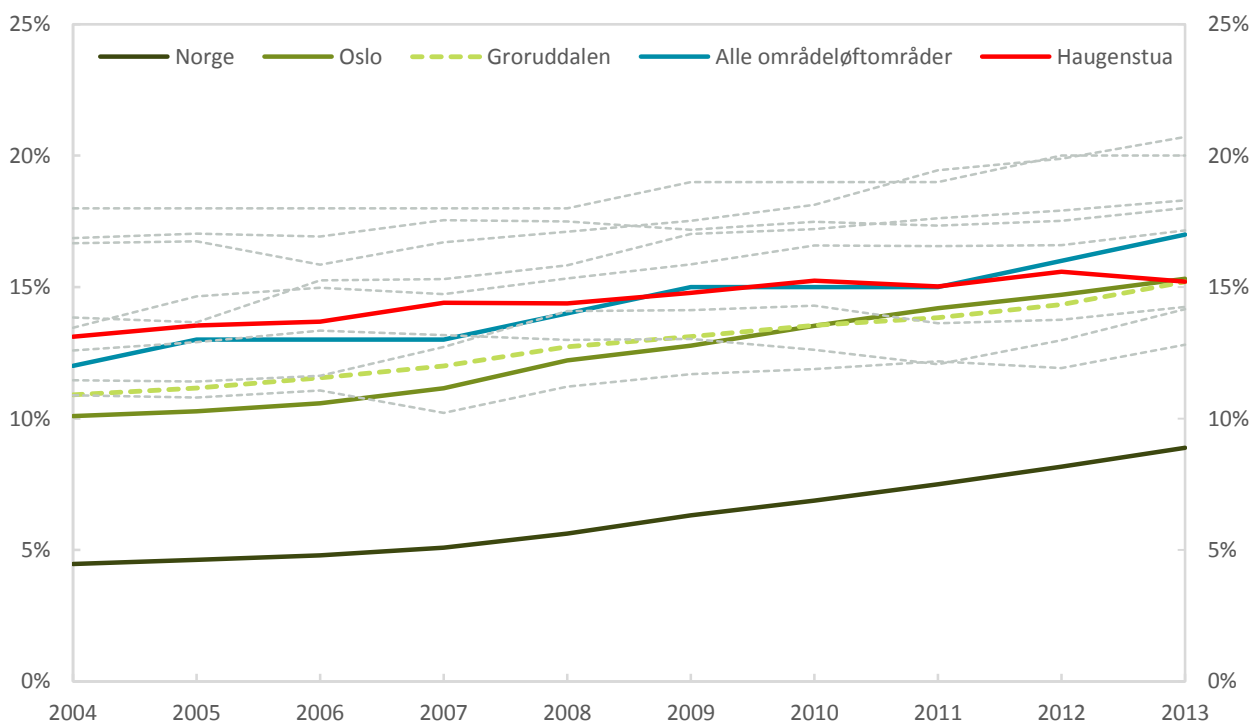
FIGUR 2.77
Befolkningsutvikling.¹⁾ Indeksert (2004=100). 2004-2014

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.78
Andel ikke-norske statsborgere.¹⁾ Prosent. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Indikator 0.2 Flytting

Omfang av innenlandsk flytting inn og ut av mindre områder som andel av området befolkning vil naturlig være større i små enn i store områder. Store innflyttingsoverskudd i et enkelt år vil vanligvis være knyttet til ferdigstilling av boligprosjekter.

Bruttoinnflytting til Haugenstua har variert lite den siste tiårsperioden og utgjorde i gjennomsnitt 13 pst. av befolkningen i perioden 2004-2012.¹⁷ Tilsvarende tall for alle Områdeløftområdene samlet var 17 pst.

Netto innenlandsk innflytting har for det meste vært negativ de siste årene, jf. figur 2.79. I perioden 2004-12 var netto innflytting som andel av befolkningen i gjennomsnitt -0,4 per år, noe som er klart lavere enn gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst år (0,7 pst.). Folketilveksten skyldes så ledes enten innvandring fra utlandet eller fødselsoverskudd. Nettoinnflyttingen er i gjennomsnitt klart under både Oslo som helhet og Groruddalen for øvrig.

Indikator 0.3 Andel befolkning i skolealder

Ulike aldersgruppers andel av samlet befolkning endres vanligvis lite og sakte. Generelt i Norge har andelen barn i skolealder sunket, som følge av relativt lave fødselstall og innvandring. Andelen i Norge i 2013 var 12 pst., ti prosent lavere andel enn i 2004.

Tilsvarende andel i Haugenstua var 15 pst. i 2013, 4,8 pst. høyere andel enn i 2004. Barneandelen har dermed vært relativt høy i hele måleperioden, og den høye andelen er forsterket. Andelsendringen er klart mer positiv enn i både Oslo samlet (-4,5 pst.) og Groruddalen samlet (3 pst.), jf. figur 2.80.

¹⁷ Harmonisk gjennomsnitt. Det foreligger ikke senere data en 2012 på grunnkrets nivå.

Indikator 0.4 Trivsel med bomiljø

Nordmenn er gjennomgående fornøyd med sitt bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,3, de som bor i større tettsteder svarer 8,1, mens de som bor i områdeløftområder svarer 7,4.

Beboerne i Haugenstua svarer i gjennomsnitt 7,3. Indeksverdien er 12 pst. lavere enn hva som gjelder for Norge samlet, men forskjellene er mindre enn hva som kan forklares av statistisk usikkerhet (90 pst. konfidensintervall). Se også figur 2.81.

Indikator 0.5 Problemer med kriminalitet

Kriminalitet i form av tyveri, skadeverk eller vold har blitt gradvis redusert i de aller fleste OECD land siste ti år, også i Norge. Utviklingen gjenspeiler seg i svar i SSBs levekårsundersøkelse: «I 2012 oppgav nesten 17 prosent i alderen 16-24 år at de i løpet av det siste året ble offer for ett eller flere tilfeller av tyveri, skadeverk, vold eller trusler om vold. Denne andelen er likevel vesentlig lavere enn i alle de fem undersøkelsene i perioden 1991-2007 hvor dette er kartlagt.»¹⁸

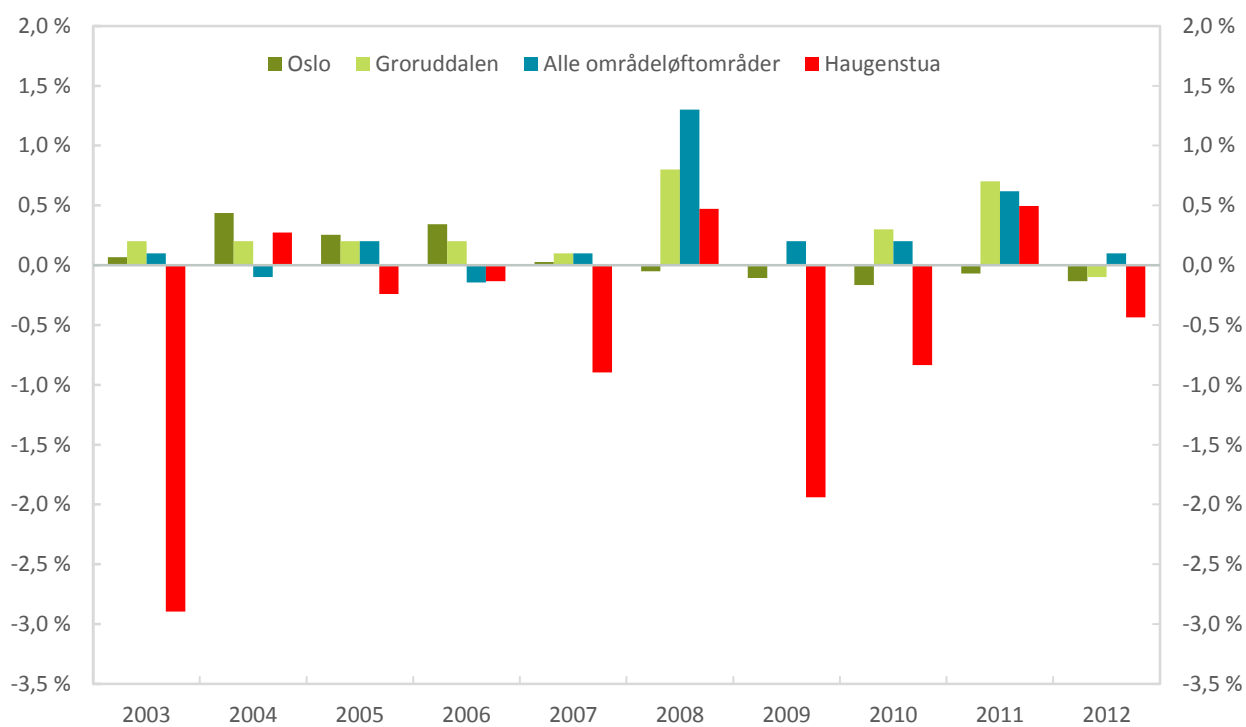
Opplevde problemer med kriminalitet varierer imidlertid mellom aldersgrupper og boområde. Mest utsatt er unge. Likeledes er områdene omfattet av Områdeløft klart mer utsatte. På eksplisitte spørsmål i levekårsundersøkelsen om problemer med, kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet svarer 5 pst. i Norge som helhet at de har det. I store tettsteder svarer 7 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer hele 22 pst. i områdeløftområdene at de har dette.

¹⁸ Oppsummering av levekårsundersøkelsen i 2013, se <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/vold/hvert-3-aar/2013-12-20>

På Haugenstua svarer hele 18 pst. at de har problemer med kriminalitet i bomiljøet, høyere enn hva som gjelder for større tettsteder, men lavere enn gjennomsnittet for områdeløftområder, jf. figur 2.82.

FIGUR 2.79

Nettoinnflytting som andel av befolkningen.¹⁾ Prosent. 2003-2013.

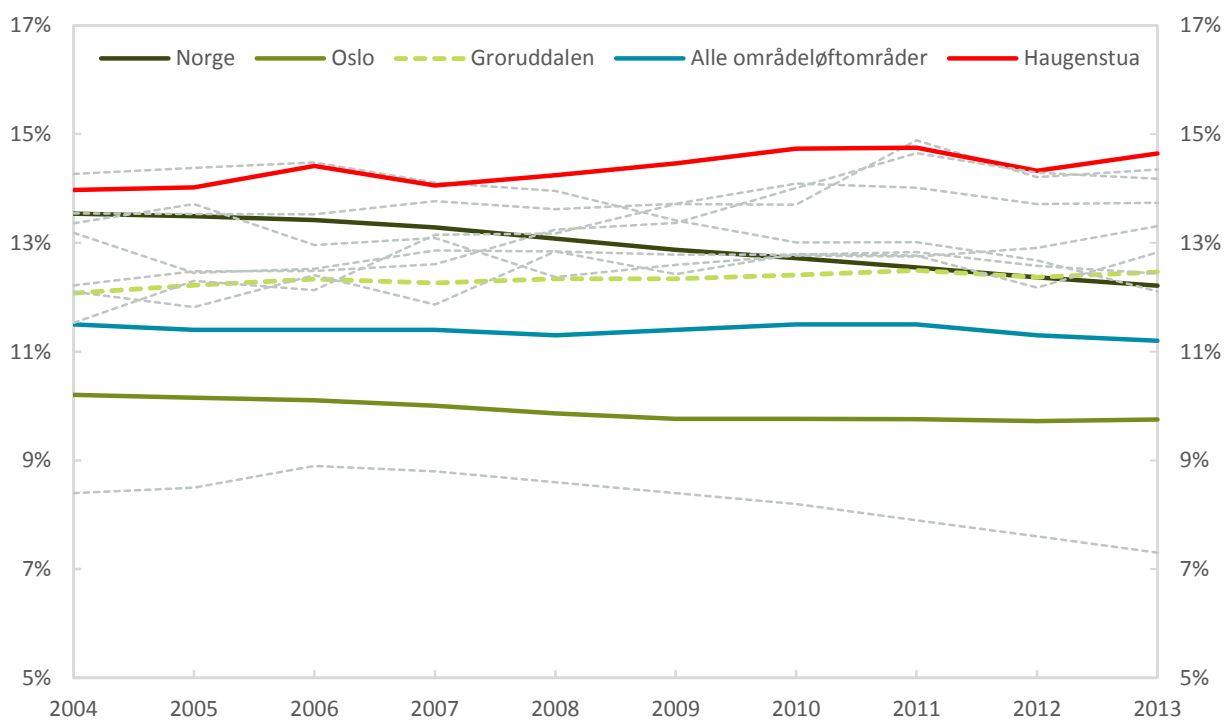

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet og alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.80

Barn 6-15 år som andel av befolkningen.¹⁾ 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Indikator 0.6 Trygghet

På spørsmål om hvor trygg befolkningen føler seg i eget nabolag etter at det har blitt mørkt, er det få som føler seg utrygge. I levekårsundersøkelsen svarer 7 pst. i Norge som helhet at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. I store tettsteder svarer 8 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer 16 pst. i områdeløftområdene at de føler seg utrygge eller veldig utrygge, noe som er signifikant høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig.

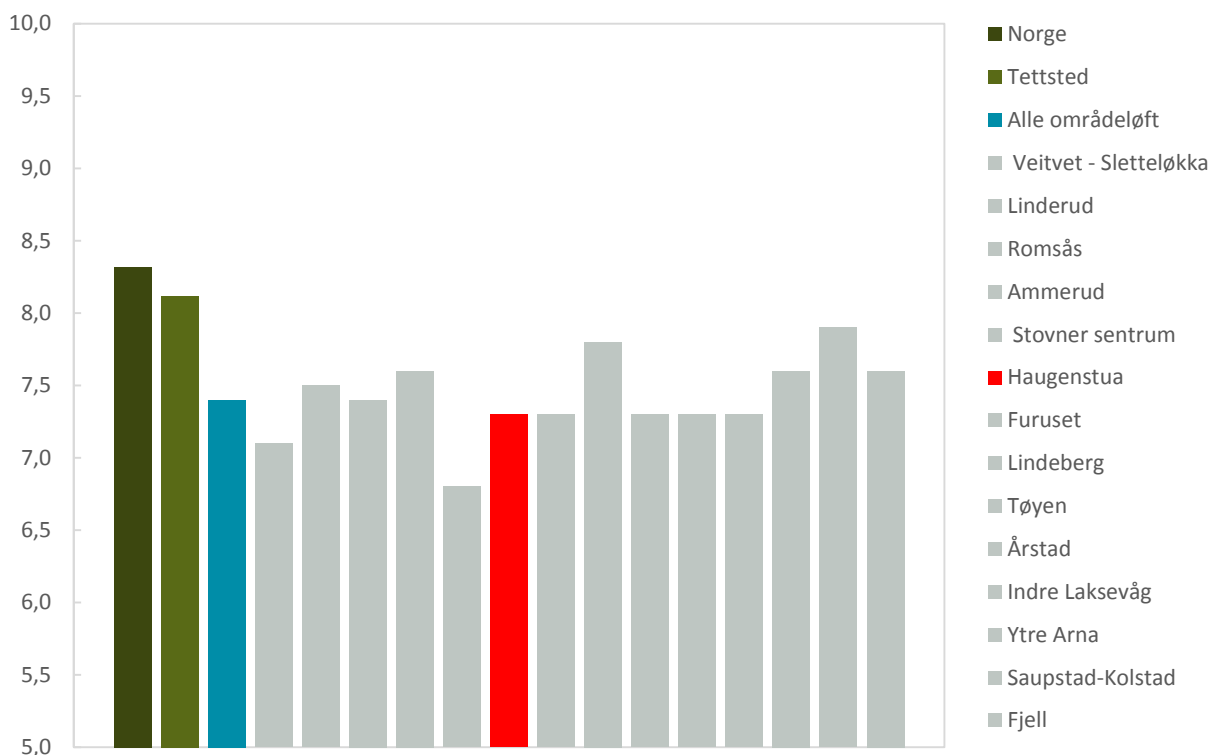
På Haugenstua svarer 18 pst. at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. Svarandelen er høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig og også noe høyere enn for områdeløftene samlet, jf. figur 2.82.

Indikator 1.1 Igangsatte boliger

Igangsetting av nye boliger har i Norge de siste ti årene variert mellom 0,6 og 0,8 kvadratmeter per innbygger per år, med et gjennomsnitt på 0,74 kvm. per innbygger per år i perioden 2004-2013. I Oslo var gjennomsnittet i samme periode på 0,59 kvm.

FIGUR 2.81

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med bomiljøet ditt? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

per innbygger per år, med 0,58 i gjennomsnitt for perioden 2004-2009 og 0,6 i perioden 2010-2013.

Områdeløftområdene har både langt lavere nivå igangsettingen av nye boliger og større variasjon mellom årene. Gjennomsnittet for perioden 2004-2009 var 0,14 og 0,22 i perioden 2010-2013.

På Haugenstua ble det ikke igangsatt nye før i siste del av måleperioden. I perioden 2010-2013 ble det igangsatt i gjennomsnitt 0,02 kvm. bolig per innbygger per år. Høyest igangsettingstakt var i 2012 med 0,05 kvadratmeter bolig per innbygger, jf. figur 2.83.

Indikator 1.2 Prisutvikling boliger

Boligprisene har i steget betydelig i Norge over mange år. I Perioden 2004 – 2013 steg gjennomsnittlig kvadratmeterpris på eneboliger, småhus og blokkleiligheter i Norge 6,6 pst. på årlig basis. Tilsvarende tall for Oslo var 7,8 pst. Prisene sank både i Norge og i Oslo under finanskrisetåret 2008, men prisstigningen fortsatte deretter, om enn i en litt lavere takt enn før finanskrisen. I områdeløftområdene har prisutviklingen i stor grad fulgt utviklingen i Norge som helhet.

Prisene på Haugenstua ligger noe under nivået i Groruddalen for øvrig, og under nivået i Oslo. Den årlige veksttaket de siste årene har imidlertid vært relativt høy. I hele perioden 2004-2013 økte prisene på Haugenstua 7,9 pst. årlig. I perioden 2009-2013 økte prisene med 9,2 pst. årlig, noe som var om lag to prosentpoeng mer enn årlig vekst i Oslo siste fire år. Prisøkningen var tilsvarende høyere enn veksttaket i Groruddalen for øvrig (siste fire år), jf. figur 2.84.

Data for boligomsetning underbygger at det både er interesse for å kjøpe bolig på Haugenstua og at det er betydelig omsetning i området. Gjennom hele perioden 2004-2013 var det betydelig flere salg av bo-

lignheter som andel av befolkningen på Haugenstua enn i Oslo som helhet (omtrent 100 pst. høyere andel i 2013) og Groruddalen for øvrig (omtrent 10 pst. høyere andel i 2013). Omsetningsandelen i Groruddalen var igjen høyere enn for Oslo samlet.

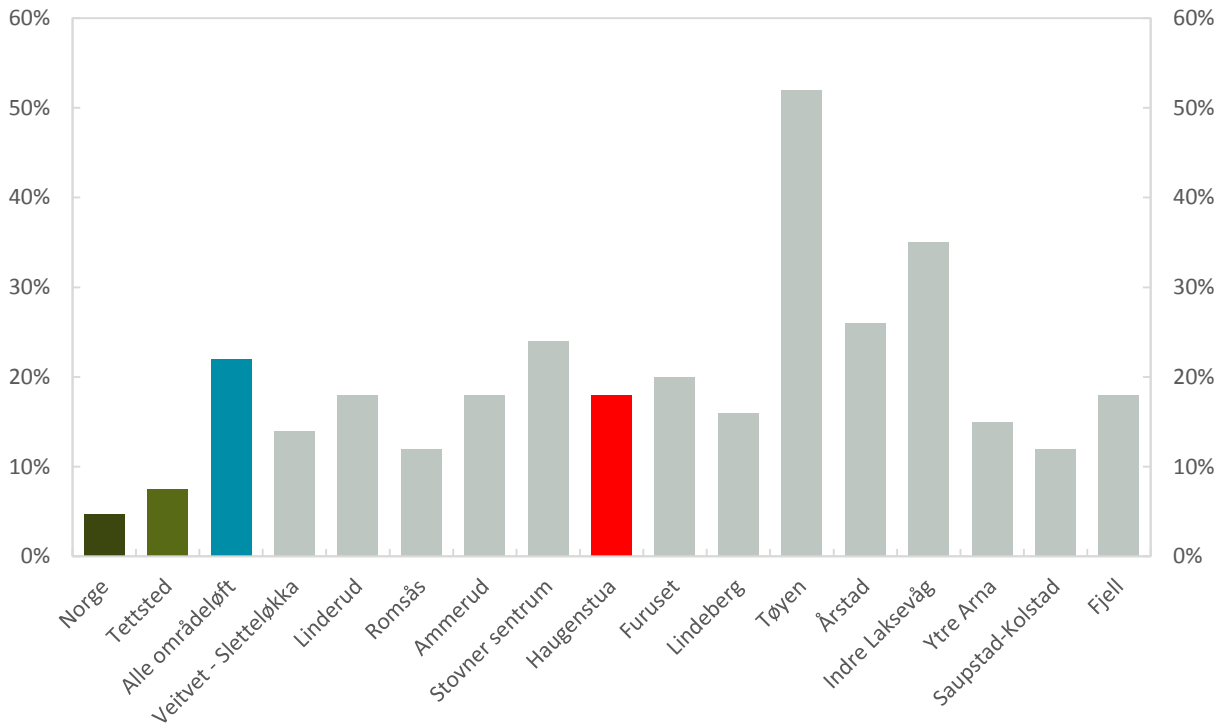
Indikator 1.3 Beboeres oppussing

Norges befolkning er i verdenstoppen når det gjelder investeringer i egen bolig. Fra Levekårsundersøkelsen ser vi at førti prosent av Norges befolkning investerer i egen bolig (42 pst.). Andelen er marginalt lavere i større tettsteder (40 pst.). Vår spørreundersøkelse tyder på at andelen er noe lavere i områdeløftområdene samlet (37 pst.), men ikke mye.

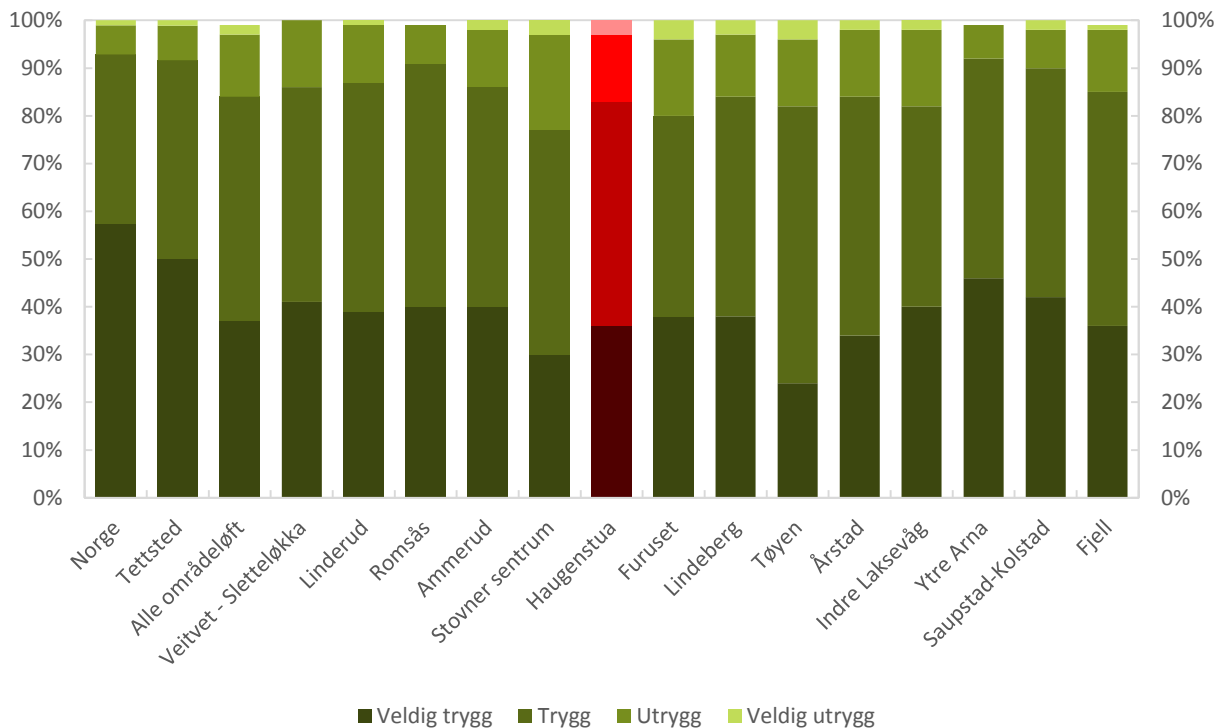
Om lag 33 pst. av beboerne på Haugenstua har i undersøkelsen svart at de har investert i egen bolig de siste 12 månedene, jf. figur 2.85.

FIGUR 2.82

Spørsmål: Har du/dere problemer med kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet (ja/nei)? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Hvor trygg føler du deg når du går alene i ditt nabolag etter at det har blitt mørkt?

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 1.4 Tilfredshet med bolig

Levekårsundersøkelsen viser at nordmenn på landsbasis er svært tilfredse med egen bolig. Det er en rekke nærliggende årsaker til det, blant annet generelt høy boligstandard. På en skala fra 1 -10, hvor 10 betyr svært fornøyd, er gjennomsnittet 8,0 på landsbasis. I områdeløftområdene oppgir innbyggerne i gjennomsnitt samme tilfredshetsnivå. Tettsteder har generelt marginalt lavere nivå (7,9).

Beboerne fra Haugenstua oppgir en tilfredshetsverdi på 8,0, jf. figur 2.85.

Indikator 2.1 Sysselsatte i personrettet tjenesteyting

Personrettede tjenester er typisk mest utbredt der folk samles og ferdes. Sysselsettingen i slike tjenester er høyest i de største byene, i tillegg til reiselivsdestinasjoner. Sysselsatte som andel av befolkningen endres lite fra år til år: I Norge som helhet utgjorde sysselsatte innenfor næringene detaljhandel og servering 5,3 pst. av befolkningen i 2013, ned fra 5,7 i 2008. I Oslo var tilsvarende andeler 6,3 og 7,0 pst.

Tilsvarende sysselsettingsandel innenfor personrettede tjenester i områdeløftområdene la gjennomgående lavere enn i landet som helhet og var 3,4 pst. i 2013, opp fra 3,2 pst. i 2008.

På Haugenstua var andelen relativt lav og utgjorde 1,4 pst. i 2013. Andelen har også falt de siste fem årene (-14 pst.) og var 1,2 pst. i 2008. Andelsreduksjonen er større enn for både Oslo og Groruddalen for øvrig. Sett i sammenheng med svakt stigende folketall, tyder utviklingen i sysselsettingsandelen på et sviktende marked for personrettet tjenesteyting i området, jf. figur 2.86.

Indikator 2.2 Næringsarealer i personrettet tjenesteyting

Data for igangsatt bruksareal til varehandel, serveringsvirksomhet og markedsdrevne fritidsbygg underbygger at Haugenstua ikke er et attraktivt investeringsområde for personrettede tjenester.

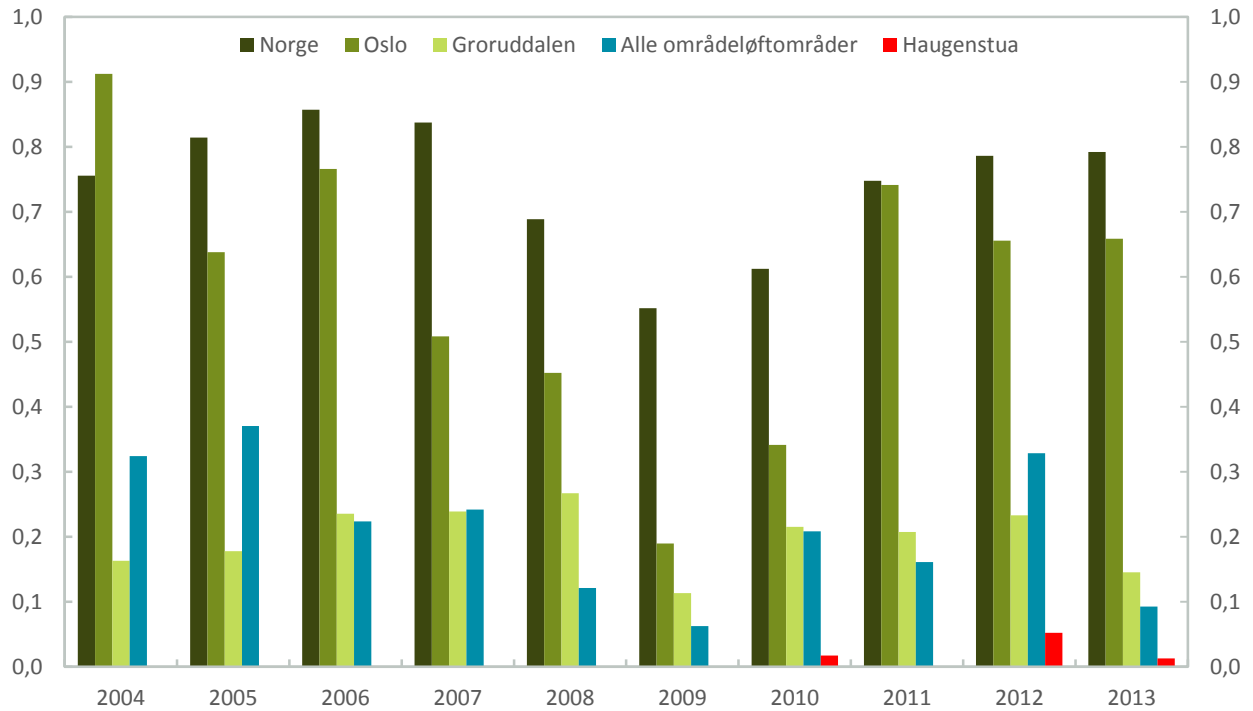
I perioden 2004 – 2013 ble det ikke investert i noen slike bygg i området. For Norge samlet ble det investert i 1,1 kvm. per innbygger i bygg til personrettede tjenester i perioden sett under ett, hvorav 96 pst. var handel. I Oslo og Groruddalen var tilsvarende investeringer i perioden 0,45 og 0,34 kvm. per innbygger.

Haugenstua har heller ingen investeringer i hoteller eller overnatting. I Oslo utgjorde slike investeringer 0,14 kvm. per innbygger i perioden 2004-2013. I Norge var tilsvarende andel 0,27.

FIGUR 2.83

Igangsetting av nye boliger.¹⁾ Alle boligtyper. Kvadratmeter per innbygger. 2004-2013.

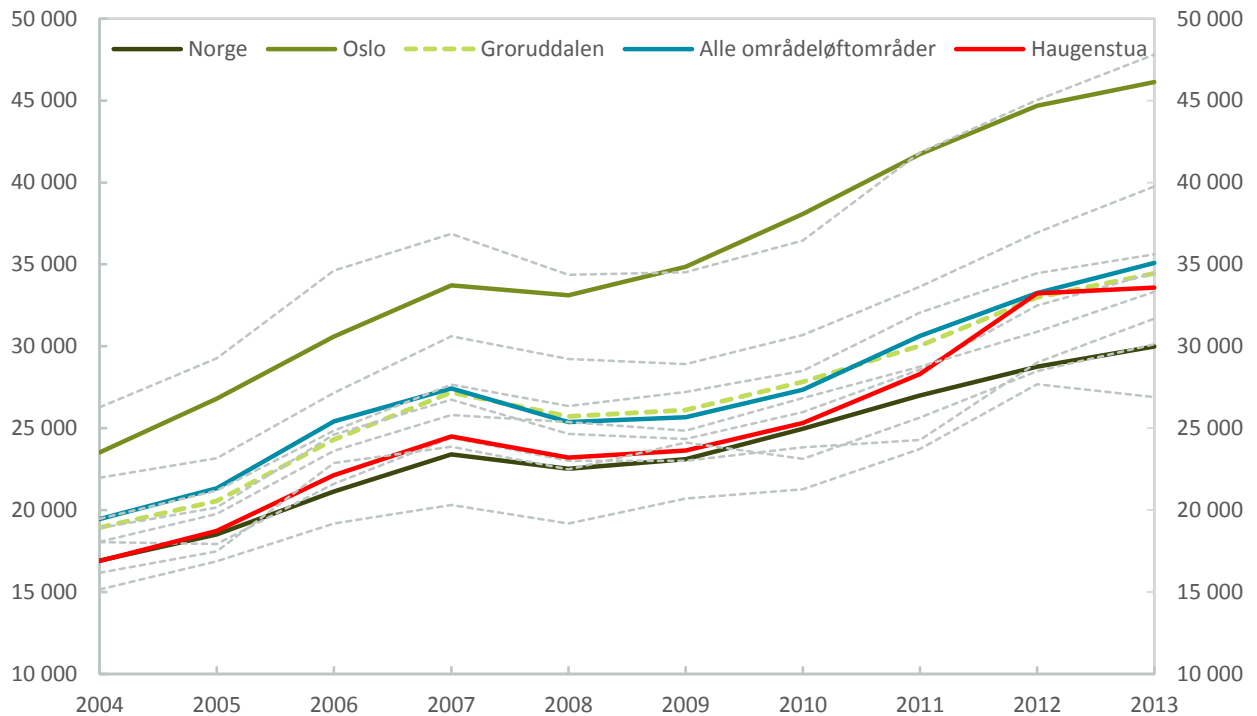

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.84

Gjennomsnittlig kvadratmeterpris.^{1), 2)} Kroner. Løpende priser. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Eneboliger, småhus og blokkleiligheter

Indikator 2.3 Sysselsatte i offentlig personrettet tjenesteyting

Offentlige personrettede tjenester utvikles generelt som en følge hvor mange barn som trenger undervisning eller tilsyn og hvor mange som har behov for helsetilbud nær seg. I Norge som helhet arbeidet 14 pst av befolkningen i næringene undervisning (nacekode 85), helsetjenester (nacekode 86), pleie og omsorg i institusjon (nacekode 87), omsorg uten botilbud, barnehager mv. (nacekode 88). Andelen var den samme i 2013 og 2008.

Områdeløftområdene har generelt en noe lavere andel sysselsatte i området som andel av befolkningen. Andelen var 10 pst. både i 2013 og 2008. I Oslo var andelen 15 pst., ned fra 16 pst i 2008. I Groruddalen var andelen 10 pst. begge år.

På Haugenstua utgjorde sysselsatte i offentlige personrettede tjenester 7 pst. av befolkningen i 2013, ned fra 8 pst. i 2008. Over førti prosent var syssel-satt innen undervisning.

Indikator 3.1 Bruksareal fritid og rekreasjon

Investeringer i møteplasser og uteområder som kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a. bidrar normalt til å øke mulighetene for at ulike deler av befolkningen i et område møtes. Generelt investeres det lite i slike kollektive goder i områdeløftområdene.

For alle områdeløftområdene var investeringer i slike fasiliteter 0,05 kvm. per innbygger summert over hele perioden 2004-2013. Tilsvarende investeringer utgjorde 0,46 kvm. i Norge som helhet i samme periode, 0,31 kvm. i Oslo og 0,08 i Groruddalen, jf. figur 2.87.

På Haugenstua ble det investert i et mindre idrettsbygg i 2010. Dette medførte at investeringene i ulike kulturbygg ble 0,06 kvm. per innbygger for hele perioden 2004-2013. Investeringen er på nivå med

gjennomsnittet for alle områdeløftområdene, men noe lavere enn Groruddalen for øvrig og klart lavere enn Oslo samlet.

Indikator 3.2 Bruk av møteplasser

For å få et enkelt mål på bruk av møteplasser som lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet, har vi spurt beboerne i området løft om bruk siste måned. Likelydende spørsmål finnes dessverre ikke i levekårsundersøkelsen. I områdeløftområdene samlet svarer 56 pst. at de har benytte slik møteplasser.

Det er lite variasjon mellom områdeløftområdene, jf. figur 2.88. På Haugenstua svarer 57 pst. at de har benyttet slike møteplasser, om lag som gjennomsnittet for områdeløftområdene.

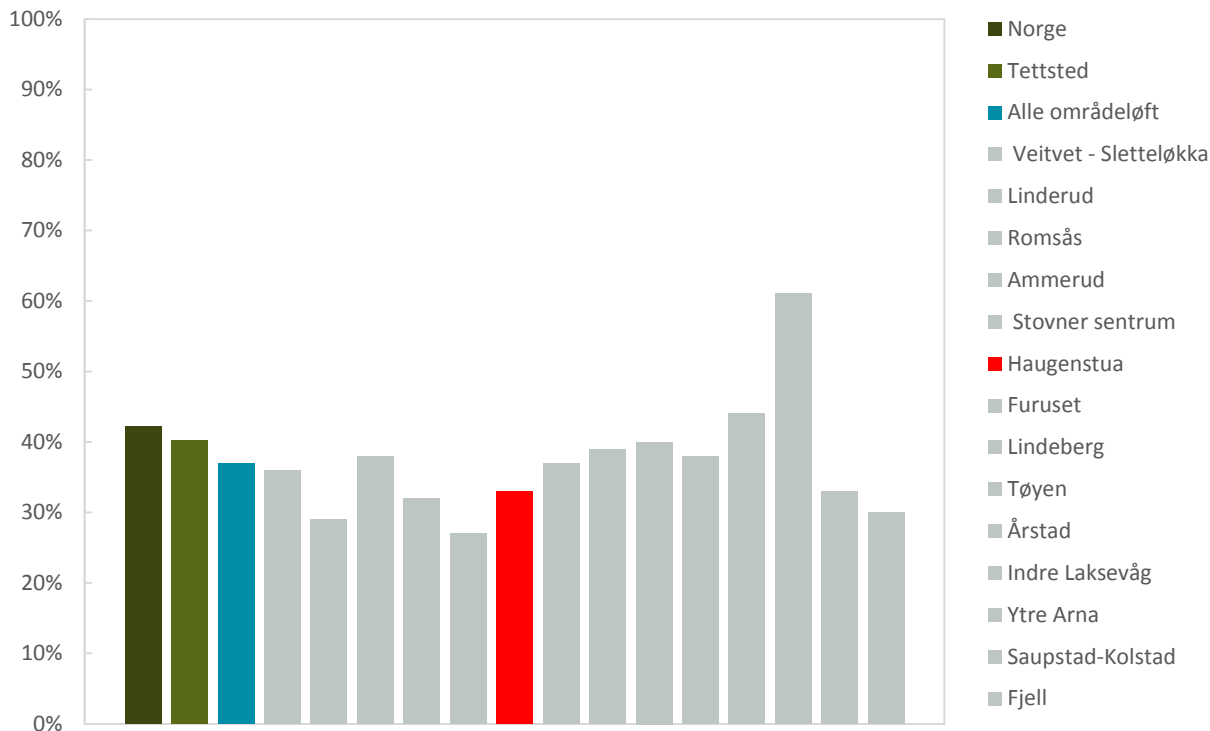
Indikator 3.3 Tilfredshet med rekreasjon og fritidsmuligheter

Nordmenn er gjennomgående opptatt av gode fri-luftsområder og er også i stor grad fornøyd med rekreasjonsmulighetene nær eget bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,5, de som bor i større tettsteder svarer 8,2, mens de som bor i områdeløftområder svarer 8,0. Områdeløftbeboere er altså gjennomsnitt nesten like fornøyd med sine rekreasjonsmuligheter som beboere flest.

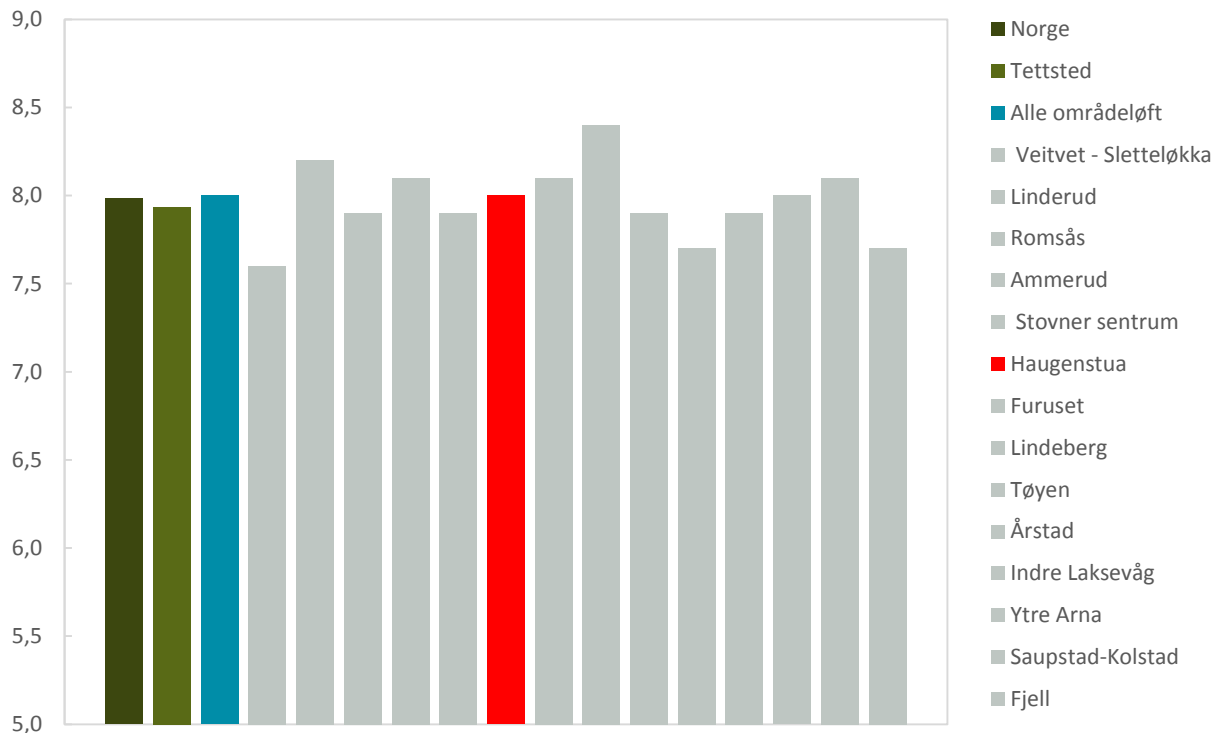
På Haugenstua gir beboernes svar 7,8 på samme skala, noe som er noe lavere enn på landsbasis og i store tettsteder for øvrig.

FIGUR 2.85

Spørsmål: Har du/dere i løpet av siste 12 månedene hatt utgifter til vedlikehold, reparasjoner eller oppussing av boligen? Ta ikke med utgifter til nybygg eller tilbygg. Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med boligen din? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 4.1 Omfang av uføretrygd

Andelen uføre som andel av befolkningen i normalt arbeidsfør alder (20-67 år) har de siste årene holdt seg relativt stabil og gått noe ned. Også i område- løftområdene ser vi at andelen uføre synker noe. Om lag i samme takt som de større byene. Andelen er imidlertid noe høyere enn i de store byene. Av befolkningen mellom 20 – 67 år utgjorde i 2012 andelen uføre 5,8 pst. i områdeløftområdene samlet, 4,4 pst. i Groruddalen og 3,8 pst. i Oslo som helhet.

Tilsvarende andel på Haugenstua var 4,2 pst, omtrent som i Oslo samlet. Utviklingen har også vært om lag som Oslo samlet, jf. figur 2.89.

Indikator 4.2 Barn i barnehagen

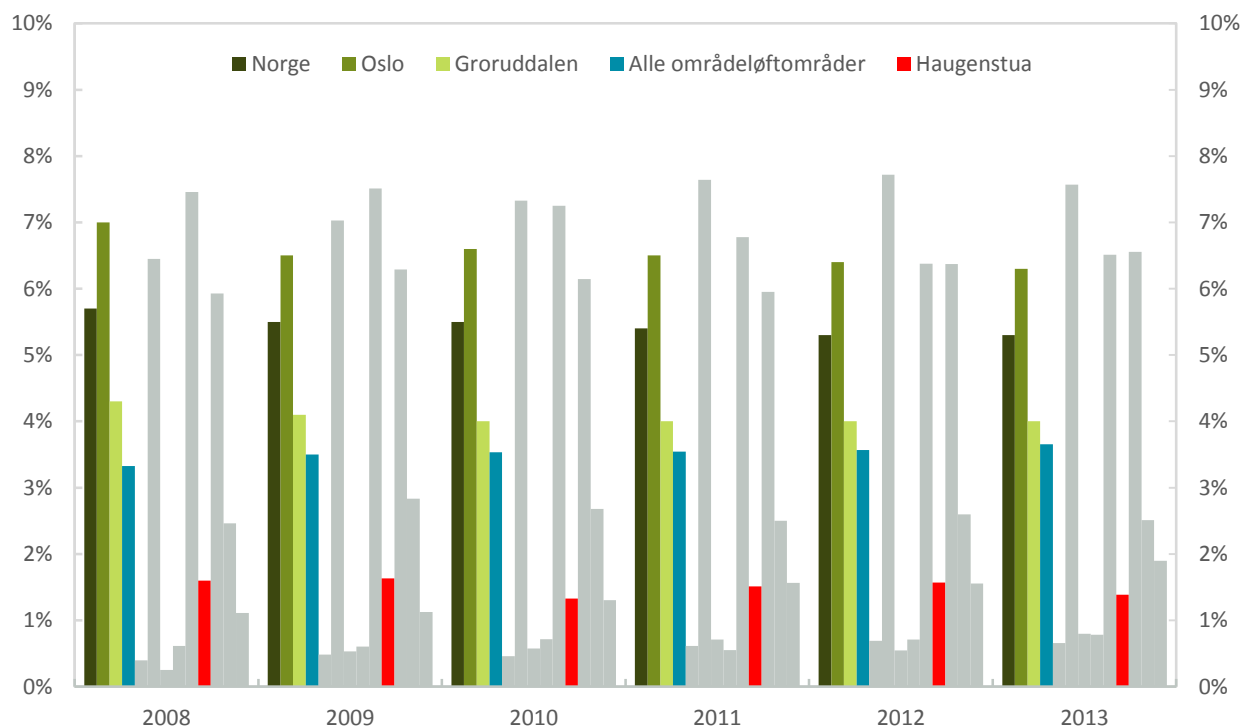
Fordi barneforeldre møtes der barn møtes, har det vært et ønske om å utvikle en indikator som viser utviklingen i andel barnehagebarn av barn i barnehagealder i områdene.

Vi mangler data for nøyaktig antall barn i barnehagealder, men har antall barn i alderen 0-6 år. Som andel av barn i denne aldersgruppen har andelen barn i barnehagealder for områdeløftområdene samlet økt fra 42 til 51 pst. i perioden 2004-2013.

Samme andel for Haugenstua for de respektive årene har økt fra 53 til 46 pst., med andre ord en

FIGUR 2.86

Sysselsatte innenfor detaljhandel og servering som andel av befolkningen.^{1), 2)} Prosent. 2008-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

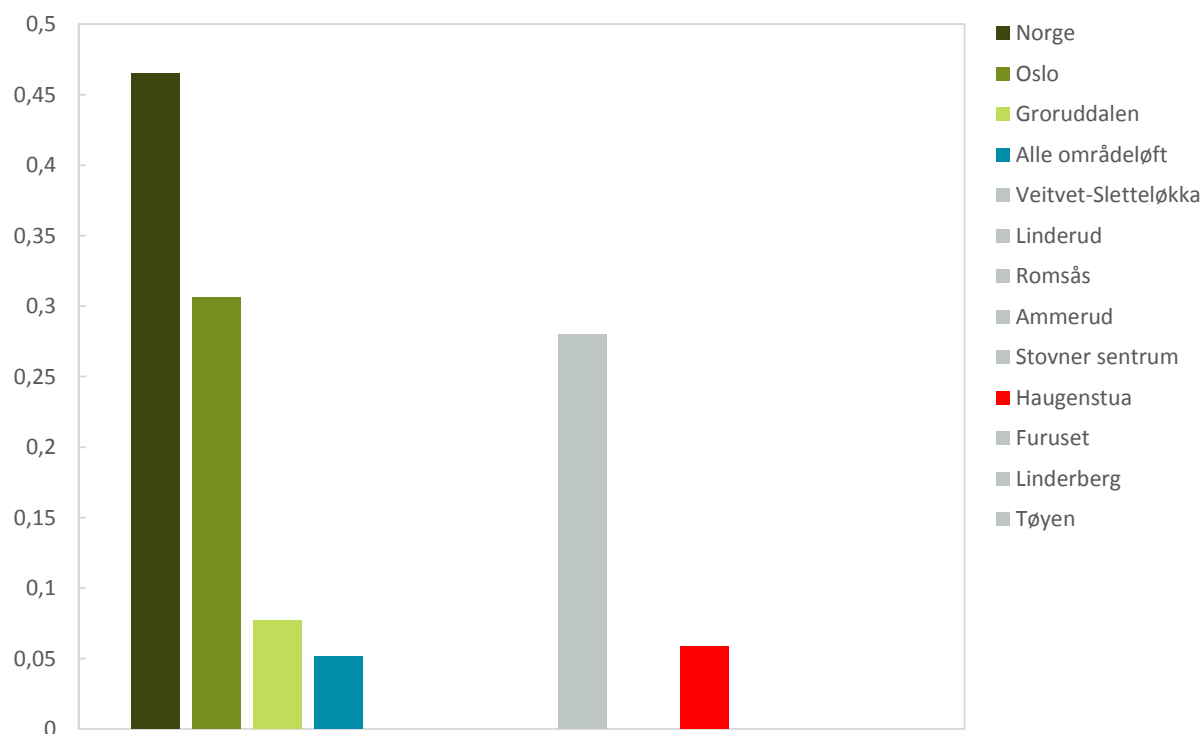
1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Næringene er definert som hhv. næring 47 og 56 i henhold til Standard for næringsinndeling (SN2007)

motsatt utvikling enn hva som gjelder for gjennom-
snittet for områdeløftområdene.

FIGUR 2.87

Igangsett bruksareal til kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a.¹⁾ Kvadratmeter per innbygger. Total for perioden 2004-2013

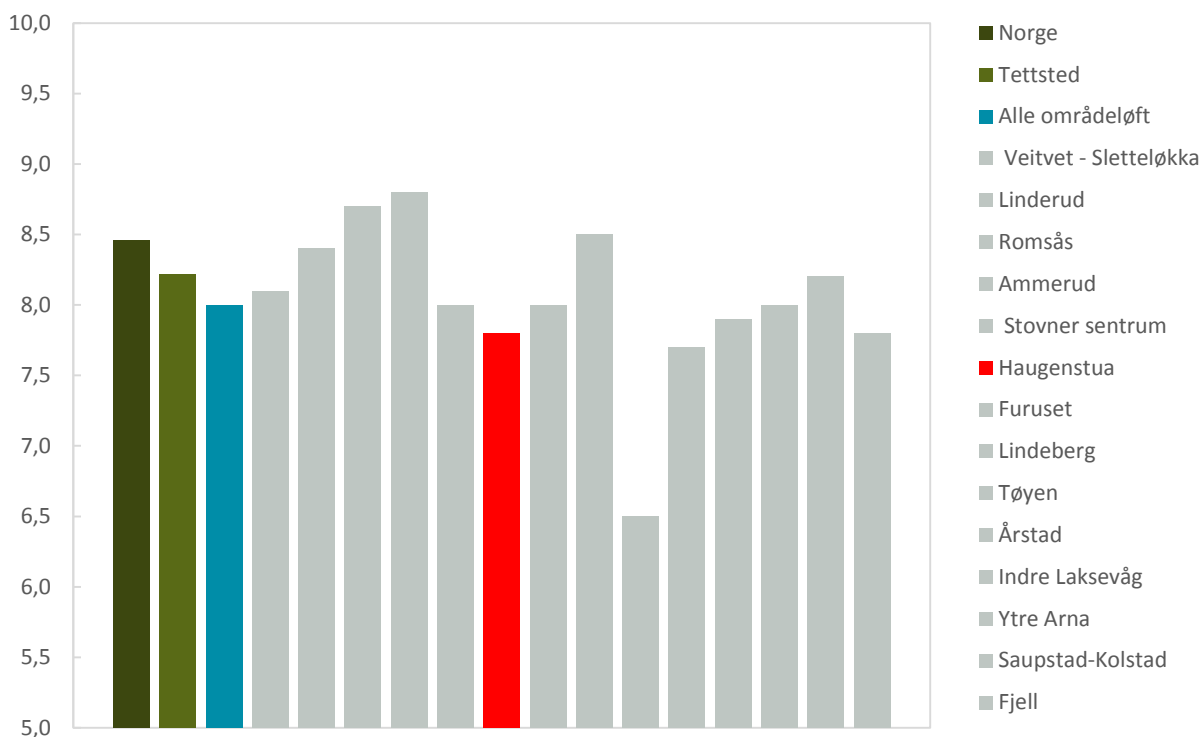

Kilde: Statistisk sentralbyrå

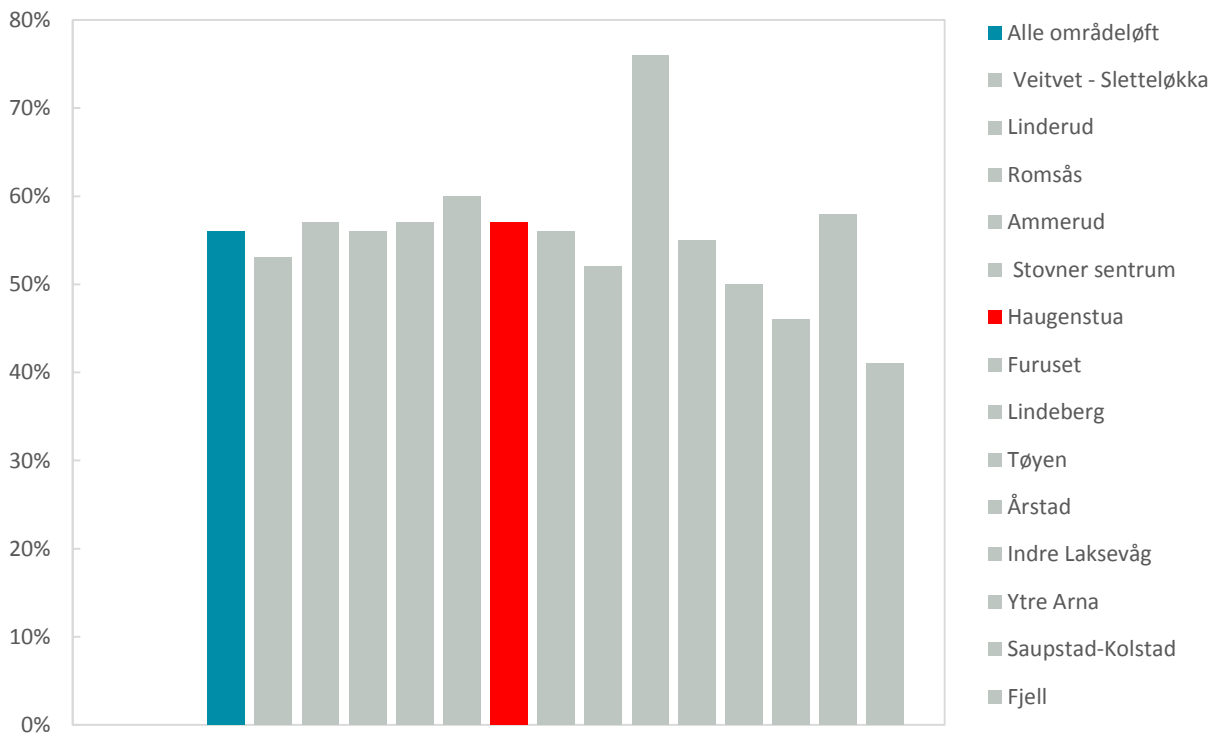
1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.88

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med friluftsliv og rekreasjonsområdene i nærheten av der du bor? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Spørsmål: Har du i løpet av den siste måneden benyttet deg av møteplasser (dvs. lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet.¹⁾ Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

1) Spørsmålet er ikke inkludert i Levekårsundersøkelsen

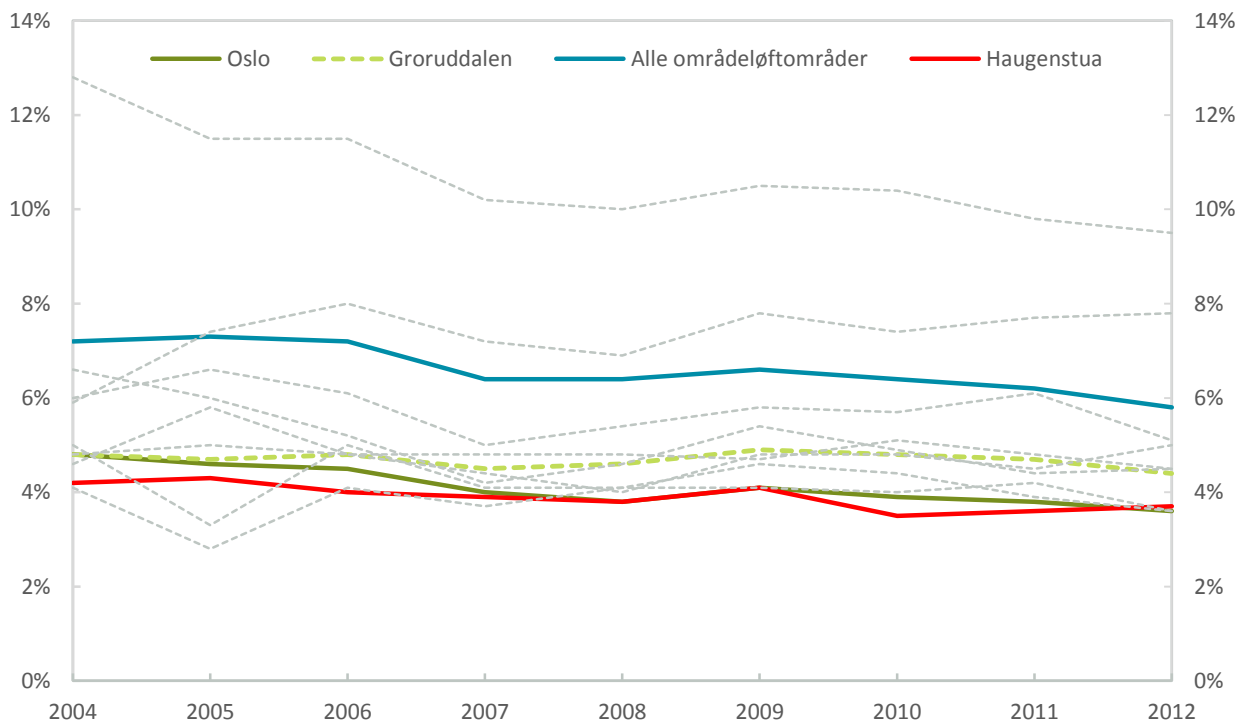
Indikator 4.3 Sosialt nettverk

En indikator for sosial tilhørighet er om det er mulig å trekke på nærmiljøet når man trenger hjelp. Levekårsundersøkelsen stiller spørsmål om hvorvidt en person kan be naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Hele 97 pst. av Norges befolkning svarer at de kan de, 96 pst. i større tettsteder.

Fra vår undersøkelse går det fram at områdeløftområdene svarer i litt mindre grad at de kan naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Her svarer 90 pst. at de kan det. På Haugenstua svarer 92 pst. det samme, jf. figur 2.90.

FIGUR 2.89

Andel mottakere av uføreytelser¹⁾ som andel av befolkningen 16-67 år.²⁾ Prosent. 2004-2012

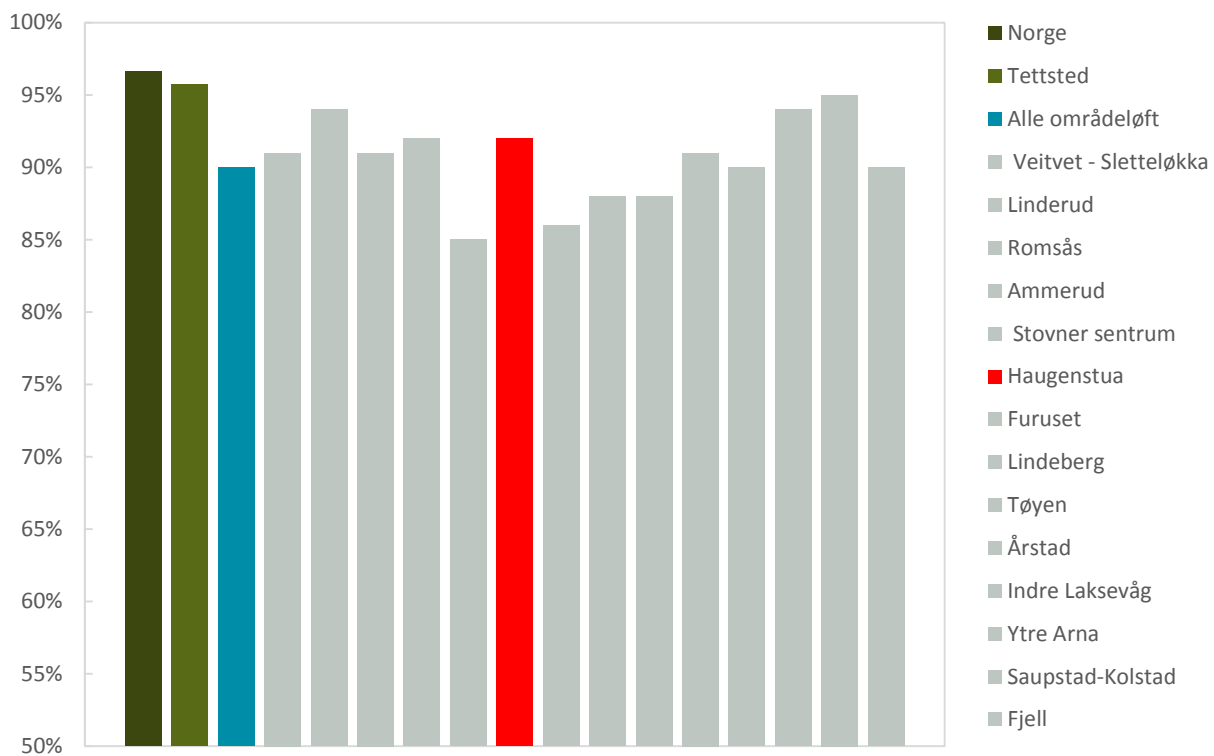
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Omfatter mottakere av uføreytelser. Det er ikke tatt hensyn til regelendringer

2) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.90

Spørsmål: Kan du be slektninger, venner eller naboer om praktisk hjelp dersom du skulle trenge det? Søy-
lene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

2.9 Furuset (Oslo)

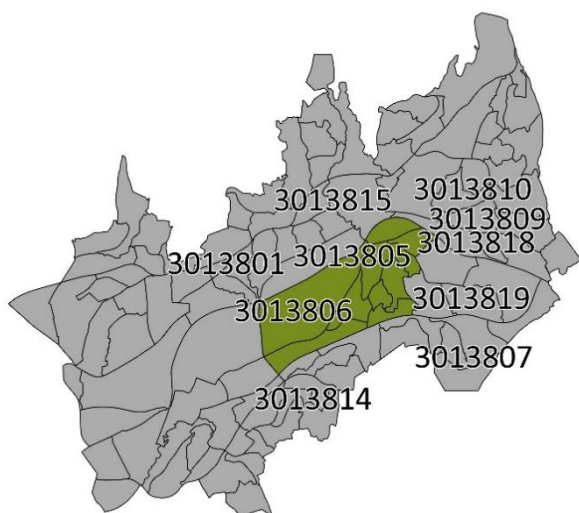
2.9.1 Kort om området

Furuset er et område i Bydel Alna sentralt i Groruddalen i Oslo, jf. figur 2.91.

Området har mange servicetilbud: butikker, post, apotek, ulike kommunale tjenester, gode kommunikasjonsstilbud og et eget lokalbibliotek. Området har også god forbindelse med sentrum gjennom t-bane.

Furuset er et område med stort mangfold som både innebærer muligheter og utfordringer når et inkluderende lokalmiljø skal utvikles. Områder har utfordringer med dårlig omdømme og særlig de offentlige fellesområdene, skoleanleggene, gangveiene og grøntanleggene på Furuset har i mange år vært dårlig vedlikeholdt. Området har også behov for flere steder der folk kan møtes, både innen og uten dørs, tilrettelagt for aktivitet og samvær med familie og venner.

FIGUR 2.91
Furuset

Kilder: DAMVAD og Statistisk sentralbyrå

Bydel Alna har tre overordnede strategier for Områdeløftet: Gode møtesteder og sentra på Furuset, attraktive, trygge og inkluderende bo- og oppvekstmiljø og lokal ledelse og engasjement.

Ved inngangen til 2014 bodde 9645 mennesker innenfor Områdeløftet (SSB, 2014).

Furuset har vært med i Områdeløft siden 2007.

2.9.2 Kort oppsummering av årets måling

Befolkningen på Furuset har de siste ti årene vokst klart svakere enn både i Groruddalen for øvrig og i områdeløftområdene samlet. Antallet personer med ikke-norsk statsborgerskap i området er relativt høy, og vokser raskere enn befolkningen for øvrig. Netto innenlandsk innflytting har variert mye i perioden. Som andel av befolkningen har nettoinnflyttingen vært noe lavere enn gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst år. Andelen barn i skolealder har både økt relativt mye og etablert seg på et relativt høyt nivå.

Trivselen med eget bomiljø er lavere enn i Norge for øvrig, men om lag som gjennomsnittet for områdeløftområdene. Relativt mange rapporterer at de har hatt problemer med kriminalitet i bomiljøet, og flere enn i andre områdeløftområder føler seg utrygge etter at det har blitt mørkt.

Det har vært lite boligutbyggingen på Furuset de siste årene og prisene er relativt lave. Tilfredsheten med egen bolig er imidlertid som i Norge for øvrig. Beboerne synes også tilfreds med egne friluftsmuligheter, men noe lavere enn i Norge som helhet.

Data for tilbud av personrettet tjenesteyting tyder på at Furuset har utviklet et relativt godt tilbud av slike lokalsamfunnstjenester. Sysselsettingen innen slike tjenester har også økt de siste fem årene. Sett i

sammenheng med stigende folketall tyder utviklingen i sysselsettingen på økende interesse for å investere i personrettet tjenesteyting i området.

Innbyggernes sosiale nettverk framstår som noe lavere enn hva vi finner både i Norge som helhet og i områdeløftområdene samlet.

2.9.3 Årets måling (nullpunktsmåling)

Indikator 0.1 Befolkningsutvikling

Befolkningen i området har de siste ti årene vokst klart svakere enn Oslo samlet. Befolkningsveksten er også klart lavere enn i Groruddalen for øvrig og i øvrige områdeløftområder.

Gjennomsnittlige årlig vekst har vært 0,5 pst. i perioden 2004 – 2014, noe som er 75 pst. lavere enn i Oslo som helhet og 63 pst. lavere enn i Groruddalen utenom Furuset.

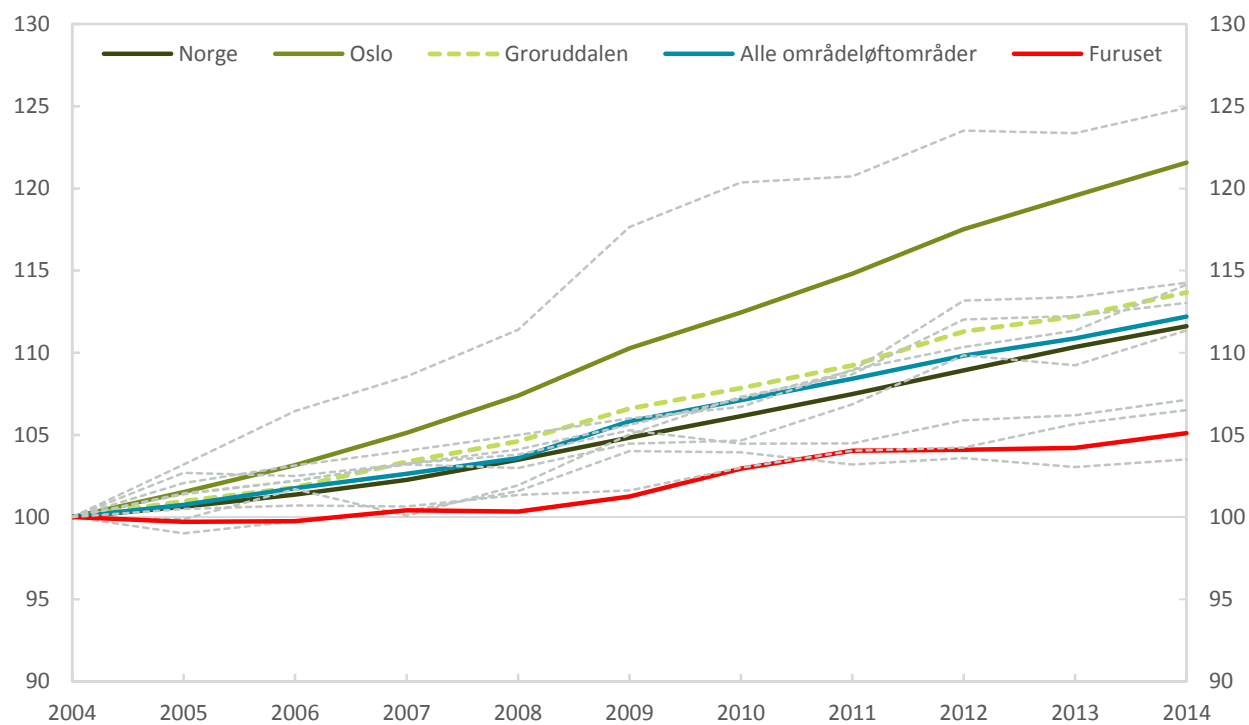
Når vi sammenligner årlig befolkningsutvikling i perioden 2004–2010 og tilsvarende i perioden 2010–2014 både i Furuset og Oslo som helhet får vi et signal om forskjellen mellom utviklingen i området og kommunen øker eller minker. Målt som endring i relativ forskjell, er den relative forskjellen 2 prosentenheter mindre i den siste perioden enn i den første.

Befolkningsutviklingen illustreres i figur 2.92.

Antallet personer med ikke-norsk statsborgerskap i området har vokst raskere enn befolkningen for øvrig. Andelen ikke-norske statsborgere var 17 pst. i 2013, noe som er noe høyere enn i Oslo, Groruddalen og i øvrige Områdeløftområder. Andelen vokser imidlertid saktere enn for kommunen samlet, jf. figur 2.93.

FIGUR 2.92

Befolkningsutvikling.¹⁾ Indeksert (2004=100). 2004-2014

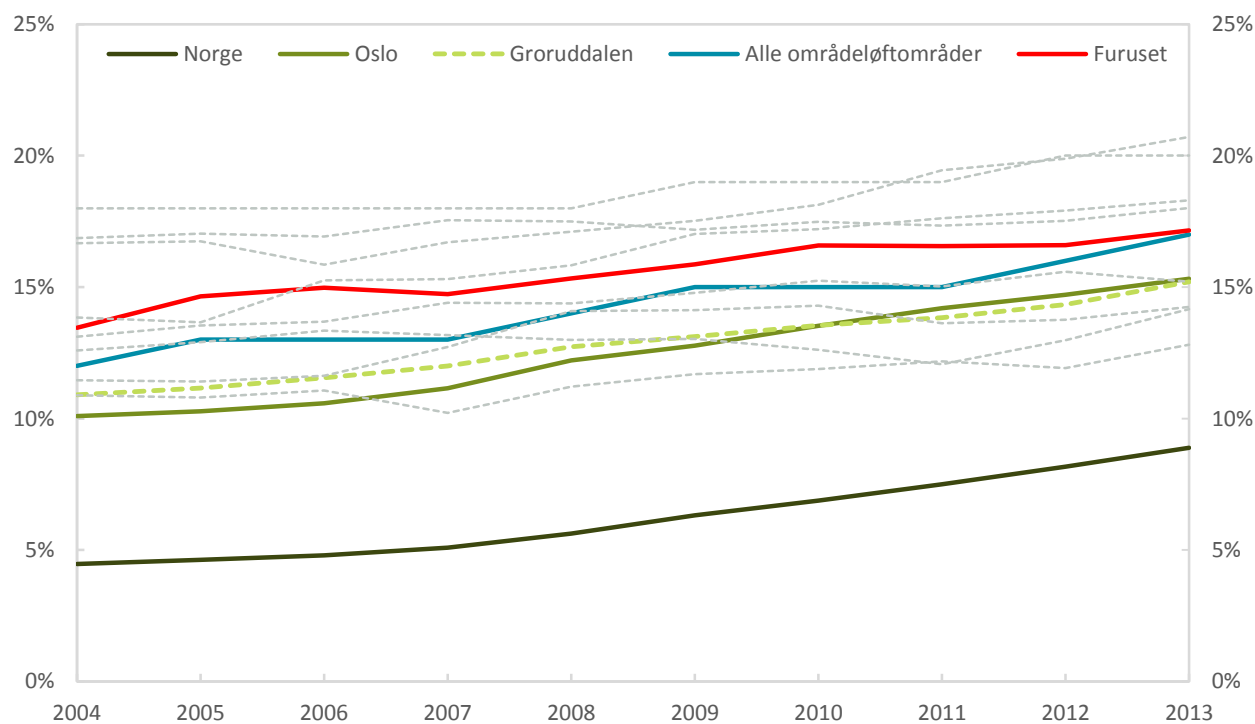

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.93

Andel ikke-norske statsborgere.¹⁾ Prosent. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Indikator 0.2 Flytting

Omfang av innenlandsk flytting inn og ut av mindre områder som andel av området befolkning vil naturlig være større i små enn i store områder. Store innflyttingsoverskudd i et enkelt år vil vanligvis være knyttet til ferdigstillelse av boligprosjekter.

Bruttoinnflytting til Furuset har variert lite siste ti år og utgjorde i gjennomsnitt 15 pst. av befolkningen i perioden 2004-2012.¹⁹ Tilsvarende tall for alle Områdeløftområdene samlet var 17 pst.

Netto innenlandsk innflytting har variert mye i perioden, jf. figur 2.94. Som andel av befolkningen har nettoinnflyttingen vært noe lavere enn gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst år (0,5 pst.), noe som innebærer at folketilveksten skyldes enten innvandring fra utlandet eller fødselsoverskudd. Nettoinnflyttingen i perioden 2004-2012 er i gjennomsnitt noe over utviklingen i Oslo samlet, og noe lavere enn i Groruddalen.

Indikator 0.3 Andel befolkning i skolealder

Ulike aldersgruppers andel av samlet befolkning endres vanligvis lite og sakte. Generelt i Norge har andelen barn i skolealder sunket, som følge av relativt lave fødselstall og innvandring. Andelen i Norge i 2013 var 12 pst., ti prosent lavere andel enn i 2004.

Tilsvarende andel i Furuset var 14 pst. i 2013, to prosentpoeng (16 pst.) høyere andel enn i 2004. Barneandelen har dermed både økt relativt mye og etablert seg på et relativt høyere nivå. Andelsendringen er klart mer positiv enn i både Oslo samlet (-4,5 pst.) og Groruddalen samlet (3 pst.), jf. figur 2.95.

¹⁹ Harmonisk gjennomsnitt. Det foreligger ikke senere data en 2012 på grunnkrets nivå.

Indikator 0.4 Trivsel med bomiljø

Nordmenn er gjennomgående fornøyd med sitt bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,3, de som bor i større tettsteder svarer 8,1, mens de som bor i områdeløftområder svarer 7,4.

Beboerne på Furuset svarer i gjennomsnitt 7,3. Indeksverdien er 12 pst. lavere enn hva som gjelder for Norge som helhet, men forskjellene er mindre enn hva som kan forklares av statistisk usikkerhet (90 pst. konfidensintervall). Se figur 2.96.

Indikator 0.5 Problemer med kriminalitet

Kriminalitet i form av tyveri, skadeverk eller vold har blitt gradvis redusert i de aller fleste OECD land siste ti år, også i Norge. Utviklingen gjenspeiler seg i svar i SSBs levekårsundersøkelse: «I 2012 oppgav nesten 17 prosent i alderen 16-24 år at de i løpet av det siste året ble offer for ett eller flere tilfeller av tyveri, skadeverk, vold eller trusler om vold. Denne andelen er likevel vesentlig lavere enn i alle de fem undersøkelsene i perioden 1991-2007 hvor dette er kartlagt.»²⁰

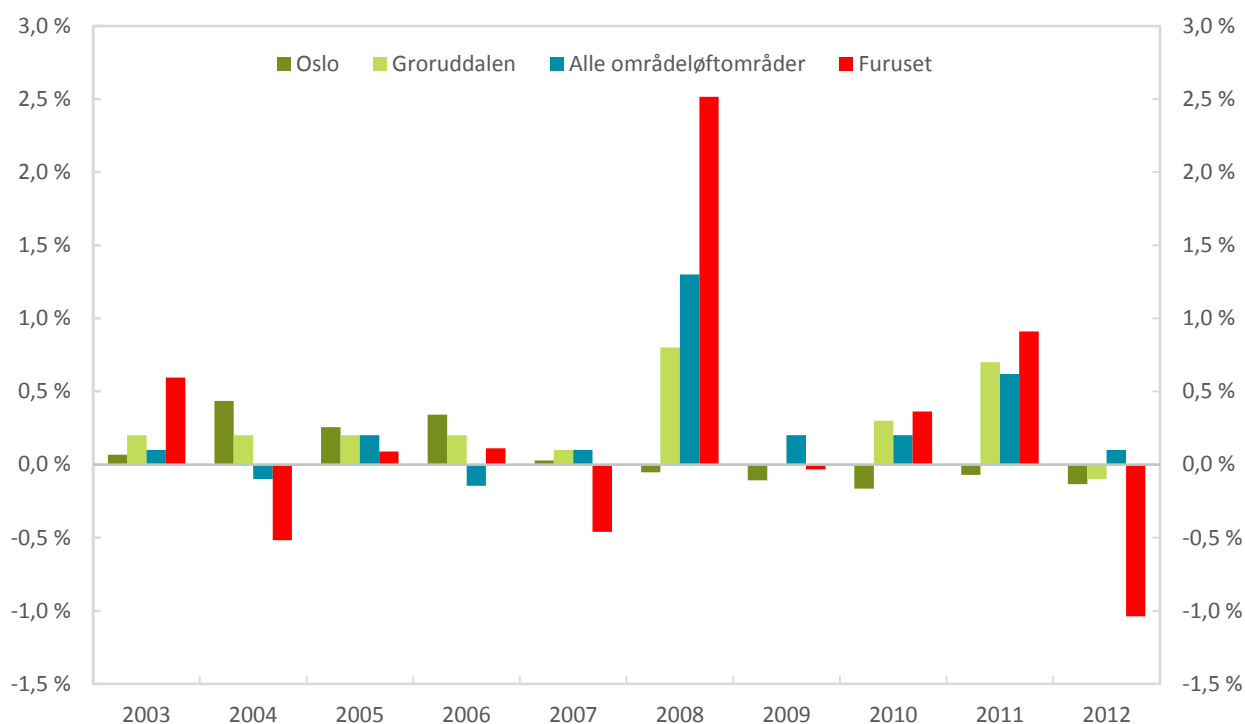
Opplevde problemer med kriminalitet varierer imidlertid mellom aldersgrupper og boområde. Mest utsatt er unge. Likeledes er områdene omfattet av Områdeløft klart mer utsatte. På eksplisitte spørsmål i levekårsundersøkelsen om problemer med, kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet svarer 5 pst. i Norge som helhet at de har det. I store tettsteder svarer 7 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer hele 22 pst. i områdeløftområdene at de har dette.

²⁰ Oppsummering av levekårsundersøkelsen i 2013, se <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/vold/hvert-3-aar/2013-12-20>

På Furuset svarer 20 pst. at de har problemer med kriminalitet i bomiljøet, høyere enn hva som gjelder for større tettsteder, og om lag som gjennomsnittet for områdeløftområder, jf. figur 2.97.

FIGUR 2.94

Nettoinnflytting som andel av befolkningen.¹⁾ Prosent. 2003-2013.

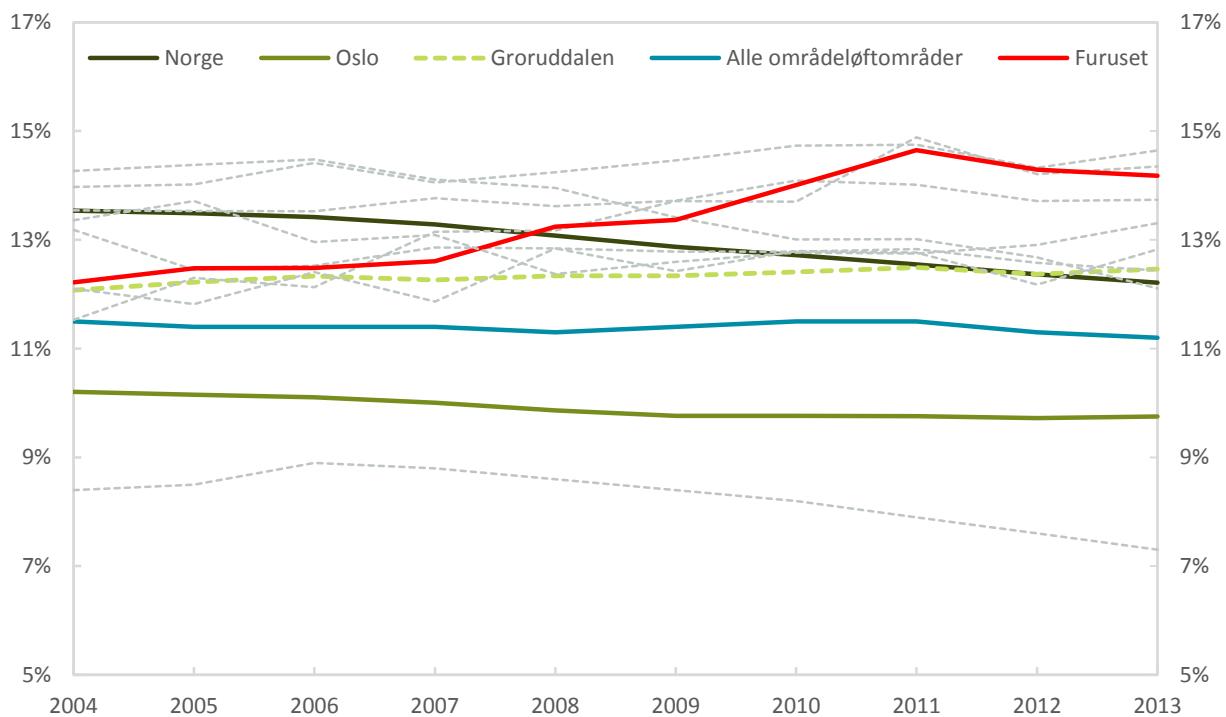

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet og alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.95

Barn 6-15 år som andel av befolkningen.¹⁾ 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Indikator 0.6 Trygghet

På spørsmål om hvor trygg befolkningen føler seg i eget nabolag etter at det har blitt mørkt, er det få som føler seg utrygge. I levekårsundersøkelsen svarer 7 pst. i Norge som helhet at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. I store tettsteder svarer 8 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer 16 pst. i områdeløftområdene at de føler seg utrygge eller veldig utrygge, noe som er signifikant høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig.

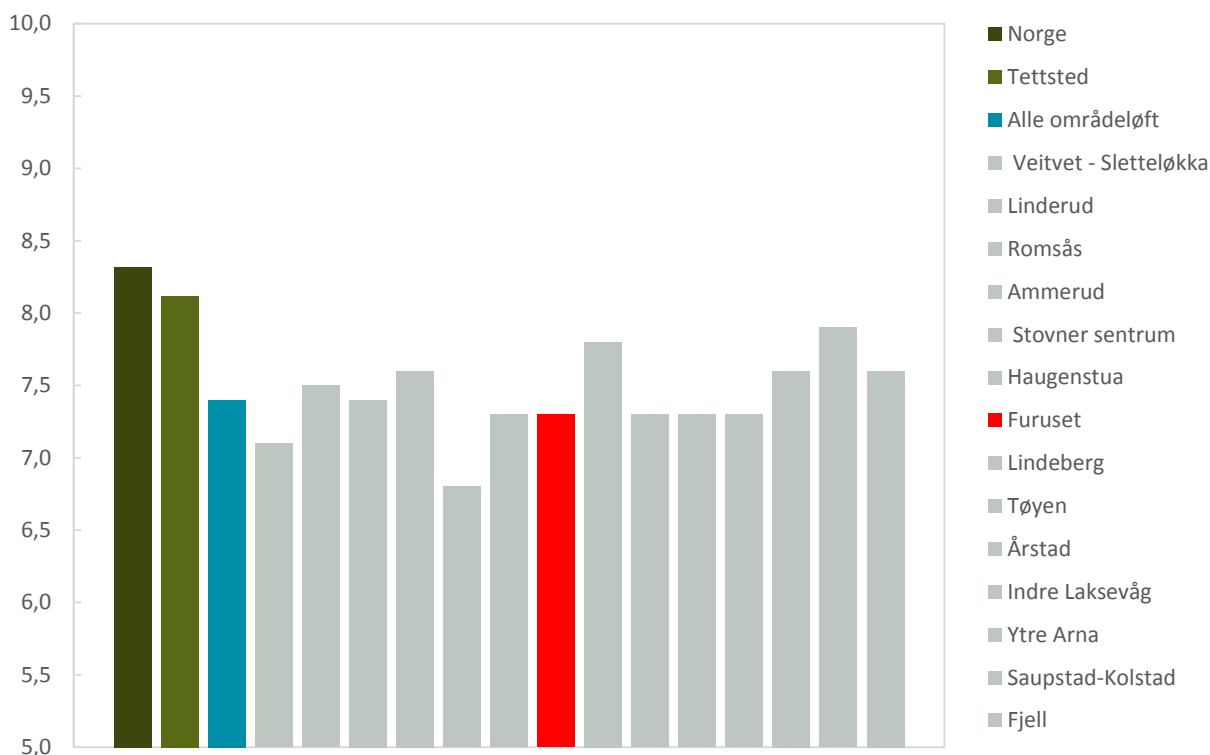
På Furuset svarer 22 pst. at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. Svarandelen er vesentlig høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig og klart høyere enn for områdeløftene samlet, jf. figur 2.97.

Indikator 1.1 Igangsatte boliger

Igangsetting av nye boliger har i Norge de siste ti årene variert mellom 0,6 og 0,8 kvadratmeter per innbygger per år, med et gjennomsnitt på 0,74 kvadratmeter per innbygger per år i perioden 2004-2013. I Oslo var gjennomsnittet i samme periode på 0,59

FIGUR 2.96

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med bomiljøet ditt? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

kvadratmeter per innbygger per år, med 0,58 i gjennomsnitt for perioden 2004-2009 og 0,6 i perioden 2010-2013.

Områdeløftområdene har både langt lavere nivå igangsettingen av nye boliger og større variasjon mellom årene. Gjennomsnittet for perioden 2004-2009 var 0,14 og 0,22 i perioden 2010-2013.

På Furuset ble det igangsatt 0,08 kvadratmeter bolig i gjennomsnitt for perioden 2004-2009 og 0,06 i perioden 2010-2013. Høyest igangsetting var det i 2006, med 0,17 kvadratmeter igangsatt, jf. figur 2.98.

Indikator 1.2 Prisutvikling boliger

Boligprisene har i steget betydelig i Norge over mange år. I Perioden 2004 – 2013 steg gjennomsnittlig kvadratmeterpris på eneboliger, småhus og blokkleiligheter i Norge 6,6 pst på årlig basis. Tilsvarende tall for Oslo var 7,8 pst. Prisene sank både i Norge og i Oslo under finanskrisetåret 2008, men prisstigningen fortsatte deretter, om enn i en litt lavere takt enn før finanskrisen. I områdeløftområdene har prisutviklingen i stor grad fulgt utviklingen i Norge som helhet.

Prisene på Furuset ligger klart under nivået både i Oslo og Groruddalen for øvrig. Den årlige veksttaket de siste årene har også vært relativt lav. I hele perioden 2004-2013 økte prisene på Furuset 7,2 pst. årlig, men i perioden 2009-2013 økte prisene bare 2,6 pst. årlig, noe som var om lag 4,5 prosentpoeng lavere enn årlig vekst i Oslo siste fire år. Prisøkning var tilsvarende lavere enn veksttaket i Groruddalen for øvrig (siste fire år), jf. figur 2.99.

Data for boligomsetning underbygger at det både er interesse for å kjøpe bolig på Furuset og at det er betydelig omsetning i området. Gjennom hele perioden 2004-2013 var det betydelig flere salg av boligheter som andel av befolkningen på Furuset enn

i Oslo som helhet (ca. 70 pst. høyere andel i 2013), men noe lavere andel enn i Groruddalen for øvrig (ca. 5 pst. lavere andel i 2013). Omsetningsandelen i Groruddalen var igjen høyere enn i Oslo som helhet.

Indikator 1.3 Beboeres oppussing

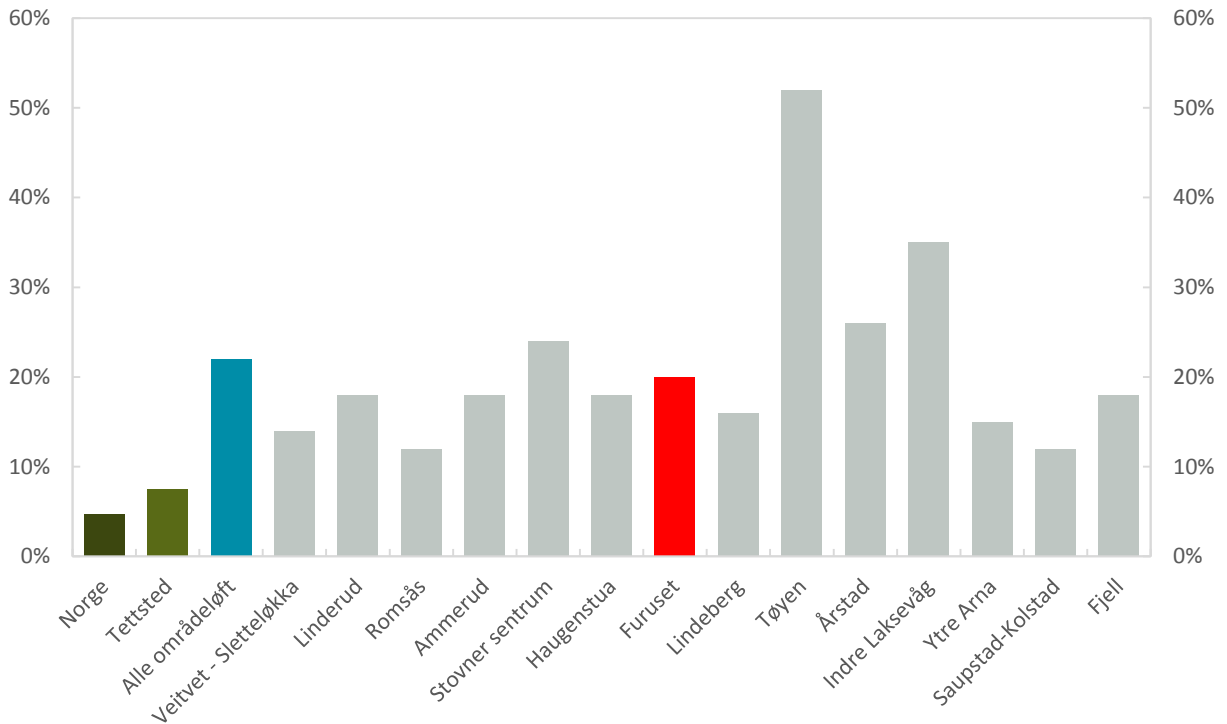
Norge befolkning er i verdenstoppen når det kommer til investeringer i egen bolig. Fra Levekårsundersøkelsen ser vi at om lag førti prosent av Norges befolkning investerer i egen bolig (42 pst.) hvert år. Andelen er marginalt lavere i større tettsteder (40 pst.). Vår spørreundersøkelse tyder på at andelen er noe lavere i områdeløftområdene samlet (37 pst.), men ikke mye.

Beboerne på Furuset svarer som gjennomsnittet for områdeløftområdene, dvs. 37 har investert i egen bolig siste år, jf. figur 2.100.

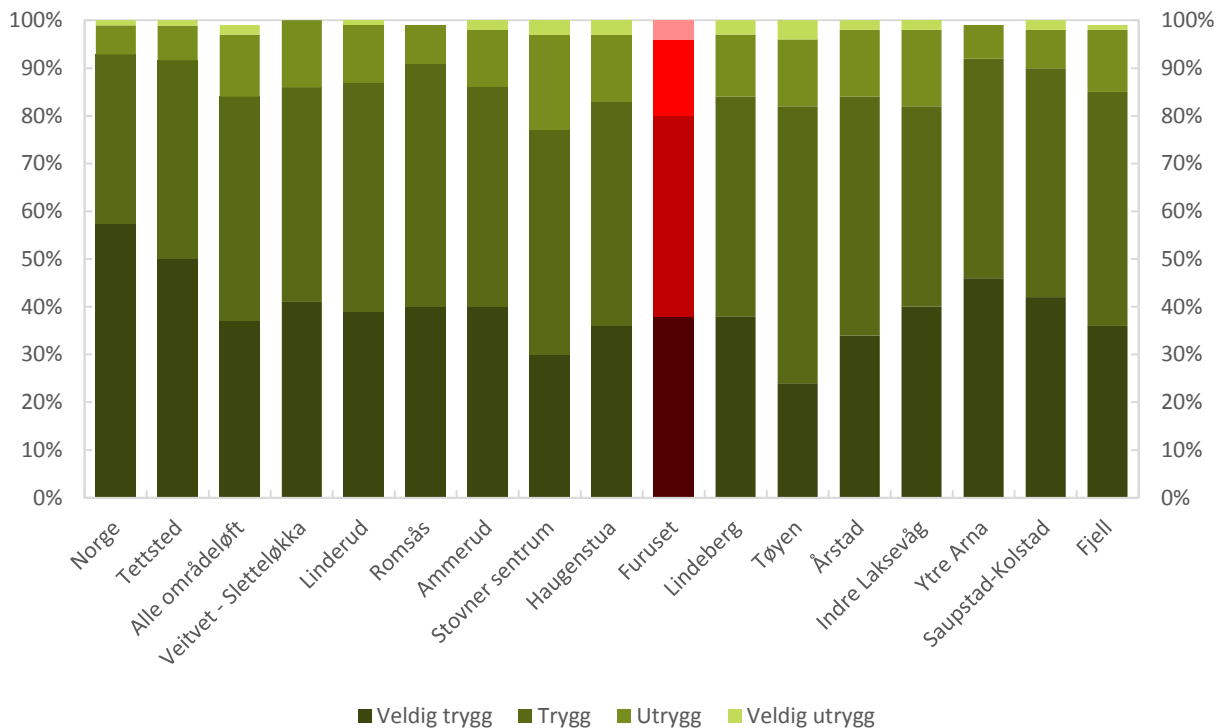

FIGUR 2.97

Spørsmål: Har du/dere problemer med kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet (ja/nei)? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Hvor trygg føler du deg når du går alene i ditt nabolag etter at det har blitt mørkt?

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 1.4 Tilfredshet med bolig

Levekårsundersøkelsen viser at nordmenn på landsbasis er svært tilfredse med egen bolig. Det er en rekke nærliggende årsaker til dette, blant annet generelt høy boligstandard. På en skala fra 1 -10, hvor 10 betyr svært fornøyd, er gjennomsnittet 8,0 på landsbasis. I områdeløftområdene oppgir innbyggerne i gjennomsnitt samme tilfredshetsnivå. Tettsteder har generelt marginalt lavere nivå (7,9).

Beboerne fra Furuset oppgir en tilfredshetsverdi på 8,1, jf. figur 2.100.

Indikator 2.1 Sysselsatte i personrettet tjenesteyting

Personrettede tjenester er typisk mest utbredt der folk samles og ferdes. Sysselsettingen i slike tjenester er høyest i de største byene, i tillegg til reiselivsdestinasjoner. Sysselsatte som andel av befolkningen endres lite fra år til år: I Norge som helhet utgjorde sysselsatte innenfor næringene detaljhandel og servering 5,3 pst. av befolkningen i 2013, ned fra 5,7 i 2008. I Oslo var tilsvarende andeler 6,3 og 7,0 pst.

Tilsvarende sysselsettingsandel innenfor personrettede tjenester i områdeløftområdene la gjennomgående lavere enn i landet som helhet og var 3,4 pst. i 2013, opp fra 3,2 pst. i 2008.

På Furuset var andelen relativt høy og utgjorde 6,5 pst. i 2013. Andelen har også økt de siste fem årene (10 pst.) og var 5,9 pst. i 2008. Sett i sammenheng med stigende folketall tyder utviklingen i sysselsettingsandelen på økende interesse for å investere i personrettet tjenesteyting i området, jf. figur 2.101.

Indikator 2.2 Næringsarealer i personrettet tjenesteyting

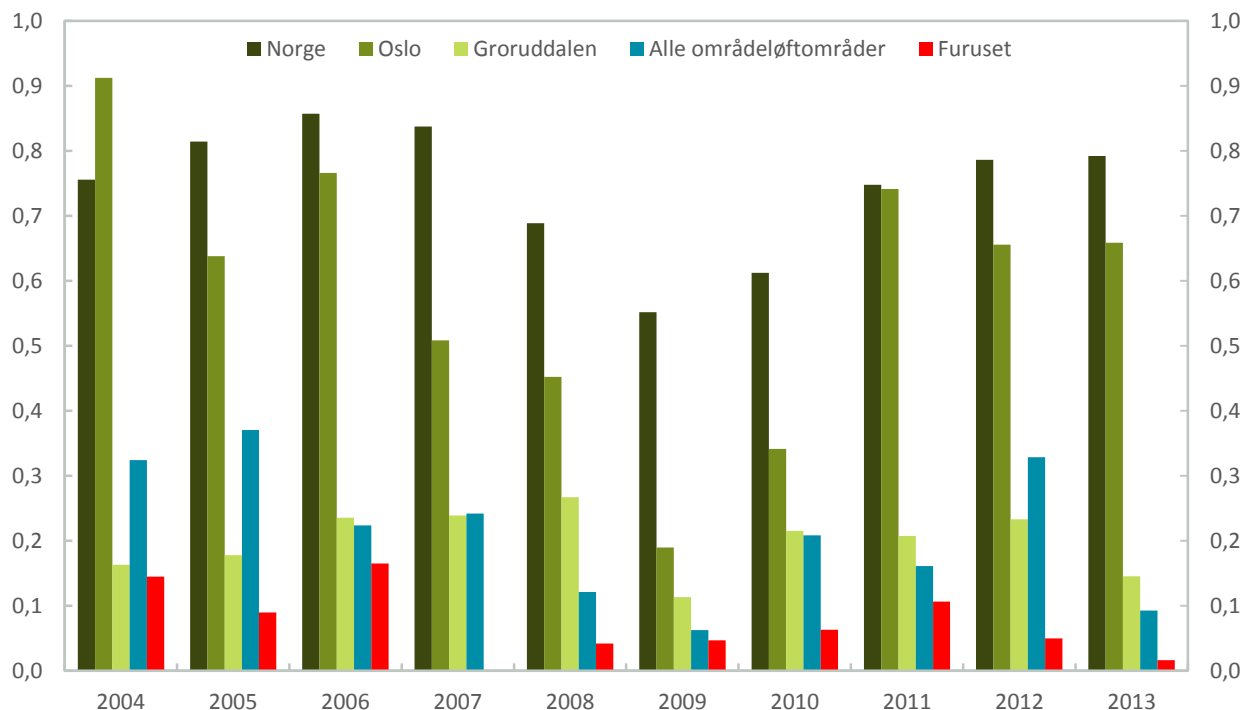
Data for igangsatt bruksareal til varehandel, serveringsvirksomhet og markedsdrevne fritidsbygg indikerer en viss interesse for å investere i personrettede tjenester på Furuset.

I perioden 2004 – 2013 ble det investert 0,02 kvm. per innbyggere slike bygg på Furuset. Investeringen fordelte seg på to år, 2006 og 2013. I Norge som helhet ble det investert i 1,1 kvm. per innbygger i bygg til personrettet tjenester i perioden sett under ett, hvorav 96 pst. var handel. I Oslo og Groruddalen var tilsvarende investeringer i perioden 0,45 og 0,34 kvm. per innbygger.

Det har ikke vært noen supplerende investeringer i hoteller eller overnatting på Furuset i perioden 2004-2013. I Oslo utgjorde slike investeringer 0,14 kvm. per innbygger i samme periode. I Norge var tilsvarende andel 0,27.

FIGUR 2.98

Igangsetting av nye boliger.¹⁾ Alle boligtyper. Kvadratmeter per innbygger. 2004-2013.

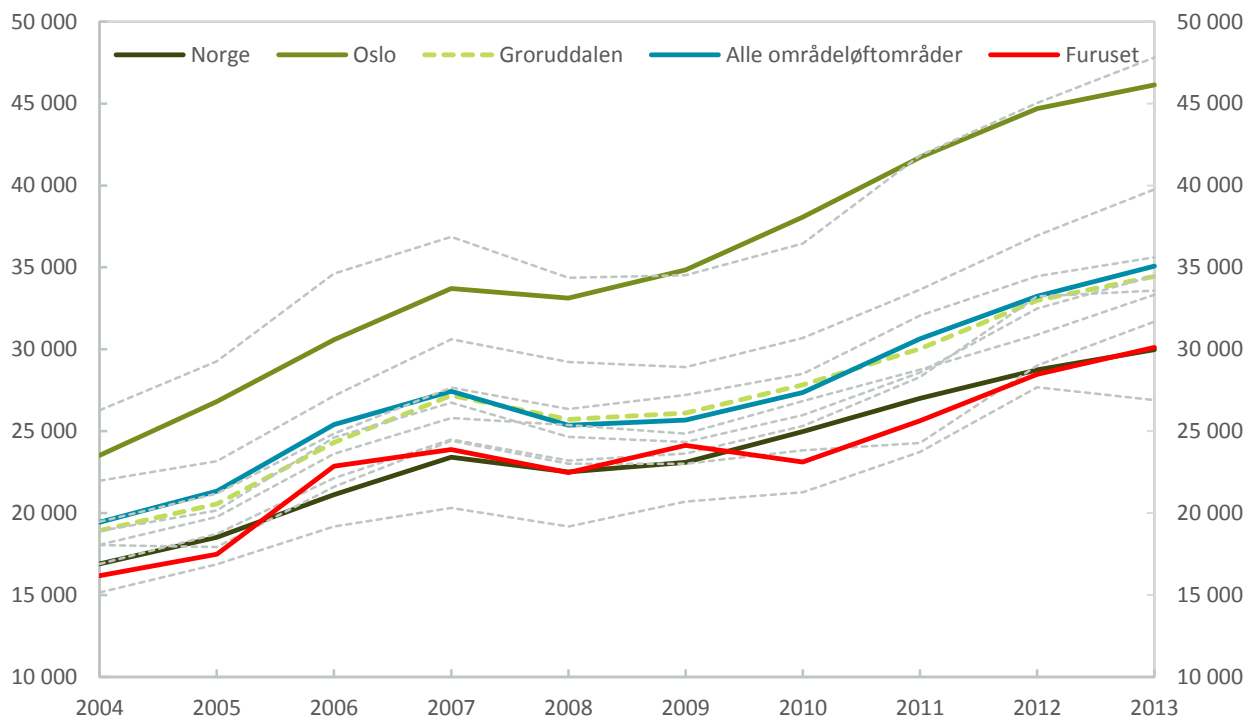

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.99

Gjennomsnittlig kvadratmeterpris.^{1), 2)} Kroner. Løpende priser. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Eneboliger, småhus og blokkleiligheter

Indikator 2.3 Sysselsatte i offentlig personrettet tjenesteyting

Offentlige personrettede tjenester utvikles generelt som en følge hvor mange barn som trenger undervisning eller tilsyn og hvor mange som har behov for helsetilbud nær seg. I Norge som helhet arbeidet 14 pst av befolkningen i næringene undervisning (nacekode 85), helsetjenester (nacekode 86), pleie og omsorg i institusjon (nacekode 87), omsorg uten botilbud, barnehager mv. (nacekode 88). Andelen var den samme i 2013 og 2008.

Områdeløftområdene har generelt en noe lavere andel sysselsatte i området som andel av befolkningen. Andelen var 10 pst. både i 2013 og 2008. I Oslo var andelen 15 pst, ned fra 16 pst i 2008. I Groruddalen var andelen 10 pst. begge år.

På Furuset utgjorde sysselsatte i offentlige personrettede tjenester 15 pst. av befolkningen i 2013, opp fra 12 pst. i 2008. Over halvparten var sysselsatt innen helse og omsorg.

Indikator 3.1 Bruksareal fritid og rekreasjon

Investeringer i møteplasser og uteområder som kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a. bidrar normalt til å øke mulighetene for at ulike deler av befolkningen i et område møtes. Generelt investeres det lite i slike kollektive goder i områdeløftområdene.

For alle områdeløftområdene var investeringer i slike fasiliteter 0,05 kvm. per innbygger summert over hele perioden 2004-2013. Tilsvarende investeringer utgjorde 0,46 kvm. i Norge som helhet i samme periode, 0,31 kvm. i Oslo og 0,08 i Groruddalen, jf. figur 2.102.

På Furuset ble det ikke investert i noen slike kulturfasiliteter i perioden.

Indikator 3.2 Bruk av møteplasser

For å få et enkelt mål på bruk av møteplasser som lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet, har vi spurt beboerne i området løft om bruk siste måned. Likelydende spørsmål finnes dessverre ikke i levekårsundersøkelsen. I områdeløftområdene samlet svarer 56 pst. at de har benytte slik møteplasser.

Det er lite variasjon mellom områdeløftområdene, jf. figur 2.103. På Furuset svarer 56 pst. at de har benyttet slike møteplasser, altså som gjennomsnittet for områdeløftområdene.

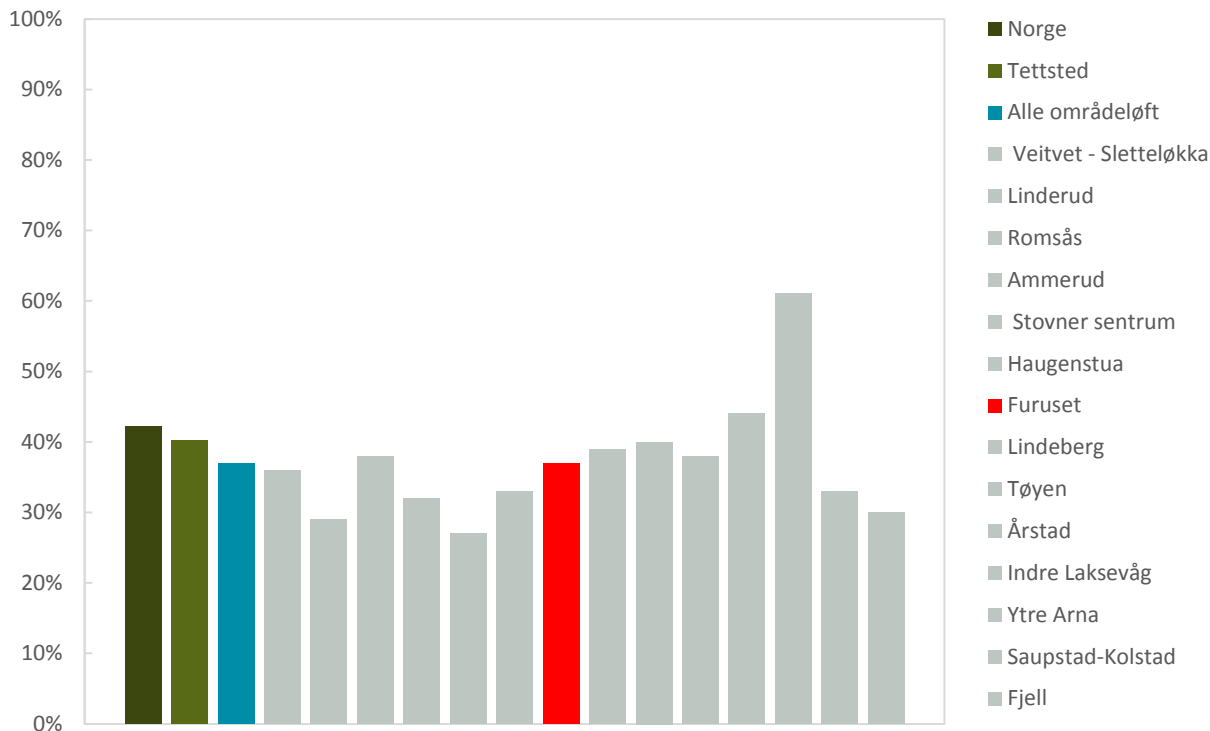
Indikator 3.3 Tilfredshet med rekreasjon og fritidsmuligheter

Nordmenn er gjennomgående opptatt av gode fri-luftsområder og er også i stor grad fornøyd med rekreasjonsmulighetene nær eget bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,5, de som bor i større tettsteder svarer 8,2, mens de som bor i områdeløftområder svarer 8,0. Områdeløftbeboere er altså gjennomsnitt nesten like fornøyd med sine rekreasjonsmuligheter som beboere flest.

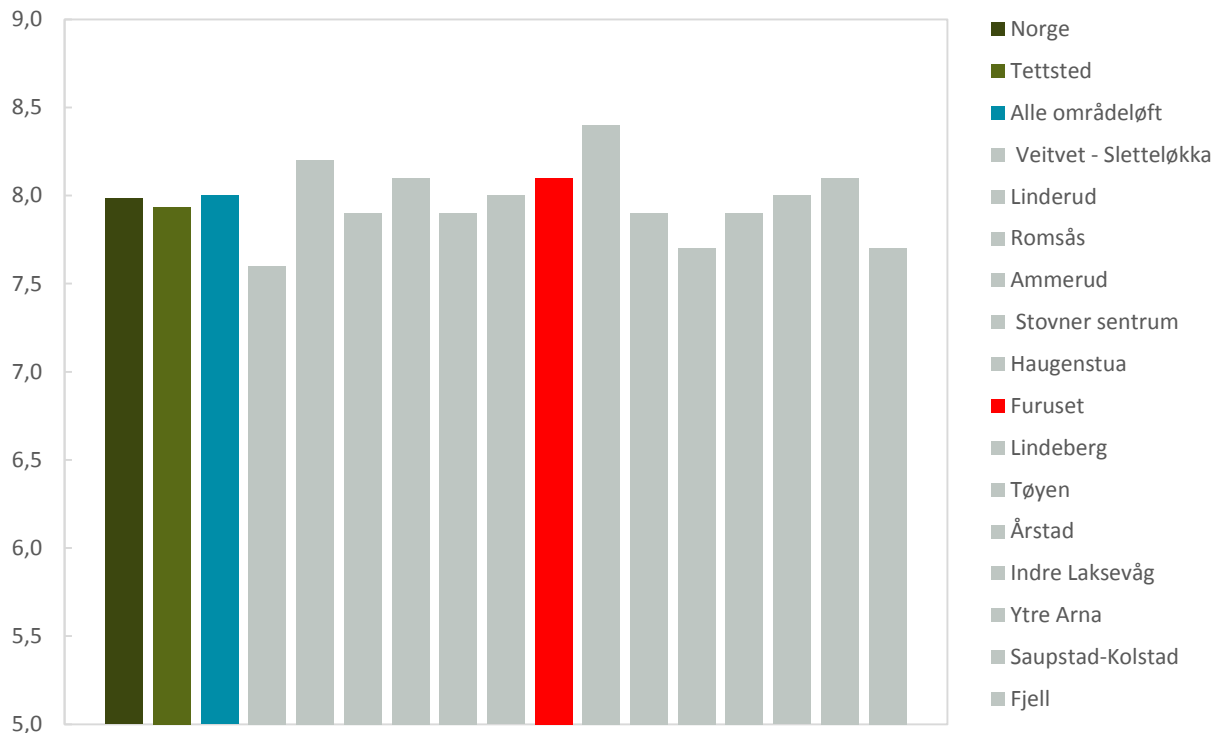
På Furuset gir beboernes svar 8,0 på samme skala, noe som er noe lavere enn på landsbasis og i store tettsteder for øvrig, jf. figur 2.103.

FIGUR 2.100

Spørsmål: Har du/dere i løpet av siste 12 månedene hatt utgifter til vedlikehold, reparasjoner eller oppussing av boligen? Ta ikke med utgifter til nybygg eller tilbygg. Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med boligen din? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 4.1 Omfang av uføretrygd

Andelen uføre som andel av befolkningen i normalt arbeidsfør alder (20-67 år) har de siste årene holdt seg relativt stabil og gått noe ned. Også i områdeløftområdene ser vi at andelen uføre synker noe. Om lag i samme takt som de større byene. Andelen er imidlertid noe høyere enn i de store byene. Av befolkningen mellom 20 – 67 år utgjorde i 2012 andelen uføre 5,8 pst. i områdeløftområdene samlet, 4,4 pst. i Groruddalen og 3,8 pst. i Oslo som helhet.

Tilsvarende andel på Furuset var 3,7 pst, om lag som i Oslo samlet. Utviklingen har også vært omtrent som for Oslo samlet, jf. figur 2.104.

Indikator 4.2 Barn i barnehagen

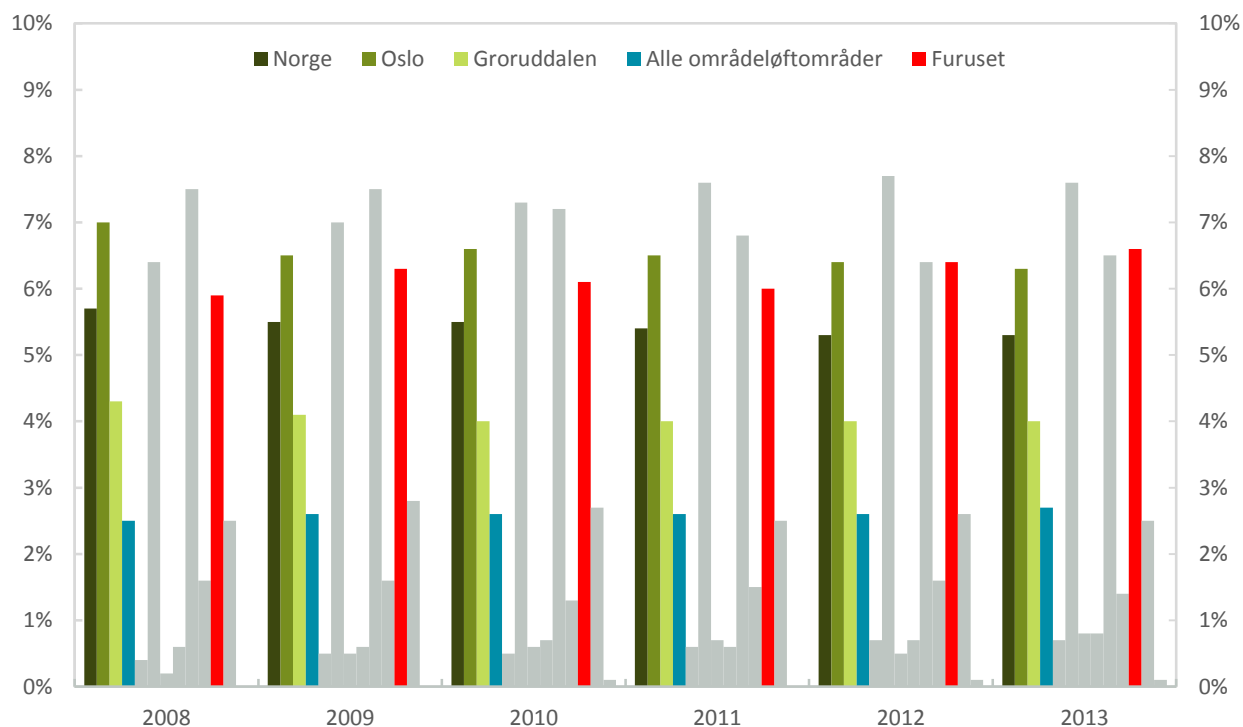
Fordi barneforeldre møtes der barn møtes, har det vært et ønske om å utvikle en indikator som viser utviklingen i andel barnehagebarn av barn i barnehagealder i områdene.

Vi mangler data for nøyaktig antall barn i barnehagealder, men har antall barn i alderen 0-6 år. Som andel av barn i denne aldersgruppen har andelen barn i barnehagealder for områdeløftområdene samlet økt fra 42 til 51 pst. i perioden 2004-2013.

Samme andel for Furuset for de respektive årene har økt fra 40 til 51 pst., med andre ord om lag som gjennomsnittet for områdeløftområdene.

FIGUR 2.101

Sysselsatte innenfor detaljhandel og servering som andel av befolkningen.^{1), 2)} Prosent. 2008-2013

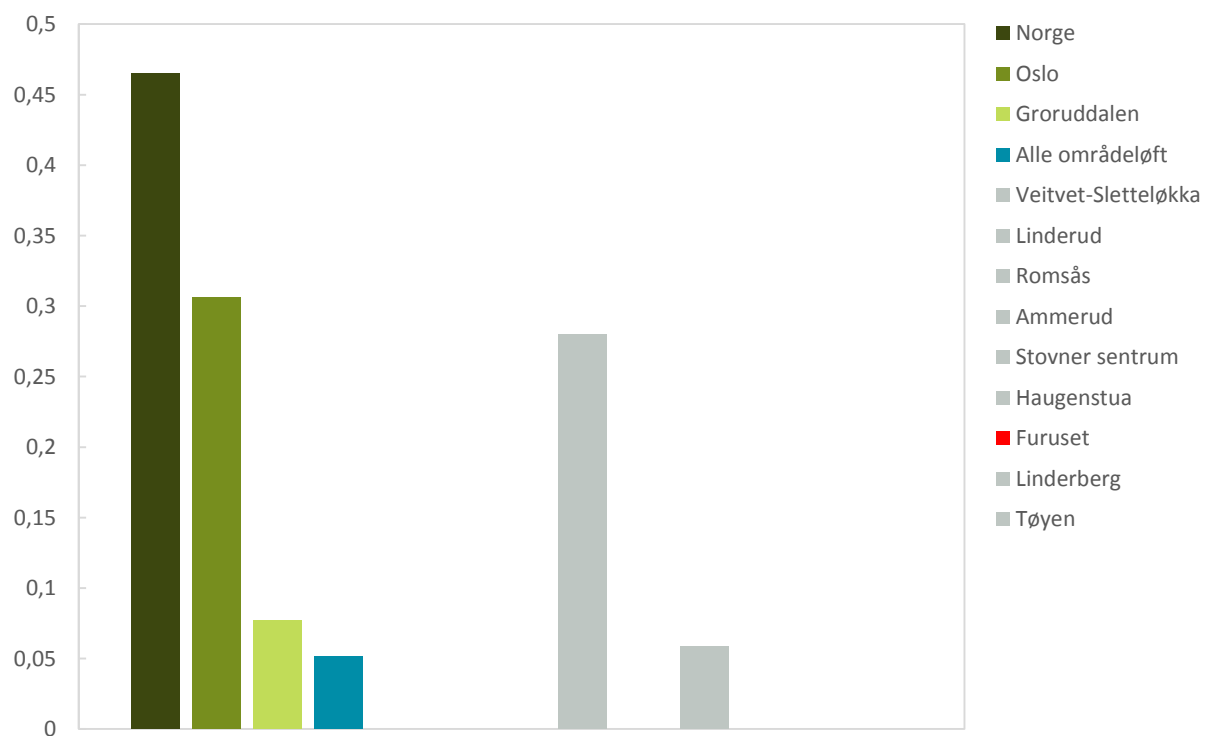
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Næringene er definert som hhv. næring 47 og 56 i henhold til Standard for næringsinndeling (SN2007)

FIGUR 2.102

Igang satt bruksareal til kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a.¹⁾ Kvadratmeter per innbygger. Total for perioden 2004-2013

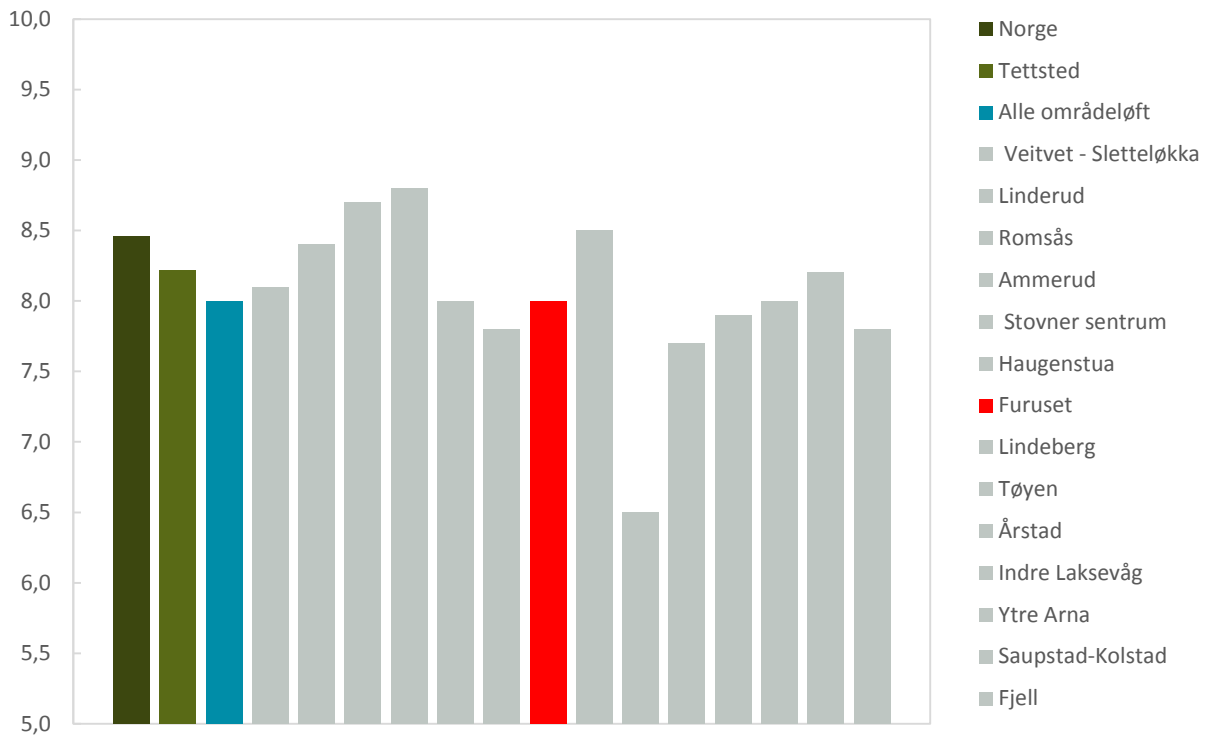

Kilde: Statistisk sentralbyrå

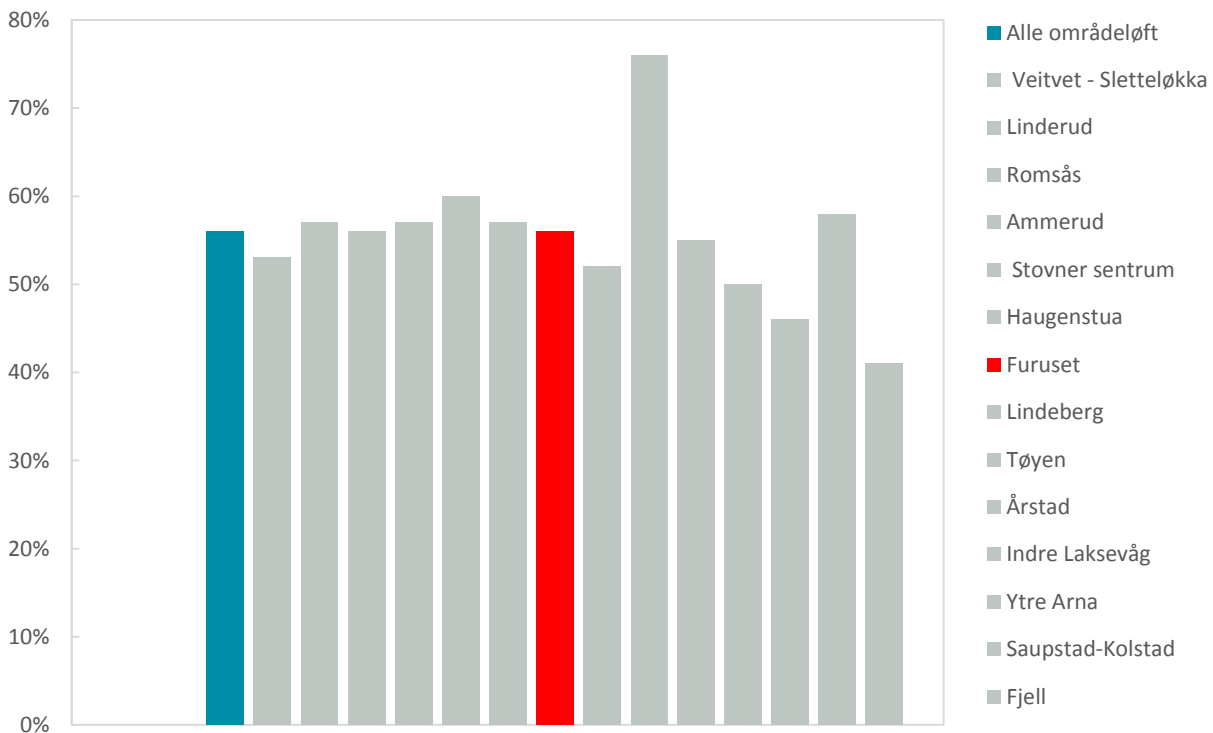
1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.103

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med friluftsliv og rekreasjonsområdene i nærheten av der du bor? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Spørsmål: Har du i løpet av den siste måneden benyttet deg av møteplasser (dvs. lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet.¹⁾ Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

1) Spørsmålet er ikke inkludert i Levekårsundersøkelsen

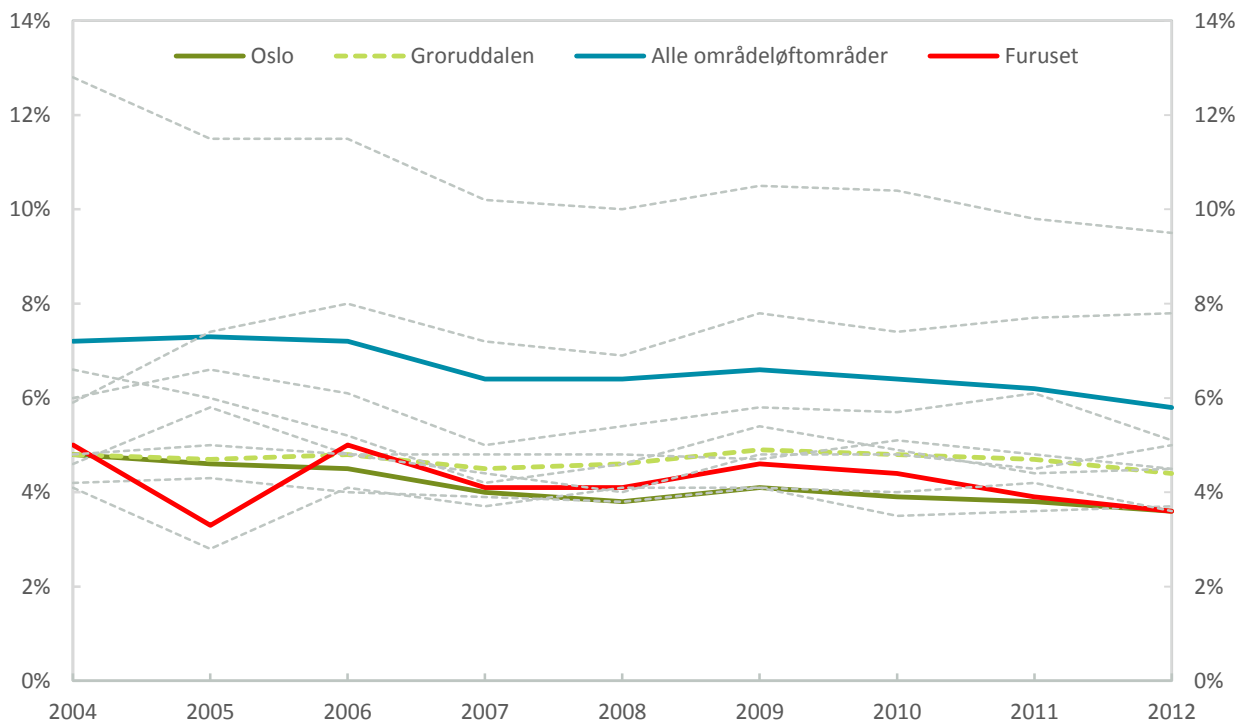
Indikator 4.3 Sosialt nettverk

En indikator for sosial tilhørighet er om det er mulig å trekke på nærmiljøet når man trenger hjelp. Levekårsundersøkelsen stiller spørsmål om hvorvidt en person kan be naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Hele 97 pst. av Norges befolkning svarer at de kan de, 96 pst. i større tettsteder.

Fra vår undersøkelse går det fram at områdeløftområdene svarer i litt mindre grad at de kan naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Her svarer 90 pst. at de kan det. På Furuset svarer 86 pst. det samme, noe som framstår som en relativ lav andel. Se figur 2.105.

FIGUR 2.104

Andel mottakere av uføreytelser¹⁾ som andel av befolkningen 16-67 år.²⁾ Prosent. 2004-2012

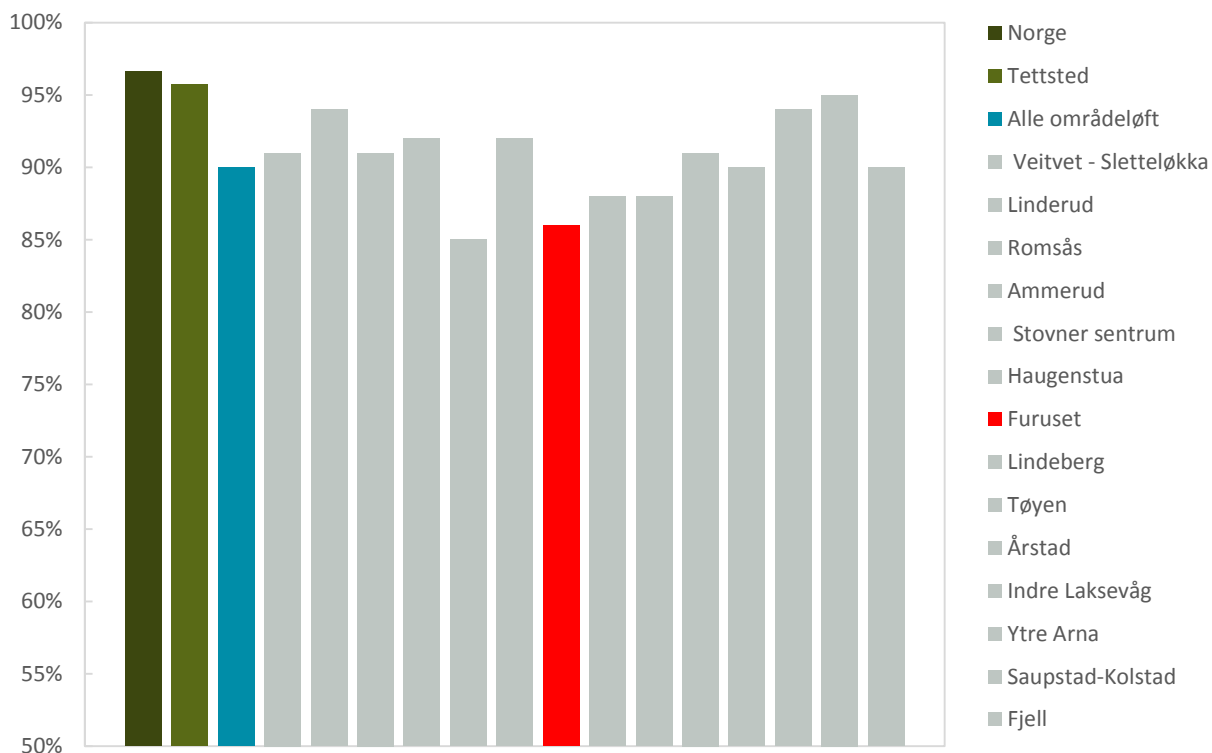
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Omfatter mottakere av uføreytelser. Det er ikke tatt hensyn til regelendringer

2) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.105

Spørsmål: Kan du be slektninger, venner eller naboer om praktisk hjelp dersom du skulle trenge det? Søy-
lene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

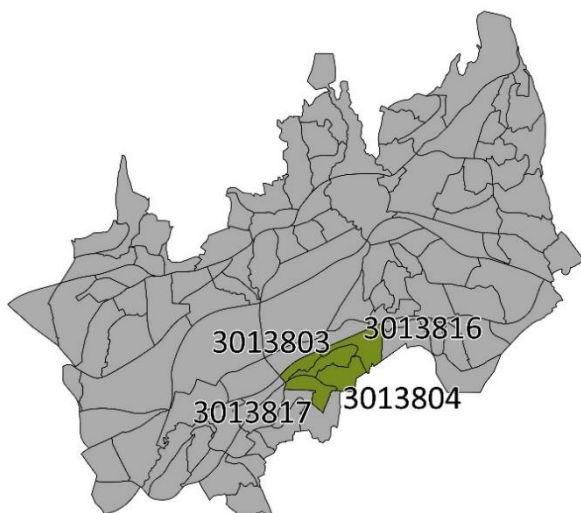
2.10 Lindeberg (Oslo)

2.10.1 Kort om området

Lindeberg er en drabantby i Groruddalen sørvest for Furuset jf. figur 2.106. Området ligger inntil Østmarka og tilbyr beboerne nær kontakt med skog og mark, og gåavstand til Lutvann. Lindeberg har et eget nærsenter. Bebyggelsen i området består av en blanding av boligblokker og rekkehus.

Ved inngangen til 2014 bodde 8029 mennesker innenfor Områdeløftet (SSB, 2014).

FIGUR 2.106
Lindeberg

Kilder: DAMVAD og Statistisk sentralbyrå

Utfordringene for området er særlig knyttet til store forskjeller i bokvalitet, behov for å stryke språkkopplæringen, og sosial kapital. Området har få møteplasser, samt at støy og biltrafikk er en utfordring for bomiljø og attraktivitet.

Overordnede mål for Områdeløft omfatter gode oppvekstvilkår, botiltak i utsatte områder (særlig i Lindeberglia), attraktive møteplasser og norskopplæring og kultur og rekreasjonsmuligheter.

Lindeberg har vært med i Områdeløft siden 2011.

2.10.2 Kort oppsummering av årets måling

Befolkningen på Lindeberg har de siste ti årene vokst klart svakere enn i Groruddalen for øvrig og i øvrige områdeløftområder. Netto innenlandsk innflytting har i samme periode utviklet seg fra å være negativ til å bli positiv. Andelen barn i skolealder har økt de siste årene og var noe høyere enn Oslo samlet i 2013. Andelen personer med utenlandsk statsborgerskap er stabil og lavere enn i Oslo samlet.

Trivselen med eget bomiljø er noe lavere enn i Norge for øvrig, men noe høyere enn gjennomsnittet for områdeløftområdene. Færre rapporterer at de har hatt problemer med kriminalitet i bomiljøet enn i andre områdeløftområder, men andelen er høyere enn i landet som helhet. Andelen som føler seg utrygge etter at det har blitt mørkt er som i andre områdeløftområder.

Det har vært lite boligutbyggingen på Lindeberg de siste årene. Tilfredsheten med egen bolig er imidlertid som i Norge for øvrig. Beboerne synes også like tilfreds med egne friluftsmuligheter som i Norge som helhet, og mer tilfredse enn i Oslo samlet.

Data for tilbud av personrettet tjenesteyting tyder på at sysselsettingen innen slike tjenester som andel av Lindebergs befolkning, har holdt seg stabil i flere år. Sett i sammenheng med stigende folketall tyder utviklingen på et stabilt positivt marked for slike lokalsamfunnstjenester i området.

Innbyggernes sosiale nettverk framstår som på samme nivå som i områdeløftområdene samlet.

2.10.3 Årets måling (nullpunktsmåling)

Indikator 0.1 Befolkningsutvikling

Befolkningen i området har siste ti år vokst klart svakere enn Oslo som helhet. Befolkningsveksten er også klart lavere enn i Groruddalen for øvrig og i øvrige områdeløftområder.

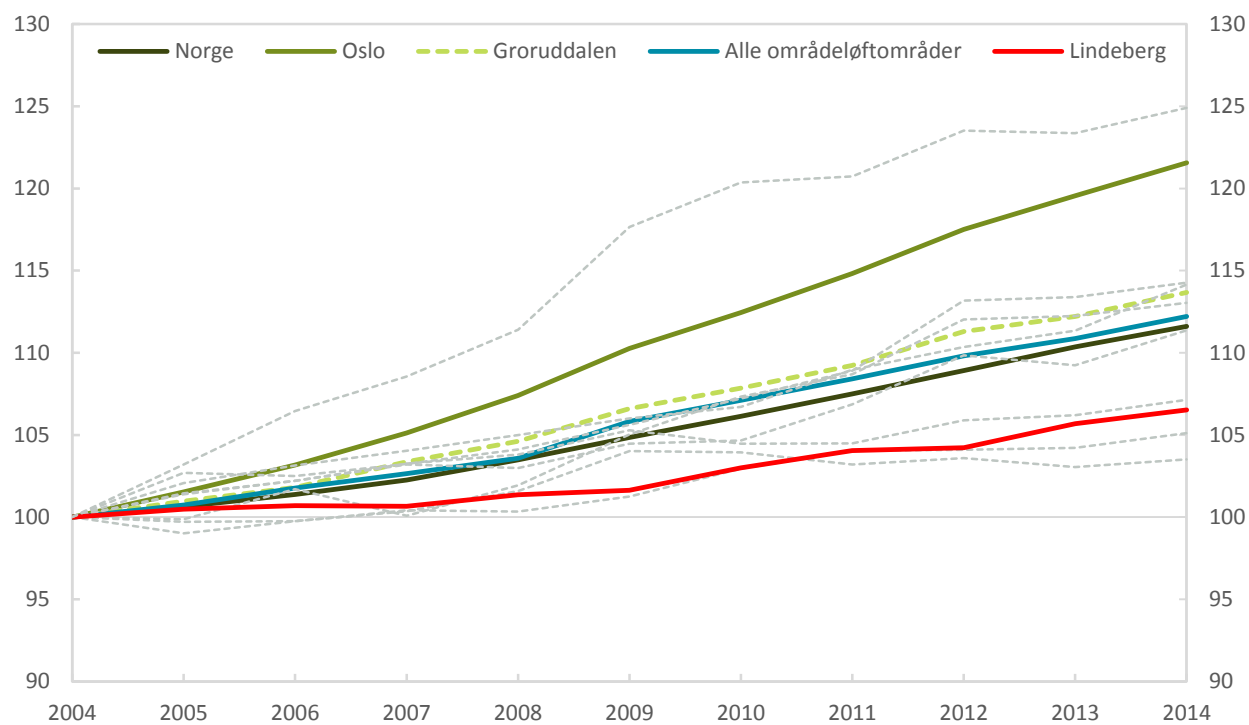
Gjennomsnittlige årlig vekst har vært 0,6 pst. i perioden 2004 – 2014, noe som var 6 pst. lavere enn i Oslo som helhet og 52 pst. lavere enn i Groruddalen utenom Lindeberg.

Befolkningsutviklingen er illustrert i figur 2.107.

Antallet personer med ikke-norsk var 14 pst. i 2013, noe som er om lag som i Oslo, Groruddalen og i øvrige Områdeløftområder. Andelen vokser saktere enn for kommunen samlet, jf. figur 2.108.

FIGUR 2.107

Befolkningsutvikling.¹⁾ Indeksert (2004=100). 2004-2014

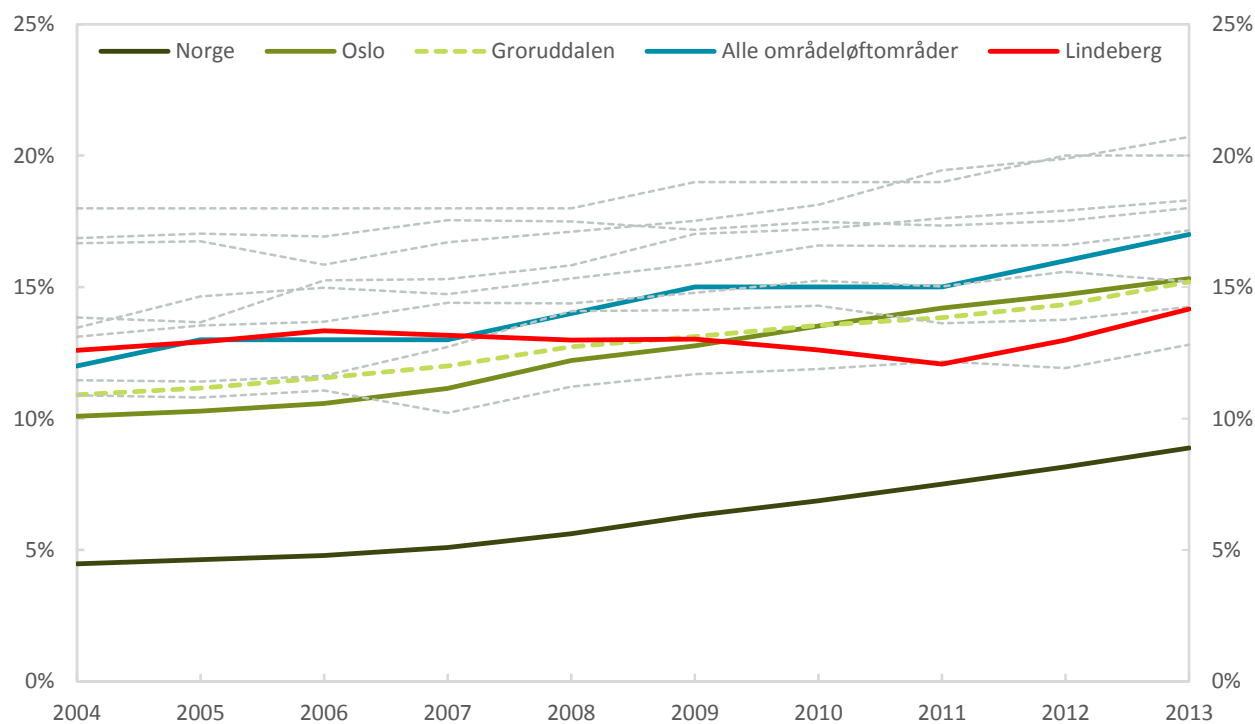

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.108

Andel ikke-norske statsborgere.¹⁾ Prosent. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Indikator 0.2 Flytting

Omfang av innenlandsk flytting inn og ut av mindre områder som andel av området befolkning vil naturlig være større i små enn i store områder. Store innflyttingsoverskudd i et enkelt år vil vanligvis være knyttet til ferdigstillelse av boligprosjekter.

Bruttoinnflytting til Lindeberg har variert lite siste ti år og utgjorde i gjennomsnitt 14 pst. av befolkningen i perioden 2004-2012.²¹ Tilsvarende tall for Områdeløftområdene samlet var 17 pst.

Netto innenlandsk innflytting har i samme periode utviklet seg fra å være negativ til å bli positiv, jf. figur 2.109. Som andel av befolkningen har nettoinnflyttingen vært lavere enn gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst (0,6 pst.) i det meste av perioden, men blitt høyere på slutten av perioden. Tilsvarende har nettoinnflyttingen i perioden 2004-2012 vært under utviklingen i Oslo samlet og Groruddalen i begynnelsen av perioden og høyere i siste del av perioden.

Indikator 0.3 Andel befolkning i skolealder

Ulike aldersgruppers andel av samlet befolkning endres vanligvis lite og sakte. Generelt i Norge har andelen barn i skolealder sunket, som følge av relativt lave fødselstall og innvandring. Andelen i Norge i 2013 var 12 pst., ti prosent lavere andel enn i 2004.

Tilsvarende andel i Lindeberg var 13 pst. i 2013, om lag samme andel enn i 2004. Andelen har imidlertid variert en del gjennom perioden, fra å synke de første årene i måleperioden, til å stige i siste del. Andelsendringen var mer positiv enn i Oslo samlet (-4,5 pst.), men noe lavere enn i Groruddalen samlet (3 pst.), jf. figur 2.110.

²¹ Harmonisk gjennomsnitt. Det foreligger ikke senere data en 2012 på grunnkrets nivå.

Indikator 0.4 Trivsel med bomiljø

Nordmenn er gjennomgående fornøyd med sitt bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyde de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,3, de som bor i større tettsteder svarer 8,1, mens de som bor i områdeløftområder svarer 7,4.

Beboerne på Lindeberg svarer i gjennomsnitt 7,8., jf. figur 2.111.

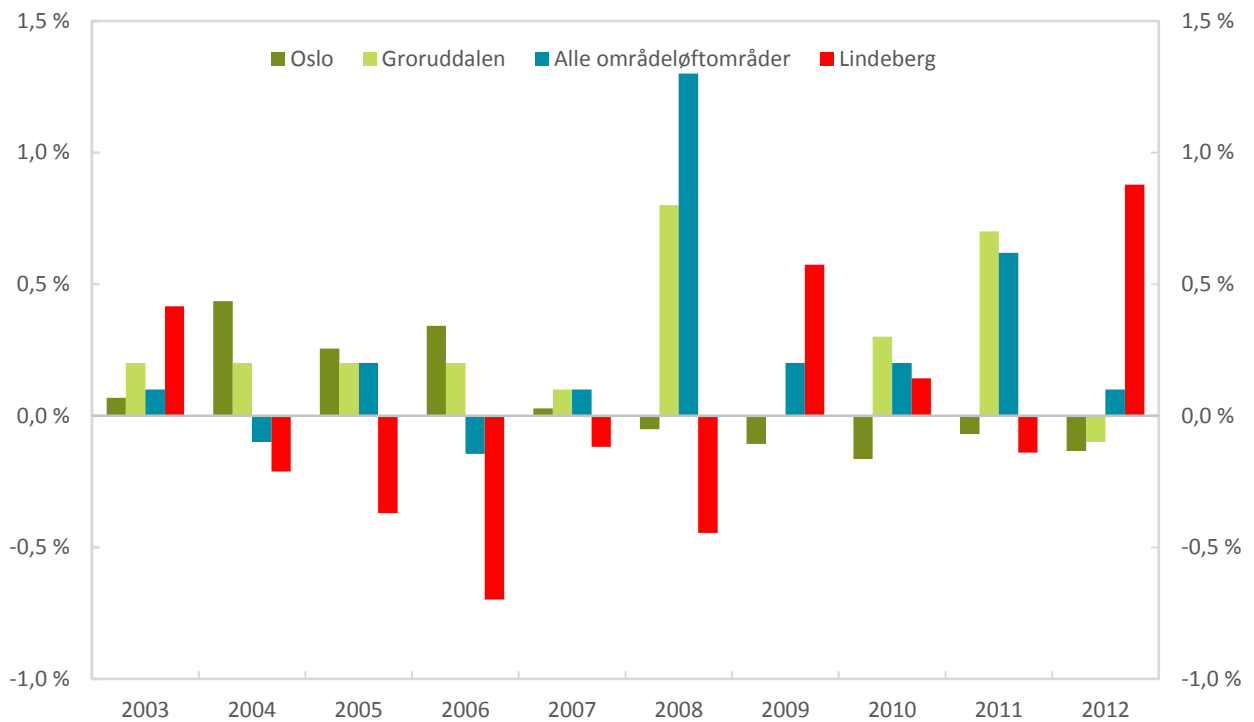
Indikator 0.5 Problemer med kriminalitet

Kriminalitet i form av tyveri, skadeverk eller vold har blitt gradvis redusert i de aller fleste OECD land siste ti år, også i Norge. Utviklingen gjenspeiler seg i svar i SSBs levekårsundersøkelse: «I 2012 oppgav nesten 17 prosent i alderen 16-24 år at de i løpet av det siste året ble offer for ett eller flere tilfeller av tyveri, skadeverk, vold eller trusler om vold. Denne andelen er likevel vesentlig lavere enn i alle de fem undersøkelsene i perioden 1991-2007 hvor dette er kartlagt.»²²

²² Oppsummering av levekårsundersøkelsen i 2013, se <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/vold/hvert-3-aar/2013-12-20>

FIGUR 2.109

Nettoinnflytting som andel av befolkningen.¹⁾ Prosent. 2003-2013.

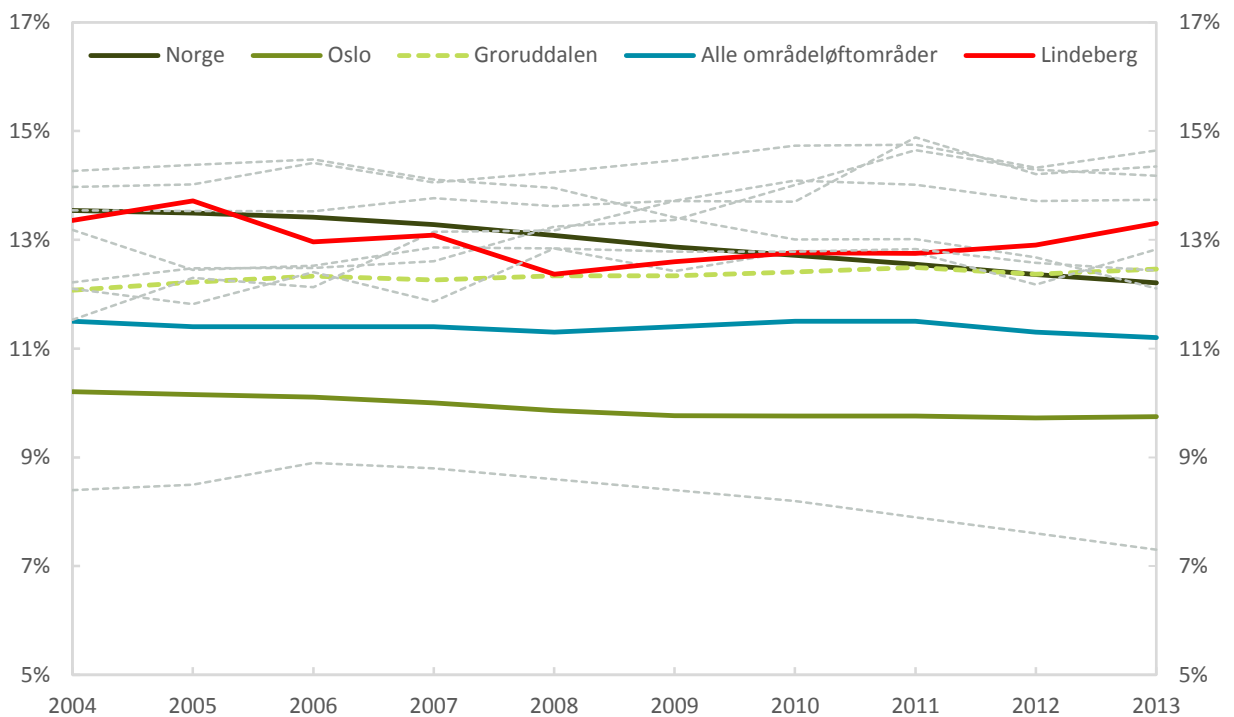

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet og alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.110

Barn 6-15 år som andel av befolkningen.¹⁾ 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Opplevde problemer med kriminalitet varierer imidlertid mellom aldersgrupper og boområde. Mest utsatt er unge. Likeledes er områdene omfattet av Områdeløft klart mer utsatte. På eksplisitte spørsmål i levekårsundersøkelsen om problemer med kriminalitet, vold eller hæververk i boområdet svarer 5 pst. i Norge som helhet at de har det. I store tettsteder svarer 7 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer hele 22 pst. i områdeløftområdene at de har dette.

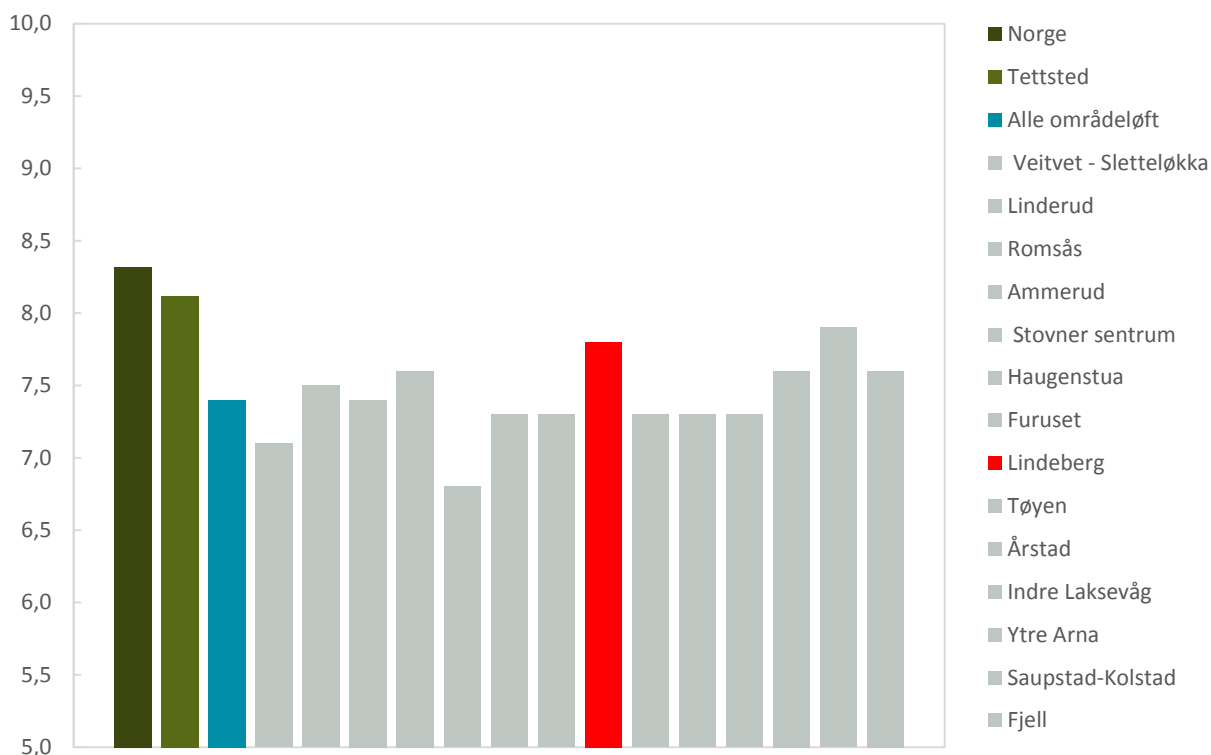
På Lindeberg svarer 16 pst. at de har problemer med kriminalitet i bomiljøet, klart høyere enn hva som gjelder for større tettsteder, men noe lavere enn for områdeløftene samlet, jf. figur 2.112.

Indikator 0.6 Trygghet

På spørsmål om hvor trygg befolkningen føler seg i eget nabolag etter at det har blitt mørkt, er det få som føler seg utrygge. I levekårsundersøkelsen svarer 7 pst. i Norge som helhet at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. I store tettsteder svarer 8 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer 16 pst. i områdeløftområdene at de

FIGUR 2.111

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med bomiljøet ditt? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylen indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

føler seg utrygge eller veldig utrygge, noe som er signifikant høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig.

På Lindeberg svarer 16 pst. at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. Svarandelen er høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig. Men på samme nivå som gjennomsnittet for områdeløftområder, jf. figur 2.112.

Indikator 1.1 Igangsatte boliger

Igangsetting av nye boliger har i Norge de siste ti årene variert mellom 0,6 og 0,8 kvadratmeter per innbygger per år, med et gjennomsnitt på 0,74 kvadratmeter per innbygger per år i perioden 2004-2013. I Oslo var gjennomsnittet i samme periode på 0,59 kvadratmeter per innbygger per år, med 0,58 i gjennomsnitt for perioden 2004-2009 og 0,6 i perioden 2010-2013.

Områdeløftområdene har både langt lavere nivå igangsettingen av nye boliger og større variasjon mellom årene. Gjennomsnittet for perioden 2004-2009 var 0,14 og 0,22 i perioden 2010-2013.

På Lindeberg ble det igangsatt 0,07 kvm. bolig i gjennomsnitt for perioden 2004-2009 og 0,11 i perioden 2010-2013. Høyest igangsetting var det i 2004, med 0,39 kvm. igangsatt, jf. figur 2.113.

Indikator 1.2 Prisutvikling boliger

Boligprisene har i steget betydelig i Norge over mange år. I Perioden 2004 – 2013 steg gjennomsnittlig kvadratmeterpris på eneboliger, småhus og blokkleiligheter i Norge 6.6 pst på årlig basis. Tilsvarende tall for Oslo var 7,8 pst. Prisene sank både i Norge og i Oslo under finanskriseåret 2008, men prisstigningen fortsatte deretter, om enn i en litt lavere takt enn før finanskrisen. I områdeløftområdene har prisutviklingen i stor grad fulgt utviklingen i Norge som helhet.

Prisene på Lindeberg ligger under nivået både i Oslo og Groruddalen for øvrig. Den årlige veksttakten de siste årene har imidlertid holdt følge med Oslo og Groruddalen. I hele perioden 2004-2013 økte prisene på Lindeberg 7,0 pst. årlig, og i perioden 2009-2013 økte prisene 7,6 pst. årlig, noe som var 0,3 prosentpoeng høyere årlig vekst enn i Oslo siste fire år og 0,4 prosentpoeng høyere enn veksttakten i Groruddalen for øvrig (siste fire år), jf. figur 2.114.

Data for boligomsetning underbygger at det både er interesse for å kjøpe bolig på Lindeberg og at det er betydelig omsetning i området. Gjennom hele perioden 2004-2013 var det betydelig flere salg av bolighenheter som andel av befolkningen på Lindeberg enn i Oslo som helhet (ca. 70 pst. høyere andel i 2013), men noe lavere andel enn i Groruddalen for øvrig (ca. 4 pst. lavere andel i 2013). Omsetningsandelen i Groruddalen var igjen høyere enn i Oslo som helhet.

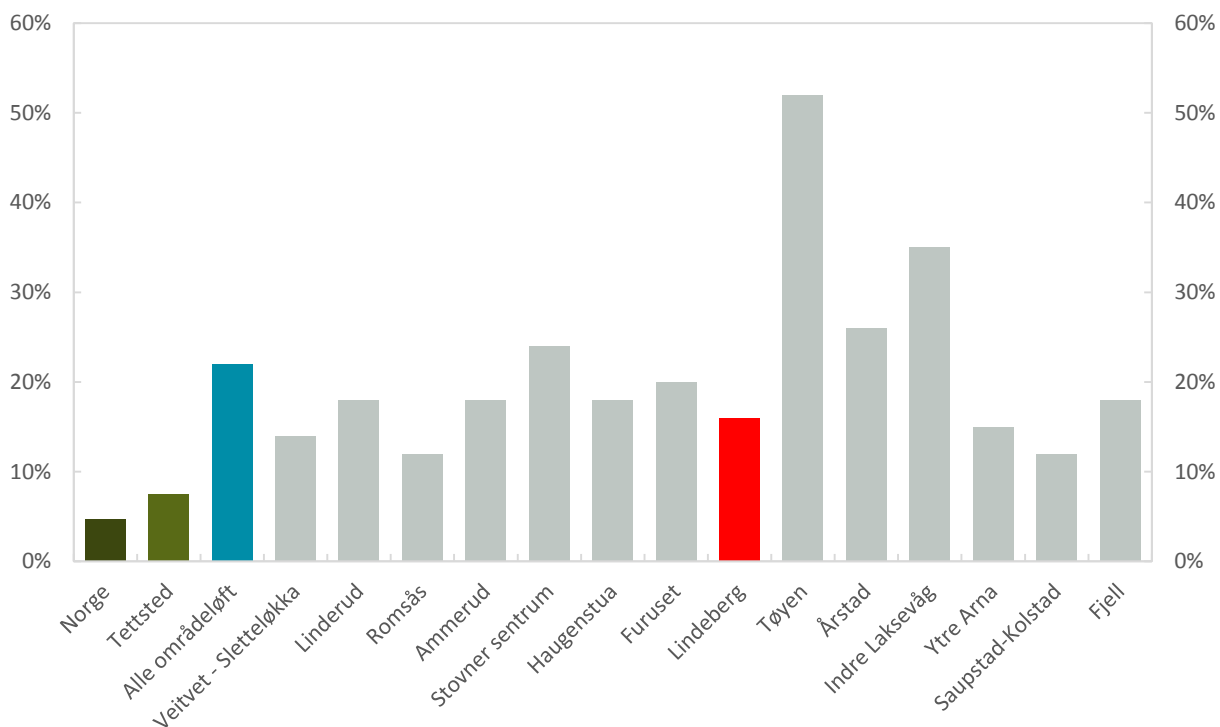
Indikator 1.3 Beboeres oppussing

Norges befolkning er i verdenstoppen når det kommer til investeringer i egen bolig. Fra Levekårsundersøkelsen ser vi at om lag førti prosent av Norges befolkning investerer i egen bolig (42 pst.) hvert år. Andelen er marginalt lavere i større tettsteder (40 pst.). Vår spørreundersøkelse tyder på at andelen er noe lavere i områdeløftområdene samlet (37 pst.), men ikke mye.

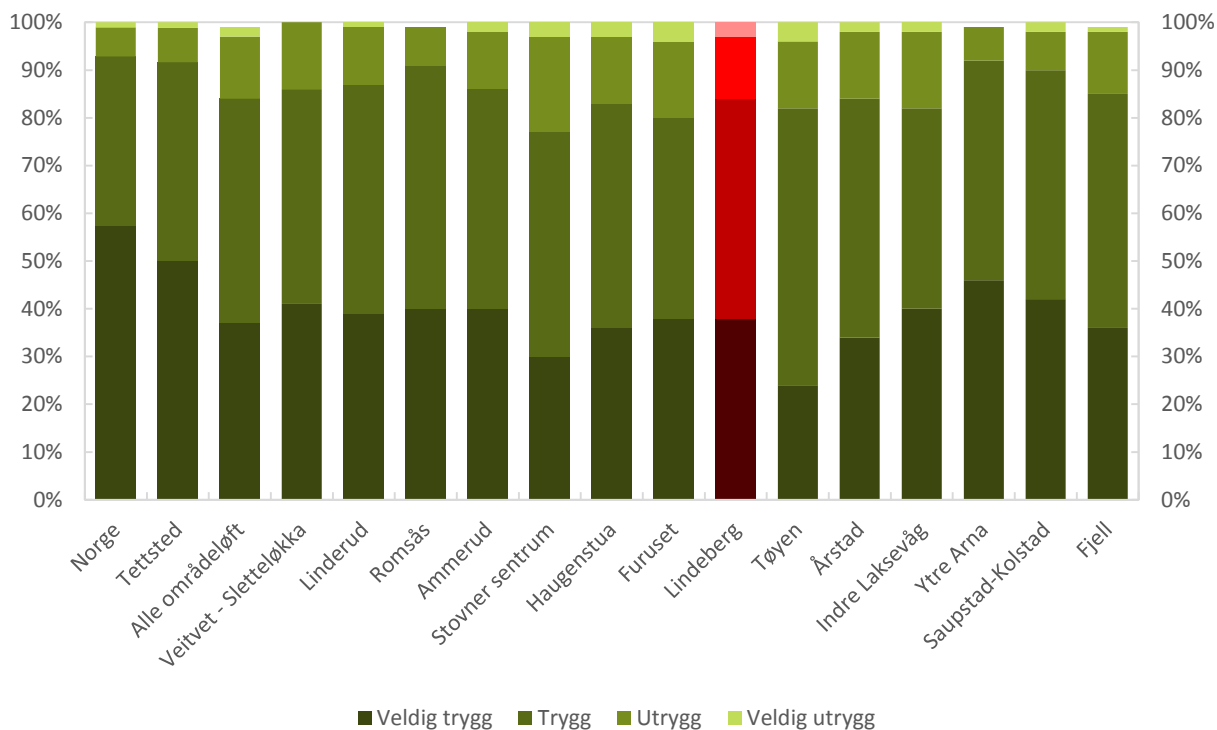
Om lag 39 pst. av beboerne på Lindeberg har i undersøkelsen svart at de har investert i egen bolig de siste 12 månedene, jf. figur 2.115.

FIGUR 2.112

Spørsmål: Har du/dere problemer med kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet (ja/nei)? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Hvor trygg føler du deg når du går alene i ditt nabolag etter at det har blitt mørkt?

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 1.4 Tilfredshet med bolig

Levekårsundersøkelsen viser at nordmenn på landsbasis er svært tilfredse med egen bolig. Det er en rekke nærliggende årsaker til det, blant annet generelt høy boligstandard. På en skala fra 1 -10, hvor 10 betyr svært fornøyd, er gjennomsnittet 8,0 på landsbasis. I områdeløftområdene oppgir innbyggerne i gjennomsnitt samme tilfredshetsnivå. Tettsteder har generelt marginalt lavere nivå (7,9).

Beboerne på Lindeberg oppgir en tilfredshetsverdi på 8,4, jf. figur 2.115.

Indikator 2.1 Sysselsatte i personrettet tjenesteyting

Personrettede tjenester er typisk mest utbredt der folk samles og ferdes. Sysselsettingen i slike tjenester er høyest i de største byene, i tillegg til reiselivsdestinasjoner. Sysselsatte som andel av befolkningen endres lite fra år til år: I Norge som helhet utgjorde sysselsatte innenfor næringene detaljhandel og servering 5,3 pst. av befolkningen i 2013, ned fra 5,7 i 2008. I Oslo var tilsvarende andeler 6,3 og 7,0 pst.

Tilsvarende sysselsettingsandel innenfor personrettede tjenester i områdeløftområdene la gjennomgående lavere enn i landet som helhet og var 3,4 pst. i 2013, opp fra 3,2 pst. i 2008.

På Lindeberg var andelen relativt lav og utgjorde 2,5 pst. i 2013. Andelen har holdt seg stabil i flere år og var 2,5 pst. også i 2008. Sett i sammenheng med stigende folketall tyder utviklingen i sysselsettingsandelen på et stabilt positivt marked for personrettet tjenesteyting i området, jf. figur 2.116.

Indikator 2.2 Næringsarealer i personrettet tjenesteyting

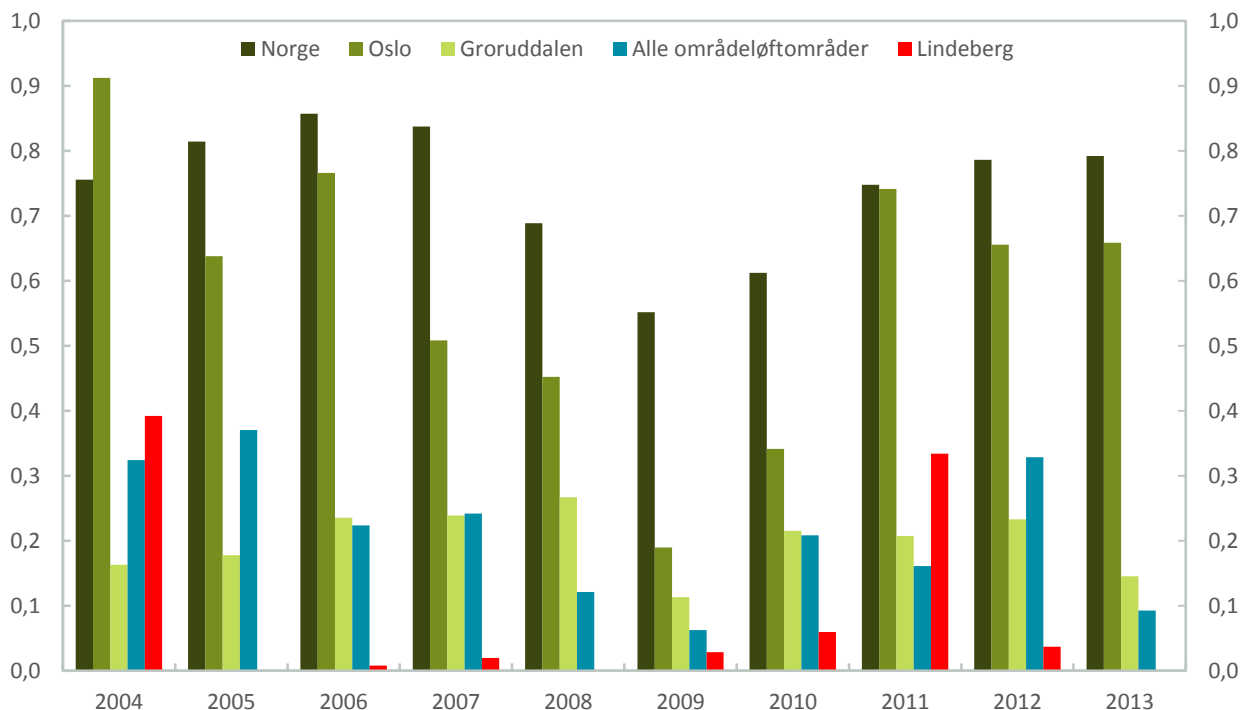
Data for igangsatt bruksareal til varehandel, serveringsvirksomhet og markedsdrevne fritidsbygg underbygger at Lindeberg også til en viss grad er et investeringsområde for personrettede tjenester.

I perioden 2004 – 2013 ble det investert 0,09 kvm. per innbygger slike bygg på Linderud, men mer i begynnelsen enn i slutten av perioden. I Norge som helhet ble det investert i 1,1 kvm. per innbygger i bygg til personrettet tjenester i perioden sett under ett, hvorav 96 pst. var handel. I Oslo og Groruddalen var tilsvarende investeringer i perioden 0,45 og 0,34 kvm. per innbygger.

Lindeberg har imidlertid også opplevd hotellinvesteringer (2012), tilsvarende 2,4 kvm. per innbygger i perioden 2004-2013, I Oslo utgjorde slike investeringer 0,14 kvm. per innbygger i samme periode. I Norge var tilsvarende andel 0,27. Hotellinvesteringen underbygger at det er investortiltro til Lindeberg som område.

FIGUR 2.113

Igangsetting av nye boliger.¹⁾ Alle boligtyper. Kvadratmeter per innbygger. 2004-2013.

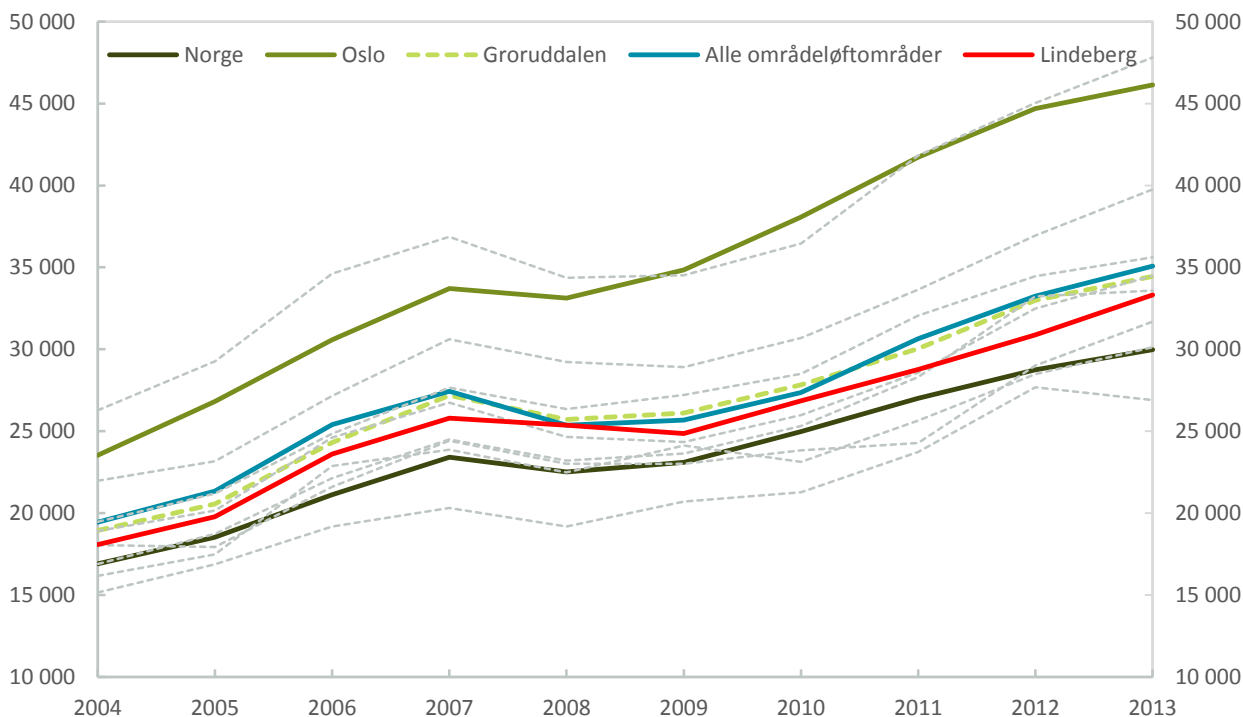

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.114

Gjennomsnittlig kvadratmeterpris.^{1), 2)} Kroner. Løpende priser. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Eneboliger, småhus og blokkleiligheter

Indikator 2.3 Sysselsatte i offentlig personrettet tjenesteyting

Offentlige personrettede tjenester utvikles generelt som en følge hvor mange barn som trenger undervisning eller tilsyn og hvor mange som har behov for helsetilbud nær seg. I Norge som helhet arbeidet 14 pst av befolkningen i næringene undervisning (nacekode 85), helsetjenester (nacekode 86), pleie og omsorg i institusjon (nacekode 87), omsorg uten botilbud, barnehager mv. (nacekode 88). Andelen var den samme i 2013 og 2008.

Områdeløftområdene har generelt en noe lavere andel sysselsatte i området som andel av befolkningen. Andelen var 10 pst. både i 2013 og 2008. I Oslo var andelen 15 pst., ned fra 16 pst. i 2008. I Groruddalen var andelen 10 pst. begge år.

På Lindeberg utgjorde sysselsatte i offentlige personrettede tjenester 16 pst. av befolkningen i 2013 opp fra 14 pst. 2008. Om lag femti prosent var innenfor pleie- og omsorgstjenester.

Indikator 3.1 Bruksareal fritid og rekreasjon

Investeringer i møteplasser og uteområder som kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a. bidrar normalt til å øke mulighetene for at ulike deler av befolkningen i et område møtes. Generelt investeres det lite i slike kollektive goder i områdeløftområdene.

For alle områdeløftområdene var investeringer i slike fasiliteter 0,05 kvm. per innbygger summert over hele perioden 2004-2013. Tilsvarende investeringer utgjorde 0,46 kvm. i Norge som helhet i samme periode, 0,31 kvm. i Oslo og 0,08 i Groruddalen, jf. figur 2.117.

På Lindeberg ble det ikke investert i noen slike kulturfasiliteter i perioden.

Indikator 3.2 Bruk av møteplasser

For å få et enkelt mål på bruk av møteplasser som lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet, har vi spurt beboerne i området løft om bruk siste måned. Likelydende spørsmål finnes dessverre ikke i levekårsundersøkelsen. I områdeløftområdene samlet svarer 56 pst. at de har benytte slik møteplasser.

Det er lite variasjon mellom områdeløftområdene, jf. figur 2.118. På Lindeberg svarer 52 pst. at de har benyttet slike møteplasser, noe som er noe lavere enn gjennomsnittet for områdeløftområdene.

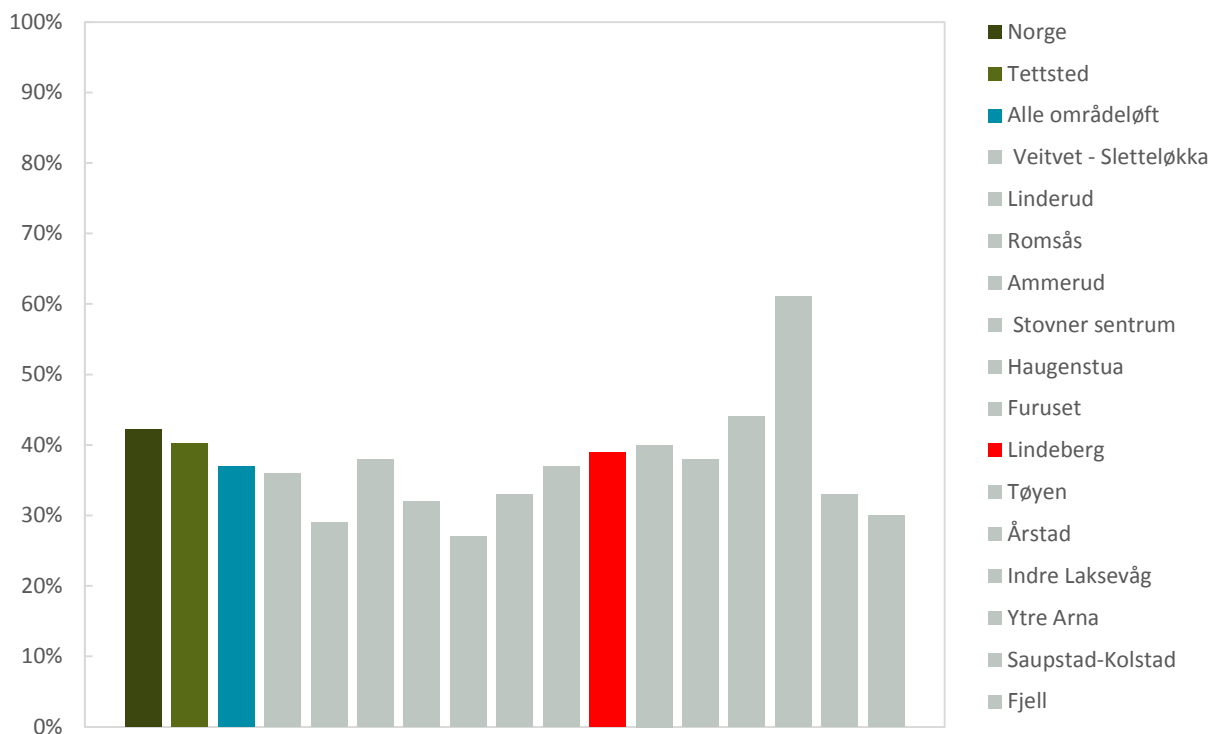
Indikator 3.3 Tilfredshet med rekreasjon og fritidsmuligheter

Nordmenn er gjennomgående opptatt av gode fri-luftsområder og er også i stor grad fornøyd med rekreasjonsmulighetene nær eget bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,5, de som bor i større tettsteder svarer 8,2, mens de som bor i områdeløftområder svarer 8,0. Områdeløftbeboere er altså gjennomsnitt nesten like fornøyd med sine rekreasjonsmuligheter som beboere flest.

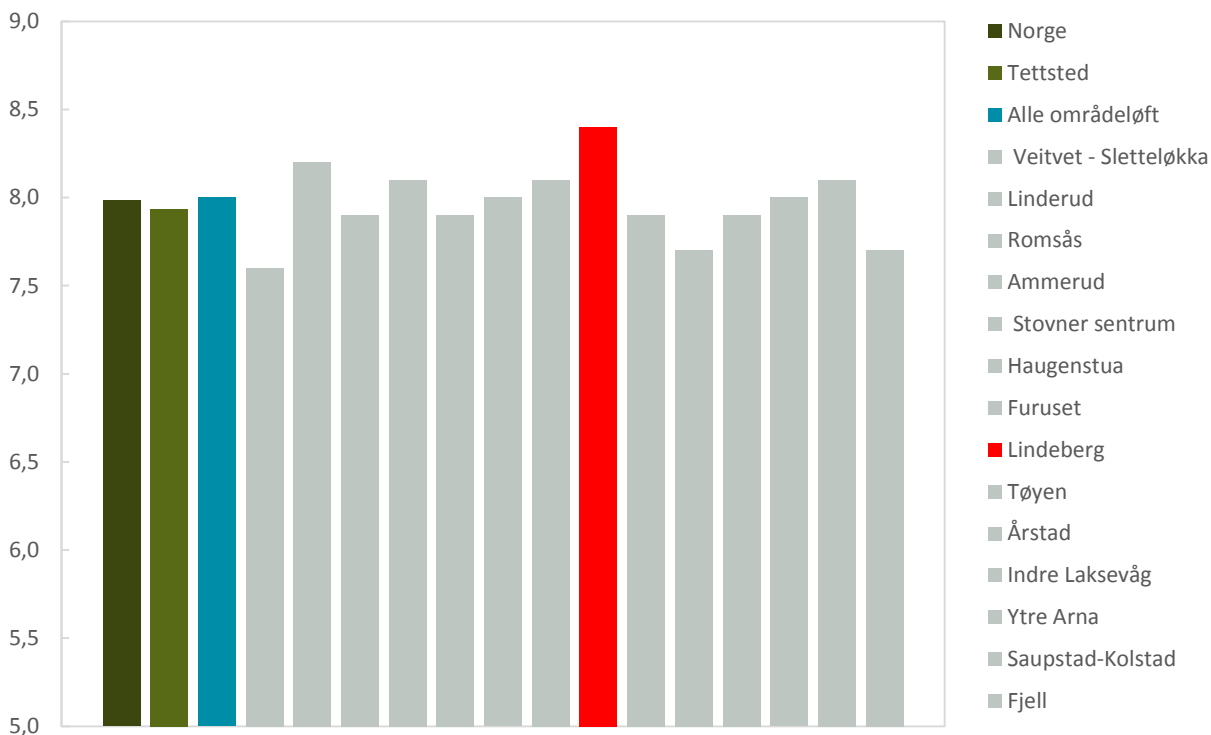
På Lindeberg gir beboernes svar 8,5 på samme skala, noe som er like høyt som på landsbasis og noe høyere enn i store tettsteder for øvrig.

FIGUR 2.115

Spørsmål: Har du/dere i løpet av siste 12 månedene hatt utgifter til vedlikehold, reparasjoner eller oppussing av boligen? Ta ikke med utgifter til nybygg eller tilbygg. Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med boligen din? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 4.1 Omfang av uføretrygd

Andelen uføre som andel av befolkningen i normalt arbeidsfør alder (20-67 år) har de siste årene holdt seg relativt stabil og gått noe ned. Også i område- løftområdene ser vi at andelen uføre synker noe. Om lag i samme takt som de større byene. Andelen er imidlertid noe høyere enn i de store byene. Av befolkningen mellom 20 – 67 år utgjorde i 2012 andelen uføre 5,8 pst. i områdeløftområdene samlet, 4,4 pst. i Groruddalen og 3,8 pst. i Oslo som helhet.

Tilsvarende andel på Lindeberg var 3,7 pst., om lag som i Oslo samlet. Utviklingen de siste årene har også vært på nivå med Oslo samlet, jf. figur 2.119.

Indikator 4.2 Barn i barnehagen

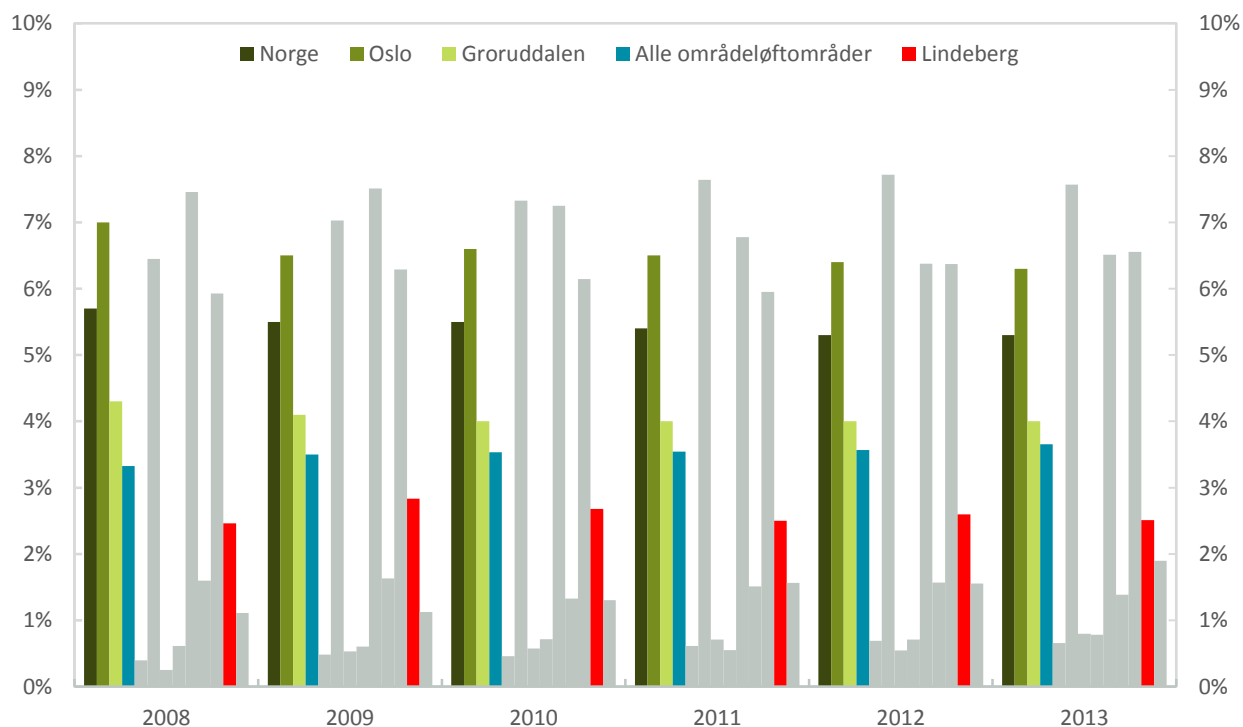
Fordi barneforeldre møtes der barn møtes, har det vært et ønske om å utvikle en indikator som viser utviklingen i andel barnehagebarn av barn i barnehagealder i områdene.

Vi mangler data for nøyaktig antall barn i barnehagealder, men har antall barn i alderen 0-6 år. Som andel av barn i denne aldersgruppen har andelen barn i barnehagealder for områdeløftområdene samlet økt fra 42 til 51 pst. i perioden 2004-2013.

Samme andel for Lindeberg for de respektive årene har økt fra 34 til 46 pst., med andre ord om lag som gjennomsnittet for områdeløftområdene.

FIGUR 2.116

Sysselsatte innenfor detaljhandel og servering som andel av befolkningen.^{1), 2)} Prosent. 2008-2013

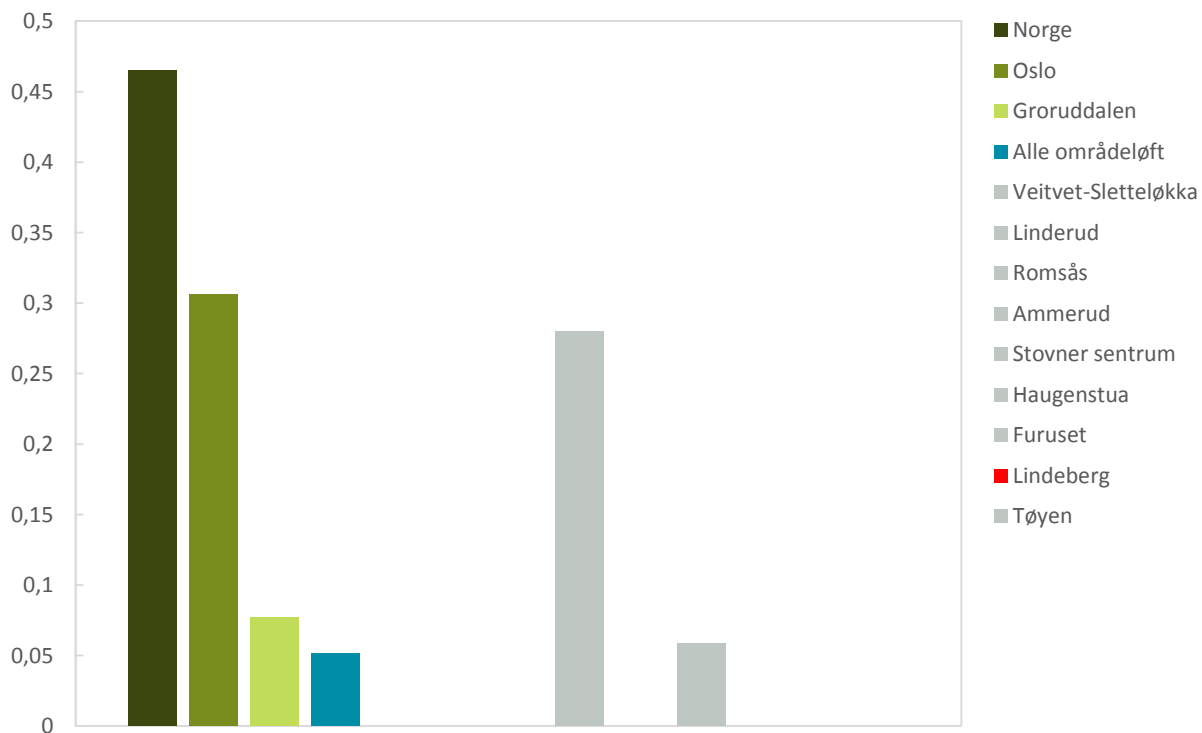
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Næringene er definert som hhv. næring 47 og 56 i henhold til Standard for næringsinndeling (SN2007)

FIGUR 2.117

Igang satt bruksareal til kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a.¹⁾ Kvadratmeter per innbygger. Total for perioden 2004-2013

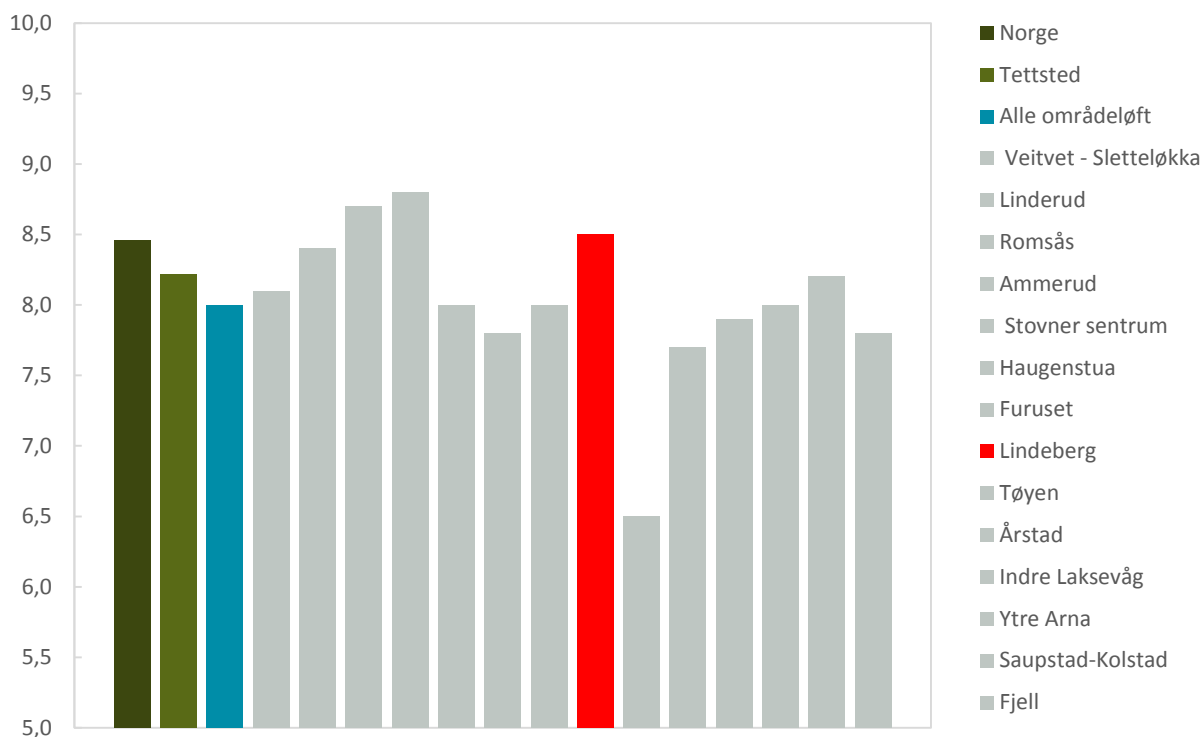
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

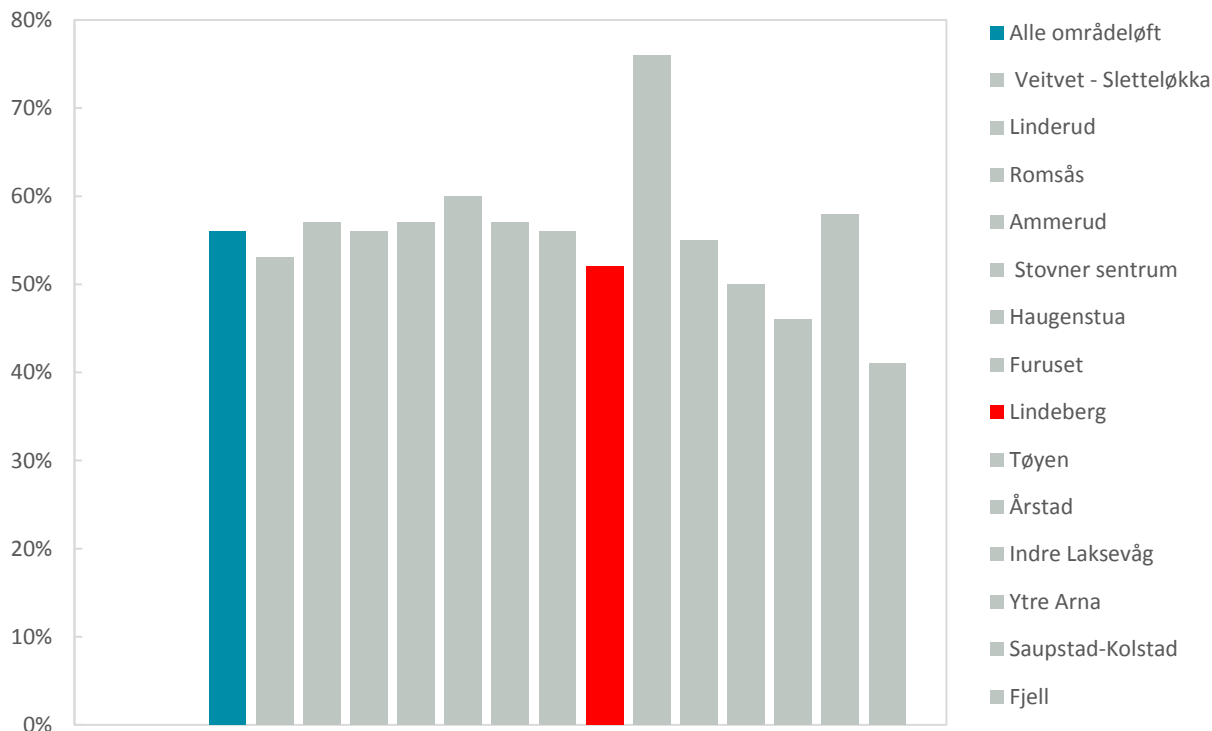

FIGUR 2.118

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med friluftsliv og rekreasjonsområdene i nærheten av der du bor? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Spørsmål: Har du i løpet av den siste måneden benyttet deg av møteplasser (dvs. lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet.¹⁾ Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

1) Spørsmålet er ikke inkludert i Levekårsundersøkelsen

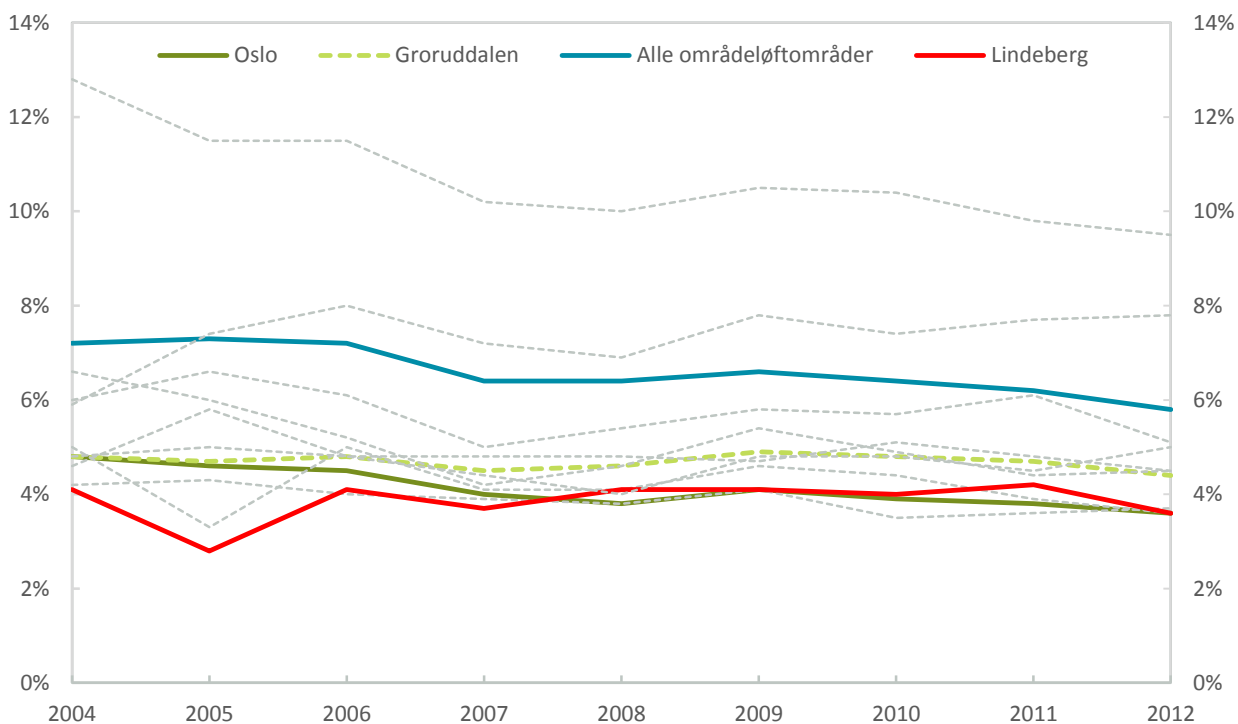
Indikator 4.3 Sosialt nettverk

En indikator for sosial tilhørighet er om det er mulig å trekke på nærmiljøet når man trenger hjelp. Levekårsundersøkelsen stiller spørsmål om hvorvidt en person kan be naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Hele 97 pst. av Norges befolkning svarer at de kan de, 96 pst. i større tettsteder.

Fra vår undersøkelse går det fram at områdeløftområdene svarer i litt mindre grad at de kan naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Her svarer 90 pst. at de kan det. På Lindeberg svarer 88 pst. det samme, jf. figur 2.120.

FIGUR 2.119

Andel mottakere av uføreytelser¹⁾ som andel av befolkningen 16-67 år.²⁾ Prosent. 2004-2012

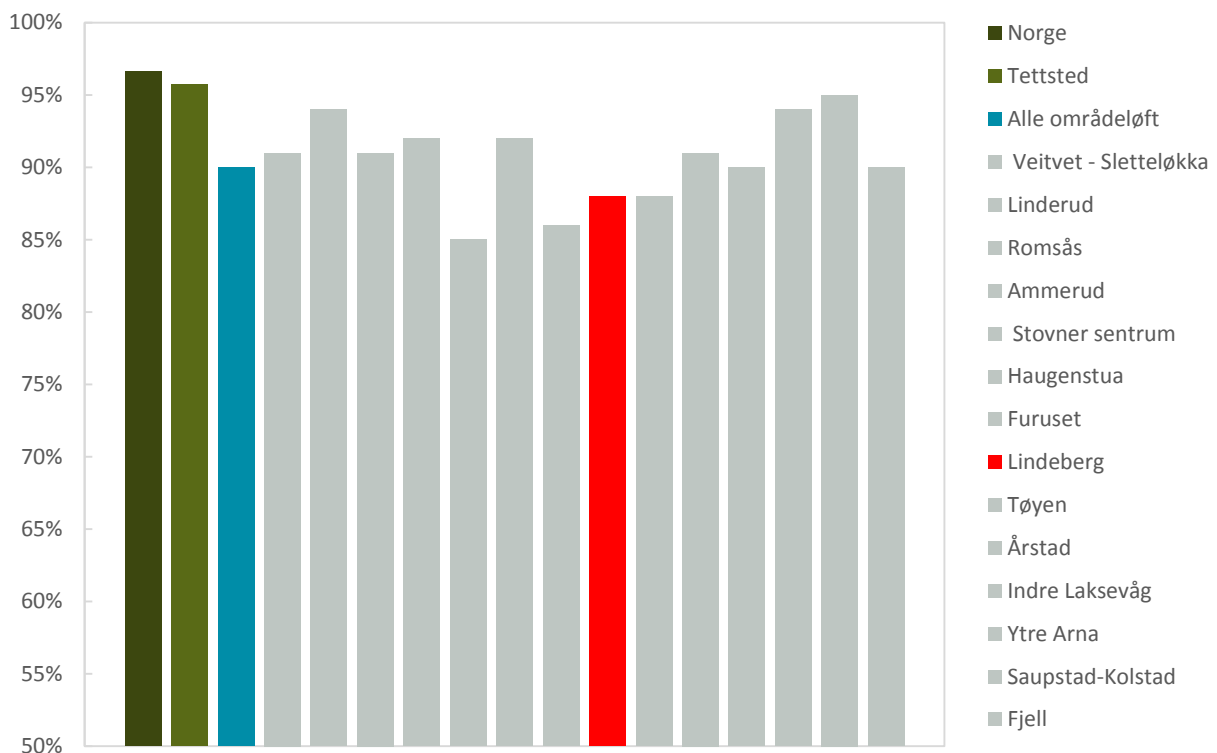
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Omfatter mottakere av uføreytelser. Det er ikke tatt hensyn til regelendringer

2) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.120

Spørsmål: Kan du be slektninger, venner eller naboer om praktisk hjelp dersom du skulle trenge det? Søy-
lene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

2.11 Tøyen (Oslo)

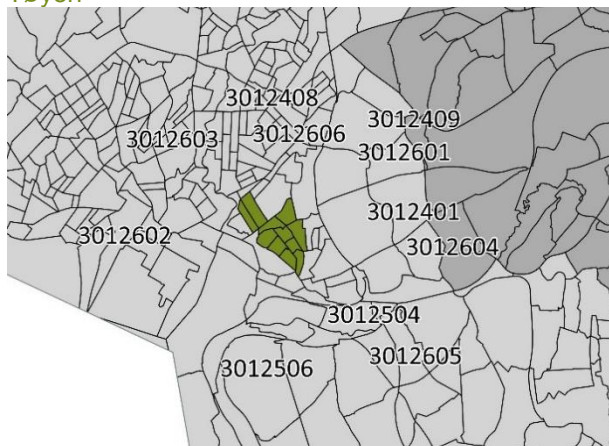
2.11.1 Kort om området

Tøyen er et strøk i indre by i Oslo, som ligger delvis i bydel Gamle Oslo og delvis i bydel Grünerløkka jf. figur 2.121. Området ligger relativt nær Oslo sentrum og er omgitt av både den store Tøyenparken, Tøyenbadet, Botanisk hage og Munchmuseet. Bygningsmassen er for det meste dominert av eldre bygårder og blokker.

Ved inngangen til 2014 bodde 13 611 mennesker innenfor Områdeløftet (SSB, 2014).

FIGUR 2.121

Tøyen

Kilder: DAMVAD og Statistisk sentralbyrå

Utfordringene i bydelen er særlig knyttet til levekår, herunder dårlig helse, lav utdannelse og lav sysselsetting. Befolkningen er mangfoldig og utleieandelen høyere enn ellers i byen.

Arbeidet med Områdeløft er så vidt startet opp og foreløpige kartlegginger viser at det er behov for flere møteplasser tilpasset en mangfoldig befolkning, flere barne- og ungdomstiltak og at det er store helseutfordringer i området.

Områdeløft Tøyen er en del av den større Tøyensatsingen. Bydelens Områdeløft handler om å få til en nedenfra-og-opp stedsutvikling i et avgrenset område på Tøyen i tråd med befolkningens behov og ønsker.

Tøyen er med i Områdeløft fra 2015.

2.11.2 Kort oppsummering av årets måling

Befolkningen på Tøyen har siste ti år vokst meget raskt, og raskere enn i både Groruddalen, Norge og Oslo. Netto innenlandsk innflytting har i samme periode variert, og har i gjennomsnitt vært positiv. Andelen barn i skolealder har imidlertid sunket relativt mye, og har blitt lavest av alle områdeløftområdene. Andelen personer med utenlandsk statsborgerskap er høy, men stabil og med lavere veksttakt enn i Oslo samlet.

Trivselen med eget bomiljø er noe lavere enn i Norge for øvrig, og som gjennomsnittet for områdeløftområdene. Svært mange rapporterer at de har hatt problemer med kriminalitet i bomiljøet og klart mer enn alle andre områdeløftområder. Andelen som føler seg utrygge etter at det har blitt mørkt er imidlertid bare marginalt høyere enn i andre områdeløftområder.

Tøyen har hatt en relativt høy boligbygging siste ti år. Høyere enn i Oslo for øvrig og klart over andre områdeløftområder. Tilfredsheten med egen bolig er som i Norge for øvrig. Beboerne synes imidlertid langt mindre tilfreds med egne friluftsmuligheter enn i Oslo samlet eller i andre områdeløftområder. Tilgjengelig er tøyenbeboerne mer flittige brukere av lokal møteplasser enn i andre områdeløftområder

Tøyen har beskjedent innslag av personrettet tjenesteyting, men andelen øker. Når stigende folketall tas i betraktning tyder sysselsettingsandelen på at området har utviklet et begynnende marked for personrettede tjenester.

Innbyggernes sosiale nettverk framstår som på samme nivå som i områdeløftområdene samlet. Andelen som er uføretrygdet er klart høyere enn andre områdeløftområder, men andelen faller noe mer enn andre områdeløftområder.

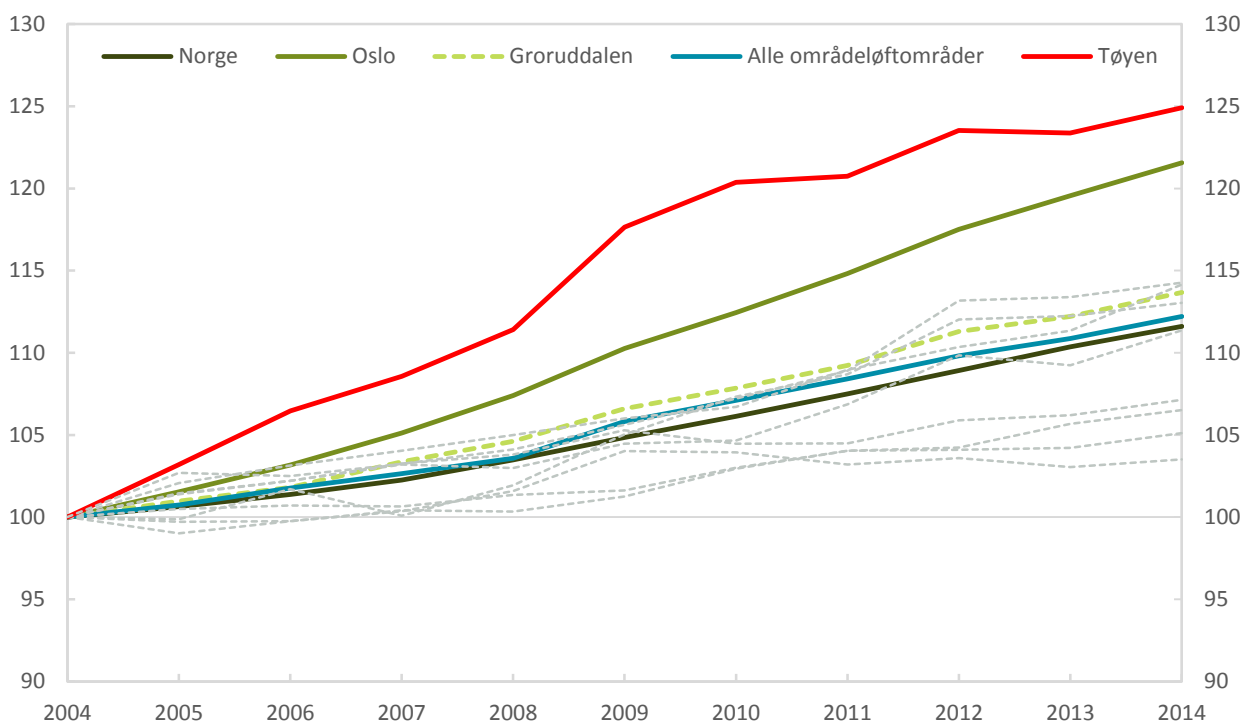
2.11.3 Årets måling (nullpunktsmåling)

Indikator 0.1 Befolkningsutvikling

Befolkningen i området har siste ti år økt klart raskere enn i Oslo som helhet. Befolkningsveksten er også klart høyere enn i Groruddalen og i øvrige områdeløftområder.

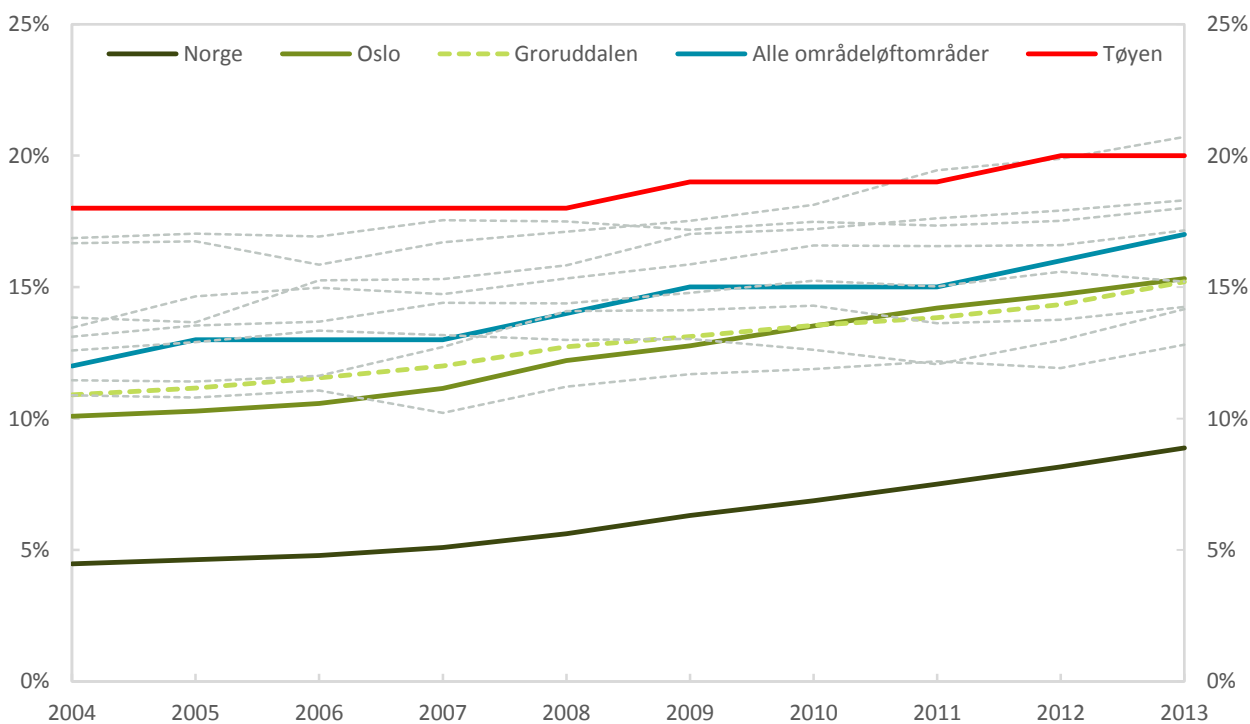
Gjennomsnittlige årlig vekst har vært 2,2 pst. i perioden 2004 – 2014, noe som er 14 pst. høyere enn i Oslo som helhet og 74 pst. høyere enn i Groruddalen samlet. Befolkningsutviklingen er illustrert i figur 2.122.

FIGUR 2.122
 Befolkningsutvikling.¹⁾ Indeksert (2004=100). 2004-2014

Kilde: Statistisk sentralbyrå
 1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.123
 Andel ikke-norske statsborgere.¹⁾ Prosent. 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå
 1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Antallet personer med ikke-norsk statsborgerskap i området er høyt. Andelen ikke-norske statsborgere var 20 pst. i 2013, noe som er 5 prosentpoeng høyere enn i Oslo samlet og Groruddalen samlet. Andelen vokser imidlertid saktere enn i Norge og Oslo samlet, noe som tilsier at utviklingen ikke skiller seg vesentlig ut fra utviklingen i kommunen for øvrig jf. (figur 2.123).

Indikator 0.2 Flytting

Omfang av innenlandsk flytting inn og ut av mindre områder som andel av områdets befolkning vil naturlig være større i små enn i store områder. Store innflyttingsoverskudd i et enkelt år vil vanligvis være knyttet til ferdigstilling av boligprosjekter.

Bruttoinnflytting til Tøyen har de de siste ti år vært vesentlig høyere enn i andre områdeløftområder, og utgjorde 29 pst. i gjennomsnitt av befolkningen i perioden 2004-2012.²³ Bruttoinnflyttingen var dermed vesentlig høyere enn gjennomsnittet for alle områdeløftområdene som var 18 pst.

Netto innenlandsk innflytting har variert de siste ti år. I gjennomsnitt i perioden 2004-2012 var nettoinnflyttingen som andel av befolkningen 0,5 pst, noe som er høyere enn tilsvarende gjennomsnittet for Oslo (0,1 pst.). Gjennomsnittlig innenlandsk innflytting er imidlertid lavere enn gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst i perioden (2,7 pst.), noe som innebærer at folketilveksten primært skyldes enten innvandring fra utlandet eller fødselsoverskudd.

Indikator 0.3 Andel befolkning i skolealder

Ulike aldersgruppers andel av samlet befolkning endres vanligvis lite og sakte. Generelt i Norge har andelen barn i skolealder sunket, som følge av relativt lave fødselstall og innvandring. Andelen i

Norge i 2013 var 12 pst., ni prosent lavere andel enn i 2004. Både Oslo og områdeløftområdene samlet har en klart lavere reduksjon i andelen skolebarn enn i Norge for øvrig.

Andel på Tøyen var 7 pst. i 2013. Andelen var ett prosentpoeng lavere enn i 2004, noe som tilsvarte en andelsreduksjon på 13 pst. Andelsreduksjon er sterkest blant alle områdeløftområdene, jf. figur 2.20.

Indikator 0.4 Trivsel med bomiljø

Nordmenn er gjennomgående fornøyd med sitt bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,3, de som bor i større tettsteder svarer 8,1, mens de som bor i områdeløftområder svarer 7,4.

Beboerne på Tøyen svarer i gjennomsnitt 7,3, altså om lag som gjennomsnittet for områdeløftområdene, jf. figur 2.126.

Indikator 0.5 Problemer med kriminalitet

Kriminalitet i form av tyveri, skadeverk eller vold har blitt gradvis redusert i de aller fleste OECD land siste ti år, også i Norge. Utviklingen gjenspeiler seg i svar i SSBs levekårsundersøkelse: «I 2012 oppgav nesten 17 prosent i alderen 16-24 år at de i løpet av det siste året ble offer for ett eller flere tilfeller av tyveri, skadeverk, vold eller trusler om vold. Denne andelen er likevel vesentlig lavere enn i alle de fem undersøkelsene i perioden 1991-2007 hvor dette er kartlagt.»²⁴

Opplevde problemer med kriminalitet varierer imidlertid mellom aldersgrupper og boområde. Mest utsatt er unge. Likeledes er områdene omfattet av

²³ Harmonisk gjennomsnitt. Det foreligger ikke senere data en 2012 på grunnkrets nivå.

²⁴ Oppsummering av levekårsundersøkelsen i 2013, se <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/statistikker/vold/hvert-3-aar/2013-12-20>

Områdeløft klart mer utsatte. På eksplisitte spørsmål i levekårsundersøkelsen om problemer med kriminalitet, vold eller hærværk i boområdet svarer 5 pst. i Norge som helhet at de har det. I store tettsteder svarer 7 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer hele 22 pst. i områdeløftområdene at de har dette.

På Tøyen svarer hele 52 pst. at de har problemer med kriminalitet i bomiljøet, noe som ikke kan karakteriseres som annet enn en meget høy andel, jf. figuren nedenfor.

Indikator 0.6 Trygghet

På spørsmål om hvor trygg befolkningen føler seg i eget nabolag etter at det har blitt mørkt, er det få som føler seg utrygge. I levekårsundersøkelsen svarer 7 pst. i Norge som helhet at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. I store tettsteder svarer 8 pst. det samme. I vår undersøkelse med samme spørsmål svarer 16 pst. i områdeløftområdene at de føler seg utrygge eller veldig utrygge, noe som er signifikant høyere enn hva som gjelder for store tettsteder for øvrig.

På Tøyen svarer 18 pst. at de føler seg utrygge eller veldig utrygge. Svarandelen er altså høyere og for områdeløftene samlet. På bakgrunnen av den høye andelen som rapporterer om problemer med kriminalitet framstår likevel ikke utryggheten som veldig høy, jf. figuren nedenfor.

Indikator 1.1 Igangsatte boliger

Igangsetting av nye boliger har i Norge de siste ti årene variert mellom 0,6 og 0,8 kvadratmeter per innbygger per år, med et gjennomsnitt på 0,74 kvadratmeter per innbygger per år i perioden 2004-2013. I Oslo var gjennomsnittet i samme periode på 0,59 kvadratmeter per innbygger per år, med 0,58 i gjennomsnitt for perioden 2004-2009 og 0,6 i perioden 2010-2013.

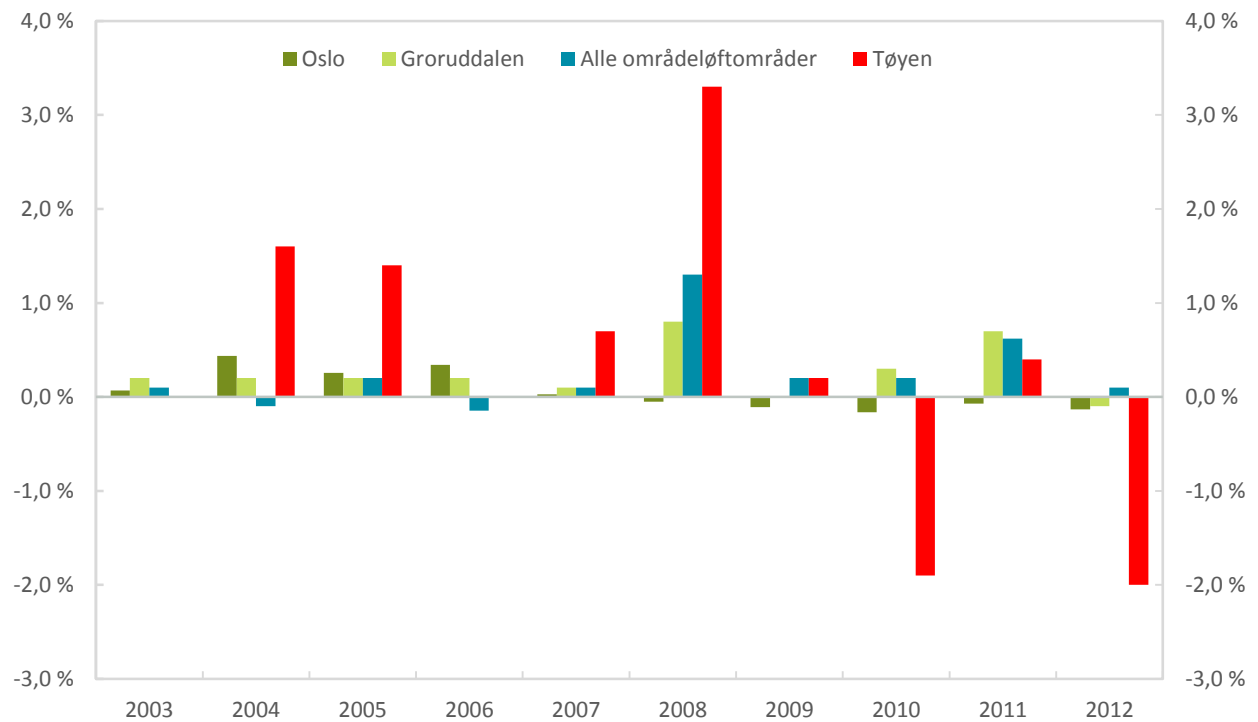
Områdeløftområdene har i gjennomsnitt både langt lavere nivå igangsettingen av nye boliger og større variasjon mellom årene. Gjennomsnittet for perioden 2004-2009 var 0,14 og 0,22 i perioden 2010-2013.

På Tøyen ble det igangsatt 0,89 kvadratmeter bolig i gjennomsnitt for perioden 2004-2009 og 0,13 i perioden 2010-2013. Boligigangsetting har dermed ligget klart over nivået for andre områdeløftområder men med klart nedadgående tendens. Høyest igangsetting var det i 2005, med 1,4 kvadratmeter igangsatt, jf. figur 2.128.

FIGUR 2.124

Nettoinnflytting som andel av befolkningen.¹⁾ Prosent. 2003-2013.

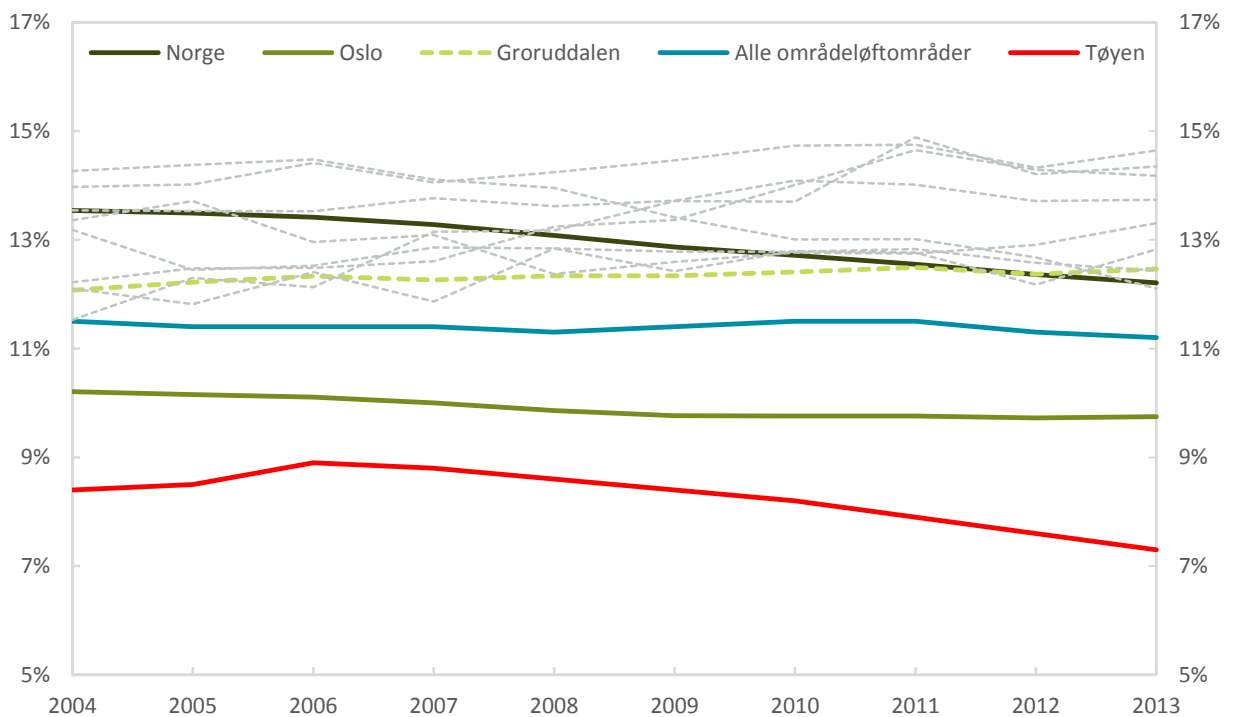

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet og alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.125

Barn 6-15 år som andel av befolkningen.¹⁾ 2004-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

Indikator 1.2 Prisutvikling boliger

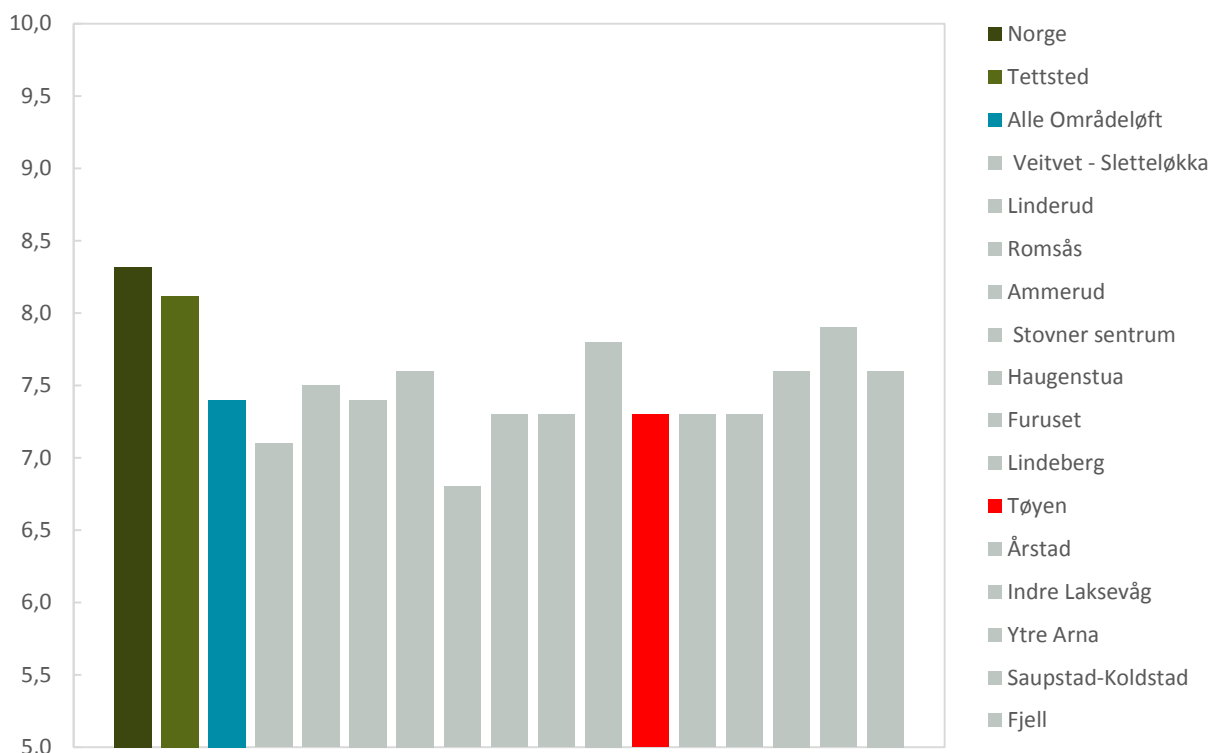
Boligprisene har i steget betydelig i Norge over mange år. I Perioden 2004 – 2013 steg gjennomsnittlig kvadratmeterpris på eneboliger, småhus og blokkleiligheter i Norge 6,6 pst. på årlig basis. Tilsvarende tall for Oslo var 7,8 pst. Prisene sank både i Norge og i Oslo under finanskrisen 2008, men prisstigningen fortsatte deretter, om enn i en litt lavere takt enn før finanskrisen. I områdeløftområdene har prisutviklingen i stor grad fulgt utviklingen i Norge som helhet.

Prisnivået på Tøyen har i hele perioden ligget høyt og høyere enn gjennomsnittet for både Oslo og Groruddalen. Prisøkningen har også fulgt prisøkningen i Oslo i hele perioden, jf. figur 2.129.

Data for boligomsetning underbygger at det både er interesse for å kjøpe bolig på Tøyen og at det er betydelig omsetning i området. Gjennom hele perioden 2004-2013 var det betydelig flere salg av boligheter som andel av befolkningen på Tøyen enn i Oslo som helhet (mer enn tre ganger så høy andel i 2013) og Groruddalen for øvrig (ca. 80 pst. høyere

FIGUR 2.126

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med bomiljøet ditt? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylen indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

andel i 2013). Omsetningsandelen i Groruddalen var igjen høyere enn i Oslo som helhet.

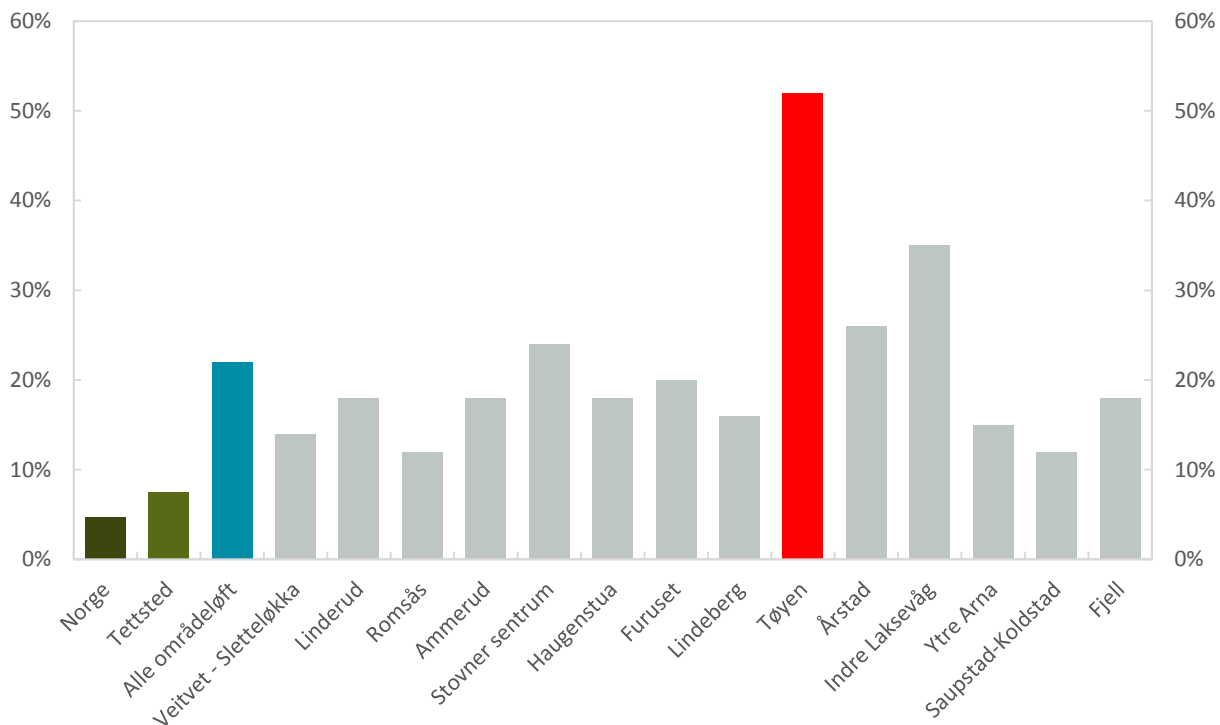
Indikator 1.3 Beboeres oppussing

Norge er i verdenstoppen blant de land som investerer hyppig i egen bolig. Fra Levekårsundersøkelsen ser vi at hvert år investerer om lag førti prosent av Norges befolkning i egen bolig (42 pst.). Andelen er bare marginalt lavere i større tettsteder (40 pst.). Vår spørreundersøkelse tyder på at andelen er noe lavere i områdeløftområdene samlet (37 pst.), men ikke mye.

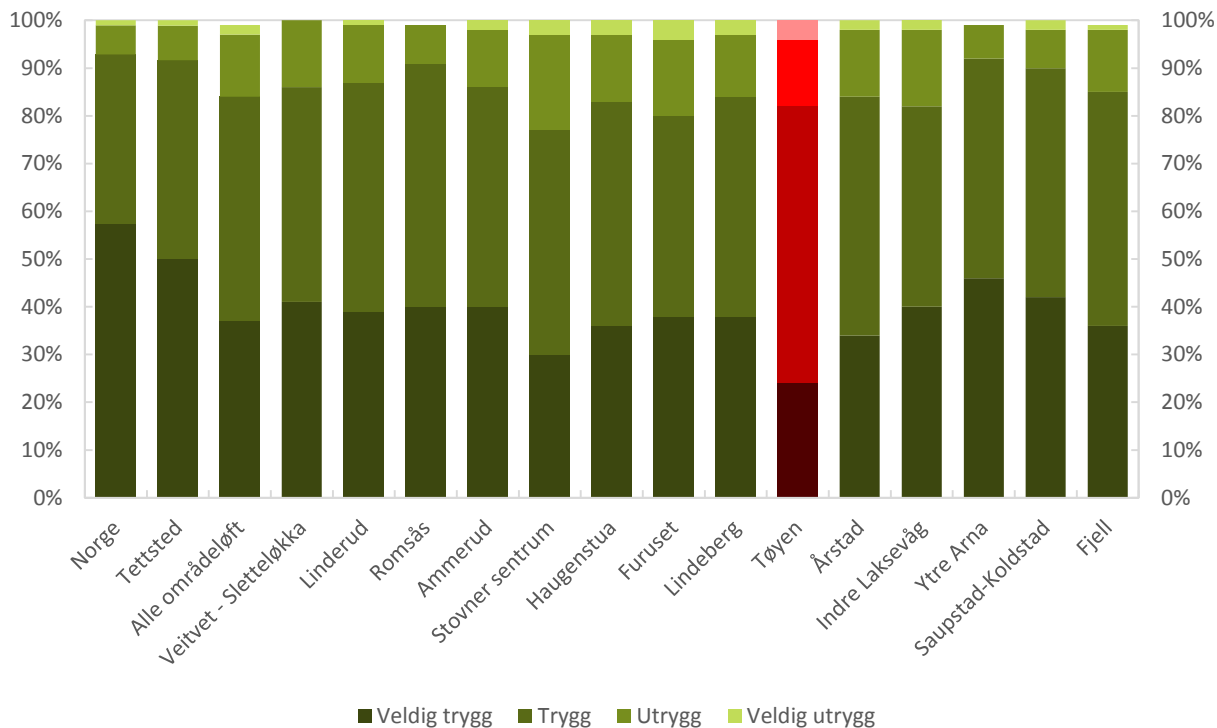
Om lag 40 pst. av beboerne på Tøyen har i undersøkelsen svart at de har investert i egen bolig de siste 12 månedene. Det er som gjennomsnittet for større tettsteder i Norge.

FIGUR 2.127

Spørsmål: Har du/dere problemer med kriminalitet, vold eller hærverk i boområdet (ja/nei)? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Hvor trygg føler du deg når du går alene i ditt nabolag etter at det har blitt mørkt?

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 1.4 Tilfredshet med bolig

Levekårsundersøkelsen viser at nordmenn på landsbasis er svært tilfredse med egen bolig. Det er en rekke nærliggende årsaker til det, blant annet generelt høy boligstandard. På en skala fra 1 -10, hvor 10 betyr svært fornøyd, er gjennomsnittet 8,0 på landsbasis. I områdeløftområdene oppgir innbyggerne i gjennomsnitt samme tilfredshetsnivå. Tettsteder har generelt marginalt lavere nivå (7,9).

Beboerne på Tøyen oppgir en tilfredshetsverdi på 7,9, jf. figur 2.131.

Indikator 2.1 Sysselsatte i personrettet tjenesteyting

Personrettede tjenester er typisk mest utbredt der folk samles og ferdes. Sysselsettingen i slike tjenester er høyest i de største byene, i tillegg til reiselivsdestinasjoner. Sysselsatte som andel av befolkningen endres lite fra år til år: I Norge som helhet utgjorde sysselsatte innenfor næringene detaljhandel og servering 5,3 pst. av befolkningen i 2013, ned fra 5,7 i 2008. I Oslo var tilsvarende andeler 6,3 og 7,0 pst.

Tilsvarende sysselsettingsandel innenfor personrettede tjenester i områdeløftområdene lå gjennomgående lavere enn i landet som helhet og var 3,7 pst. i 2013, opp fra 3,3 pst. i 2008.

På Tøyen er sysselsettingen innenfor personrettet tjenesteyting relativt beskjedent og utgjorde 1,9 pst. av innbyggerne i 2013. Andelen har økt noe siden 2008, men er likevel relativt lav. Når stigende folketall tas i betraktning tyder sysselsettingsandelen på at området har utviklet et begynnende marked for personrettede tjenester, jf. figur 2.131.

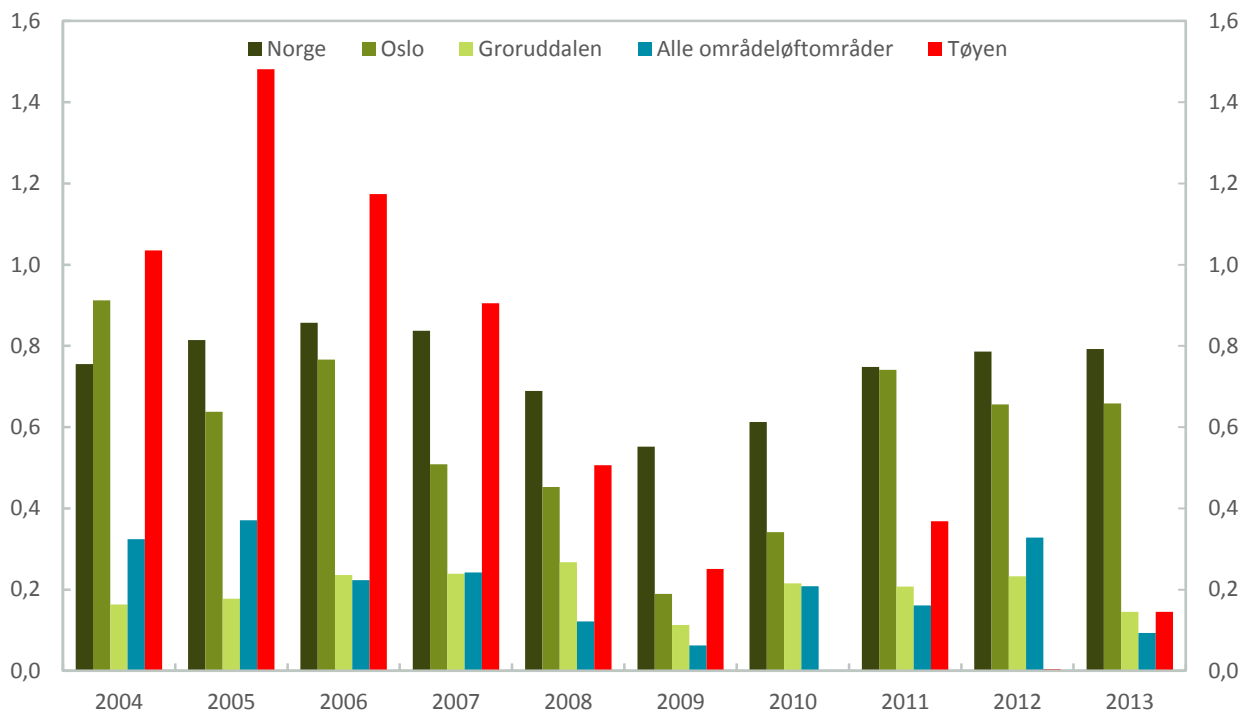
Indikator 2.2 Næringsarealer i personrettet tjenesteyting

Data for igangsatt bruksareal til varehandel, serveringsvirksomhet og markedsdrevne fritidsbygg viser det knapt ble investert i slike bygg på Tøyen de siste

årene. Investeringsdata underbygger at interessen for tøyen som et marked for personrettede tjenester er meget beskjedent.

FIGUR 2.128

Igangsetting av nye boliger.¹⁾ Alle boligtyper. Kvadratmeter per innbygger. 2004-2013.

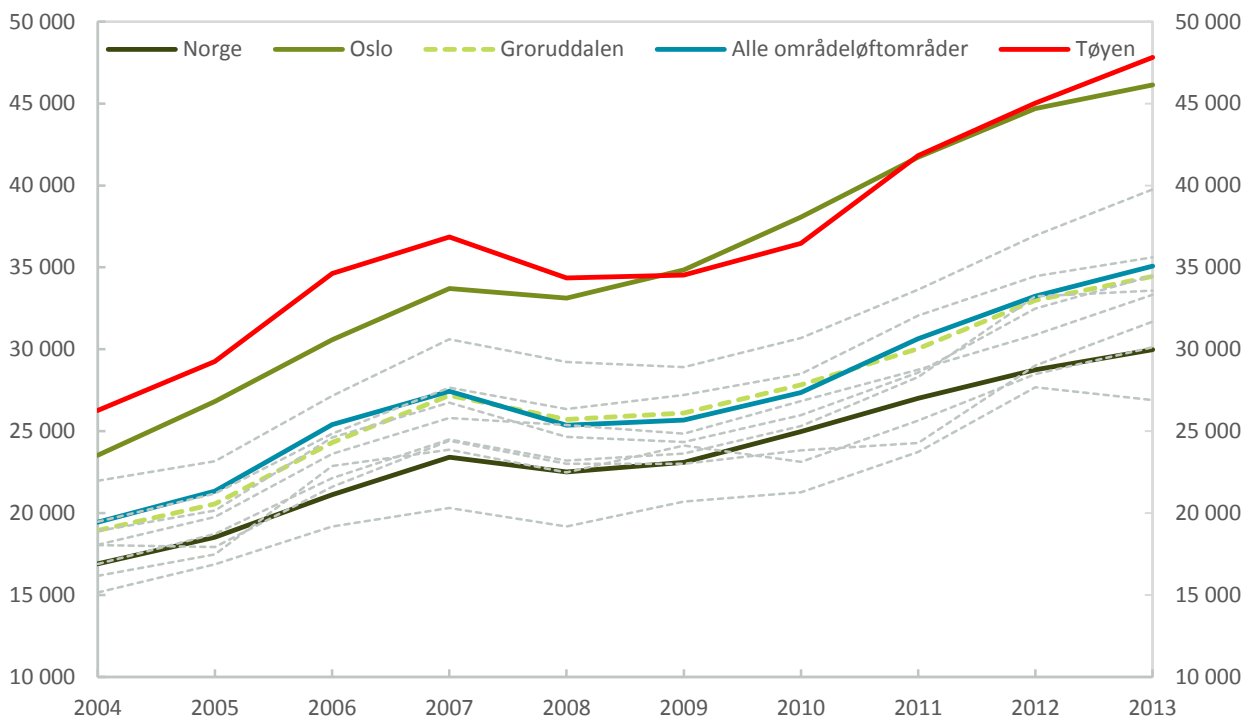

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.129

Gjennomsnittlig kvadratmeterpris.^{1), 2)} Kroner. Løpende priser. 2004-2011

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

2) Eneboliger, småhus og blokkleiligheter

Indikator 2.3 Sysselsatte i offentlig personrettet tjenesteyting

Offentlige personrettede tjenester utvikles generelt som en følge hvor mange barn som trenger undervisning eller tilsyn og hvor mange som har behov for helsetilbud nær seg. I Norge som helhet arbeidet 14 pst av befolkningen i næringene undervisning (nacekode 85), helsetjenester (nacekode 86), pleie og omsorg i institusjon (nacekode 87), omsorg uten botilbud, barnehager mv. (nacekode 88). Andelen var den samme i 2013 og 2008.

Områdeløftområdene har generelt en noe lavere andel sysselsatte i området som andel av befolkningen. Andelen var 12 pst. i 2013, ett prosentpoeng høyere enn i 2008. I Oslo var andelen 15 pst, ned fra 16 pst i 2008. I Groruddalen var andelen 10 pst. begge år.

På Tøyen var det i samme periode relativt få sysselsatte i slike tjenester, kun 3 pst. både i 2013 og 2018. Hovedtyngden av de sysselsatte innen offentlige personrettede tjenester var innenfor helse og omsorg.

Indikator 3.1 Bruksareal fritid og rekreasjon

Investeringer i møteplasser og uteområder som kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a. bidrar normalt til å øke mulighetene for at ulike deler av befolkningen i et område møtes. Generelt investeres det lite i slike kollektive goder i områdeløftområdene.

For alle områdeløftområdene var investeringer i slike fasiliteter 0,05 kvm per innbygger summert over hele perioden 2004-2013. Tilsvarende investeringer utgjorde 0,46 kvm i Norge som helhet i samme periode, 0,31 kvm i Oslo og 0,08 i Groruddalen, jf. figuren nedenfor.

På Tøyen ble det ikke registrert noen slike investeringer i perioden.

Indikator 3.2 Bruk av møteplasser

For å få et enkelt mål på bruk av møteplasser som lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet, har vi spurt beboerne i området løft om bruk siste måned. Likelydende spørsmål finnes dessverre ikke i levekårsundersøkelsen. I områdeløftområdene samlet svarer 56 pst. at de har benyttet slik møteplasser.

Det er lite variasjon mellom de fleste områdeløftområdene, men Tøyen skiller seg ut ved at hele 76 pst. svarer at de har benyttet slike møteplasser, jf. figur 2.133.

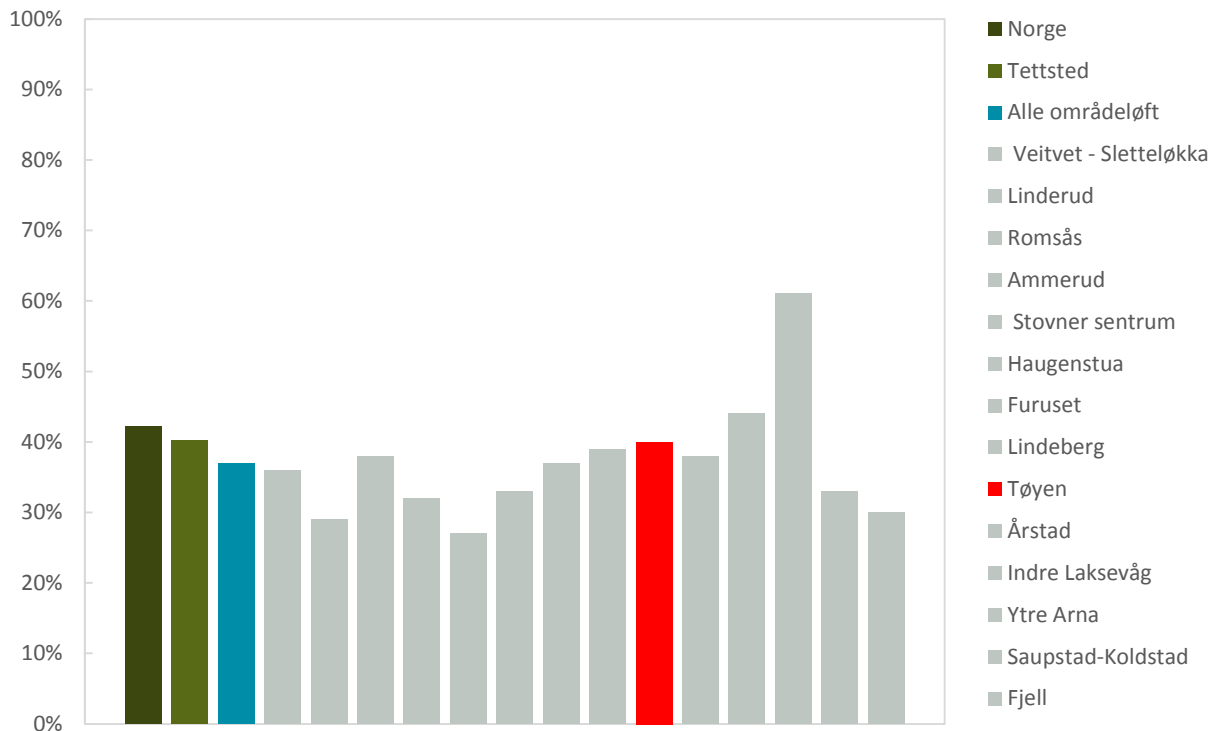
Indikator 3.3 Tilfredshet med rekreasjon og fritidsmuligheter

Nordmenn er gjennomgående opptatt av gode fri-luftsområder og er også i stor grad fornøyd med rekreasjonsmulighetene nær eget bomiljø. I levekårsundersøkelsen blir de spurt eksplisitt om hvor fornøyd de er på en skala fra 1 – 10. I gjennomsnitt svarer nordmenn 8,5, de som bor i større tettsteder svarer 8,2, mens de som bor i områdeløftområder svarer 8,0. Områdeløftbeboere er altså gjennomsnitt nesten like fornøyd med sine rekreasjonsmuligheter som beboere flest.

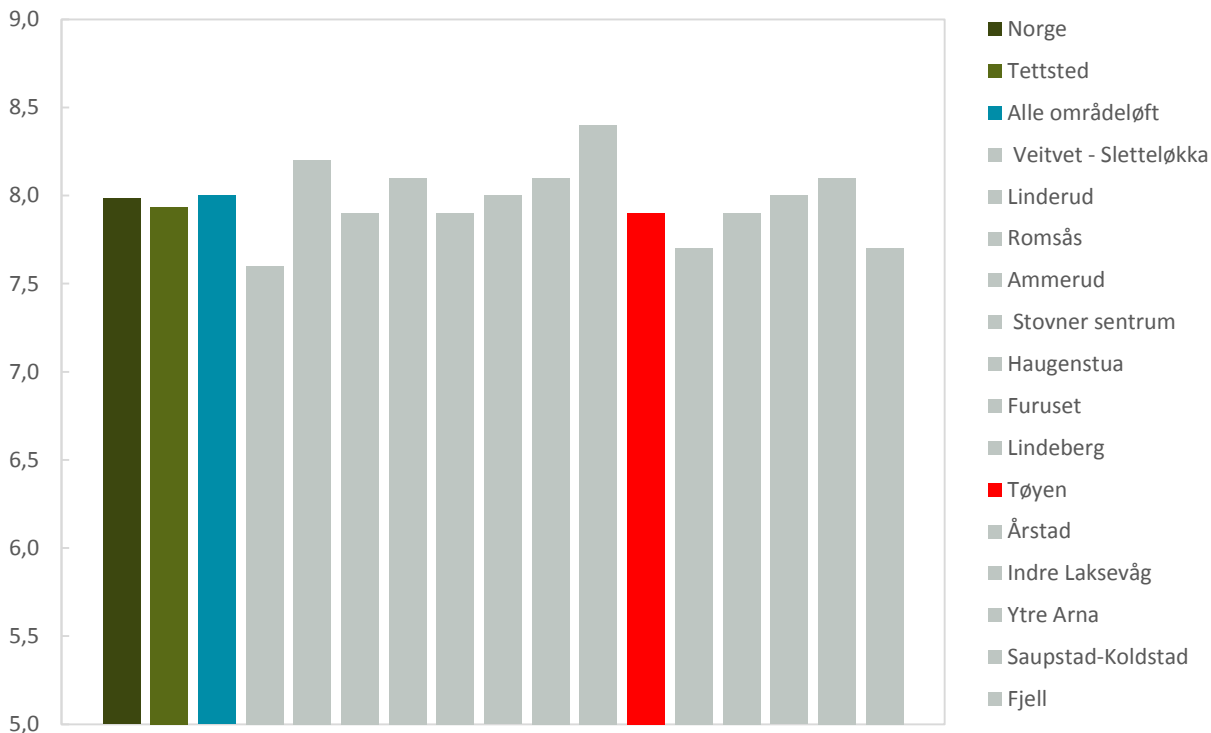
På Tøyen gir beboernes svar 6,5 på samme skala, noe som er lavest av alle områdeløftområdene og følgelig vesentlig lavere enn både på landsbasis og i store tettsteder for øvrig.

FIGUR 2.130

Spørsmål: Har du/dere i løpet av siste 12 månedene hatt utgifter til vedlikehold, reparasjoner eller oppussing av boligen? Ta ikke med utgifter til nybygg eller tilbygg. Søylen indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med boligen din? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylen indikerer gjennomsnittet for området

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

Indikator 4.1 Omfang av uføretrygd

Andelen uføre som andel av befolkningen i normalt arbeidsfør alder (20-67 år) har de siste årene holdt seg relativt stabil og gått noe ned. Også i områdeløftområdene ser vi at andelen uføre synker noe. Om lag i samme takt som de større byene. Andelen er imidlertid noe høyere enn i de store byene. Av befolkningen mellom 20 – 67 år utgjorde i 2012 andelen uføre 5,8 pst. i områdeløftområdene samlet, 4,4 pst. i Groruddalen og 3,8 pst. i Oslo som helhet.

Tilsvarende andel på Tøyen var 9,5 pst, altså vesentli høyere enn andre områdeløftområder. Nåværet har imidlertid sunket de siste årene og forskjell-

len til Oslo og andre områdeløftområder er noe redusert, jf. figur 2.134. Det høye uføreantallet kan en kilde til utenforskap. Reduksjonen i andelen reduserer i så fall denne kilden.

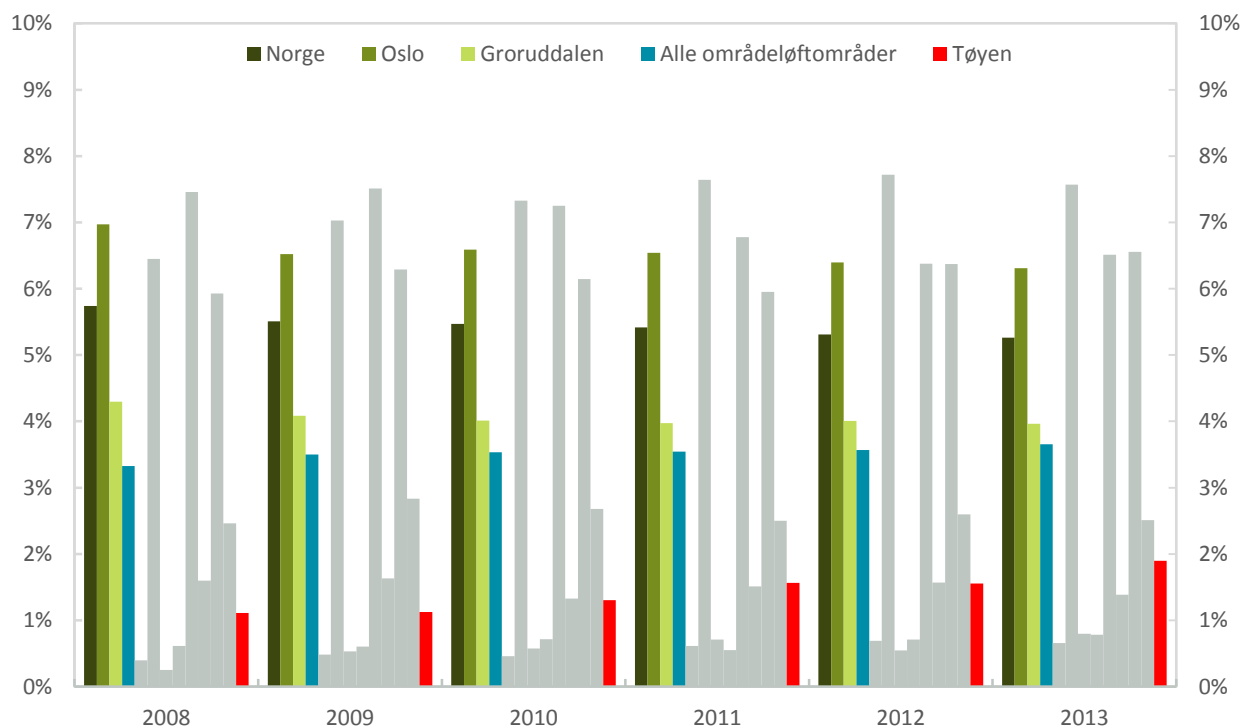
Indikator 4.2 Barn i barnehagen

Fordi barneforeldre møtes der barn møtes, har det vært et ønske om å utvikle en indikator som viser utviklingen i andel barnehagebarn av barn i barnehagealder i områdene.

Vi mangler data for nøyaktig antall barn i barnehagealder, men har antall barn i alderen 0-6 år. Som andel av barn i denne aldersgruppen har andelen

FIGUR 2.131

Sysselsatte innenfor detaljhandel og servering som andel av befolkningen.^{1), 2)} Prosent. 2008-2013

Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

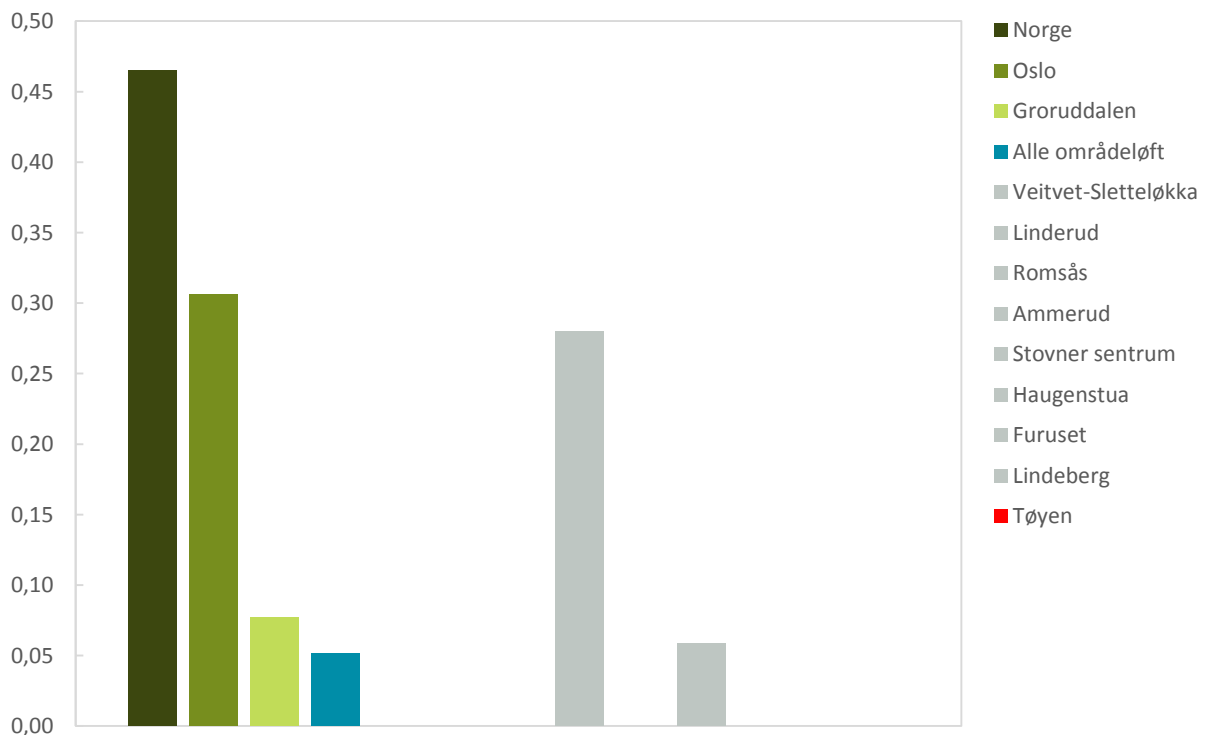
2) Næringene er definert som hhv. næring 47 og 56 i henhold til Standard for næringsinndeling (SN2007)

barn i barnehagealder for områdeløftområdene samlet økt fra 42 til 51 pst. i perioden 2004-2013.

Samme andel for Tøyen for de respektive årene har økt fra 11 til 17 pst., med andre ord klart lavere enn gjennomsnittet for områdeløftområdene.

FIGUR 2.132

Igangsett bruksareal til kulturbygg, idrettsanlegg, forsamlingslokaler, lekeplasser o.a.¹⁾ Kvadratmeter per innbygger. Total for perioden 2004-2013

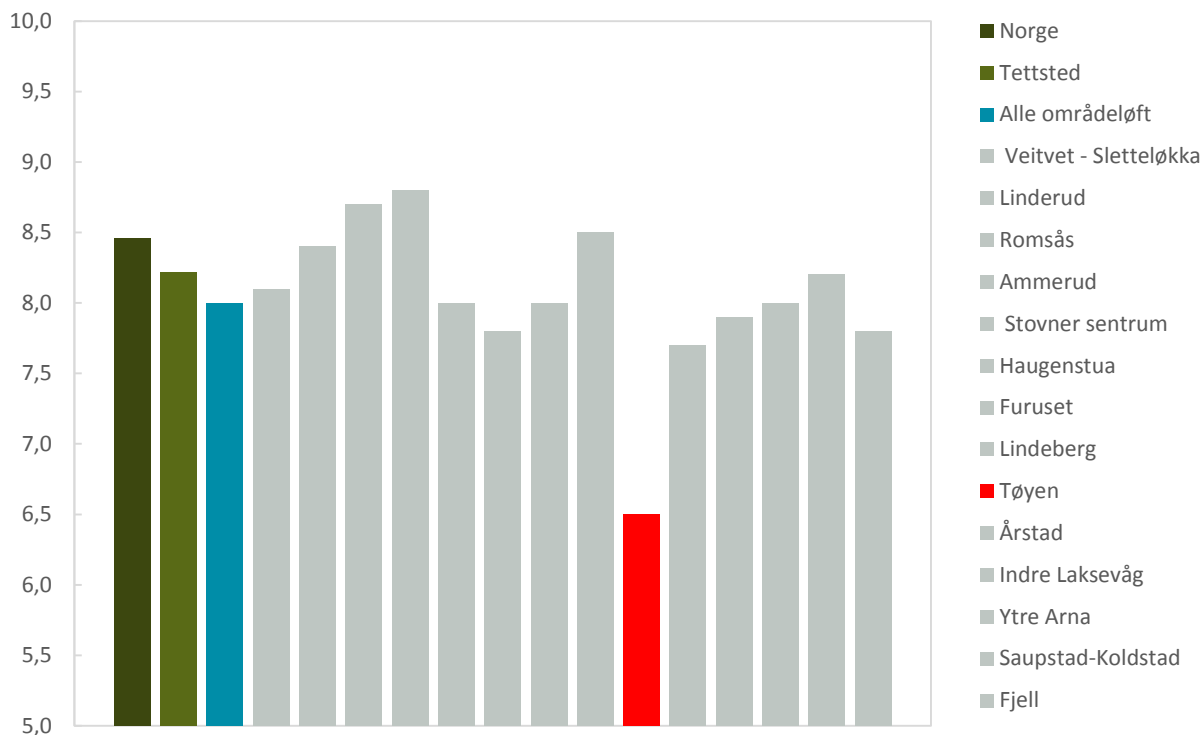

Kilde: Statistisk sentralbyrå

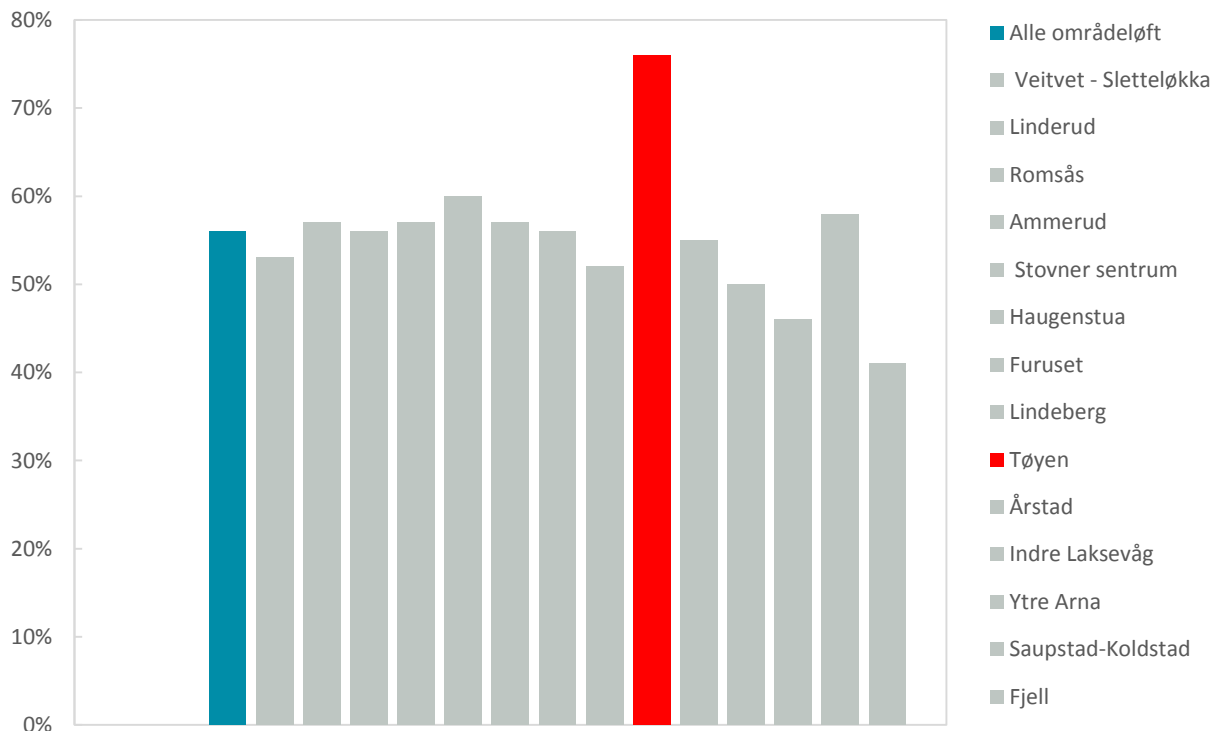
1) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet og Norge som helhet

FIGUR 2.133

Spørsmål: Alt i alt, hvor fornøyd er du med friluftsliv og rekreasjonsområdene i nærheten av der du bor? Bruk en skala fra 0-10, der 0 betyr svært misfornøyd og 10 betyr svært fornøyd. Søylene indikerer gjennomsnittet for området

Spørsmål: Har du i løpet av den siste måneden benyttet deg av møteplasser (dvs. lekeplasser, parker, friområder, benker, kafeer, bibliotek o.a.) i boområdet? Søylene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet.¹⁾ Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

1) Spørsmålet er ikke inkludert i Levekårsundersøkelsen

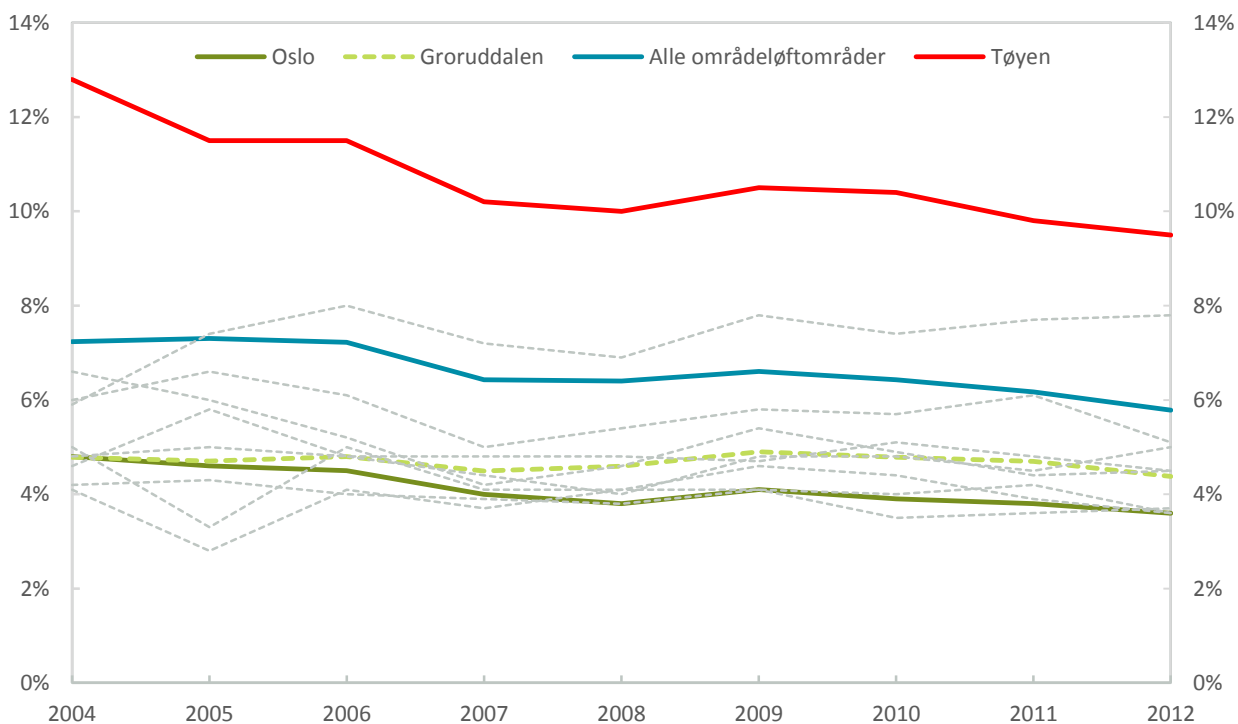
Indikator 4.3 Sosialt nettverk

En indikator for sosial tilhørighet er om det er mulig å trekke på nærmiljøet når man trenger hjelp. Levekårsundersøkelsen stiller spørsmål om hvorvidt en person kan be naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Hele 97 pst. av Norges befolkning svarer at de kan det, 96 pst. i større tettsteder.

Fra vår undersøkelse går det fram at områdeløftområdene svarer i litt mindre grad at de kan naboer, familie og venner om praktisk hjelp. Her svarer 90 pst. at de kan det. På Tøyen svarer 88 pst. det samme

FIGUR 2.134

Andel mottakere av uføreytelser¹⁾ som andel av befolkningen 16-67 år.²⁾ Prosent. 2004-2012

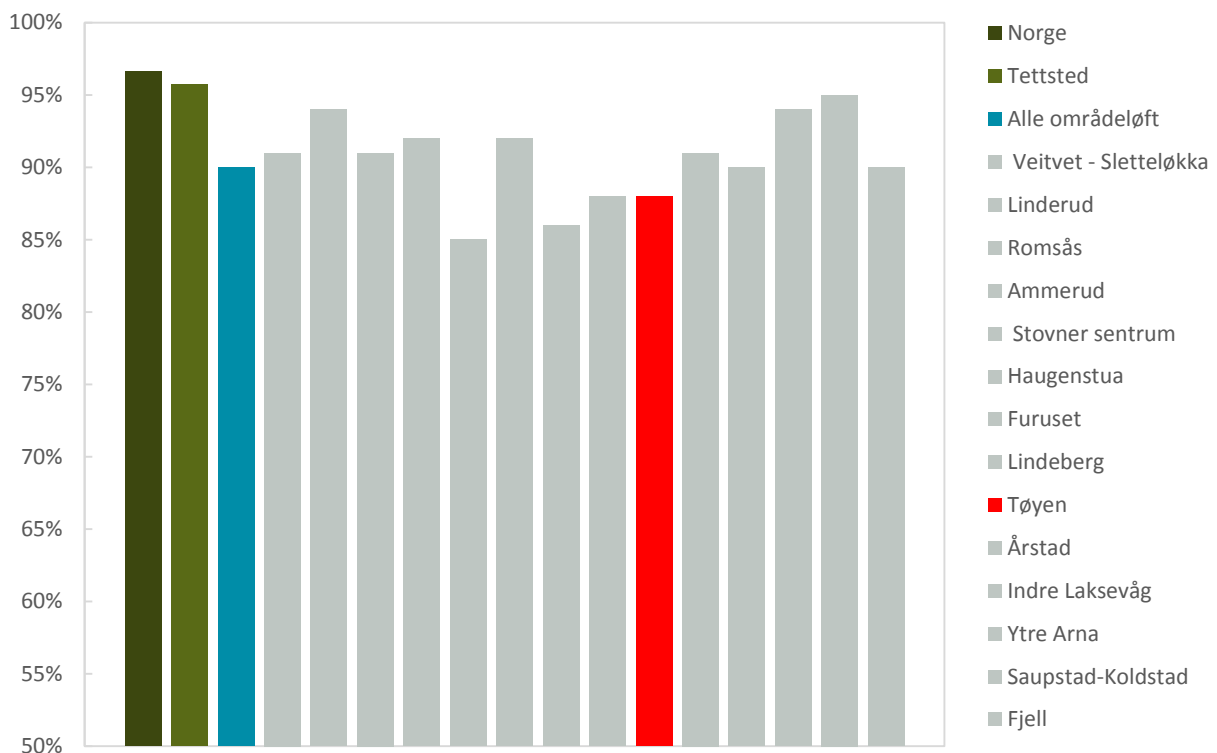
Kilde: Statistisk sentralbyrå

1) Omfatter mottakere av uføreytelser. Det er ikke tatt hensyn til regelendringer

2) Områdeløftområder i Oslo, Oslo kommune, Groruddalen samlet, alle områdeløftområdene samlet

FIGUR 2.135

Spørsmål: Kan du be slektninger, venner eller naboer om praktisk hjelp dersom du skulle trenge det? Søy-
lene indikerer andelen som har svart «ja» på spørsmålet. Prosent

Kilder: DAMVAD, Statistisk sentralbyrå og NORSTAT

Note: Tall for Norge og tettsted er hentet fra Levekårsundersøkelsen til SSB. Gjelder 2013. For de enkelte områdene er data innhentet i 2014. Antall respondenter Norge (6 140) og tettsted med mer enn 100 000 beboere (2 158). Antall respondenter for områdene i Områdeløft er 200 (med unntak av Veitvet der antallet er 169, Haugenstua der antallet er 163, Årstad der antallet er 250 og Fjell der antallet er 146)

DVAAD
COPENHAGEN . OSLO . STOCKHOLM

Badstuestræde 20
DK-1209 Copenhagen K

Grensen 13
N-0159 Oslo

Waterfront Building
Klarabergsviadukten 63,
SE-101 23 Stockholm